Ἡ Νεολαία



ΑΡ. ΦΥΛ. 51 (102)
21 ΣΕΠΤ. 1940 - Ε



Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 51—21 Σεπτεμβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν	καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	»	40	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας		1
	Ἀμερικῆς Δολ.		6
	Αἰγύπτου Λίρ.		1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἢ λήγει ἡ συνδρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφὴ σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑποχρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομήν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς διευθύνσεώς των.

Η ΑΠΟΓΡΑΦΗ

Ἡ γενικὴ ἀπογραφὴ τὴν ὁποίαν ἀπὸ ἕνα χρόνον ὀργανώνει ἡ ἁρμοδία κρατικὴ ὑπηρεσία, πρόκειται νὰ ἐνεργηθῇ τὸν ἐρχόμενο μῆνα. Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία ἔγινε μὲ ὅλην τὴν ἐπιβαλλομένην πρόβλεψιν. Σαφεῖς, λεπτομερεῖς καὶ πρακτικαὶ ὁδηγίαι ἔχουν ἐγκαίρως διαβιβασθῇ εἰς ὅλους τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας τῆς Χώρας. Δὲν πρέπει δὲ ν' ἀμφιβάλλῃ κανεὶς ὅτι καὶ τὰ ἐκτελεστικὰ ὄργανα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνετέθη τὸ ἔργον, θὰ κάμουν τὸ καθῆκόν των μὲ εὐσυνειδησίαν καὶ ἀκρίβειαν. Ἀπομένει μὲ τὴν ἰδίαν εὐσυνειδησίαν καὶ ἀκρίβειαν νὰ ἐκπληρώσουν τὸ ἰδικόν των χρέος καὶ ὅλοι οἱ πολῖται. Καὶ θὰ τὸ ἐκπληρώσουν, εἴμεθα βέβαιοι, φθάνει νὰ ἔχουν ἀντιληφθῇ καὶ κατανοήσει καλῶς τὴν ἐξαιρετικὴν ἐθνικὴν καὶ κρατικὴν σημασίαν του.

Ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1920 ἡ κοσμογονία τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἐποίκων ἐπέφερε μεταβολὰς ριζικὰς εἰς τὴν δημογραφικήν, τὴν παραγωγικὴν καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος. Ὑπῆρξεν ἀτύχημα ἐθνικὸν ἡ ἀποτυχία τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1928. Ἠκολούθησαν ἀπὸ τότε γονιμώτατα ἔτη εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐθνικῆς δραστηριότητος. Καὶ καθ' ὅλον τὸ διαρρεῦσαν ἔκτοτε διάστημα δὲν ἐπαύσαμεν Κράτος καὶ Κοινωνία εἰς κάθε μας βῆμα καὶ κάθε μας προσπάθειαν νὰ προσκόπτωμεν εἰς τὴν ἔλλειψιν ἀσφαλῶν στατιστικῶν δεδομένων καὶ ἀριθμῶν. Δεκαοκτὼ ὁλόκληρα χρόνια ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἔξοδον τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν τῆς Μικρασίας, τῆς Θράκης καὶ τῆς μεσημβρινῆς Ρωσίας καὶ τοῦ Καυκάσου καὶ χωρὶς ἐν τῷ μεταξὺ νὰ παύσῃ οὔτε μίαν ἡμέραν ἡ συρροὴ παλινοστούντων Ἑλλήνων ἀπὸ ἄλλα σημεῖα τῆς διασπορᾶς, δὲν γνωρίζομεν ἂν τὸ ἀνθρώπινον πλήρωμα τῆς Χώρας ἀριθμῆται εἰς 8 εἰς 7 ἢ εἰς 9 ἑκατομμύρια. Ἀβέβαιοι καὶ ἀνασφαλεῖς εἶναι οἱ ὑπολογισμοί μας ὡς πρὸς τὴν ὅλην κίνησιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν φυσιολογικήν του αὔξησιν. Ἀβέβαια ἐξ ἴσου καὶ ὑποθετικὰ εἶναι τὰ ἀριθμητικὰ δεδομένα, τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐπαγγελματικὴν κατανομὴν τοῦ πληθυσμοῦ, τὴν καλλιεργουμένην ἔκτασιν, τὸν τεχνικὸν ὁπλισμὸν τῆς γεωργίας, τὸν ἔμφυτον πλοῦτον, τὸν κτηνοτροφικὸν πληθυσμόν. Ὑπολογισμοὶ λογικοί, πολὺ βάσιμοι, ἐμφανίζουν τὴν Ἑλλάδα ὡς μίαν τῶν πλέον πυκνῶς κατῳκημένων χωρῶν τῆς Εὐρώπης, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ ἐπὶ τοῦ ποσοστοῦ τῆς καλλιεργουμένης ἐπιφανείας. Λείπουν ὅμως οἱ βεβαιωμένοι ἀριθμοί, ποὺ θ' ἀπεδείκνυον, κατὰ τρόπον ποὺ νὰ μὴ ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησιν, τὴν ὀρθότητα καὶ τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν τῶν ὑπολογισμῶν.

Εἶναι φανερόν, πρέπει νὰ εἶναι δηλαδὴ φανερὸν εἰς ὅλους, ὅτι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας κανένα κρατικὸν μέτρον, καμμία πολιτική, εἴτε εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἀφορᾷ, εἴτε εἰς τὴν δημοσίαν ὑγιεινήν, εἴτε εἰς τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν, εἴτε εἰς τὰ παραγωγικὰ προβλήματα τῆς Χώρας, δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἀσφαλής. Τὸ κράτος εἶναι ἕνα μεγάλο νοικοκυριό, μία σύνθετος ἐπιχείρησις. Ὅπως δὲ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐργάζεται ἐπιτυχῶς μία ἐπιχείρησις, ἡ ὁποία δὲν ἔχει γνῶσιν τῶν στελεχῶν καὶ τῶν ἐργατῶν ποὺ διαθέτει, τῶν τεχνικῶν της μέσων, τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ τῶν κατειργασμένων προϊόντων, ἔτσι καὶ ἡ μεγάλη ἐπιχείρησις, τὸ Κράτος, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζῇ καὶ νὰ δρᾷ εἰς τὰ τυφλά, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἐπακριβῶς καὶ λεπτομερῶς τὴν ἔμψυχόν του δύναμιν, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ προσόντα αὐτῆς τῆς δυνάμεως καὶ συγχρόνως τὸ ποσὸν καὶ τὴν ποιότητα τῶν ὑλικῶν μέσων ποὺ ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ ἀκριβὴς στατιστικὴ θεωρεῖται καὶ εἶναι τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἀπαραίτη·ον στοιχεῖον, χωρὶς τὸ ὁποῖον κάθε πολιτικὴ ἐνέργεια εἶναι καταδικασμένη νὰ ἐπιχειρῆται χωρὶς ἀσφάλειαν, χωρὶς βεβαιότητα, εἰς τὴν τύχην, εἰς τὸ σκότος, εἰς τὸ κενόν.

Ἡ στατιστικὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὑπόθεσις πολὺ νέα καὶ κατ' ἀνάγκην πτωχὴ καὶ ἐλλιπής. Θὰ ἦτο δὲ ἄδικον νὰ αἰτιᾶται διὰ τοῦτο κανείς, ἢ νὰ κατηγορῇ τὸ Κράτος καὶ τὰς ὑπηρεσίας του. Ἁπλούστατα διότι δὲν ἠμπορεῖ νὰ νοηθῇ στατιστικὴ πλήρης καὶ ἀκριβής, χωρὶς τὴν προϋπόθεσιν μιᾶς πλήρους καὶ ἀκριβοῦς ἀπογραφῆς. Ἐφ' ὅσον ἡ ἀπογραφὴ τοῦ 1928 ἀπέτυχεν, ὅλη ἡ ἔκτοτε συντελεσθεῖσα εἰς τὸ στάδιον τῆς στατιστικῆς ἐργασία ἦτο ἑπόμενον νὰ οἰκοδομηθῇ ἐπὶ σφαλερῶν καὶ ἀνακριβῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον δεδομένων. Διότι καὶ ἀκριβῆ καὶ πλήρη ἂν συνέβαινε νὰ εἶναι τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα κατ' ἔτος συνεκέντρωνεν ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία — πρᾶγμα ποὺ κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐγγυηθῇ — πάλιν ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν μᾶς δίδει περὶ τῆς δημογραφικῆς καὶ τῆς παραγωγικῆς καταστάσεως τῆς Χώρας δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἐσφαλμένη καὶ ἐλλιπής, ἐφόσον ἐσφαλμένα καὶ ἐλλιπῆ ἦσαν τὰ δεδομένα τῆς ἀπογραφῆς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθη ὅλη αὐτὴ ἡ ἐργασία. Ἡ πεῖρα, ἐξ ἄλλου, διδάσκει ὅτι τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῆς τρεχούσης στατιστικῆς εἶναι ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ εἶναι ποτὲ πλήρη οὔτε καὶ εἰς χώρας ὅπου ἡ κρατικὴ ὀργάνωσις εἶναι πολὺ τελειοτέρα. Διὰ τοῦτο ἐκρίθη ἐπάναγκες, ὅπως ἡ γενικὴ ἀπογραφὴ ἐπαναλαμβάνεται εἰς πᾶσαν χώραν τοὐλάχιστον κατὰ δεκαετίαν. Εἰς τὴν ἰδικήν μας περίπτωσιν, ἐφόσον κοινὴ εἶναι ἡ ὁμολογία ὅτι ἡ στατιστικὴ τοῦ 1928 ἀπέτυχε, δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνεται λόγος περὶ ἐπαναλήψεως ἀλλὰ περὶ ἀρχῆς. Ἐνδιαφέρει ἑπομένως ἡ ἀρχὴ αὐτὴ νὰ ἐπιτύχῃ. Νὰ εἶναι δηλαδὴ πιστή, ἀκριβολόγος εἰς τὸ ἀκρότατον, λεπτομερειακὴ καὶ τελεία. Πρὸς τοῦτο, φυσικά, δὲν ἀρκεῖ οὔτε ἡ ἀρτιότης τῆς ὀργανώσεως, οὔτε ἡ σαφήνεια τῶν ὁδηγιῶν, οὔτε καὶ ἡ εὐσυνείδητος συμμόρφωσις πρὸς τὰς ὁδηγίας αὐτὰς τῶν ἐπιφορτισμένων μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀπογραφῆς ἀρχῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Χρειάζεται κάτι πολὺ περισσότερον. Χρειάζεται δηλαδὴ καὶ πρόθυμος θέλησις καὶ εὐσυνειδησία ἀπὸ μέρους τῶν ἀπογραφομένων. Αἱ ἀρχαὶ καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ ἔχουν βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ ἐλέγχουν καὶ θὰ ἐλέγχουν, ὡς ὀφείλουν ἄλλωστε, τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ παραδίδουν οἱ ἀπογραφόμενοι. Αἱ δυνατότητες ὅμως τοῦ ἐλέγχου κάθε ἄλλο εἶναι παρὰ ἀπεριόριστοι. Διὰ τοῦτο ἐπιμένομεν εἰς τὴν καλὴν θέλησιν καὶ τὴν εὐσυνειδησίαν τῶν ἀπογραφομένων. Ἐδῶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπερνικηθοῦν δύο φοβερὰ κακά. Ἡ προκατάληψις καὶ ἡ δισειδαιμονία. Ἕνα ἀπὸ τὰ στίγματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους εἶναι τὸ ὅτι δὲν κατώρθωσε, καθ' ὅλον τὸν αἰῶνα τῆς ὑπάρξεώς του, νὰ ἐμπνεύσῃ ἀρκετὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς πολίτας του καὶ νὰ ἐκριζώσῃ τὴν παλαιάν, τὴν ἔνστικτον δυσπιστίαν τοῦ λαοῦ, τὴν κληρονομημένην ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, πρὸς πᾶν μέτρον τεῖνον εἰς τὴν πιστοποίησιν καὶ ἐξακρίβωσιν τῶν στοιχείων τῆς περιουσιακῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς του καταστάσεως. Ἀλλὰ τὸ σημερινὸν ἐθνικὸν Κράτος, δι' ὅλης τῆς ἐπὶ τετραετίαν πολιτείας του, ἔδωσεν ἀρκετὰ δείγματα εὐθύτητος καὶ εἰλικρινείας εἰς τὰς σχέσεις του μὲ τὸν λαόν, ὥστε νὰ δικαιοῦται ν' ἀπαιτῇ ἐμπιστοσύνην πολὺ μείζονα ἐκείνης τὴν ὁποίαν οὗτος ἐξεδήλωνε πρὸς τὸ παλαιὸν Κράτος τῶν κομμάτων καὶ τῶν δημοκόπων. Ἰσχύει ἄλλωστε πάντοτε ἡ σαφὴς καὶ κατηγορηματικὴ διαβεβαίωσις τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, ἡ γενομένη ἅμα τῇ προκηρύξει τῆς ἀπογραφῆς καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν οὐδὲν ἐκ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα θέλει συγκεντρώσει ἡ ἀπογραφὴ πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ φορολογικοὺς ἢ ἄλλους παραπλησίους σκοπούς. Τοῦτο ἀποκλείεται ἄλλωστε καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἀκόμη τὸν μηχανισμὸν τῆς ἀπογραφῆς. Ἑπομένως κάθε ἐκδήλωσις δυσπιστίας ὡς πρὸς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἦτο ἀδικαιολόγητος, ἄδικος καὶ πρὸ πάντος βλαπτικὴ διὰ τὰ ἄτομα καὶ τὸ σύνολον. Διότι θὰ ὡδήγει εἰς τὴν ἀποτυχίαν ἑνὸς χρησιμωτάτου ἐθνικοῦ ἔργου, διὰ τὸ ὁποῖον κατεβλήθη καὶ ἐργασία πολλὴ καὶ δαπάναι, αἱ ὁποῖαι κατ' ἀνάγκην θὰ ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν ἐκ νέου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόληψιν τῶν ἀριθμῶν, τὸν δισειδαίμονα φόβον τοῦ μετρήματος, ἀναμένομεν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν νὰ μὴ διαψεύσῃ τὴν πεποίθησιν ποὺ δικαιούμεθα νὰ ἔχωμεν εἰς τὴν διαυγῆ καὶ φωτεινήν του κρίσιν καὶ εἰς τὴν εὐφυΐαν του. Εἰς ὅλην τὴν ὑφήλιον ὅλοι οἱ λαοὶ ἀπογράφονται καὶ ἀριθμοῦνται καὶ κανεὶς δὲν ἐδυστύχησεν ἀπὸ αὐτό. Εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν παρόμοιοι γελοῖοι καὶ ἀνόητοι φόβοι, ὑπολείμματα σκοτεινῶν αἰώνων καὶ βαρβαρότητος, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχουν θέσιν εἰς τὴν φωτεινοτέραν γῆν τοῦ Κόσμου.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες, παραδίδοντες εἰς τὰς ἐποπτευούσας τὴν ἀπογραφὴν τοῦ Ὀκτωβρίου ἀρχὰς τὰ δελτία, συμπληρωμένα μὲ τὰ αἰτούμενα στοιχεῖα, ἂς γνωρίζουν ὅτι ἐκτελοῦν ὑψηλὴν ἐθνικὴν ὑπηρεσίαν. Ἂς γνωρίζουν ὅτι βοηθοῦν τὸ ἀνανεωμένον Ἐθνικὸν Κράτος νὰ συνεχίσῃ μὲ πληρεστέραν γνῶσιν καὶ μὲ μεγαλειτέραν σταθερότητα καὶ ἀσφάλειαν τὸν μέγαν ἀγῶνα τῆς ἑλληνικῆς ἀναπλάσεως.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

ΣΤΟ ΛΟΦΟ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Όνειρο ή Ελλάδα, όνειρο πάντα, μά περισσότερο τώρα πού τά δειλινά είναι μελιχρά, ή άτμόσφαιρα νοτισμένη, τά χρώματα τών λουλουδιών έντονώτερα, τά άρώματά τους λιπόθυμα καί στά νερά άπλώνονται οί μουντές άποχρώσεις τού φθινοπωρινού ούρανού.

Όνειρο καί ένα ταξίδι στή Ζάκυνθο, πού τήν τραγουδούν χίλια στόματα, τήν ύμνολογούν τά βουνά, τ' άστρα, ή θάλασσα, οί κάμποι. Όλα έχουν όμορφιά κι' εύγένεια, όλα έντονη τή σφραγίδα τής άρχοντιάς μέ ζωντανό στέφανο τήν ίστορία καί τίς άναμνήσεις.

Άπό τήν παλαιική πλατεία πού ξεκινούμε γιά νά κάνουμε ένα γύρο στό νησί μάς άτενίζει ή προτομή τού Σολωμού μέ τήν συγκινητική έπιγραφή πού έχάραξε ή άδελφική στοργή: «Στή γή τή μητρική τά δοξασμένα όστά σου ύπνο γλυκύτατο άς κοιμούνται, άδελφέ. Κάλλιο έδώ παρά είς τά ξένα. Ό άδελφός του Δημήτριος μετεκόμισεν είς τήν πατρίδα καί συνώδευσε τά άγαπητά κόκκαλα τού άειμνήστου».

Βγάζουμε τά καπέλλα περνώντας μπρός άπό τήν προτομή καί χανόμαστε στούς γραφικούς δρόμους τής Ζακύνθου, στίς ρούγες καί τά καντούνια μέ τά άνθοστόλιστα σπίτια. Τό αύτοκίνητο τρέχει καί παληές έκκλησίες καί άρχοντικά προβάλλουν καί χάνονται στίς καμπές τών δρόμων. Άφήνουμε πίσω τήν πολιτεία καί σέ λίγο άντικρύζουμε τόν Άγιο Γεώργιο τών Φιλικών, πνιγμένο στήν πυκνή βλάστησι καί σέ μιά άπό τίς γραφικώτερες τοποθεσίες τού νησιού. Μιά έπιγραφή στήν είσοδο μάς λέγει ποιοί Έλληνες ώρκίστηκαν έδώ κάτω άπό τήν πνοή τής Φιλικής Έταιρείας, νά δώσουν τά πάντα γιά τήν άνάστασι τού γένους: ό Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ό Πετμεζάς, ό Γρίβας, ό Διονύσιος Ρώμας, ό Στεφάνου, ό Διονύσιος Βαρβιάνης.

Άνεβαίνουμε τώρα κατά τήν Πόχαλη καί ή θέα γίνεται όλοένα μαγευτικώτερη. Μερικοί Ζακυνθινοί μέ τά πόδια κρεμασμένα στό φοβερό βάραθρο πού χαίνει κάτω άριστερά μένουν χαμένοι «στό όνειρο τού πελάγου καί τού ούρανού». Λίγο παραπάνω είναι τό βενετσιάνικο κάστρο, διατηρημένο άρκετά καλά πού σήμερα χρησιμοποιείται ώς σηματογράφος. Οί Άγγλοι στά χρόνια πού κατείχαν τήν Ζάκυνθο μαζί μέ τά άλλα Έπτάνησα, είχαν λιθοστρώσει τό δρόμο πού φέρνει στό κάστρο καί έτσι τό ίππικό καί τό πυροβολικό τους μπορούσε νά φθάνη ώς τήν είσοδο.

Ώρες ολόκληρες μπορεί νά όνειροπολή κανείς έδώ πάνω σ' αύτή τήν μοναδική ταράτσα, ό ξένος όμως έχει νά πραγματοποιήση ένα προσκύνημα, πού είναι καθήκον σέ κάθε Έλληνα. Άρχίζουμε νά κατεβαίνουμε, άφήνουμε άριστερά τό σπίτι τού όνομαστού άρχιεπισκόπου Ζακύνθου Διονυσίου Λάτα καί φθάνουμε στό σημείο πού μάς περιμένει τό αύτοκίνητο. Βάζουμε μπρός τή μηχανή καί οί ρόδες άρχίζουν νά κυλούν πάλι στόν ώραίο δρόμο, ένώ σάν κορδέλλα ξετυλίγεται άριστερά καί δεξιά τό πράσινο όραμα. Γυναίκες ντυμένες μ' έπιμέλεια, καβάλλα στούς γαϊδουράκους έπιστρέφουν άπό τά κτήματα καί κάπου κάπου κανένας χωρικός μέ τό ραβδί στούς ώμους, περνά σιγοτραγουδώντας. Μιά θάλασσα πράσινων κορυφών σκύβει στό άνάλαφρο άεράκι. Φθάνουμε στό λόφο Στράνη, κατάφυτο καί όλοπράσινο. Ένα σπιτάκι ύψώνεται άνάμεσα στίς συστάδες τών δένδρων. Κατέχει τό χώρο πού κατείχε τό σπίτι τού Σολωμού, άλλά δέν είναι τό ίδιο. Τό κατέρριψαν οί σεισμοί καί στά θεμέλια του ύψώθη ένα καινούργιο σπίτι. Ή θέσις όμως άπό τήν όποία ό Σολωμός, άκούοντας τόν βρόντο τών κανονιών άπό τό Μεσολόγγι έγραψε τόν ύμνο στήν Έλευθερία καί τούς Έλευθέρους Πολιορκημένους είναι πάντα ίδια. Κάτω άπό δυό τεράστια πουρνάρια, στό άκρο τού λόφου, ένας πάγκος δίνει τό σημείο πού έκάθητο ό Σολωμός. Σ' ένα άπό τά δυό δένδρα μιά πινακίς βεβαιώνει τό γεγονός.

Άλλά Θεέ μου, τί θέα είναι αύτή άπό τό λόφο Στράνη! Κάτω, σέ άφάνταστο βάθος, άπλώνεται σάν πολύχρωμο χαλί ό κάμπος τής Ζακύνθου πού τόν στολίζουν τά λευκά σπιτάκια μέ τίς έκκλησίες καί τό άπαραίτητο καί γραφικό ύψηλό καμπαναριό, άπέναντι φαντάζει ή θάλασσα σάν μιά θολή γάζα, πέρα δεξιά άνατείνουν τήν κομψή των διαγραφή τά βουνά τής Ζακύνθου καί άπό πίσω φθάνει τό γλυκό τραγούδι τών κυπαρισσιών καί τών πλατάνων. Άπόκοσμος βασιλεύει γαλήνη, μέσα στήν όποία άνατέμνει κανείς τήν ψυχή του καί άτενίζει τά μεγάλα όράματα.

Σ' αύτήν έδώ τή θέσι σέ κάποια ώρα πού ή ψυχή έσπάρταρε καί τό κοντύλι έχάρασσε τούς στίχους:

Έστησ' ό έρωτας χορό μέ τόν ξανθόν Άπρίλη
κι' ή φύσις ηύρε τήν καλή καί τή γλυκειά της ώρα,
καί μέσα στή σκιά πού φούντωσε καί κλεί δροσιές καί μόσχους,
άνήκουστος κελαϊδισμός καί λιπομισμένος.

έπλησίασε τόν Σολωμό ό ύπηρέτης του Λάμπρος καί τούπε ότι τού είχε φκιάσει πιτσούνια καί έπρεπε νά σηκωθή νά φάη.

—Όχι άπάντησεν ό Σολωμός, καί έδειξε κατά τό Μεσολόγγι: Αύτοί δέν έχουν ούτε ψωμί.

Χρ. Έμμ. Άγγελομάτης

«Ή Όργάνωσις είναι έθελοντική καί έάν ήλθαν είς αύτήν όλα τά παιδιά τής Έλλάδος, είναι διότι τό ήθέλησαν καί πρέπει νά μείνη έθελοντική διότι είς τήν Έλλάδα αύτό έχει άξίαν, έκείνο δηλαδή τό όποίον κάνει ό Έλλην τό κάνει έθελοντικώς.

»Άμα ξεκινήσετε άπό αύτό τό πράγμα, θά ίδήτε ότι ή όλη έκπαίδευσις πρέπει νά στηρίζεται έπάνω είς τήν έξαψιν τού ζωηρού ένδιαφέροντος τού παιδιού. Άνία καί άνιαρά διδασκαλία δέν πρέπει νά ύπάρξη, άλλ' όλα έκείνα τά πράγματα πού κάνουν τό παιδί νά χαίρεται. Άν τό παιδί δέν πρόκειται νά κάνη εύχαρίστως έκείνο πού τό βάζετε νά κάνη, θά σάς φύγη καί τότε τό πολύ - πολύ είναι νά τού βάλετε άπουσία, άλλά τότε θά τό καταστρέψετε καί ώς μαθητήν. Πρέπει νά κινήται ζωηρά τό ένδιαφέρον του καί μή σάς φύγη ποτέ αύτή ή έννοια, διότι έχω παρατηρήσει ότι πολλές φορές πού γίνεται διδασκαλία άπό καθέδρας τά μισά παιδιά κοιμώνται. Έάν δέ πρόκειται περί σκαπανέων θά πάθετε νίλες. Δέν έχετε ένώπιόν σας στρατόν, έχετε νά κάνετε άνατροφήν παιδιού. Αύτήν τήν ώραν τής έκπαιδεύσεως τό παιδί πρέπει νά τήν θεωρή ώς τήν καλλιτέραν διασκέδασιν πού έχει νά κάνη τήν έβδομάδα».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

(Άπόσπασμα άπό τόν λόγον του είς τήν Β' Διάσκεψιν τών Περιφερειακών Διοικητών).

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΚΑΙ Η ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ ΚΥΡΙΩΣ

ΚΑΙ ΠΡΟ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύεται Νόμος περὶ Ἰδιωτικῶν Σχολείων, Φροντιστηρίων καὶ Οἰκοτροφείων.

Σχετικῶς μὲ τὰ λαμβανόμενα μέτρα, βάσει τοῦ νέου τούτου Νόμου, ὁ Ἀρχηγὸς προέβη εἰς τὰς κάτωθι ἀνακοινώσεις).

«Εἶναι γνωστὴ ἤδη ἡ μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑνὸς διὰ τὴν ὁριστικὴν καὶ συγχρονισμένην ρύθμισιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ καὶ συγχρόνως τοῦ ἠθικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ μας μὲ τὴν συστηματοποίησιν τῶν προσπαθειῶν εἴτε κρατικῶν εἴτε ἰδιωτικῶν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν.

» Καὶ πρῶτον: Εἰς τὴν ὅλην ρύθμισιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων χωροῦσα ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις λαμβάνει πρόνοιαν διασφαλίζουσαν καὶ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως εὐρυθμοτέραν λειτουργίαν τῶν Ἰδιωτικῶν Σχολείων.

» Καὶ τοῦτο διότι τὰ σχολεῖα ταῦτα ἀποτελοῦν τὸ ἕτερον σκέλος, ἔστω καὶ σχετικῶς μικρόν, τῆς ὅλης ἐν τῷ Κράτει ἡμῶν ἐκπαιδεύσεως.

» Λαμβάνεται οὕτω μέριμνα διὰ τὴν ἐνδελεχῆ παρακολούθησιν καὶ ἐποπτείαν τῶν Ἰδιωτικῶν Σχολείων καὶ διὰ τὴν πλήρη διασφάλισιν τῆς ἀπαραιτήτου εἰλικρινοῦς συνεργασίας μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, ἡ ὁποία διαταράσσεται συνήθως, λόγῳ ἰδίως οἰκονομικῶν διαφορῶν.

Πρὸς τὸν ἀνώτερον προορισμὸν

» Ἕκαστος τῶν ἀποτελούντων τὰ στελέχη τοῦ ἰδιωτικοῦ σχολείου, ἤτοι ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ διευθυντὴς καὶ τὸ διδακτικὸν προσωπικόν, θὰ ἔχουν πρὸ αὐτῶν καθαρὸν τὸν δρόμον τῆς δράσεώς των μὲ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς εὐθύνας των, ἀλλὰ καὶ ὅλοι μαζὶ ὡς εἷς ἄνθρωπος θὰ τείνουν νὰ ἐκπληρώσουν τὸν ἀνώτερον προορισμὸν τοῦ σχολείου.

» Μόνον οὕτω θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ συμβάλῃ πραγματικῶς παραλλήλως πρὸς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν καὶ ἡ ἰδιωτικὴ εἰς ὅλον τὸ Ἐθνικὸν Ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως.

» Καὶ τὸ Κράτος προσπαθεῖ νὰ ἐνισχύσῃ τὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα οἰκονομικῶς ἀφοῦ παραχωρεῖ εἰς αὐτὰ τὰ 40% τῶν εἰσπραττομένων ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐκπαιδευτικῶν τελῶν.

Νυκτερινὰ καὶ Κυριακάτικα Σχολεῖα

» Δεύτερον: Ὡς πρὸς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ καὶ μάλιστα τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ, ἔχει ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἤδη λάβει μέτρα εἰς μεγάλην ἔκτασιν δι' ἱδρύσεως εἰδικῶν νυκτερινῶν καὶ Κυριακάτικων σχολείων.

» Μέχρι τινὸς καὶ διάφορα σωματεῖα προσέφερον τοιαύτην ὑπηρεσίαν. Ἀλλ' εἶναι ἀληθὲς ὅτι αὕτη ἦτο ἀσυστηματοποίητος καὶ ἀνεξέλεγκτος καὶ δι' αὐτὸ ἐνίοτε ἐπικίνδυνος.

» Διὰ τοῦτο ἡ ὑπὸ Σωματείων — διοικουμένων ὑπὸ ἀξιεπαίνων πολιτῶν — προσπάθεια θὰ ἐνισχυθῇ, θὰ εἶναι ὅμως καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν συντονισμένη πρὸς ἀσφαλεστέραν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ. Ἀλλὰ κυρίως τὴν ἐργασίαν ταύτην θὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας καὶ αἱ ἐκπαιδευτικαὶ ἀρχαί.

» Τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς προσπαθείας τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐντελῶς ἐξαιρετικῆς σημασίας καὶ τὰ ἀποτελέσματα δὲν θὰ βραδύνουν νὰ καταφανοῦν, διὰ τῆς ἀσφαλοῦς ἐντὸς ἐλαχίστων ἐτῶν μειώσεως τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἀναλφαβήτων ἐν τῷ Κράτει ἡμῶν.

> **ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ**
>
> **Ἡ ἐγγραφὴ μελῶν εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. δὲν πρέπει νὰ γίνεται διὰ τῆς πιέσεως, ἀλλὰ διὰ τῆς πειθοῦς, τῆς διαφωτίσεως καὶ τοῦ προσεταιρισμοῦ τῶν ψυχῶν.**
>
> **Αἱ σχέσεις τῆς Ε. Ο. Ν. μετὰ τοῦ σχολείου πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἐγκάρδιοι. Μεταξὺ Ε. Ο. Ν. καὶ σχολείου ἐπιβάλλεται στενὴ συνεργασία, διότι αὕτη ἀποτελεῖ συστατικὸν ἀναγκαῖον.**

Τὰ Ἰδιωτικὰ Οἰκοτροφεῖα

» Ἓν ἄλλο κεφάλαιον εἰς τὸν νόμον αὐτὸν περιλαμβάνει τὸ ζήτημα τῶν Ἰδιωτικῶν Οἰκοτροφείων.

» Τὸ Κράτος θέλει νὰ εἶναι βέβαιον ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ὑγιεινῆς διαμονῆς καὶ ὑγιεινῆς διατροφῆς καὶ ἀκόμη ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἐξησφαλισμένοι οἱ νέοι, τοὺς ὁποίους οἱ γονεῖς ἐμπιστεύονται δι' οἱονδήποτε λόγον εἰς τὰ Ἰδιωτικὰ Οἰκοτροφεῖα.

» Τέλος τὸ περὶ Φροντιστηρίων κεφάλαιον τοῦ νόμου αὐτοῦ εἶναι ἐπίσης σοβαρόν.

» Ἄλλοτε ὁ καθείς, χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ, χωρὶς νὰ ζητῇ τὴν ἄδειαν κανενός, ἦτο ἐλεύθερος ἢ νὰ συγκεντρώνῃ μαθητὰς καὶ νὰ κάμνῃ μαθήματα ὁμαδικὰ ἢ νὰ πηγαίνῃ ἐλεύθερος εἰς τὰς οἰκογενείας καὶ ἀσύδοτος καὶ ἀνεξέλεγκτος διὰ τὴν ταυτότητά του, τὴν προέλευσίν του, τὸ παρελθόν του καὶ τοὺς ἐπιδιωκομένους σκοποὺς ἀνελάμβανε νὰ διδάσκῃ μαθητὰς ὑπὸ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς οἰκογενείας, καὶ ἐγίνετο οὕτως εἰπεῖν ὁ πνευματικὸς καὶ ἠθικὸς ἰατρὸς τῶν νεαρῶν βλαστῶν τῆς οἰκογενείας.

» Στατιστικὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ, ἀλλ' εἴμεθα βέβαιοι ὅτι πολλὰ εἶναι τὰ θύματα ἐκ τῆς τυφλῆς αὐτῆς ἐμπιστοσύνης καὶ πολλαὶ εἶναι αἱ οἰκογένειαι αἱ ὁποῖαι ἐθρήνησαν τὴν καταστροφήν, πνευματικὴν καὶ ἠθικήν, τῶν τέκνων των ἀπὸ τὴν ἀσυδοσίαν αὐτήν.

» Ἡ μόρφωσις καὶ ἐν γένει ἡ ἀγωγὴ τῶν παιδιῶν δὲν εἶναι μόνον εὐθύνη τῶν γονέων, ἀλλὰ κυρίως καὶ πρὸ παντὸς εὐθύνη τοῦ Κράτους, διότι τελικῶς εἰς βάρος αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἔθνους θὰ καταλήξῃ οἱαδήποτε κακὴ κατεύθυνσις τῶν παιδιῶν.

» Τὸ Κράτος θέλει πολίτας συνειδητούς, φρονηματισμένους, ἀνθρώπους ἀνωτέρους, μὲ χαρακτῆρα, ὀρθὸν νοῦν, θέλησιν ἰσχυράν, πατριωτικήν, ἑτοίμους νὰ θυσιάσουν τὸν ἑαυτόν των εἰς τὴν ὁλότητα τοῦ Ἔθνους.

» Δι' αὐτὸ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀναλαμβάνουν τὸ ἔργον αὐτό, εἴτε εἰς τὰ σχολεῖα, εἴτε εἰς τὰ σπίτια καὶ τὰς οἰκογενείας ἰδιαιτέρως, θὰ εἶναι εἰς τὸ ἑξῆς γνωστοὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ θὰ ἔχουν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα ἠθικὰ καὶ πνευματικά.

» **Καὶ οὕτω ἡ μόρφωσις καὶ ἡ ἐν γένει ἀγωγὴ τῶν νέων δὲν δύναται νὰ εἶναι ἔργον τοῦ παντὸς ἐλεύθερον καὶ ἀνεξέλεγκτον».**

Στὸ περιθώριον

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ

Ἡ Διεθνὴς Ἔκθεσις Θεσσαλονίκης, ἡ ὁποία, ἀνακαινιζομένη καὶ ἀναδιοργανουμένη, θ᾽ἀνοίξῃ ἐντὸς ὀλίγου τὰς πύλας της, δίδει, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, μίαν ἐπὶ πλέον ἀψευδῆ καὶ ἔμπρακτον μαρτυρίαν ὅτι ἡ Ἑλλάς, παρὰ τὰς μεγάλας ἐξωτερικὰς διαταραχάς, ἐπιθυμεῖ καὶ δύναται ὄχι μόνον νὰ κινῇ καὶ ν᾽ ἀναπτύσσῃ διαρκῶς τὴν ἀκατάλυτον δραστηριότητα καὶ ζωτικότητά της ἐπὶ τοῦ εὐρυτάτου πεδίου τοῦ ὑλικοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰς θέτῃ συγχρόνως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐμπνευσμένη καὶ χειραγωγουμένη ἀπὸ τὸν μεγάλον Ἀρχηγόν της ἡ Ἑλλάς, δὲν ἀναστέλλει οὐδ᾽ ἐπὶ στιγμὴν τὸ ὑπέροχον ἔργον τῆς ἀναδημιουργίας της, ἀλλὰ τοὐναντίον ἤρεμος, σταθερὰ καὶ θεληματική, συγκεντρώνουσα καὶ διαθέτουσα ὅλας τὰς δυνάμεις της, προχωρεῖ μὲ βήματα σταθερὰ καὶ μεγάλα εἰς τὸν δρόμον τῆς προκοπῆς καὶ τῆς δημιουργίας. Ἀλλ᾽ ἡ Μοῖρά της, ἡ ὁποία δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἐγωϊστική, διότι ηὔρηνε πάντοτε τὰ ὅρια τῆς δράσεώς της καὶ τὰ ἐπεξέτεινε μέχρι τῶν ἀκροτάτων ὁρίων τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητος, τὴν ἔταξε καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο πρωτεργάτην εἰρήνης καὶ πολιτισμοῦ. Καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι ἡ κυρία ἔννοια τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης, ὑπὸ τὰς σημερινὰς ἰδίως περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Ἑλλάς, καθ᾽ ἣν στιγμὴν ἡ θύελλα τοῦ πολέμου μαίνεται γύρω της, ὕψωσε καὶ πάλιν τὴν λευκὴν σημαίαν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς συνεργασίας ἐπὶ τῶν πυλῶν ἑνὸς λευκοῦ καθαροῦ καὶ φωτεινοῦ ναοῦ, τοῦ ναοῦ τῆς Ἐργασίας, καὶ ἐκάλεσε τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαοὺς εἰς τὴν ὡραίαν καὶ εὐγενικὴν ἅμιλλαν τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ Ἑλληνισμὸς ὁλόκληρος μὲ συγκίνησιν καὶ ὑπερηφάνειαν συναισθάνεται τὸ βαθύτερον νόημα τῆς ὡραίας καὶ ὑψηλῆς προσπαθείας, ποὺ συντελεῖται εἰς τὴν δευτέραν πρωτεύουσάν του. Εἴθε νὰ τὸ αἰσθανθοῦν καὶ νὰ τὸ ἐνστερνισθοῦν καὶ οἱ ἄλλοι λαοί.

ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ ΤΩΝ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΩΝ

Πόσο ὡραία καὶ πόσο σημαντικὴ ἡ ἐνέργεια τῶν Φαλαγγιτισσῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Νότου, ποὺ εἶχαν καλλιεργήσει σιτάρι σὲ κάποιο χωράφι, ποὺ εἶχε τεθῆ στὴ διάθεσί τους. Ὅπως μόνες τους τὸ εἶχαν καλλιεργήσει, μόνες τους τὸ ἐθέρισαν, μόνες τους ἐφρόντισαν καὶ ἔγινε ἀλεῦρι, ψωμὶ καὶ παξιμάδια. Καὶ τὸ μὲν ψωμὶ τὸ ἐπρόσφεραν στοὺς φτωχούς, τὰ δὲ παξιμάδια τὰ ἐδώρησαν στοὺς συναγωνιστάς των εἰς τὸ στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξᾶς». Μπράβο παιδιά! Μὲ τὴν ἐνέργειάν σας αὐτὴν ἐδείξατε κι᾽ ἐσεῖς, ἀκόμη μίαν φοράν, πόσο βαθιὰ ἔχουν νοιώσει τὰ παιδιὰ τῆς Ὀργανώσεώς μας τὰ μεγάλα συνθήματα ἐργασίας καὶ ἀλληλεγγύης ποὺ ἔχει κηρύξει ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ἡ Ὀργάνωσις καὶ πόσο καλὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ τὰ πραγματοποιεῖτε.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Ἀρχηγὸς εἰς πρόσφατον συνάντησίν των.

Ἡ τελευταία: Μία ὡραία ἄποψις τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς τῆς Πάρου. (Φωτογραφία Δορκοφίκη).

ΣΟΦΑ ΜΕΤΡΑ

Τὸ τελευταῖον δεκαήμερον ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρως πλούσιον εἰς μέτρα ἀφορῶντα εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους. Ἡ ἀνάληψις τῆς πρωτοβουλίας διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας — χωρὶς νὰ παρακωλύῃ ἢ νὰ καταργῇ τὰς ὑπὸ ἄλλων ὀργανισμῶν καὶ ὑπηρεσιῶν καταβαλλομένας εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἀξιεπαίνους προσπαθείας — ἐξασφαλίζει ἑνότητα προγράμματος καὶ κατευθύνσεων καὶ περιβάλλει μὲ τὸ κῦρος τοῦ Κράτους τὸν τόσον σημαντικὸν πνευματικὸν αὐτὸν ἀγῶνα. Ἀπὸ τὸ ἴδιον πνεῦμα τῆς ἑνότητος κατευθύνσεων ἐν τῇ παιδείᾳ ἐμφορεῖται καὶ ὁ πρόσφατος νόμος «περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων, φροντιστηρίων καὶ οἰκοτροφείων», τοῦ ὁποίου τὴν δημοσίευσιν ἔκρινεν ἀναγκαίαν νὰ ἐξαγγείλῃ καὶ νὰ συνοδεύσῃ δι᾽ ἰδιαιτέρων του δηλώσεων ὁ Ἀρχηγός.

Ἡ ἰδέα τοῦ ἀμέσου καὶ ὁλοκληρωτικοῦ ἐλέγχου τῆς ἀγωγῆς τῶν νέων καὶ τῆς ἑνότητος τοῦ πνεύματος ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν θεμελιωδεστέραν ἴσως τῶν ἀρχῶν τοῦ Νέου Κράτους, εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἐνέπνευσε τὸν μνημονευθέντα ἀνωτέρω νόμον. Ὁπωσδήποτε ὁ Ἀρχηγός, ἔχων λόγῳ τῆς πλουσίας βιωτικῆς του πείρας τὴν δύναμιν νὰ μὴ δελεάζεται ἀπὸ ἐντυπωσιακοὺς ῥιζοσπαστισμούς, ἐξέλεξε καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν σοφὴν ὁδὸν τῆς δημιουργικῆς συντηρήσεως. Δὲν ἐμιμήθη τὰς μεθόδους τὰς ἐφαρμοσθείσας ἀλλαχοῦ καὶ δὲν κατήργησε τὴν ἰδιωτικὴν ἐκπαίδευσιν, ἀρκεσθεὶς εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἐπ᾽ αὐτῆς κρατικὸν ἔλεγχον καὶ ἐξασφαλίσας συγχρόνως ὑπὲρ αὐτῆς σημαντικὰς ὑλικὰς παροχὰς καὶ ἐνισχύσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ τὴν βοηθήσουν ἀσφαλῶς εἰς τὸ νὰ ἐπιτελῇ ἀποτελεσματικώτερον τὸ ἔργον της. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὁ Ἀρχηγὸς δὲν παρέλειψε νὰ ἐξηγήσῃ καὶ πάλιν ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς μορφώσεως τῶν νέων γενεῶν, μακρὰν τοῦ ν᾽ ἀποτελῇ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα καὶ καθῆκον τῶν γονέων, κατὰ τὰς πεπαλαιωμένας ἀντιλήψεις, εἶναι ὑπόθεσις γνησιώτατα καὶ βασικώτατα ἐθνική. Ὡς τοιαύτη δὲ μόνον ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὡς συνειδητοῦ καὶ ὑπευθύνου φορέως τῆς θελήσεως τοῦ Ἔθνους, καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ ἔμπνευσιν καὶ κατεύθυνσιν εἶναι δυνατὸν ν᾽ ἀσκῆται.

Τρίτον μέτρον, ὄχι μικροτέρας σημασίας, ἀναγόμενον δὲ καὶ τοῦτο εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους, εἶναι τὸ ἀποβλέπον εἰς τὴν θεραπείαν τῆς ἀνάγκης τῆς καταρτίσεως ἐπαρκοῦς κατ᾽ ἀριθμὸν καὶ κατὰ συγκρότησιν ἐφημεριακοῦ κλήρου. Δὲν πρόκειται ἐδῶ ν᾽ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ ζητήματος τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ κλήρου εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν κατωρθώθη νὰ δοθῇ λύσις ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους. Θὰ εἴπωμεν μόνον ὅτι ἀφ᾽ ἧς αἱ νέαι βιωτικαὶ συνθῆκαι μᾶς ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὰ ἁπλᾶ, εὐλογημένα, ἀλλὰ ἀνεπαρκῆ καὶ πεπερασμένα διὰ τὴν πονηρὰν ἐποχήν μας, διὰ τὰ προβλήματα καὶ τὰς ἀνάγκας της, πλαίσια τῆς ἠθογραφικῶς στερεᾶς θρησκευτικῆς ζωῆς, αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ τύπου τοῦ ἱερέως, τοῦ ὁποίου τὰς ἐλλείψεις τῆς μορφώσεως ἀνεπλήρωνε τὸ γνησίως χριστιανικὸν ἦθος καὶ ἡ ἀπαρασάλευτος ἰσχυρὰ πίστις, ἔπαυσε νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ῥόλου του, ἡ πενιχρότης τῶν γνώσεων τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου ἀπέβη ὀδυνηρότατα αἰσθητή. Ἐξ ἄλλου καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκόμη ἡ στάθμη τῶν γνώσεων τοῦ ἱερέως δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ ὑπερέχῃ τοῦ μέσου ὅρου μορφώσεως τοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο, ἐφόσον βαθμιαίως ἀνήρχετο ἡ στάθμη τῆς μορφώσεως τοῦ λαοῦ, τόσον ὀξυτέρα ἀπέβαινεν ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς ἡ αἴσθησις τῆς ἀντιθέσεως, ἡ ὁποία ἀπέρρεεν ἀπὸ τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον τῶν γνώσεων τοῦ κλήρου. Αὐτὴν τὴν ἀντινομίαν ἔρχεται νὰ θεραπεύσῃ ἡ ἵδρυσις ἓξ νέων ἱερατικῶν σχολῶν, εἰς τὰς ὁποίας θὰ φοιτοῦν ὑποχρεωτικῶς πρὸ τῆς χειροτονίας των οἱ ἐκλεγόμενοι ἐφημέριοι. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου καὶ προσθέτως διὰ τῆς ἱδρύσεως ἑτέρων τριῶν ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν, καλύπτεται κατὰ τὸν πλέον ἐπιτυχῆ τρόπον τὸ μέγα κενὸν τῆς ἀρτίας καταρτίσεως τῶν νέων, οἱ ὁποῖοι θ᾽ ἀφιερωθοῦν εἰς τὸ ἱερατικὸν στάδιον. Ἐξασφαλίζεται οὕτω εἰς τὴν στρατευομένην ὀρθόδοξον ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν ἐπάρκεια στελεχῶν εἰς ἀριθμὸν καὶ εἰς κατάρτισιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον — ἐὰν παραλλήλως δοθῇ ἡ ὀφειλομένη σημασία εἰς τὰ προσόντα τοῦ ἤθους καὶ τοῦ χαρακτῆρος — καὶ τὸ παλαιὸν γόητρον τῆς Ἐκκλησίας θ᾽ ἀνανεώσῃ καὶ θὰ καταστήσῃ ταύτην ἀπολύτως κυρίαν τῆς πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς της ἀποστολῆς.

Στὸ περιθώριον

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Αἱ Φαλαγγίτισσαι Ξάνθης κατεσκεύασαν αἱ ἴδιαι μίαν Ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ τὴν ἐπρόσφεραν εἰς τοὺς Ἀκρίτας. Νὰ ἐξάρωμεν τὴν σημασίαν καὶ τὸν συμβολισμὸν ποὺ ἐνέχει ἡ προσφορὰ αὐτή; Τὸ αἰσθάνεται βαθύτατα κάθε Ἑλληνικὴ καρδία. Τὰ χέρια τῶν συναγωνιστριῶν Ξάνθης, ποὺ κατεσκεύασαν τὴν σημαίαν αὐτήν, ἐξέφραζαν ὄχι μόνον τὴν ἰδικήν των πατριωτικὴν ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ τὸ ἐθνικὸν αἴσθημα ὅλων τῶν νεανίδων τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἡ προσφορὰ τῆς σημαίας αὐτῆς εἰς τοὺς Ἀκρίτας μας ὑπερέβαινε πολὺ τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ἔκτασιν ἑνὸς δώρου· ἦτο ἡ ἁπτή, ἡ κατηγορηματική, ἡ ἐπίσημη, ἡ ἱερὴ διαβεβαίωσις καὶ ὁ ὅρκος ὅλων τῶν Νέων τῆς Ἑλλάδος, ὅτι στέκονται δίπλα εἰς τὴν στρατευομένην νεότητα ἕτοιμοι κι᾽ ἀποφασισμένοι νὰ ἐκτελέσουν μαζὶ τὸ ὑπέρτατο καθῆκον πρὸς τὴν Πατρίδα.

Η ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ὁ Ἀρχηγός, τιμῶν μὲ τὴν ἐπίσκεψίν του τοὺς ναυτοφαλαγγίτας τοῦ «Ἰκάρου» ποὺ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὸν ἐκπαιδευτικόν του πλοῦν, ἔδειξε μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐμπράκτως τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν ναυτικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Φαλαγγιτῶν. Ἡ δὲ ζωηρὰ ἱκανοποίησις, τὴν ὁποίαν ἐξέφρασεν ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ταξιδίου, ἀποδεικνύει ὅτι οἱ Φαλαγγῖται μας ἀνταποκρίνονται μ᾽ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἀποφασιστικότητα καὶ εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦτο τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τὸ ἐφαρμόζουν πιστὰ καὶ ἀποτελεσματικά. Καὶ αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἔννοιαν εἶχεν ἐπίσης καὶ ἡ ὡραία ναυτικὴ ἑορτὴ ποὺ ἔγινεν εἰς τὴν ναυτικὴν βάσιν τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον τοῦ Ναυστάθμου, ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν βαθμοφόρων Φαλαγγιτῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ γίνουν αὔριον οἱ ναυτικοὶ ἐκπαιδευταὶ τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεώς μας εἰς τὰς οἰκείας περιφερείας των. Χαιρετίζομεν μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν τὰς πρώτας αὐτὰς θετικὰς ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι καταδεικνύουν μὲ πόσην προθυμίαν καὶ ἐνθουσιασμὸν τὰ Ἑλληνόπουλά μας προσέρχονται, ὅπως ἦτο φυσικόν, εἰς τὸ γνώριμον, τὸ καὶ αὐτὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον ἀκμῆς, δυνάμεως καὶ πολιτισμοῦ, ποὺ ὑπῆρξε καὶ εἶναι πάντα ἡ θάλασσα

ΕΝΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΤΗΣ ΕΚΑΛΗΣ

Δὲν μπορῶ νὰ ξεκαθαρίσω ποιὰ ἦταν ἡ πρώτη μου... ἀκουστικὴ ἐντύπωσις ἀπ' τὸ στρατόπεδο μόλις ἔφθασα. Σκεφθῆτε λίγο. Ἑκατὸν ἑξῆντα κορίτσια... μ' ἕνα ὄργανο τὸ καθένα — ἕνα ταμποῦρλο, ἕνα πίφερο, μιὰ σάλπιγγα — μπορεῖτε νὰ τὸ φαντασθῆτε. Ἑκατὸν ἑξῆντα κορίτσια, γιομᾶτα ζωή, κέφι καὶ χαρά, ποὺ πλημμυρίζουν ἕνα ἀπέραντο γήπεδο. Προχωρώντας στὸ κατωφερικὸ δρομάκι — ἀφοῦ προηγουμένως ἐπέδειξα τὰ σχετικὰ διαπιστευτήρια στὸν... Κέρβερο τῆς εἰσόδου — σκέφτουμαι τί χαρακτηρισμὸ τάχα νὰ δώσω στὸ σύνολον αὐτὸ τοῦ χαρούμενου ντόρου καὶ τῆς φασαρίας ποὺ πλημμυρίζει τὸ σύμπαν. Φωνές, γέλια, χάχανα, καθὼς βγαίνουν ἀπὸ τόσα στόματα μαζύ, παίρνουν τὴν ἔκτασι ἑνὸς πλατιοῦ, ἀλλὰ καὶ εὐχάριστου συγχρόνως θορύβου, καὶ ὕστερα, ταμποῦρλα, σάλπιγγες, πίφερα. Ἡ γραφικὴ γωνιὰ τῆς Ἑκάλης ποὖναι προωρισμένη γιὰ τὴ μουσικὴ ἐκπαίδευσι καὶ τὴν ἀναψυχὴ τόσων κοριτσιῶν, τραντάζεται ὁλάκερη... Μὰ τὸ δρομάκι τελειώνει σὲ λίγο. Μπρός μου παρουσιάζονται οἱ πρῶτοι ἀντιπρόσωποι τῆς ἐπίγειας αὐτῆς «Ἐδέμ»: Τρία κοριτσάκια, μ' ἕνα πίφερο τὸ καθένα στὸ στόμα. Τὸ ἕνα ἀπ' αὐτά, ὀρθό, ἀκουμπησμένο σ' ἕνα πεῦκο, μὲ γυρτὸ λίγο τὸ ξανθόμαλλο κεφαλάκι φρατονάρει κάποιο ἐμβατήριο μὲ τὸ πιφερό του. Στὰ πόδια του ξαπλωμένες ἄλλες δυὸ τὴ μιμοῦνται σ' αὐτή της τὴν προσπάθεια. Ἡ εἰκόνα αὐτή, ἔτσι καθὼς προβάλλει μπρὸς στὰ μάτια μου, τὴν ὥρα τούτη ποὺ ἡ φύσι ὁλόκληρη ἔχει πάρει τὸ ἁπαλὸ πράσινο χρῶμα ποὺ παίρνει λίγο πρὶν ἀπ' τὸ δειλινό, καθὼς ὁ ἥλιος, παιγνιδίζοντας, λίγο πρὶν πάη νὰ γύρη, ρίχνει τὶς τελευταῖες του ἀχτῖδες μέσα ἀπ' τὰ φύλλα στὴ γῆ, στὰ κορμιὰ τῶν δένδρων, στὰ παιδικὰ κορμιά, ἔχει κάτι τὸ εἰδυλλιακὸ ποὺ μὲ καθηλώνει γιὰ μιὰ στιγμὴ στὴ θέσι μου.

Ὁ θόρυβος ἔχει κοπάσει κάπως τώρα. Μόνο ἀπὸ μακριά, πότε ἀπὸ δῶ, πότε ἀπὸ κεῖ, μοῦρχονται μεμονωμένες προσπάθειες ἀποδόσεως κάποιου ἐμβατηρίου, πότε μὲ ταμποῦρλα, πότε μὲ σάλπιγγες. Κι' ἐπιτέλους τὸ βρίσκω. Νὰ ὁ χαρακτηρισμὸς ποὺ ζήταγα: «Ἄγγελοι σὲ κάποιο ἄλσος τῆς Ἐδέμ».

* * *

Τώρα καθισμένος στὴ σκηνὴ τῆς στρατοπεδαρχίας, μπορῶ ἀνενόχλητα νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ ρεπορτάζ μου.

Νὰ οἱ πληροφορίες ποὺ συγκεντρώνω, ἐνῷ τὰ κορίτσια τοῦ στρατοπέδου, συγκεντρωμένα γύρω στὸν ἐκπαιδευτή τους, παίρνουν τὸ ἀπογευματινό τους μάθημα.

— Ἔχουμε ἑκατὸν ἑξῆντα κορίτσια περίπου, σαράντα ἀπ' τὴν κάθε Ὑποδιοίκησι Πρωτευούσης, μοῦ γνωρίζει ἡ στρατοπεδάρχις. Κύριος σκοπός μας εἶναι στὸ μῆνα ποὺ θὰ μείνουμε ἐδῶ νὰ διοργανώσουμε μιὰ ἀρτία παιδικὴ μπάντα. Ἐλπίζουμε νὰ τὸ καταφέρουμε, παρ' ὅλο ποὺ ὁ καιρὸς εἶναι λίγος...

Κι' ἀληθινά, ὁ κόσμος ποὺ παρακολούθησε τὴν μπάντα τὴν ἡμέρα ποὺ πῆγαν καὶ πῆραν τὰ κορίτσια ἀπ' τὸ στρατόπεδο «Ἰωάννης Μεταξᾶς» ἐξεφράσθη μὲ τὸν πιὸ ἀνυπόκριτο ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς προσπαθείας).

— ... Ἐκ παραλλήλου ὅμως θέλουμε νὰ προσφέρουμε λίγη ἀναψυχὴ στὰ κορίτσια μας καὶ λίγη ξεκούρασι.

Κι' ἐν συνεχείᾳ, μοῦ λέει τὸ πρόγραμμα ζωῆς τῶν κοριτσιῶν. Γιατί,



Ἡ ἐπιστροφὴ ἀπὸ τὸ στρατόπεδον «Ι. Μεταξᾶς» τῶν 600 Φαλαγγιτισσῶν δοκίμων βαθμοφόρων τῆς πρώτης ἀποστολῆς τῆς Π.Δ.Θ.Π.

ἄ! ὅλα κι' ὅλα, ὑπάρχει καὶ πειθαρχία. Νἄχουμε καὶ τὸ νοῦ μας.

Λοιπόν: 6 ½ ἐγερτήριο, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀτομικὴ καθαριότης, λίγη γυμναστική, ὁμαδικὸς ὕμνος τῆς «προσευχῆς τῆς Φαλαγγιτίσσης», ἔπαρσις τῆς σημαίας καὶ πρωϊνὸ ρόφημα. Κατόπιν, καθαριότης σκηνῶν, μάθημα ἀθλοπαιδιῶν, α' βοηθειῶν, πολιτικῆς διαφωτίσεως κ.λ.π.

Ἐπακολουθεῖ ἐπιθεώρησις σκηνῶν, ἕνα ἐλαφρὸ πρόγευμα καὶ ὕστερα μελέτη μουσικῆς μὲ τὴ βοήθεια τριῶν ἐκπαιδευτριῶν.

Κι' ἔρχεται ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ. Τὰ κορίτσια στρώνονται στὰ πελώρια τραπέζια καὶ καταβροχθίζουν μὲ ὄρεξι... μοναδικὴ τὸ μεσημεριανό τους, ἐνῷ ἕνδεκα ἀπ' αὐτὲς (ἐναλλὰξ κάθε μέρα ἀπὸ μιὰ ἐνωμοτία) ἐκτελοῦν χρέη... σερβιτόρων. Στρώνουν τραπέζι, ξεστρώνουν, παρακολουθοῦν τὸ μαγείρευμα κ.λ.π.

1 ½ — 3 ½ ὕπνος, μετὰ ἀμέσως τακτοποίησις σκηνῶν, συγκέντρωσις στὸ ἑστιατόριο γιὰ τὸ ἀπογευματινὸ καὶ γραμμὴ γιὰ τὸ μάθημα ὡς τὶς 6 ½.

Μετά, ὅλα αὐτὰ θὰ τὰ παρακολουθήσουμε μαζύ. Ἄλλωστε τὸ μάθημα δὲν τέλειωσε ἀκόμα καὶ ἔχουμε καιρὸ νὰ ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὸ στρατόπεδο.

Ἀνάμεσα στὰ πεῦκα, στὴν ὑγιεινότερη τοποθεσία τῶν Ἀθηνῶν, μὲ ξεκούρασι, καλὸ φαΐ, ἀρχηγοὺς ποὺ τὰ λατρεύουν κυριολεκτικά, τί ἄλλο θὰ περίμενε κανεὶς ἀπὸ μουτράκια ποὺ νὰ λάμπουν ἀπὸ ὑγεία καὶ χαρά;

Οἱ σκηνοῦλες τους καθαρὲς - καθαρὲς μὲ τὴ διακόσμησί τους τὴν ἰδιαίτερη ἡ κάθε μιά, καὶ μπρὸς στὴν εἴσοδο μικρὰ κηπάκια, τεχνητά, ἀπομίμησι τοῦ στρατοπέδου τους τὸ ἕνα, ἡ δημιουργία φαντασίας τὸ ἄλλο.

Στὸ ἄλλο μέρος ἡ κουζίνα καὶ πλάϊ τὸ ἑστιατόριο, στὸ ὕπαιθρο αὐτό.

Τώρα ἐκεῖ εἶναι συγκεντρωμένα τὰ παιδιὰ ποὺ ἀφοῦ τελείωσαν τὸ μαθημά τους ζητοῦν ὡρισμένες συμπληρωματικὲς πληροφορίες ἀπ' τὸν ἀρχιμουσικό τους. Λίγη ὥρα ἀνάπαυσις. Τὸ χαρούμενο πανδαιμόνιο ἐπαναλαμβάνεται.

Σὲ λίγο συγκέντρωσις, μοίρασμα τῶν κοριτσιῶν κατὰ ἐνωμοτίας, καὶ ἀμέσως, ἡμερησία ἀναφορὰ καὶ ὑποστολὴ σημαίας, ὅλα τακτικά, ἐπίσημα, σὰν νἄμαστε σὲ ἀληθινὸ στρατιωτικὸ τμῆμα.

Ἡ σημαία κατεβαίνει σιγὰ - σιγά, ἐνῷ οἱ σάλπιγγες ἠχοῦν.

Τὰ κορίτσια διαλύονται ἀλλὰ γιὰ νὰ τρέξουν ὄχι στὰ ὄργανά τους τώρα, μὰ στὸ τραπέζι. Ὥρα φαγητοῦ. Μενοῦ περίφημο (κάτι ξέρω ἀπ' αὐτοῦ γιατὶ κατὰ γενικὴν ἀπαίτησιν ἔλαβα καὶ ἐγὼ μέρος): μακαρονάκια σάλτσα, σαρδέλλες κουτιοῦ, φροῦτα.

Οἱ πιατέλλες μὲ τὸ ψωμὶ διαδέχονται ἀκατάπαυτα ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. Τὰ παιδιὰ καταβροχθίζουν ὅ,τι τοὺς δίδουν ἐνῷ σύγχρονα γελοῦν καὶ κρυφοκουβεντιάζουν. Μυστικά; Ἄ, μπᾶ... Προετοιμασία τῆς ψυχαγωγίας, ἁπλούστατα. Ποῦ θὰ πᾶν, ποιὸν θὰ πειράξουν, ποιὸ ποίημα θὰ ἀπαγγελθῆ κ.λ.π

Περνώντας ἀνάμεσα ἀπ' τὰ διάφορα τραπέζια μοῦ φωνάζουν:

— Εἴμεθα κατενθουσιασμένες ἐδῶ.

— ... Ποτὲ δὲ φανταζόμαστε πὼς θὰ μπορούσαμε νὰ περνᾶμε τόσο ὄμορφα.

— ... Οἱ ἀρχηγοί μας μᾶς λατρεύουν.

Ἐπιτέλους ἡ ὥρα τῆς ψυχαγωγίας φθάνει.

Τὰ παιδιὰ κάθουνται γύρω - γύρω στὴν πλατειοῦλα ποὺ σχηματίζεται μπρὸς στὰ «μαγειρεῖα» καί... τὸ γλέντι ἀρχίζει. Νὰ σᾶς ἀπαριθμήσω τὰ διάφορα νούμερα; Ἀμφιβάλλω ἂν θὰ τὰ καταφέρω. Μὰ δὲ μπορῶ παρὰ νὰ τονίσω πὼς τὸ πρόγραμμα ἦταν ἀπ' τὰ πιὸ πλούσια καὶ ἀπ' τὰ πιὸ ποικίλα. Χορός, τραγοῦδι, ἀπαγγελίες, μονόλογοι, διάλογοι, παρωδίες τραγουδιῶν.

Τὰ παιδιὰ γελοῦν... γελοῦν καὶ χειροκροτοῦν. Χειροκροτῶ καὶ ἐγὼ μαζύ τους. Τὸ θέαμα μὲ συνεπαίρνει. Εἶναι τόσο ὄμορφα τὰ νειᾶτα σὰν χαίρονται.

Χρ. Μ.



ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ



6. (Συνέχεια)

Ὁ κήρυκας εὐτὺς σύμφωνα μὲ τὴν προσταγὴ ποὺ τοὔδωσε ἡ θεὰ προστάζει νὰ καθήσῃ ὁ λαός, νὰ πάρουν οἱ κριτὲς τὴ θέση τους καὶ νὰ σωπάσουν ὅλοι γιὰ νὰ ἀκούσουν τοὺς ἀντιδίκους καὶ τοὺς μάρτυρες.

Η ΔΙΚΗ ΑΡΧΙΖΕΙ

Ὅμως ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ ἔρχεται τελευταῖος καὶ στέκει δίπλα στὸν Ὀρέστη; Ἡ φωτεινή του ὄψη, τὸ μεγαλόπρεπο παράστημα καὶ οἱ τρόποι του εἶναι γνωστὰ σὲ ὅλους. Οἱ Ἐρινύες πρῶτες ἀπ' ὅλους τὸν ἀναγνωρίζουν κι' ἀνησυχοῦν. Τὶ ἦρθε νὰ κάμῃ ἐδῶ πέρα;

ΕΡΙΝΥΕΣ

Φοῖβε, διαφέντευε καὶ κράτα τὰ δικά σου.
Ὅμως σ' αὐτὸ τὸ πρᾶμα, λέγε, τὶ γυρεύεις;

ΑΠΟΛΛΩΝ

Νὰ μαρτυρήσω· τὶ εἶναι παρακαλεστής μου
ὁ ἄντρας αὐτὸς καὶ τοῦ σπιτιοῦ μου ξένος.
Ἐγὼ τὸν ἔχω ἀπὸ τὸ φόνο καθαρίσει
κι' ἦρθα νὰ δικαστῶ μαζί του γιατὶ μέρος
στὸ κοτωμὸ τῆς μάνας του ἔχω πάρει.

Ὄχι μόνο δηλ. νὰ μαρτυρήσῃ ὑπὲρ τοῦ Ὀρέστη ἔρχεται, μὰ καὶ κάθεται σὰ συγκατηγορούμενος στὸ ἴδιο ἑδώλιο· γιατὶ πραγματικὰ δὲν πρόκειται νὰ δικαστῇ ἐδῶ πέρα ἕνας ἄνθρωπος ποὺ εἶναι ὄργανο στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, μὰ ἕνας νόμος, αὐτὸς ποὺ ξεχωρίζει τοὺς μητροκτόνους ἀπὸ τοὺς ἄλλους φονιάδες καὶ ὁρίζει γιὰ τοὺς πρώτους καταδίωξη ἐκ μέρους τῶν Ἐρινύων, ἐνῶ τοὺς ἄλλους, τοὐλάχιστο στὸν κόσμο αὐτό, τοὺς ἀφίνει ἀτιμώρητους.

Ὕστερα ἡ χειρονομία αὐτὴ τοῦ Ἀπόλλωνα ἔχει μιὰ ἄλλη ἀκόμα σημασία σπουδαιότερη. Δίνει κῦρος στὸ δικαστήριο καὶ ἐπισημότητα... Οἱ κριτὲς ὑψώνονται πίσω ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῶν ἀνθρώπων μιὰ φορὰ ποὺ θνητοὶ αὐτοὶ ἔρχονται ν' ἀκούσουν καὶ νὰ κρίνουν θεοὺς καὶ νόμους παμπάλαιους ποὺ δὲν ξέρει κανεὶς ποιὸς ἔβαλε καὶ δίχως ἄλλο ἔχουν θεία καταγωγή.

Ποιὸς θὰ τ' ἀκούσῃ αὐτὸ καὶ δὲ θὰ σκεφθῇ μὲ δέος ποιὰ ἐξουσία παίρνει στὰ χέρια του τὸ δικαστήριο αὐτὸ τῶν ἀνθρώπων, ὁ περίφημος Ἄρειος Πάγος ποὺ συστήνει ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ἀπόλλωνας τὸ παραδέχεται, καὶ φυσικὰ μαζί μ' αὐτὸν κι' ὅλο τὸ Δωδεκάθεο;

Ἡ θεὰ τῆς σοφίας ἡ ἴδια προεδρεύει καὶ δείχνει καὶ καθιερώνει πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ διαδικασία γιὰ νὰ ἐξασφαλιστῇ τὸ δίκαιο.

Γυρίζει λοιπὸν πρῶτα πρὸς τὶς Ἐρινύες.

ΑΘΗΝΑ

Ἔχεις τὸ λόγο, ἐμπρὸς τὴ δίκη ἀρχίζω.
Πρέπει ὁ κατήγορος πιὸ πρῶτα νὰ μιλήσῃ
κι' ἔτσι σωστὰ μπορεῖ νὰ μάθουμε τὶ τρέχει.

Κι' αὐτὲς ποὺ ἀκριβῶς τούτη τὴ στιγμὴ περίμεναν τόση ὥρα καταπιάνονται εὐτὺς μὲ τὴν κατηγορία. Δὲν ἔχουν βέβαια τὸν τρόπο νὰ πλέξουν τεχνικὰ τὰ λόγια τους γιὰ νὰ συγκινήσουν τοὺς κριτὲς καὶ τὸ ἀκροατήριο. Περιορίζονται λοιπὸν στὸ νὰ βάζουν διάφορα ρωτήματα στὸν Ὀρέστη λιγόλογα μὰ σταρᾶτα. Κι' αὐτὸς ἀπαντᾷ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Ἂν κι' εἴμαστε πολλὲς θὰ ποῦμε ὡς τόσο λίγα.
Λόγο στὸ λόγο ἀπάντα μου σ' ὅ,τι ρωτήσω.
Πὲς πρωτύτερα τὴ μάνα σου τὴ σκότωσες;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τὴ σκότωσα, ναί, δὲν μπορῶ τ' ἀρνηθῶ.

Οἱ Ἐρινύες ἀφίνουν ξεφωνητὸ χαρᾶς ἀκούοντας τούτη τὴν ὁμολογία.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Τὸ πρῶτο πάλαιμα τὸ κέρδισα καὶ νά το!
Μὰ πρέπει τώρα νὰ μοῦ πῇς καὶ πῶς τὴ σκότωσες.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τῆς ἔκοψα μὲ τὸ σπαθί μου τὸ λαιμό.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Ποιὸν ἄκουσες καὶ τίνος πῆρες συμβουλή;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τὴν προφητεία τούτου ποὖρθε μάρτυράς μου.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Ὁ Φοῖβος σ' ἔβαλε τὴ μάνα σου νὰ σφάξῃς!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Καὶ δὲν τὸ μετανοιώνω τώρα οὔτε ποτές μου!

ΕΡΙΝΥΕΣ

Ἂν καταδικαστῇς γοργὰ θ' ἀλλάξῃς γνώμη.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Θὰ μὲ συνδράμῃ ὁ κύρης μου ἀπ' τὸν κάτω κόσμο.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Φονιᾶς τῆς μάνας του καὶ στοὺς νεκροὺς ἐλπίζει!

Μὲ τέτοιον τρόπο ἐξακολουθεῖ ἡ δίκη. Οὔτε πέταγμα πουλιοῦ δὲν ἀκοῦς πάνω στὸν ἱερὸ βράχο. Τὰ λόγια τῶν ἀντιδίκων μονάχα ξεχωρίζουν μέσα στὴ σιωπή. Θαρρεῖς πὼς καὶ τ' ἄψυχα ἀκόμα, ποὺ δὲν ἔχουν αἰσθήσεις καὶ μυαλό, ἐνδιαφέρονται γιὰ τούτη τὴν ὑπόθεση. Θαρρεῖς πὼς καὶ οἱ σκιὲς τῶν νεκρῶν ἀπὸ τὴν πολύπαθη οἰκογένεια ἀνέβηκαν ἀπὸ τὸν Ἅδη κι' ἀνακατεύτηκαν μὲ τοὺς ἀκροατὲς καὶ περιμένουν ἀνυπόμονα ν' ἀκούσουν καὶ νὰ δοῦν ποιὸ τέλος θὰ πάρουν τόσα μίση, τόσες κακοῦργες πράξεις ποὺ ρήμαξαν τὴ γενιά τους.

«Εἶχε διπλοκριματίσει», λέει ὁ Ὀρέστης, «καὶ γι' αὐτὸ τὴ σκότωσα. Καὶ τὸν ἄντρα της ἐσκότωσε καὶ τὸν πατέρα μου! Γιατὶ δὲν τὴν κυνήγησες αὐτὴν σὰν ἦταν ζωντανή; Δὲν τὄκαμες κι' ἔτσι ἀναγκάστηκα ἐγὼ νὰ πάρω ἐκδίκηση».

«Δὲν ἦταν αἷμα της» ἀπαντοῦν ἐκεῖνες.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Κι' εἶχα λοιπὸν τῆς μάνας μου τὸ γαῖμα ἐγώ;

ΕΡΙΝΥΕΣ

Κακοῦργε, μὰ στὰ σπλάχνα της δὲ σὲ κρατοῦσε;
Τὸ αἷμα τῆς μάνας σου, τὸ σεβαστό, ἀπαρνιέσαι;

Τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ τῶν Ἐρινύων κάνει ἐντύπωση. Γιὰ πρώτη φορὰ ἀφ' ὅτου ἀρχίνησεν ἡ δίκη ἀκούεται βοὴ ἐπιδοκιμασίας στὸ ἀκροατήριο.

Ὁ Ὀρέστης καταλαβαίνει σὲ πόσο δύσκολη θέση βρίσκεται. Καταφεύγει λοιπὸν στὸν Ἀπόλλωνα καὶ ζητᾶ βοήθεια.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τώρα πιὰ σὺ μαρτύρησε καὶ ξήγησέ μου
Ἀπόλλωνα ἂν τὴ σκότωσα κατὰ τὸ δίκιο.
Γιατὶ τὴ σκότωσα, εἶν' ἀλήθεια, δὲν τ' ἀρνιέμαι.
Πές μου τὴ γνώμη σου καὶ κρίνε. Μὲ δικαιώνεις
ἢ ὄχι; Κι' ἔτσι ἀπόκριση κι' ἐγὼ θὰ δώσω!

Ὁ Ἀπόλλωνας παίρνει τώρα τὸ λόγο. Πόσο διαφορετικὰ μιλεῖ αὐτός! Εἶναι ἀρχηγὸς τῶν Μουσῶν, τεχνίτης τοῦ λόγου. Ξέρει ν' ἀραδιάζῃ τὶς λέξεις καὶ τὰ νοήματα μὲ τέτοιο τρόπο ποὺ νὰ συγκινῇ τὶς καρδιὲς καὶ ν' ἀναγκάσῃ τὸ μυαλὸ νὰ σκεφτῇ ὅπως τὸν συμφέρει... Τονίζει μὲ λεπτομέρειες καὶ ζωηρὲς εἰκόνες ὅ,τι πρέπει νὰ τονιστῇ, παραλείπει ἄλλα ποὺ θὰ κάμουν ἴσως κακὴ ἐντύπωση, ρίχνει ἕνα ἔπαινο γιὰ τοὺς κριτὲς ἀνάμεσα στὰ λεγόμενά του... Τὸν ἀκοῦς καὶ σκλαβώνεσαι... Θαρρεῖς πὼς πλέκει γύρω σου πιτήδεια, σὰ θαυματοποιός, ἕνα δίχτυ ἀθώρητο... μὲ τόσο χαριτωμένο τρόπο ποὺ ἀντὶ ν' ἀγανακτῇς γι' αὐτὸ χαμογελᾶς καὶ ἀφίνεσαι...

Ὕστερα καταφεύγει σὲ κάτι ἄλλο... Θυμίζει διαρκῶς πὼς εἶναι προφήτης κι' ὅ,τι λέει δὲν εἶναι δικά του ἐπιχειρήματα· αὐτὸς ἀντιλαλεῖ μονάχα



Ὁ Ἀπόλλωνας παίρνει τώρα τὸ λόγο.

ΕΝΑ ΩΡΑΙΟ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ

—"Ενα καλὸ σκυλί, κύριε. Μόνο πενῆντα δραχμές.

...Μάλιστα κύριε, δὲν εἶναι πολὺ νέο, τὸ εἶχαν δώσει στοὺς γονεῖς μου ὅταν ἤμουν πολὺ μικρός, πρὶν ἐφτάοχτὼ χρόνια. Δὲν τὸν πουλᾶμε τὸ Μπόμπη γιατὶ ἀρχίζει νὰ γερνᾶ... ὄχι, ἀλλὰ ὁ πατέρας μου δὲν ἔχει δουλειά, δὲν μπορέσαμε νὰ πληρώσωμε τὸ νοίκι καὶ μᾶς λείπει ἀκόμη καὶ τὸ ψωμὶ στὸ σπίτι. Γι' αὐτὸ οἱ γονεῖς μου μ' ἔστειλαν στὴν ἀγορὰ νὰ τὸν πουλήσω. "Αν τὸν ἀγοράση κανεὶς θὰ οἰκονομήσωμε τὴν τροφή του καὶ τὰ λεπτὰ ποὺ θὰ πάρω θὰ μᾶς βοηθήσουν πολύ.

* * *

..."Οχι κυρία, ποτὲ δὲν δαγκώνει, καὶ δὲν πειράζει τὰ παιδιά. Ἀπεναντίας στὸ σπίτι μας ἦτανε ὁ φίλος ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς γειτονιᾶς. Πολλὲς φορὲς ὅταν μιὰ μητέρα πήγαινε νὰ ψωνίση φώναζε τὸν Μπόμπη γιὰ νὰ φυλάξη τὰ παιδιὰ στὸ σπίτι. Ὁ Μπόμπης φύλαγε στὸ παράθυρο μὴν ἀνεβοῦν τὰ παιδιὰ ἐπάνω καὶ πέσουν ἔξω. Φύλαγε γύρω στὸ τζάκι ἢ στὴ θερμάστρα γιὰ νὰ μὴ καοῦν. Βλέπετε δῶ στὴ ράχι του ποὺ δὲν ἔχει τρίχες; Δὲν εἶναι ἀρρώστεια. Εἶναι ἕνα κάψιμο. "Οπως σᾶς ἔλεγα ὁ Μπόμπης μιὰ φορὰ φύλαγε ἕνα κοριτσάκι ποὺ ἤθελε νὰ πλησιάση στὴ φωτιά. Στάθηκε μπροστὰ στὴ θερμάστρα γιὰ νὰ τὸ ἐμποδίση καὶ ἔτσι ἔκαψε ὅλη του τὴ ράχι.

* * *

.....Γιατὶ κλαῖς Μπόμπη; Κύτταξε, ἐγὼ δὲν κλαίω. Τὰ μάτια μου λάμπουν καὶ ἂν σκουπίζω ἔτσι τὸ μάγουλό μου μὲ τὸ χέρι μου, σὲ βεβαιώνω, Μπόμπη, τὸ κάνω ἀπὸ ἀφηρημάδα... Βλέπεις, Μπόμπη, τὰ πράγματα ἔτσι εἶναι. Εἶναι συνήθεια τὰ σκυλιὰ νὰ ἀλλάζουν ἀφεντικό. Τί περίεργη μανία: "Ολοι οἱ διαβάτες λένε γιὰ σένα: «Τί ἄσκημος σκύλος!»

Αὐτὸ ὅμως δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία, ἂν δὲν εἶσαι ὡραῖος ἀρκεῖ ποὺ εἶσαι καλός. Δὲν ξέρουν λοιπὸν ὅτι



"Ενα καλὸ σκυλὶ κύριε, μόνο πενῆντα δρχ.

αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερο; Ἡ καλωσύνη περιέχει ὅ,τι μπορεῖς νὰ φαντασθῆς. Δὲν ξέρουν ὅτι ἡ ὀμορφιὰ εἶναι ἕνα κομμάτι καὶ ἡ καλωσύνη μερίδιο ὁλόκληρο; Κάνουν λάθος οἱ ἄνθρωποι· δὲν εἶσαι ἄσχημος, ἀλλοιῶς θὰ σὲ φοβόντανε. Μήπως τὰ παιδιὰ στὸ σπίτι ἢ στὸ δρόμο σὲ φοβοῦνται; Ἀπεναντίας τρέχουν ὅλοι πίσω σου, σὲ κυλοῦνε κάτω, καβαλλᾶνε στὴν πλάτη σου καὶ σὲ τραβοῦνε ἀπὸ τὴν οὐρὰ χωρὶς λύπησι.

—Θυμᾶσαι, Μπόμπη, ὅταν ἤμουνα πιὸ μικρός, πηγαίναμε στὸ σχολεῖο μαζί' μὲ ὡδηγοῦσες ὡς τὴν πόρτα καὶ δὲν ξεχνοῦσες ποτὲ τὴν παραγγελία νὰ μὲ περιμένης τὸ ἀπόγευμα στὴν ἔξοδο. "Ολοι μου οἱ συμμαθηταὶ σὲ γνώριζαν, καὶ ὅλοι σοῦ φώναζαν: «Μπόμπη! νὰ ὁ Μπόμπης!». Πολλὰ παιδιὰ φώναζαν γιὰ νὰ σὲ γελάσουν: «Μπόμπη ἔλα σὲ παίρνω μαζί μου». Μὰ ἐσὺ δὲν κουνοῦσες ἀπὸ τὴ θέσι σου.

"Αν ὅμως κανένας μικρὸς σύντροφος ἔφευγε κλαίγοντας, μ' ἄφινες καὶ τὸν συντρόφευες, τριβόσουνε στὰ πόδια του γιὰ νὰ τοῦ δείξης πὼς δὲν τὸν εἴχανε ἐγκαταλείψει ὅλοι.

* * *

—Πενῆντα δραχμές, κύριε, εἶναι καλὸς σκύλος. Μάλιστα κύριε, εἶναι καλὸς φύλακας καὶ ἔξυπνος, τὰ καταλαβαίνει ὅλα.

Λοιπὸν τὸν ἀγοράζετε, δὲν εἶναι ἔτσι; "Εχετε δίκηο, δὲν ὑπάρχει ἄλλος σὰν κι' αὐτὸν σ' ὅλη τὴν πόλι... Θὰ τὸν πάρετε ἀμέσως;... Θέλω νὰ σᾶς πῶ μιὰ τελευταία λέξι... Ὁ Μπόμπης δὲν ἔχει κανένα ἐλάττωμα. "Αν συμβῆ νὰ κάνη καμμιὰ ἀταξία, δὲν πρέπει νὰ τὸν δείρετε, δὲν θὰ φταίη αὐτός...

Καὶ ἂν δὲν διορθωθῆ, ὅπως τὸ θέλετε σεῖς, τὸ λάθος πάλι δικό μου θὰ εἶναι, γιατὶ φοβοῦμαι πὼς μὲ τὰ πειράγματά μου θὰ τὸν ἔχω κακομάθει... Λοιπὸν ὅταν θάρθῶ νὰ μάθω πῶς περνᾶ θὰ εἶναι καλύτερα νὰ μαλώσετε ἐμένα...

Μὲ συγχωρεῖτε ποὺ σκύβω... Δὲν εἶναι τίποτα, κύριε. Θέλω νὰ ἰδῶ μόνο ἂν ὁ σπάγγος εἶναι καλὰ δεμένος στὸ περιλαίμιό του...

—Γρήγορα, Μπόμπη, νὰ σὲ φιλήσω καὶ καλὴ ἀντάμωσι...

τὶς προσταγὲς καὶ ἐκφράζει τὶς γνῶμες τοῦ μεγάλου πατέρα του, τοῦ Ὀλύμπιου Δία.

Λέει λόγου χάρη κάπου:

Ποτὲς δὲ μίλησα γι' ἄντρα, γυναῖκα ἢ πόλη
δίχως γι' αὐτὸ νὰ μὲ προστάξη ὁ Ὀλύμπιος
Δίας.
Αὐτὸ εἶναι τὸ σωστὸ λοιπὸν καὶ μάθετέ το.
Καὶ τὴ βουλὴ πατέρα Δία νὰ δεχτῆτε,
τί δύναμη τρανότερη δὲν ἔχει οὔτε ὅρκος!

"Υστερα ἐκθέτει μιὰ περίεργη θεωρία γιὰ νὰ ὑποστηρίξη πὼς ὁ Ὀρέστης σκοτώνοντας τὴ μάνα του δὲν ἔχει χύσει τάχα δικό του αἷμα. Μὰ ἀκοῦστέ τον καλλίτερα.

ΑΠΟΛΛΩΝ

Δὲν εἶναι ἡ μάνα, ὅπως θαρροῦμε, ποὺ γεννᾶ.
Θρέφει μονάχα καὶ κρατᾶ τὸ νέο σπόρο.
Μὰ τὸ παιδί 'ναι τοῦ πατέρα καὶ σὰν ξένη
τὴν ξένη φύτρα σώζει ἂν τὸ θελήση ὁ Θεός.

Θέλετε τώρα ν'ἀκούσετε καὶ τὴν ἀπόδειξη; Ὡς τόσο ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκει καὶ τὴν εὐκαιρία νὰ ρίξη στὴ μέση ἕνα ἔπαινο γιὰ τὴν αὐστηρὴ πρόεδρο τοῦ δικαστηρίου, τὴν Ἀθηνᾶ, τόσο λαμπερὸ σὰν πολύτιμο διαμάντι. Καὶ τελειώνει τὸ λόγο του μὲ μιὰ ὑπόσχεση, ποὺ κατὰ τὴ γνώμη του θὰ βαρύνη πολὺ τὴ ζυγαριὰ τῆς κρίσεως.

Καὶ θὰ σοῦ φέρω ἀπόδειξη σ' αὐτὰ ποὺ λέω.
Μπορεῖ πατέρα μόνο νἄχης δίχως μάνα·
καὶ νά την μάρτυρας τοῦ Δία ἡ θυγατέρα 1
ποὺ τὸ σκοτάδι τῆς κοιλιᾶς δὲν τὸ γνωρίζει.
Καὶ πιὰ θεὰ τέτοιο βλαστάρι θὰ γεννοῦσε!

"Οσο γιὰ τ' ἄλλα ἐγὼ θὰ κάμω καθὼς ξέρω.
τὴν πόλη σου καὶ τὸ λαό, Ἀθηνᾶ, θ' αὐξήσω.

Κατήγοροι, κατηγορούμενος καὶ μάρτυρες μίλησαν. Οἱ κριτὲς ἄκουσαν μὲ προσοχή. Δὲν ὑπολείπεται τώρα παρὰ νὰ σκεφθοῦν ἥσυχα κι' ἀνεπηρέαστα καὶ νὰ βγάλουν τὴν ἀπόφασή τους. Ἑτοιμάζονται μάλιστα γι' αὐτὸ τὸ σκοπό.

Μὰ νά, ἡ Ἀθηνᾶ σηκώνεται ἀπὸ τὸ θρόνο της καὶ μ' ἕνα κίνημα τοῦ χεριοῦ τοὺς σταματᾶ. Θέλει νὰ τοὺς μιλήση γιατὶ ἡ στιγμὴ εἶναι ἐπίσημη καὶ πρέπει νὰ τὸ καταλάβουν. "Ως τότε γιὰ τὸ αἷμα τῶν σκοτωμένων ἔπαιρναν ἐκδίκηση οἱ συγγενεῖς. Ἦταν νὰ ποῦμε μιὰ ὑπόθεση οἰκογενειακὴ ποὺ δὲν ἐνδιέφερε τὴν πολιτεία. Γιὰ πρώτη φορὰ συσταίνεται δικαστήριο ἐπίσημο, ἀπὸ πολῖτες ποὺ εἶναι ὁλότελα ξένοι γιὰ τοὺς διαδίκους καὶ τὴν ὑπόθεση τοῦ φόνου καταπιάνονται καὶ νὰ λύσουν τὴ διαφορά. Μεγάλο κίνημα πρὸς τὸν ἀνθρωπισμὸ καὶ τὴν κοινωνικὴ γαλήνη ποὺ εἶναι ἀνάγκη νὰ σταθεροποιηθῆ, νὰ γίνη μόνιμο καὶ νὰ κανονίζη γιὰ πάντα παρόμοια περιστατικά.

(Ἀκολουθεῖ) **Μ. Ἀναστασίου**

1 Ἐννοεῖ τὴν Ἀθηνᾶ ποὺ κατὰ τὴν μυθολογία πετάχτηκε μέσα ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Δία πάνστολη. Πολὺ σωστὰ ἀφοῦ εἶναι θεὰ τῆς σοφίας συμβολίζει δηλ. τὴν σοφία.



31. (Συνέχεια)

Ὁ Ἀλέξανδρος σκέφτηκε κάμποση ὥρα. Ἔπρεπε νὰ κυριέψη τὴν Τύρο. Ὅσο θἄμενε λεύτερη δὲ θὰ μποροῦσε νὰ κυριαρχήση στὰ φοινικικὰ παράλια. Ἂν ἔπεφτε ἡ Τύρος θὰ ἐκμηδενίζουνταν ὁ Περσικὸς στόλος κι' ὁ ἀντίκτυος θἆταν μεγάλος σὲ ὅλη τὴν Ἀνατολή. Ἡ Τύρος ἔπρεπε νὰ γίνη δική του.

— Ἡ Τύρος πρέπει νὰ γίνη δική μου! εἶπε δυνατά.

— Δὲν ἔχεις στόλο' ἡ πολιτεία μας εἶναι χτισμένη σὲ νησί. Πῶς θὰ μᾶς φτάσης;

— Θὰ μολώσω τὴ θάλασσα, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος. Θὰ ρίξω βράχους καὶ χώματα. Θὰ κάμω δρόμο, μιὰ γέφυρα, καὶ θὰ περάσω.

Οἱ γέροντοι χαμογέλασαν εἰρωνικά.

— Σὰ δύσκολο πολύ, εἶπαν.

— Τίποτα δὲν εἶναι δύσκολο σ' ἕναν ἄνθρωπο ποὺ θέλει! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος. Πηγαίνετε! Καλὴν ἀντάμωσι σὲ λίγες μέρες. Καὶ πάρετε πίσω τὰ δῶρα σας.

Οἱ γέροντοι ἥσυχοι χαιρέτησαν, πῆραν πίσω τὸ χρυσὸ στεφάνι, ἔγνεψαν στοὺς δούλους νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν καὶ τράβηξαν πρὸς τὸ λιμάνι, ὅπου ἦταν ἀραγμένο τὸ καράβι ποὺ τοὺς ἔφερε.

«Θὰ μολώση τὴ θάλασσα!» συλλογίστηκε μὲ θαυμασμὸ ὁ Στέφανος ποὺ ἄκουσε ὅλη αὐτὴ τὴ στιχομυθία. Θὰ μολώση τὴ θάλασσα!

Καὶ σὲ λίγο πρόσθεσε:

«Ναί, ναί, τίποτα δὲν εἶναι δύσκολο σ' ἕναν ἄνθρωπο ποὺ θέλει!»

Κεφ. 45.

Τὰ μάτια τοῦ Ἀλεξάνδρου ἦταν γεμᾶτα ἀστραπὲς ὅταν τὸ πρωῒ ἐκεῖνο ξεκίνησαν γιὰ τὴ νέα ἐκστρατεία. Δὲ θὰ πάλευε πιὰ μονάχα μὲ τοὺς ἀνθρώπους' εἶχε ὁρκιστῆ νὰ δαμάση ἕνα φοβερὸ στοιχεῖο, τὴ θάλασσα.

— Θὰ τὴ μολώσω, ἔλεγε. Θὰ κάμω ἕνα γιοφύρι καὶ θὰ περάσω.

Ὁ γέρο Παρμενίων παρακολουθοῦσε ἀνήσυχος τὴ νέα τολμηρὴ ἀπόφασι τοῦ Ἀλέξανδρου.

«Αὐτοὶ οἱ νέοι, συλλογίζουνταν, νομίζουν πὼς δὲν ὑπάρχει τίποτα ἀδύνατο στὸν κόσμο!»

Ἔφτασαν στὴ μεγάλη φοινικικὴ πόλι, τὴν Βύβλο, ἔπειτα στὴ Σιδῶνα' κι' οἱ δυὸ ἄνοιξαν τὶς πόρτες τους στὸν εὐτυχισμένο νικητή, τὸν Ἀλέξανδρο. Μὰ αὐτὸς βιάζουνταν. Δὲν ἤθελε καθόλου νὰ σταματήση καὶ νὰ δεχτῆ τὶς τιμὲς ποὺ τοῦ ἑτοίμαζαν.

— Βιάζουμαι, βιάζουμαι, ἔλεγε, νὰ τιμωρήσω τὴν Τύρο!

Ἐπιτέλους ἕνα πρωῒ ἔφτασε μπροστὰ ἀπὸ τὴν ξακουσμένη πολιτεία. Ἡ παλιὰ Τύρος ἦταν χτισμένη στὴ στεριά, ἡ νέα σ' ἕνα μικρὸ νησάκι, ποὺ ἀπεῖχε ὀχτακόσια περίπου μέτρα.

— Εἶναι ἀπόρθητη! ψιθύρισε ὁ Παρμενίων μόλις τὴν εἶδε.

Στράφηκε στὸν Ἀλέξανδρο.

— Βασιλιᾶ μου, εἶπε σιγὰ μὴν τὸν ἀκούσουν, χρόνια δουλεύω πιστὰ τὸν πατέρα σου καὶ σένα. Ποτὲ δὲ δείλιασα. Μὰ τώρα...

— Γέρο στρατηγέ μου, τὸν διέκοψε ὁ Ἀλέξανδρος, ἔχω πάρει τὴν ἀπόφασί μου. Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ μὲ κάνη ν' ἀλλάξω. Εἶμαι ὁ Βασιλιᾶς σας, ὑπάκουσέ με.

Ὁ γέρο Παρμενίων σώπασε.

Ὁ Ἀλέξανδρος φώναξε τοὺς μηχανικούς του.

— Στρατολογήσετε, τοὺς εἶπε, ὅσες χιλιάδες ἐργάτες βρῆτε' ἂν δὲ θέλουν μὲ τὸ καλό, μὲ τὴ βία. Κόψετε τὰ δέντρα τοῦ Λιβάνου, κατεβάστε τοὺς κορμούς τους. Θὰ γκρεμίσω τὴν παλιὰ Τύρο καὶ θὰ σᾶς δώσω ὅση πέτρα χρειάζεστε γιὰ νὰ μολώσετε τὴ στενὴ τούτη θάλασσα ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὴν Τύρο.

Ἄρχισε τὸ παράτολμο ἔργο. Κατέσκαψαν τὴν παλιὰ Τύρο, κουβάλησαν πέτρες στὴ θάλασσα, ἔκοψαν δέντρα, τὰ κάρφωσαν στὸ βυθό, σώριασαν χώματα. Ἄρχισαν νὰ χτίζουν δρόμο ἑξήντα μέτρα πλάτος.

Ὁ ἴδιος ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιστατοῦσε, κουβαλοῦσε πέτρες κι' ἔδινε ἀμοιβὲς σὲ ὅποιον δούλευε καλύτερα. Ὁ δρόμος ἄρχισε ν' ἀνεβαίνη ἀπὸ τὸ βυθὸ τῆς θάλασσας.

Οἱ Τύριοι στὴν ἀρχὴ περιγελοῦσαν' ὅταν ὅμως εἶδαν νὰ στρώνεται ὁ δρόμος ἀνάμεσα στὰ κύματα, ἀνησύχησαν. Ἔστειλαν λοιπὸν καράβια, ζύγωναν τοὺς ἐργάτες, τοὺς ἔρριχναν βέλη καὶ δὲν τοὺς ἄφηναν νὰ δουλέψουν.

Ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε τότε νὰ ὑψώσουν ξύλινους πύργους στὴν ἄκρα τοῦ ἑτοιμασμένου δρόμου κι' ἀποκεῖ οἱ στρατιῶτες του νὰ τοξεύουν τοὺς Τύριους' μὰ τὰ ἐχθρικὰ καράβια ἔρριξαν τότε φωτιὰ ἀπὸ μακριὰ κι' ἔκαψαν τοὺς πύργους.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἄρχισε ν' ἀνησυχῆ.

«Ἔπρεπε νἄχουμε στόλο μεγάλο, συλλογίζουνταν, γιὰ νὰ πολιορκήσω ἀπὸ τὴ θάλασσα τὴν Τύρο καὶ νὰ τὴν ἀναγκάσω νὰ παραδοθῆ ἀπὸ τὴν πεῖνα».

Μὰ ὁ στόλος του ἦταν μακριὰ στὴ Μακεδονία, γιὰ νὰ ὑπερασπίση τὴν πατρίδα ἀπὸ ἐχθρικὲς ἐπιδρομές' ἔπειτα ἦταν καὶ πολὺ μικρός.

Τί νὰ κάμη; Νὰ κατασκευάση στόλο θὰ περνοῦσε πολὺς καιρὸς κι' ὁ Ἀλέξανδρος βιάζουνταν.

Μιὰ μέρα ποὺ ὁ Στέφανος δούλευε στὸ μόλο, ἄκουσε δυὸ Τύριους καπετάνιους, ποὺ εἶχαν πιάσει αἰχμάλωτους, νὰ κουβεντιάζουν σιγά. Ὁ Στέφανος εἶχε μάθει μερικὲς λέξεις τοῦ τόπου καὶ τέντωσε τὸ αὐτί του ν' ἀκούση.

Ἄκουσε καθαρὰ νὰ λὲν καὶ νὰ ξαναλὲν τρεῖς λέξεις: «Πολλά» «Καράβια», «Σιδῶνα». Συλλογίστηκε πολλὴν ὥρα τί κουβέντιαζαν οἱ δυὸ αὐτοὶ καπετάνιοι. Τὸ βράδυ πῆρε τὴν ἀπόφασι καὶ ζύγωσε τὸν Ἀλέξανδρο.

— Βασιλιᾶ μου, τοῦ εἶπε, ἄκουσα σήμερα τοὺς δυὸ Τύριους καπετάνιους νὰ κρυφομιλοῦν. Δὲν ξέρω καλὰ τὴ γλῶσσα τους, μὰ κατάλαβα πολὺ καθαρὰ τρεῖς λέξεις ποὺ ἔλεγαν καὶ ξανάλεγαν.

— Τί λέξεις; ρώτησε ὁ Ἀλέξανδρος μὲ περιέργεια.

— «Πολλά», «καράβια» καὶ «Σιδῶνα».

Ὁ Ἀλέξανδρος σκέφτηκε λίγο.

— Ἴσως αὐτὸ ποὺ λές, Στέφανε, νἄχη μεγάλη σημασία... Ἴσως νὰ περιμένουν κανένα μεγάλο στόλο στὴ Σιδῶνα. Θὰ δώσω διαταγές!

Κάλεσε τὸν ἀτρόμητο Νικάνορα καὶ τὸν φρόνιμο Πτολεμαῖο.

— Πηγαίνετε ἀμέσως, τοὺς εἶπε, στὴ Σιδῶνα. Ἔχουμε ἀνάγκη μεγάλη ἀπὸ στόλο. Ὅσα πλοῖα βρῆτε στὸ λιμάνι φέρτε τα!

Στράφηκε καὶ στὸ Στέφανο.

— Πήγαινε καὶ σύ, Στέφανε, μαζί τους, εἶπε. Χαρὰ σὲ σένα, ἂν πετύχης!

Καβαλλίκεψαν οἱ τρεῖς ἀπεσταλμένοι κι' ἔφυγαν ἀμέσως γιὰ νὰ μὴ χάνουν καιρό. Ἤξεραν πὼς ὅλη ἡ ἐκστρατεία κιντύνευε μὲ τὴν ἀντίστα-



— Γέρω στρατηγέ μου, τὸν διέκοψε ὁ Ἀλέξανδρος, ἔχω πάρει τὴν ἀπόφασί μου.

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

XIII.

V. ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΗ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ἡ Ἀλεξάνδρεια κατέχει ἐξέχουσα θέσι εἰς τὴν ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ. Δὲν ὑπῆρξε ἁπλῆ πρωτεύουσα τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητος — τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ κατόπιν τοῦ ἑλληνορρωμαϊκοῦ κόσμου,— δὲν ὑπῆρξε μόνο πρωτεύουσα τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴ λεγομένη ἑλληνιστικὴ καὶ κατόπι τὴν ἑλληνορρωμαϊκὴ περίοδο, μὰ καὶ ἡ μεγάλη πρωτεργάτρια γιὰ τὴν ἐπικράτησι νέων ἰδεωδῶν καὶ νέου κόσμου καὶ μεγάλη πρωτεύουσα τοῦ Χριστιανισμοῦ μὲ τὴν διαμόρφωσι καὶ ἐπικράτησι τοῦ ὁποίου κλείνει ἔνδοξα τὴν κοσμοϊστορικὴ της ἀποστολή. Ἔτσι μέσα στὸν ἱστορικὸ βίο ξεπερνᾷ τὰ ὅρια μιᾶς μεγάλης πόλεως, καὶ παίρνει μιὰ σημασία παγκόσμια μέσα στὴν καθόλου ἱστορία, ποὺ ἔχουν μόνο αἱ μεγάλες πνευματικὲς μητροπόλεις τοῦ κόσμου, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἀργότερα ἡ Κωνσταντινούπολις. Κληρονόμος τῶν πνευματικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν θησαυρῶν ὄχι μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου ἀλλὰ καὶ τῆς μυστηριώδους Αἰγύπτου τῶν Φαραὼ καὶ τοῦ παναρχαίου Φαραωνικοῦ πολιτισμοῦ, κράτησε ψηλὰ τὴ βαρύτατη διπλῆ κληρονομία καὶ τὴν παρέδωσε μάλιστα τελειότερη καὶ λεπτότερη εἰς τὴν ἐπερχομένη ἀνθρωπότητα. Κοινὴ πνευματικὴ πρωτεύουσα τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου ποὺ τοὺς συνενώνει μαζὶ ἀλλὰ καὶ διαχωρίζει τὰ ὅριά τους, ἐδημιούργησε μιὰ ἴδια μορφὴ πολιτισμοῦ ποὺ ἀξίζει νὰ φέρῃ τιμητικὰ τὸ ὄνομα «Ἀλεξανδρινισμός». Πραγματικὰ δικαιοῦται νὰ ὀνομάζεται Ἀλεξανδρινὴ ὅλη ἡ μεταλεξανδρινὴ τέχνη μέχρι τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐμφανίζεται ἡ Βυζαντινὴ καὶ Ἀλεξανδρινὴ λογοτεχνία, ἡ θαυμασία ἐκείνη ἄνθησι τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ποὺ σημειοῦται ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου μέχρι τὴ ρωμαϊκὴ κατάκτησι (323 π. Χ. — 30 π. Χ.) καὶ πέρα ἀκόμα ἀπὸ αὐτὴ ὡς τὴν στιγμὴ ποὺ τὴ διαδέχεται πλέον ἡ Κωνσταντινούπολις. Ἡ ρωμαιοκρατία,— ποὺ εὔστοχα χαρακτηρίζεται ὡς ἑλληνορρωμαϊκὴ περίοδος,

τῶν τριῶν πρώτων μετὰ Χριστὸν αἰώνων (30 π. Χ. — 325 μ. Χ.), δὲν εἶναι παρὰ ἁπλῆ συνέχεια τῆς μεγάλης αὐτῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου. Ὑπῆρξεν ἀκόμα ἡ Ἀλεξάνδρεια ἕνα τόσο μεγάλο καὶ σπουδαῖο κέντρο φιλοσοφικῆς ἐρεύνης, ὥστε τὸ Ἀλεξανδρινὸ φιλοσοφικὸ πνεῦμα νὰ ἐπεκταθῇ σ' ὅλο τὸ μεταλεξανδρινὸ κόσμο, καὶ νὰ λέμε Ἀλεξανδρινὴ φιλοσοφία καὶ Ἀλεξανδρινὴ σχολὴ τὴν κυριαρχοῦσα φιλοσοφικὴ ἔρευνα πολλῶν αἰώνων. Μὲ τὰ μεγάλα πνευματικὰ καὶ θρησκευτικὰ της συγκροτήματα — ποὺ οἱ Πτολεμαῖοι θέλοντας νὰ περιβάλουν τὴ βασιλεία τους καὶ τὴν πρωτεύουσά τους μὲ ἰσχυρὴ λάμψι πολιτισμοῦ ἐμπνευσμένου ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλλὰ καὶ τὰ νέα κοσμοπολιτικὰ ἰδεώδη, ὥστε νὰ ἀναδείξουνε τὴν Ἀλεξάνδρεια ἐφάμιλλη μὲ τὰς Ἀθήνας, ἵδρυσαν κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς πλατωνικῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Ἀριστοτελικοῦ περιπάτου — ἐδημιούργησαν τέτοια μεγάλη ἐπιστημονικὴ κίνησι, τέτοια σχολὴ ἐρεύνης φιλοσοφικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς, τέτοια καταπληκτικὴ λογοτεχνικὴ καὶ φιλολογικὴ δραστηριότητα, τόσο ἐξαίσια καλλιτεχνικὴ ἄνθησι, ὥστε οἱ αἰῶνες τοῦτοι κατὰ τοὺς ὁποίους ἄσκησε τὴν ἀπόλυτη πνευματικὴ της ἡγεμονία ἀπάνω σ' ὁλόκληρο τὸν μεσογειακὸ κόσμο νὰ λογαριάζωνται ἀπὸ τοὺς μεγαλείτερους καὶ γονιμώτερους τῆς ἀνθρωπίνης προόδου καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Τὰ αἰωνόβια αὐτὰ πνευματικὰ της κέντρα ποὺ τὰ σεβάστηκεν ὁ χρόνος καὶ οἱ κατακτηταί, στάθηκαν τὰ μεγάλα πρότυπα τῶν σημερινῶν πανεπιστημίων καὶ ἀκαδημιῶν ποὺ ἀποτελοῦν τὸ καύχημα κάθε πολιτισμένης κοινωνίας. Τὸ Μουσεῖό της ποὺ ὁ Φιλόστρατος ἀποκαλεῖ «τράπεζαν Αἰγυπτίαν ξυγκαλοῦσαν τοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ ἐλλογίμους» ἦταν πραγματικὰ μιὰ ἀπέραντη οἰκοδομὴ ἐκτεταμένη σὲ τρεῖς στοές,— ὅπου φιλόσοφοι, ρήτορες καὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες διέτριβαν συζητῶντας καὶ σπουδάζοντας κατὰ κλάδους ἕκαστος τὴν εἰδικότητά του,— ἐφωδιασμένο μὲ ἐξαρτήματα ἐπιστημονικά, πλουσιώτατη βιβλιοθήκη, ἀστεροσκοπεῖο μ' ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ὄργανα, κήπους βοτανικοὺς καὶ ζωολογικοὺς γιὰ τὴ σπουδὴ τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ τὸν ἐγκλιματισμὸ διαφόρων ζώων καὶ φυτῶν, συλλογάς, ὀργανοθήκας, περίπατο,— ἔκτασι ὑπαίθρια καὶ κατάσκια ἀπὸ δένδρα, γιὰ τὴν ἄνετη τῶν λογίων περιδιάβασι καὶ μονήρη σκέψι — τέλος οἶκο ὅπου κατοικοῦσαν καὶ συνέτρωγαν οἱ σοφοί, ἴσως δὲ καὶ ξενῶνα γιὰ τοὺς παρεπιδημοῦντας λογίους. Ἡ μεγάλη βιβλιοθήκη της τοῦ Βρουχίου περιελάμβανε 500.000 τόμους, σύνολο κολοσσιαῖο καὶ δυσαπόκτητο, ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν τὶς συνθῆκες τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ὅπου δὲν ὑπῆρχε τυπογραφία, ἀλλὰ καὶ τόσο πολυδάπανο ἀφοῦ μονάχα ὡς ἐγγύησι γιὰ τὴν ἀντιγραφὴ τῶν πρωτοτύπων τῶν τριῶν τραγικῶν, ποὺ κατακρατήθησαν κατόπιν μὲ ἀπάτη, καταβλήθηκαν ἀπὸ τοὺς Πτολεμαίους 15 τάλαντα — ἡ δὲ μικρὴ βιβλιοθήκη τοῦ Σεραπείου εἶχε 42.000 χειρόγραφα. Προϊστάμενοι τῶν βιβλιοθηκῶν αὐτῶν διετέλεσαν πολυμαθεῖς λόγιοι, ποὺ μείνανε ὀνομαστοὶ γιὰ τὶς ἐκτεταμένες μελέτες τους γύρω ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ ἰδίως τὸν Ὅμηρο. Ἔχοντας στὴ διάθεσί τους ὁλόκληρα ἐπιτελεῖα ἀπὸ βοηθούς, ἀσχολοῦνταν μὲ τὴν ἀντιγραφὴν καὶ κατάταξι τοῦ ἀπεράντου αὐτοῦ θησαυροῦ ἀλλὰ καὶ τὴ διόρθωσι τῶν ἐφθαρμένων σὲ πολλὰ σημεῖα κειμένων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ποὺ τοὺς ἐξέδιδαν συνωδευμένους μὲ κάθε εἴδους ἑρμηνευτικὰ καὶ κριτικὰ ὑπομνήματα, ἢ καταγίνονταν μὲ μεταφράσεις στὴν ἑλληνικὴ τῶν ἀλλογλώσσων συγγραμμάτων — ἰδίως τῶν ἱερῶν βιβλίων — ποὺ οἱ Πτολεμαῖοι τὶς ἀνέθεταν σὲ λογίους τῆς Ἀλεξανδρείας γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὴ φιλομάθεια τῶν Ἑλλήνων ἀναγνωστῶν, ποὺ ζῶντας ἀνάμεσα σὲ τόπους ἀλλόφυλους καὶ ἀλλόθρησκους λαούς, εἶχαν τὴν περιέργεια νὰ μάθουν κάθε τι ποὺ ἀφωροῦσε τὴ θρησκεία καὶ τὴν ἱστορία τους, ἰδίως δὲ τῶν Αἰγυπτίων, τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Βαβυλωνίων. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ λόγο προῆλθε καὶ ἡ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Β' ἐπιχειρηθεῖσα μετάφρασις ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸ τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπὸ τοὺς 72 ἑλληνίζοντας λογίους Ἰουδαίους, βαρύτιμο προϊὸν τῆς ἑλληνοϊουδαϊκῆς παιδεύσεως ποὺ ἀργότερα μὲ τὸ νεοπλατωνικὸ Ἰουδαῖο φιλόσοφο Φίλωνα ἔμελλε νὰ ἀσκήσῃ τόση ἐπιρροὴ ἀπάνου εἰς τὴν πνευματικὴ ἐξέλιξι τῶν Ἑλλήνων. Αὐτὴ ἡ συστηματικὴ ἐπὶ αἰῶνας φιλοσοφικὴ καὶ φιλολογικὴ κίνησι ποὺ καταλήγει στὴ φιλοσοφικὴ σχολὴ τῆς Ἀλεξανδρείας ὅπου βιάζονται νὰ προσέλθουν ὅλοι οἱ ἐρασταὶ τῆς φιλοσοφίας, εἶναι ἐκείνη ποὺ ἐπέτρεψε εἰς τὴν τρισένδοξη πόλι νὰ ἀναλάβῃ κατὰ τὴν αὐγὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ τὴν ἡγεμονία τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ διὰ τοῦ συγκριτισμοῦ τῶν θρησκειῶν νὰ παρασκευάσῃ τὸ θρίαμβο τῆς νέας θρησκείας.



Ἀπὸ τοιχογραφία τοῦ κοιμητηρίου τοῦ Καλλίστου.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

σι τῆς Τύρου· κι' ἂν δὲν εἶχαν στόλο πῶς νὰ τὴν κυριέψουν;

Ὅταν ἔφθασαν στὴ Σιδῶνα κι' ἔτρεξαν στὸ λιμάνι ἡ ἀπογοήτεψι ζωγραφήθηκε στὸ πρόσωπό τους· περίμεναν μεγάλο στόλο καὶ βρῆκαν μονάχα εἰκοσιτέσσερα καράβια, ποὺ εἶχαν ἔρθει τὴν προηγούμενη μέρα ἀπὸ διάφορα λιμάνια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

—Ἄδικα μᾶς ἔφερες ἐδῶ! εἶπε ὁ Νικάνωρ στὸ Στέφανο μὲ πικρία.

—Πρέπει νὰ μάθης καλύτερα τὴν ντόπια γλῶσσα, προσέθεσε κι' ὁ Πτολεμαῖος εἰρωνικά.

Ὁ Στέφανος δὲ μιλοῦσε. Κοίταζε πέρα στὸν ὁρίζοντα μὲ ἀγωνία.

«Ποιὸς ξέρει; συλλογίζουνταν. Δὲν πρέπει ν' ἀπελπίζουμαι. Ἄκουσα καλὰ τὰ λόγια τῶν καπετάνιων, εἶδα καλὰ τὶς χειρονομίες τους, ἀδύνατο νὰ γελάστηκα».

—Πᾶμε! εἶπε ὁ Νικάνωρ. Φεύγουμε!

—Ἂς πάρουμε τοὐλάχιστον τὰ εἰκοσιτέσσερα αὐτὰ καράβια, εἶπε ὁ Πτολεμαῖος. Κι' αὐτὰ κάτι εἶναι.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Στέφανος ἔσυρε φωνή.

—Κάτι βλέπω στὸν ὁρίζοντα, εἶπε.

Ἡ θάλασσα ἦταν σκοῦρα γαλάζια, ὁ οὐρανὸς ἀνέφελος. Στὸ βάθος, ἐκεῖ ποὺ σμίγουν οὐρανὸς καὶ θάλασσα, κάτι μαῦρα σημάδια φάνηκαν... Πολλοὶ ἄνθρωποι συνάχτηκαν στὸ λιμάνι καὶ κοίταζαν, ἄλλοι ἀνέβηκαν στοὺς δυὸ πύργους ποὺ ὑψώνουνταν δεξιὰ κι' ἀριστερὰ στὴν εἴσοδο τοῦ λιμανιοῦ.

—Καράβια! Καράβια! ἀκούστηκαν φωνὲς ἀπὸ τοὺς πύργους.

—Καράβια! φώναξε κι' ὁ Στέφανος κοιτάζοντας εὐχαριστημένος τοὺς δυὸ συντρόφους του.

Τὰ μαῦρα σημάδια ὁλοένα καὶ μεγάλωναν. Διακρίνουνταν τώρα καλὰ τὰ πανιά τους, ἄσπρα καὶ κόκκινα, φαίνουνταν θαμπὰ οἱ γερτὲς πλῶρες.

—Εἶναι ἀπὸ τὴν Κύπρο, εἶπε κάποιος.

—Ὄχι, ὄχι! ἀποκρίθηκαν ἄλλοι. Εἶναι δικά μας, φοινικικά.

Οἱ τρεῖς ἀποσταλμένοι τοῦ Ἀλέξανδρου εἶχαν τώρα ἀνεβῆ στὸν πύργο καὶ κοίταζαν μὲ ἀπληστία.

«Πότε νὰ φτάσουν, πότε νὰ φτάσουν, συλλογίζουνταν, νὰ τὰ πάρουμε νὰ πᾶμε στὴν Τύρο! Οἱ θεοὶ μᾶς τὰ στέλνουν».

Κατὰ τὸ βράδι ἔμπαιναν πιὰ τὰ καράβια στὸ λιμάνι. Ἦταν πολεμικὰ καράβια ἀπὸ τὶς βόρειες παράλιες πολιτεῖες. Οἱ τρεῖς σύντροφοι μέτρησαν:

—Ὀγδόντα! φώναξε ὁ Στέφανος.

Κατέβηκαν ἀπὸ τὸν πύργο, βρῆκαν τοὺς καπετάνιους, ἔμαθαν τὰ πάντα. Τὰ καράβια αὐτὰ εἶχαν στρατολογηθῆ ἀπὸ τοὺς Πέρσες κι' εἶχαν διαταγὴ νὰ πᾶν νὰ ἑνωθοῦν μὲ τὸν ἐπίλοιπο στόλο. Στὸ δρόμο ὅμως ἔμαθαν ἀπὸ ἕνα καράβι πῶς ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε κατακτήσει τὴν πατρίδα τους.

(Ἀκολουθεῖ)



ΟΙ ΚΑΠΕΤΑΝΑΙΟΙ-ΠΟΙΗΤΑΙ ΤΟΥ 21

Ἦσαν λοιπὸν οἱ θρυλικοὶ ἀγωνισταὶ τοῦ εἰκοσιένα καὶ ποιηταί; Ἦσαν.

Οἱ λεοντόκαρδοι αὐτοὶ πατριῶτες ποὺ ἐνοιωθαν ὁλόκληρο τὸ εἶναί τους νὰ δονῆται ἀπὸ ἱερὴ συγκίνησι καὶ τὸ αἷμά τους νὰ κοχλάζῃ ἀπὸ πολεμικὸ μένος, εἶχαν καὶ μιὰ ψυχὴ ἐξίσου γενναία μὲ τὸ σῶμά των. Μιὰ ψυχή, τῆς ὁποίας οἱ λεπτὲς χορδὲς ἐδονοῦντο μὲ ἔξαλλο ἐνθουσιασμὸ κάθε φορὰ ποὺ ἡ πατρίδα κινδύνευε. Καὶ ἐτόνιζαν αὐτοσχέδιους στίχους μὲ τοὺς ὁποίους ἐνθουσίαζαν καὶ ἐξήγειραν τοὺς καταδυναστευομένους ὁμοεθνεῖς των.

Δὲν εἶναι διόλου περίεργο λοιπὸν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ θρυλικὸς Κολοκοτρώνης, ὁ γενναῖος Μακρυγιάννης, ὁ Θοδωράκης Γρίβας, ὁ Μεσολογγίτης ἀγωνιστὴς Στασινὸς Μικρούλης, ὁ τσοπανάκος, ὁ Ρήγας Βελεστινλῆς κι' ἕνα πλῆθος ἄλλο καπεταναίων τῆς Ἐπαναστάσεως ἀναγκάζονταν ὧρες - ὧρες νὰ γίνουν ποιηταί, νὰ χαλυβδώσουν τὸ ἐθνικὸ φρόνημα τῶν συμπολεμιστῶν των μὲ τὴν συγκίνησι τοῦ τραγουδιοῦ, νὰ τοὺς ἀγγίξουν τὴν εὐαίσθητη χορδὴ τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ νὰ τοὺς παρασύρουν ἀκατάσχετους στὴν φωτιὰ τῆς μάχης.

ΕΝΑΣ ΕΦΙΠΠΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ...

Ἕνας τέτοιος ἐνθουσιώδης ἀγωνιστὴς καὶ ποιητὴς ἦταν ὁ Δημητσανίτης τσοπανάκος, ἕνα ἀπὸ τὰ γενναιότερα παλληκάρια τοῦ Νικηταρᾶ. Ἀκολουθοῦσε τὸν ἀρχηγό του σ' ὅλες τὶς μάχες καὶ ἐνθουσίαζε μὲ τὰ στιχουργήματά του τοὺς ἀγωνιζομένους.

Εἶχε πολὺ ὡραία φωνὴ καὶ μεγάλη στιχουργικὴ εὐχέρεια ὁ τσοπανάκος, γιὰ νὰ τὸν ἀκοῦν δὲ τὰ παλληκάρια ὅλα, ὁ Νικηταρᾶς τοῦ εἶχε χαρίσει ἕνα ὑψηλὸ ἄλογο, μὲ τὸ ὁποῖο περιφέρονταν στὸ στρατόπεδο τραγουδῶντας.

Λέγεται μάλιστα ὅτι κάποτε ποὺ ὁ τσοπανάκος δὲν εἶχε κριθάρι νὰ ταΐσῃ τὸ ἄλογό του, δὲν ἐδίστασε νὰ στείλῃ στὸν ἀρχηγό του τὴν παρακάτω ἔμμετρη εἰδοποίησι:

Τὸ δῶρό σου Νικηταρᾶ
εἶν' ἄλογο χωρὶς οὐρά,
ἢ μοῦ στέλνεις καὶ κριθάρι
ἢ σοῦ στέλνω τὸ τομάρι.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΠΟΥ... ΚΑΤΑΤΡΟΠΩΝΕΙ ΤΟΥΣ 25ΠΛΑΣΙΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ!

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Κολοκοτρώνης, τὸν ὁποῖο ἡ ἱστορία μας θέλει μόνον ἀκατάβλητο πολεμιστὴν καὶ θρυλικὸν ἥρωα, καὶ αὐτὸς ὁ Γέρος τοῦ Μωριᾶ, ὑπῆρξε ποιητὴς σ' ὡρισμένες στιγμὲς τῆς ζωῆς του.

Ἀπὸ μία διήγησι τοῦ ἰδίου πληροφορούμεθα ὅτι ὅταν ἦταν ἀκόμη κλέφτης στὰ βουνά, βρέθηκε κάποτε στὴν ἀνάγκη νὰ ἐνθουσιάσῃ τὰ παλληκάρια του μ' ἕνα τραγούδι ποὺ συνέθεσε ἐπὶ τούτῳ!

Ἦταν μιὰ Κυριακὴ τοῦ Πάσχα. Ὁ Κολοκοτρώνης βρισκόταν ἐπάνω σ' ἕνα λημέρι τῆς Πελοποννήσου μαζὶ μὲ ὀγδόντα παλληκάρια του. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔφθασε λαχανιασμένος ἕνας ἀγγελιαφόρος ποὺ τοὔφερε τὴν εἴδησι ὅτι μιὰ ἰσχυρὰ ἐχθρικὴ φάλαγξ ἀπὸ 2.000 στρατιῶτες, ποὺ μετέφερε ἑκατὸν πενῆντα Χριστιανοὺς δεμένους χειροπόδαρα, ἐπρόκειτο σὲ λίγο νὰ περάσῃ ἀπὸ ἐκεῖ...

Ὁ Κολοκοτρώνης πετάχθηκε ἀπ' τὴ θέσι του. Ἡ πληροφορία ἦταν πολύτιμη. Ἀλλὰ πῶς νὰ ἐνθουσιάσῃ τὰ ὀγδόντα παλληκάρια του καὶ νὰ τὰ πείσῃ νὰ ἐπιτεθοῦν ἐναντίον... εἰκοσιπενταπλασίου ἐχθροῦ;

Διέταξε τότε νὰ στρώσουν τὸ τραπέζι καὶ νὰ φᾶνε. Ὁ ἐχθρὸς θ' ἀργοῦσε ἀκόμη νὰ περάσῃ. Καὶ ἐπάνω στὸ φαγοπότι «πρῶτα τοὺς ὡρμήνεψε μιλητά, ἔπειτα τὸ ἔκαμε καὶ τραγούδι καὶ τοὺς τὸ τραγούδησε», ὅπως μᾶς ἀφηγεῖται ὁ ἴδιος.

Νὰ τὸ αὐτοσχέδιο τραγούδι του:

Καλὰ τρῶμε καὶ πίνουμε καὶ
[λιανοτραγουδᾶμε,
δὲν κάνουμε κι' ἕνα καλό, καλὸ
[γιὰ τὴν ψυχή μας;
— ὁ κόσμος φτειάνουν ἐκκλησιές,
[φτειάνουν καὶ μοναστήρια—
νὰ πᾶμε νὰ φυλάξουμε στῆς Τρί-
[χας τὸ γεφύρι
ποὺ θὰ περάσῃ ὁ βοϊβοδας μὲ
[τοὺς ἀλυσωμένους
νὰ κόψουμε τοὺς ἄλυσους νά
[βγοῦν οἱ σκλαβωμένοι;

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἐκπληκτικό. Τὰ παλληκάρια πετάχτηκαν στὸ πόδι, ἅρπαξαν τὰ καριοφύλλια τους καὶ μοιράστηκαν σὲ δυὸ «καρασούλια». Καὶ καθὼς περνοῦσε ὁ ἐχθρὸς ὥρμησαν μὲ λύσσα κατ' ἐπάνω του. Ἐπηκολούθησε σφοδρὰ συμπλοκή, κατὰ τὴν ὁποία σκοτώθηκαν ὀγδόντα ἑπτὰ Τοῦρκοι. Ἀπ' τοὺς συντρόφους τοῦ Κολοκοτρώνη σκοτώθηκε ἕνας πρῶτος ἐξάδελφός του καὶ ἕνα μόνο παλληκάρι πληγώθηκε. Ἡ ἐχθρικὴ φάλαγξ διελύθη καὶ οἱ ἁλυσοδεμένοι χριστιανοὶ ἐλευθερώθησαν.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἡρωϊκῆς αὐτῆς μάχης ἔλεγε ὁ Κολοκοτρώνης στὰ παλληκάρια του:

«Μᾶς βόηθησε ἡ Παναγιὰ ἡ Θεοτόκος καὶ ἡ καθαριότητά μας ὁποῦ ἐπήγαμε νὰ ἐλευθερώσουμε τοὺς ἀδελφούς μας».

Ο ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΟΥΔΑ ΕΝΑ ΛΥΠΗΤΕΡΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Τραγουδιστὴς καλλίφωνος καὶ αὐτοσχέδιος ποιητὴς ἦταν καὶ ὁ ἡρωϊκὸς καπετάνιος καὶ κατόπιν στρατηγὸς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως Ἰωάννης Μακρυγιάννης.

Ὁ ἴδιος ὁ Μακρυγιάννης μᾶς ἐπιβεβαιώνει αὐτὴ τὴν πληροφορία στὰ «Ἀπομνημονεύματά» του, ὅπου μάλιστα ἀναφέρει καὶ τὸ ἀκόλουθο χαρακτηριστικὸ περιστατικό:

Τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1826, ὅταν μαζὶ μὲ τὸν Γκούρα ἐπολιορκοῦντο ἀπὸ τοὺς Τούρκους στὴν Ἀκρόπολι, ὁ Μακρυγιάννης ἐκάλεσε σὲ δεῖπνο στὸν Σερπετζὲν (ὠδεῖον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ), τὴν θέσιν ποὺ ὑπερήσπιζε, τὸν Γκούρα — μὲ τὸν ὁποῖον ὡς τότε ἦταν δυσαρεστημένος — καὶ δύο ἄλλους ὁπλαρχηγούς. Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ δείπνου αὐτοῦ ὁ Μακρυγιάννης εἶπε στοὺς συντρόφους του ἕνα τραγούδι ποὺ αὐτοσχεδίασε ἐκείνη τὴν στιγμή. Ὁ ἴδιος ὁ Μακρυγιάννης μᾶς διηγεῖται αὐτὴ τὴν σκηνὴ παραστατικώτατα στὰ «Ἀπομνημονεύματά» του:

«Τότε ἔκατσε ὁ Γκούρας καὶ οἱ ἄλλοι καὶ φάγαμεν ψωμί. Τραγουδήσαμεν καὶ γλεντήσαμεν. Μὲ περικάλεσαν ὁ Γκούρας καὶ ὁ Παπακώστας νὰ τραγουδήσω. Ὅτ' εἴχαμεν τόσον καιρὸν ὁποῦ δὲν εἴχαμεν τραγουδήσει, τόσον καιρὸν ὅπου μᾶς ἔβαλαν οἱ διοτελεῖς καὶ γυιχτήκαμεν — ἐδῶ ἐννοεῖ τὴν παρεξήγησιν ποὺ ὑφίστατο μεταξύ των — διὰ νὰ κάμουν αὐτοὶ τοὺς κακούς τους σκοπούς. Τραγουδοῦσα καλά. Τότε λέγω ἕνα τραγούδι:

Ὁ ἥλιος ἐβασίλεψε — Ἑλληνά-
[μ', βασίλεψε — καὶ
[τὸ φεγγάρι ἐχάθη
κι' ὁ καθαρὸς Αὐγερινὸς ποῦ πά-
[ει κοντὰ στὴν Πούλια,
τὰ τέσσερα κουβέντιαζαν καὶ
[κρυφοκουβεντιάζουν.
Γυρίζει ὁ ἥλιος καὶ τοὺς λέει,
[γυρίζει καὶ τοὺς κρένει:
—Ἐψὲς ὅπου βασίλεψα πίσου
[ἀπὸ μιὰ ραχούλα
ἄκουσα γυναίκεια κλάματα κι'
[ἀνδρῶν τὰ μοιρολόγια
γι' αὐτὰ τὰ ἡρωϊκὰ κορμιὰ στὸν
[κάμπο ξαπλωμένα
καὶ μέσ' στὸ αἷμα τὸ πολὺ εἶν'
[ὅλα βουτημένα.
Γιὰ τὴν πατρίδα πήγανε στὸν
[Ἅδη τὰ καϋμένα.

—Ὁ μαῦρος ὁ Γκούρας — συνεχίζει ὁ Μακρυγιάννης — ἀναστέναξε καὶ μοῦ λέει:

— Ἀδελφὲ Μακρυγιάννη, σὲ καλὸ νὰ τὸ κάμῃ ὁ Θεός. Ἄλλη φορὰ δὲν τραγούδησες τόσο παραπονεμένα. Αὐτὸ τὸ τραγούδι σὲ καλὸ νὰ μᾶς βγῇ.

— Εἶχα κέφι, τοῦ εἶπα, γιατὶ δὲν τραγουδήσαμεν τόσον καιρόν».

Ἡ περίεργος προαίσθησις τοῦ Γκούρα ὅμως ἦταν ἐπόμενον νὰ βγῇ σὲ κακό. Γιατὶ τὴν ἴδια κιόλας μέρα τῆς συμφιλιώσεώς του μὲ τὸν Μακρυγιάννη, ἔπεσε νεκρὸς ἀπὸ ἐχθρικὸ βόλι!...

ΚΑΙ Ο ΘΟΔΩΡΑΚΗΣ ΓΡΙΒΑΣ ΣΤΙΧΟΥΡΓΟΣ...

Μὰ καὶ ὁ ἡρωϊκὸς ὁπλαρχηγὸς Θοδωράκης Γρίβας ἦταν ποιητὴς δημοτικῶν τραγουδιῶν. Ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ποιήματά του μᾶς διέσωσε ὁ ξένος συλλέκτης Πάσσοβ, ὁ ὁποῖος τὸ ἀντέγραψε ἀπὸ χειρόγραφά του. Ἀναφέρεται σὲ κάποιο λυπητερὸ ἐπεισόδιο ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, κατὰ τὸν Μάϊο τοῦ 1825, ὁπότε ὁ ἴδιος ὁ Γρίβας συνεπλάκη μὲ πολλοὺς Ἕλληνας πολεμιστάς, ὅπως τὸν Καραϊσκάκη καὶ τὸν Μπότσαρη:

Τί εἶν' τὸ κακὸ ποὺ γίνεται κι' ἡ
[ταραχὴ μεγάλη
στὴ μέση τὸ Ξηρόμερο, στὴν Κα-
[τοχὴ τὴ χώρα.
Τὸν Θοδωράκη κλείσανε τὰ πέντε
[βιλαέτια.
Ἦρθ' ὁ Μακρῆς ἀπ' τὸ Ζυγὸ κι'
[ὁ Πισιλῆς ἀτός του,
ἦρθεν καὶ ἀπὸ τ' Ἄγραφα ἀτός
[του ὁ Καραϊσκάκης,
ἦρθε καὶ ἀπὸ τ' Ἄγραφα ἀτός
[του ὁ Βλαχοτσόγκας
ἦρθε κι' ὁ Μάρκο Μπότσαρης μὲ
[χίλιους πεντακόσιους...

ΜΙΧ. ΧΑΝΟΥΣΗΣ



Περιφέρονταν ἔφιππος γιὰ νὰ τὸν ἀκοῦν τὰ παλληκάρια.





ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

21ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Λουκᾶ ε΄ 1 - 11)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐγένετο ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ· ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ρήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολύ· διερρηγνύετο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν. Καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσε τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ λέγων· ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε. Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ᾗ συνέλαβον, ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Ἀπόστολος (Πρὸς Τιμόθεον Β΄, γ΄ 10 - 15)

Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος. Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται· πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, εἴπαμε καὶ εἰς προηγουμένην περικοπήν, εἶχε χειροτονήσει πρῶτον ἐπίσκοπον τῆς Ἐκκλησίας Ἐφέσου τὸν ἀντάξιόν του μαθητὴν Τιμόθεον. Αὐτὸς δὲ κατέβαλε κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ ἀνταποκριθῇ στὰ καθήκοντά του. Ἀλλὰ στὴν ἐκπλήρωσι τῶν καθηκόντων του αὐτῶν φαίνεται ὅτι μεγάλο ἐμπόδιο τοῦ ἦσαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ διάφοροι ἐκεῖ κατοικοῦντες αἱρετικοὶ καὶ δι' αὐτὸ ὁ Παῦλος διὰ νὰ τὸν ἐνισχύσῃ στὴν πίστι του τοῦ ἀπευθύνει κατόπιν τῆς πρώτης καὶ δευτέραν ἐπιστολήν.

Τοῦ λέγει λοιπὸν σ' αὐτήν: «Παιδί μου Τιμόθεε μὲ ἔχεις καλὰ γνωρίσει καὶ τὸν βίον μου καλὰ τὸν παρηκολούθησες. Ξεύρεις τὴ διδασκαλία καὶ τὴ συμπεριφορά μου. Γνωρίζεις τὴν ἀγάπην καὶ ὑπομονὴν ποὺ ἔδειξα σὲ διαφόρους περιστάσεις, ὅταν ἐδοκίμαζα θλίψεις, στερήσεις καὶ ἄλλας περιπετείας». Τοῦ ὑπενθυμίζει τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ παθήματα ποὺ ὑπέφερε σὲ διάφορα μέρη. Καὶ ὅμως ἀπ' αὐτὰ ὅλα ἐξέφυγε μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Σκοπὸς τοῦ Παύλου ποὺ ὑπενθυμίζει στὸν Τιμόθεο ὅλα αὐτὰ εἶναι γιὰ νὰ τὸν διδάξῃ ὅτι κι' αὐτὸς πρέπει νὰ κάμῃ τὰ ἴδια καὶ νὰ τὸν μιμηθῇ εἰς ὅλα. Νὰ μὴ χάνῃ τὸ θάρρος του μπροστὰ στὰ διάφορα ἐμπόδια καὶ μὲ τὴν ἀκλόνητη στὸ Χριστὸ πίστι του νὰ τὰ παραμερίζῃ. Λέγει προσέτι στὸν Τιμόθεο ὅτι μοῖρα ὅλων τῶν εὐσεβῶν εἶναι τὸ νὰ πάσχουν καὶ νὰ καταδιώκωνται. Ὅλοι, τοῦ λέγει, ποὺ ζοῦν μὲ πίστι καὶ ὑπακοὴ στὸ Χριστὸ θὰ γίνουν ὁ στόχος τῶν πονηρῶν καὶ ἀπίστων.

Τὸ παράδειγμα τοῦ Παύλου εἶναι γιὰ μᾶς ὅλους μεγάλη ἐνίσχυσις ὅταν βρεθοῦμε μπροστὰ σὲ θλίψεις καὶ στερήσεις. Ἐξ ἄπαντος κανεὶς ἀπὸ μᾶς δὲν πρόκειται νὰ ὑποφέρῃ τὰς δοκιμασίας καὶ τὰς στερήσεις τοῦ Παύλου, ἀλλὰ πάντα θὰ ἰσχύουν τὰ ὑψηλὰ αὐτὰ λόγια: «Πάντες οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται». Δηλαδὴ ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ περάσῃ τὴ ζωή του σύμφωνα μὲ τὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ γίνῃ ὁ στόχος κάθε συκοφαντίας τῶν ἀπίστων. Κάθε στιγμὴ θὰ βρεθῇ ἀντιμέτωπος τῆς εἰρωνείας καὶ τῆς κακίας τῶν ἄλλων, γιατὶ μοιραίως αὐτὸς σὰν γνήσιος χριστιανὸς θὰ εἶναι ἀναγκασμένος νὰ ἐλέγχῃ τὸν ἁμαρτωλό τους βίο. Ἀλλὰ ἐμεῖς ἀδιαφοροῦντες τελείως σ' αὐτὰ πρέπει νὰ σκεπτώμεθα ὅτι κανένα κακό, ἔστω καὶ τὸ πιὸ μεγάλο, δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα ποὺ μᾶς περιμένουν στὴν αἰώνιο ζωὴ ἐὰν μείνωμεν πιστοὶ στὴν πίστι μας.

Ὁτιδήποτε καὶ ἂν ὑποφέρωμε σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ὅσας στερήσεις καὶ διωγμοὺς κι' ἂν ὑποστοῦμε, ἂς εἴμεθα βέβαιοι ὅτι, ἂν μὲ τὴν πίστι καὶ τὰ χριστιανικά μας ἔργα ἐπιτύχωμε τὴν παντοτεινή μας σωτηρία, ὅλα θὰ τὰ ξεχάσωμε. Ἂν ὅμως κάμωμε τὸ ἀντίθετο ἀσφαλῶς μᾶς περιμένει ἡ καταστροφή. Ἂν κερδίσωμε ὅλο τὸν κόσμο καὶ ὅλα τὰ πρόσκαιρά του ἀγαθὰ καὶ ζοῦμε βουτηγμένοι στὴν ἁμαρτία ὄχι μόνο δὲν εἴμαστε εὐτυχεῖς, ἀλλὰ σὰν παραβάται τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ θὰ εἴμεθα ὑπόλογοι σ' αὐτὸν καὶ μᾶς περιμένει ἡ καταδίκη του.

Ὁ Παῦλος ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑπενθυμίζει εἰς τὸν Τιμόθεον ὅτι πρέπει νὰ μελετᾷ διαρκῶς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, δηλαδὴ τὸ ἅγιον τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον. Διότι ἡ ἀνάγνωσις αὐτοῦ θὰ γίνῃ ἀσφαλῶς ἡ ἀφορμὴ τῆς σωτηρίας του. Μέσα σ' αὐτὸ θὰ βρῇ κάθε ὠφέλιμο καὶ σωτηρία διδασκαλία. Αὐτὸ μᾶς ὁδηγεῖ πῶς πρέπει νὰ ἐργαζώμεθα καὶ μᾶς διδάσκει ποιὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ διαγωγή μας. Τὸ βιβλίο αὐτὸ μᾶς μορφώνει πραγματικὰ καὶ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Περιέχει τὴν πραγματικὴ σοφία καὶ κεῖνον ποὺ τὸ διαβάζει τὸν κάνει ἀληθινὸ σοφό.

Λοιπὸν καὶ μεῖς διδασκόμενοι ἀπὸ τὰ σοφὰ αὐτὰ παραγγέλματα τοῦ Παύλου πρὸς τὸν Τιμόθεον ἂς νομίσωμεν ὅτι αὐτὰ τὰ παραγγέλλει καὶ σὲ μᾶς τοὺς ἴδιους κι' ἂς φροντίζωμε νὰ τὰ ἔχωμε πάντα γιὰ ὁδηγό μας, γιὰ νὰ ἐπιτύχωμε τὴν αἰώνιο σωτηρία μας.

Η ΠΙΣΤΙΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

Ὅταν τὰ ὄργανα τοῦ κακούργου Ἡρώδη συνέλαβαν τὸν Ἰωάννη τὸν βαπτιστὴ καὶ τὸν ἔρριξαν στὶς φυλακὲς — μᾶς διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος — τότε ὁ Ἰησοῦς ἦρθε στὴ Γαλιλαία κι' ἄρχισε νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ διδάσκῃ στὸ λαὸ τὴ θεία διδασκαλία του. Τὰ πρῶτα πράγματα ποὺ ζήτησεν ἀπὸ τὸ πλῆθος ποὺ ἔτρεχε νὰ τὸν ἀκούσῃ, ἦταν δύο: Ἡ μετάνοια καὶ ἡ πίστις. Καὶ τοὺς ἔλεγε λοιπόν: «Μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ».

Μὲ τὴ μετάνοια, εἴδαμε τί ζητοῦσε ἀπὸ τὸν κόσμο ὁ Ἰησοῦς. Ἐζητοῦσε μιὰ ὁριστική, ἀποφασιστικὴ καὶ συνειδητὴ μεταστροφὴ τῶν ἀνθρώπων, ὥστε ν' ἀλλάξουν τὴ ζωή τους καὶ νὰ ἐπιδιώξουν ξερρίζωμα τῶν κακιῶν καὶ τῶν ἐλαττωμάτων τους, καθαρισμὸ τῆς ψυχῆς, ἐξαγνισμὸ τοῦ πνεύματός των. Ἐζητοῦσε νὰ μεταβάλουν συμπεριφορά, ν' ἀφήσουν κακὲς συνήθειες, ἁμαρτωλὴ ζωή, σκέψεις καὶ ἀντιλήψεις σφαλερές. Καὶ νὰ προσανατολισθοῦν σὲ μιὰ νέα τάξι πραγμάτων. Στὴ νέα τάξι, ποὺ ἐρχόνταν τώρα Αὐτὸς νὰ ἐγκαθιδρύσῃ στὴ γῆ μὲ τὸ εὐαγγέλιό του, μὲ τὴν ἁγία καὶ ὑψηλὴ καὶ οὐράνια διδασκαλία του.

Γιὰ νὰ προσαρμοστοῦν ὅμως πρὸς τὴ διδασκαλία του ἦταν ἀνάγκη πρῶτα νὰ τὴν πιστέψουν. Νὰ τὴν δεχτοῦν μέσα τους μὲ πόθο, μὲ στοργή, μὲ σέβας καὶ μὲ πίστι. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς κι' ὁ Ἰησοῦς, μόλις ἐκάλεσε τοὺς ἀνθρώπους σὲ ἀλλαγὴ πορείας μὲ τὸ κήρυγμα «Μετανοεῖτε», ἐπρόσθεσεν ἀμέσως καὶ τὴ δεύτερη προτροπή, σὰν ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τῆς πρώτης: «Καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ».

Ἀπαραίτητη λοιπὸν προϋπόθεσις γιὰ μιὰ ψυχικὴ καλλιέργεια τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ πίστις. Ὄχι ἡ πίστις ἡ ἀφηρημένη, ποὺ βρίσκεται κάποτε - κάποτε στὰ στόματα μερικῶν, χωρὶς κι' οἱ ἴδιοι νὰ ξέρουν τὸ περιεχόμενό της, ἀλλὰ ἡ πίστις ἡ χριστιανική. Ἡ πίστις στὸ εὐαγγέλιον. Ἡ πίστις στὸ Χριστὸ καὶ στὴ διδασκαλία του. Ὅταν ὑπάρχῃ μιὰ τέτοια πίστις, φωτισμένη καὶ ἀνεπιφύλακτη, γίνεται στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δύναμις ἀνακαινιστική. Δύναμις ποὺ τὸν ξαναγεννᾷ καὶ τὸν κάμνει καινούργιον ἄνθρωπο, ἄνθρωπο τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τιμῆς.

Καὶ εἶναι φυσικὸ αὐτό. Γιατί, ὅταν πιστέψουμε στὸ Χριστὸ σὰν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ Λυτρωτὴ τῶν ἀνθρώπων, τότε ἀσφαλῶς θὰ τὸν νοιώσουμε καὶ σὰν δικό μας Λυτρωτή. Τότε ἡ πίστις δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ μετατραπῇ σὲ πρᾶξι ἀπὸ θεωρία. Ὅταν πιστεύουμε ὁλοκληρωτικὰ στὸ Χριστό, πιστεύουμε ἐπομένως ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἡ μόνη ἐνδεδειγμένη κι' ἡ μόνη κατάλληλη γιὰ νὰ ἐξευγενίσῃ τὰ ἄτομα καὶ τοὺς λαούς, καὶ φυσικὰ κι' ἐμᾶς τοὺς ἴδιους. Ἔτσι αἰσθανόμαστε τὴν ἀνάγκη νὰ τὴν ἐφαρμόσωμε στὴ ζωή μας καὶ νὰ τὴν κάμωμε κανόνα καὶ ρυθμιστὴ τοῦ βίου μας.

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἡ πίστις γίνεται γόνιμη δύναμις γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως. Μπαίνει στὴν καθημερινὴ ζωή μας σὰν ρυθμιστής. Καὶ ὅταν ἡ πίστις ἡ χριστιανικὴ μπῇ ρυθμιστὴς τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, ὅταν αὐτὴ κανονίζῃ τὶς πράξεις, τὶς σκέψεις, τὰ αἰσθήματα καὶ τὶς διαθέσεις τῶν ἀνθρώπων, σκεφθῆτε τί εὐτυχία καὶ τί εὐλογία γιὰ τὶς ἀνθρώπινες κοινωνίες. Τὰ ἐγκλήματα θὰ λείψουν. Τὰ μίση θὰ σβήσουν. Φόνοι, κλοπές, ἐκδικήσεις, ἀντιπάθειες, ἀνηθικότητες, ἀντιζηλίες, πλεονεξίες, πόλεμοι, αἱματοχυσίες, ὅλα ὅσα λερώνουν καὶ ἀσχημίζουν καὶ πικραίνουν τὴ ζωή μας, θὰ φύγουν κυνηγημένα. Θὰ βασιλεύῃ ἡ ἀγάπη. Ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ καλοῦ θὰ εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς. Ἡ καλωσύνη θ' ἁπλώνῃ παντοῦ εὐεργετικὰ τὸν ἴσκιο της. Εἰρήνη ἀτάραχη καὶ παντοτεινὴ θὰ γλυκαίνῃ τὶς τίμιες προσπάθειες, ποὺ καθένας κι' ὅλοι μαζὶ θὰ καταβάλλουμε στὸ βιοτικὸ ἀγῶνα.

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ



Ο ΜΟΥΤΣΟΣ ΤΗΣ ΝΑΥΑΡΧΙΔΟΣ

Ἀπὸ ὅλους τοὺς μούτσους τῆς «Ἀθηνᾶς» ὁ πλέον ἔξυπνος, ὁ πλέον ἄξιος καὶ ὁ πλέον ἄφοβος ἦτο ὁ μικρὸς διάβολος Βάσος Σπαῆς, ἓν χαριτωμένον παιδίον, μὲ μεγάλα ὡραῖα μάτια, ὀρφανόν, ἀπὸ τὰ Ψαρά, περιμαζευθὲν εἰς τὸ τέλος μιᾶς καταστροφῆς, δὲν ἐνθυμοῦμαι ποίας ἀπὸ τὰς τόσας, ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Σαχτούρη. Ἔλεγε τὰ λόγια του μὲ πολλὴν χάριν καὶ ἐφαίδρυνεν ὅλον τὸ πλήρωμα καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀκόμη ποὺ ἦτο ἐντελῶς κενὴ ἡ κουμπάνια τοῦ ψωμιοῦ. Ἦτο ὁ μικρὸς πρῶτος εἰς τὴν πλύσιν τοῦ καταστρώματος, πρῶτος εἰς τὸ καθάρισμα τῶν ὅπλων καὶ πρῶτος εἰς ὅλας τὰς ὑπηρεσίας. Βάσος ἐδῶ, Βάσος ἐκεῖ· καὶ πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ σκάφους ἔτρεχε καὶ ὅλους ἐβοήθει. Ἐδίπλωνε καὶ ἐτακτοποίει τὰ σήματα ὡς καλὴ οἰκοκυρά, ταῖς μπανδιέραις, ταῖς φιάμολαις καὶ τὰ φανάρια καὶ ἐστίλβωνε τὸ κάλυμμα τοῦ μπούσουλα τόσον καλά, ὥστε ἐσελάγιζεν ὡς καθρέπτης. Ἔρριπτε τὸ σκανδάλιο σὰν μεγάλος ναύτης καὶ ἡ χαρά του ἦτο νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ βάλη φωτιὰ μὲ τὴν ἄπτραν εἰς τὸ μικρὸ κανόνι.

Γελαστὸς πάντοτε, τὰ εἶχε μὲ ὅλους καλά, δὲν ἐχώνευεν ὅμως τοὺς καλαφατιστάς, — τὰ σκυλόψαρα! — ποὺ τοῦ λέρωναν τὸν τόπον μὲ τὰ κατράμια των, τοὺς στούκους, τὰ στουπιὰ καὶ τὸν καπνόν. Δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς ὑποφέρη. Ὅταν τοὺς εἶδε μίαν ἐπαύριον μάχης νὰ κατέλθουν εἰς τὸ κύτος καὶ νὰ τριγυρίζουν μὲ τὰ φαναράκια ν' ἀνακαλύψουν καμμίαν σχισμὴν εἰς τὰ βρεχάμενα ἐστάθη ἐπάνω εἰς τὸ κουβοῦσι καὶ ἐσκόρπισε τὸ περιεχόμενον τῆς ταμβακοθήκης τοῦ φροντιστοῦ, τὴν ὁποίαν ὁ εὐλογημένος πάλιν αὐτὸς αἰωνίως ἐλησμόνει εἰς τὴν διοπέντσα. Ὅλος ὁ ἀέρας ἐγέμισε κάτω εἰς τὸ κύτος ταμβάκον καὶ τὸ τί ἔγινε δυσκόλως περιγράφεται. Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε τὴν συναυλίαν τῶν πτερνισμάτων, τοὺς καλαφατιστὰς πηδῶντας ἔξω ὡς ποντικούς, τὸν θυμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς φυλακῆς, τὴν φυγὴν τοῦ μικροῦ μούτσου εἰς τὴν κόφαν τοῦ καταρτιοῦ ὁπόθεν ἐξηκολούθει νὰ σκορπίζη κατὰ τῶν διωκόντων αὐτὸν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ περιεχομένου τῆς ταμπακέρας παρὰ τὰς γοερὰς κραυγὰς τοῦ φροντιστοῦ μπάρμπα-Γιάννη, ἀναλογιζομένου ὅτι κάθε λιμὴν δὲν εἶχε καὶ ταμπακολόγον.

Ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν μάστρο-Νικόλαν τελείως ἁρμονικαὶ δὲν ἦσαν αἱ σχέσεις τοῦ μικροῦ Σπαῆ. Μόλις τὰ ἀπέραντα πανιὰ τῆς ναυαρχίδος, γάμπιαις καὶ παπαφίγκοι ἐστρώνοντο ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ ὅλοι οἱ μοῦτσοι ἤρχιζαν εὐθὺς νὰ τρέχουν ἐπάνω κυλιόμενοι, κουτρουβαλιαζόμενοι, πηδῶντες μ' ἕνα δαιμονιώδη θόρυβον ὁ ὁποῖος κατέπαυε μόνον ὅταν ἤρχετο σοβαρὸς καὶ αὐστηρὸς μὲ τὴν φέσα του καὶ τὰ γυαλιά του ὁ μάστρο-Νικόλας, ὁ σοφὸς μάστρο-Νικόλας, διὰ νὰ διευθύνη τὴν ραφὴν ἢ μᾶλλον τὸ ἐμβάλωμα τὸ ἀκατόρθωτον τῶν χιλιοτρυπημένων ὑπὸ τῶν ἐχθρικῶν σφαιρῶν ἱστίων. Οἱ μικροὶ ἀπεσύροντο τότε εἰς μίαν γωνίαν καὶ οἱ ραφεῖς ἐκάθηντο τριγύρω, ὁ μάστρο-Νικόλας στὴ μέση καὶ ἤρχιζεν ἡ ἐργασία. Ἀλλ' ἔξαφνα ὁ μάστρο-Νικόλας χάνει τὴν σακοράφα του, ἐγείρεται, βάζει τὰ γυαλιά του, κύπτει, ψάχνει δεξιά, ψάχνει ἀριστερά, πλὴν εἰς μάτην.. «Βρὲ παιδιά, τί ἔγινε ἡ σακοράφα μου!» Ἐγείρονται ὅλοι οἱ ναῦται, ὅλον τὸ πλήρωμα· ψάχνουν, ψάχνουν· ἀδύνατος ἡ ἀνεύρεσις τῆς σακοράφας. Οἱ μικροὶ μοῦτσοι ἀντίκρυ κρατοῦν τὴν μέσην τους ἀπὸ τὰ γέλια, διότι αὐτοὶ ἠξεύρουν ὅτι ἡ σακοράφα εὑρίσκεται καρφωμένη ἐξοπίσω εἰς τὴν κάτω ἄκραν τῆς βράκας τοῦ μάστρο-Νικόλα, καὶ ἠδύνατο οὗτος νὰ ψάχνη ἐπὶ μίαν ὥραν, διότι μὲ ὅλα τὰ ματογυάλια δὲν ἠδύνατο νὰ βλέπη καὶ τὴν οὐράν του. Οὐδεὶς ἠδύνατο ἀμφιβάλη ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ κατόρθωμα ἦτο τοῦ Βάσου.



Ὅλα αὐτὰ ἐστοίχιζαν ἀρκετὰς τιμωρίας εἰς τὸν μικρόν μας ἥρωα, ἀλλὰ δι' αὐτῶν εἶχεν ἀποκτήσει τελείαν δημοτικότητα ἐν τῷ στόλῳ καὶ ὅταν ἡ δωδεκάκωπος λάντσα τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ ἐγύριζε σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ τὸ κρηπίδωμα τοῦ Ναυπλίου ὅπου εἶχε μεταφέρει τὸν ναύαρχον διὰ νὰ συνομιλήση μὲ τὸ ἐκτελεστικόν, αὐτὸς ὁ λέμβαρχος τὸν ἐχαιρέτα «ὥρα καλή, κύρρριε Βάσο»· καὶ ὁ Βάσος ἀντεχαιρέτα μὲ ὅλον τὸ σοβαρὸν «ὥρα καλὴ ἀπ' τὸ σάλι!» Ἂν ἦτο ἄλλος ἤθελε φάγει παρὰ μίαν τεσσαράκοντα νὰ τολμήση ν' ἀποκαλέση τὴν ὡραιοτέραν λάντσαν τοῦ στόλου σχεδίαν. Εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς ὅμως ἦτο πειθαρχικώτατος ὅπως καὶ εἰς τὴν φωτιὰν ἀτρόμητος. Εἰς μίαν ναυμαχίαν ἐπληγώθη εἰς τὸν καρπὸν τῆς χειρός. Ἔσχισε μίαν φόδραν ἀπὸ τὸ ροῦχο του καὶ ἐτύλιξε τὸ χέρι του καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐστάθη ἐπιδεικτικῶς εἰς τὴν γραμμὴν διὰ νὰ τὸν ἴδη ὁ ναύαρχος ὅταν περάση καὶ τοῦ ἐκακοφάνη ὅταν ὁ ἰατρὸς εἶπε «δὲν εἶναι τίποτε, εἶναι ξέσκουρο»·-«καλά, εἶπεν, ἄλλη φορὰ δὲν θὰ εἶναι». Ὁ δεύτερος τοῦ καραβιοῦ, ὁ καπτὰν Μανωλάκης, τοῦ ἐτράβηξε τότε ὀλίγον τὸ αὐτί.

Ἡ μανία του ὅμως, ὁ ἐνθουσιασμός του ἦσαν τὰ πυρπολικά. Εἶχε ζητήσει ἕνα μολύβι ἀπὸ τὸν γραμματικὸν καὶ ἀκαταπαύστως ἐσχεδίαζεν, ἐσχεδίαζεν. Εἶχεν ἴδη τὸ μεγάλον πυρπολικὸν τοῦ Δημαμᾶ, τὴν «Αἴτναν», καὶ σιγὰ σιγὰ κατώρθωσε νὰ τὸ σχεδιάση λαμπρά. Εἰς ἓν φύλλον χάρτου εἶχε παραστήσει τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ πυρπολικοῦ καὶ εἰς τὸ ἄλλο τὸ ἐσωτερικόν. Τὰ ἔβλεπες ὅλα, ἄρμενα, σκάφος καὶ σύνεργα πυρκαϊᾶς. Ὅλοι οἱ μοῦτσοι τὸν περιεκύκλωναν καὶ τοὺς ἔκαμε διδασκαλίαν δεικνύων τὰ σχεδιάσματά του. «Παίρνομε μιὰ σακολέβα, καὶ πιὸ καλλίτερα ἀκόμα ἕνα μπρίκι, τρυπᾶμε τὸ κατάστρωμα σὲ εἰκοστέσσερες μεριὲς καὶ φιάνομε τοὺς ρούμπους. Ἀπὸ κάτω,— νὰ ὅπως τὸ βλέπετε στὸ σχέδιο, — βάζομε τὶς μίνες τῆς φωτιᾶς καὶ στὴ μέση τὶς μίνες τῆς μπαρούτης. Ἔπειτα τὰ βαρέλια μὲ τὶς μπόμπες κι' ἄλλες μπόμπες ἀποκάτω ἀπὸ τὶς μίνες τῆς φωτιᾶς καὶ ἐδῶ τὴν πίσσα καὶ τὸ νέφτι. Ἀπὸ πάνω τώρα, τὰ κύλινδρα ποὺ θὰ πετοῦν τὶς μπόμπες· βάζομε καὶ τὸ λουκὶ μὲ τὸ φισφὶς παντοῦ τριγύρω καὶ νὰ τελειώνη στὴν κάμαρη τοῦ καπετάνιου καὶ τρυπᾶμε τὸ μουράγιο γιὰ νὰ μπενοβγαίνη ὁ μπουρλοτιέρης». Ὅταν ἡ «Ἀθηνᾶ» ἔμενε μακρότερον τοῦ συνήθους εἴς τινα λιμένα καὶ οἱ ναυτόπαιδες ἐξήρχοντο μὲ ἄδειαν εἰς τὴν ξηράν, ὁ μικρὸς Βάσος ἐσκάρωνεν εὐθὺς μετὰ τῶν ἄλλων μούτσων, ἀπὸ ὅσα παλιοσάνιδα ἦτο δυνατὸν νὰ συναθροίσουν, ἓν ὁμοίωμα πυρπολικοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας. Ὡς ἐμπρηστικὴ ὕλη ἐχρησίμευον τὰ ροκανίδια. Τὸ τί ἐγίνετο εἶναι ἀπερίγραπτον. Ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν ἀπάνω μαχαλᾶ κατέβαιναν νὰ θαυμάσουν τὸ μπουρλότο τῶν μούτσων. Τὸ ὄνειρόν του ἦτο νὰ γίνη πυρπολητὴς καὶ «φύλαγε τοὺς μισθούς του, — δέκα γρόσια τὸν μῆνα! — διὰ ν' ἀγοράση ὅταν μεγαλώση μπουρλότο μὲ τὴν θέλησιν τοῦ καπτὰν Γιώργη», δηλαδὴ τοῦ ναυάρχου Σαχτούρη. Τὸ ἀποταμίευμά του αὐτὸ εἶχεν ὁ μικρὸς εἰς τὸ κόκκινο ἐκ δέρματος σακουλάκι του, κρεμασμένο πάντοτε ἀπὸ τὸν λαιμόν του καὶ κρυμμένον εἰς τὸν κόλπον του.

* * *

Ἡ «Ἀθηνᾶ» φέρουσα πάντοτε τὴν σημαίαν τοῦ ἀντιναυάρχου Γεωργίου Σαχτούρη, ἀρχηγοῦ τῆς «Β' Ὑδραϊκῆς μοίρας», ἀπετέλει μέρος τοῦ στόλου, ὅστις τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ 1826 ἐπιμόνως διαδρομῶν ὑπὸ τὴν Ὀξεῖαν νῆσον ἐπεζήτει τὴν κατάλληλον στιγμὴν νὰ ρίψη τροφὰς καὶ πυρομαχικὰ εἰς τὸ ἀπεγνωσμένως μαχόμενον Μεσολόγγι. Τὸ τουρκικὸν ναυτικὸν συνεκέντρου τὰς δυνάμεις αὐτοῦ εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Πατραϊκοῦ κόλπου φοβερὰ σχεδιάζον, ὅτε τὴν

πρωΐαν τῆς ὀγδόης Ἰανουαρίου πᾶσαι αἱ ἑλληνικαὶ μοῖραι ἐπωφεληθεῖσαι εὐνοϊκῆς τοῦ ἀνέμου τροπῆς ἐπλησίασαν ἀπροσδοκήτως τὸ Βασιλάδι. Παρευθὺς τὰ μεγάλα ἐφόλκια καταβιβάζονται καὶ κατάφορτα διπυρίτου ρυμουλκοῦνται πρὸς τὴν λιμνοθάλασσαν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου δύο ἀξιωματικοὶ τῆς ἡρωϊκῆς φρουρᾶς ἀνέρχονται ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος κομισταὶ ἐπιστολῶν: «Οἱ Μεσολογγῖται ὀρκίζονται ὅτι δὲν θέλουν ἀφήσει Αἰγύπτιον ζωντανὸν νὰ γυρίσῃ εἰς τὸν Μωρέαν. Ἀλήθεια, ζητοῦν ψωμί· ἀλλέως βέβαια δὲν ἠμποροῦν νὰ ὑποφέρουν· πολλοὶ ἀπέθαναν ἀπὸ τὴν πεῖναν. Ἔφαγαν καὶ τρεῖς ὄνους καὶ τρεῖς καμήλους ποὺ ἅρπαξαν τοῦ Ἰμπραΐμ». Εἰς τὰ ὁποῖα ὁ ναύαρχος παρευθὺς ἀπεκρίνετο γράφων: «Θαρρεῖτε· εἴμεθα ἐδῶ καὶ πάσχομεν μαζί σας». Καὶ ὡς ὑστερόγραφον: «Μᾶς κάμετε μεγάλην χάριν νὰ μᾶς στείλετε καὶ καμμίαν νέαν ἐφημερίδα». Ὁ βομβαρδισμὸς δὲν εἶχεν ἀκόμη καταστρέψει τὸ τυπογραφεῖον τῶν «Χρονικῶν» τοῦ Μεσολογγίου.

Τὴν ἐπαύριον ἡ θάλασσα ἐξεμάνη· μόλις δύο ἄγκυραι κατὰ σκάφος κατορθοῦν νὰ συγκρατήσουν τὴν παράταξιν. Τῆς εὐκαιρίας δράττονται παρατόλμως οἱ Τοῦρκοι· δεκατρεῖς φρεγάται καὶ κορβέται, ἡ πρωτοπορία, ἐπιφαίνονται οὐριοδρομοῦσαι. Ὁ ναύαρχος δὲν προφθάνει σχεδὸν νὰ ὑψώσῃ τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο τὰ σήματα, «ὁ ἐχθρός!», «ὁ ἐχθρὸς ἔρχεται ἀπάνω μας», «τ' ἅρματα 'στὴν κουβέρτα!» «ὅσοι εἴσθε εἰς τίρα κανονιοῦ, ἀρχίσατε πῦρ!» Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Ἕλληνες φρονίμως σκεπτόμενοι καὶ μὴ θέλοντες νὰ πάθουν ὅτι οἱ Γάλλοι εἰς τὸ Ἀβουκίρ, κόπτουν τὰς ἀγκύρας των, ὁ δὲ κλύδων ἀναλαμβάνει νὰ χωρίσῃ τοὺς ἀντιμαχομένους. Τὸ κῦμα ἀφρίζει, λυσσᾷ, χοροπηδᾷ ἕως ἐκεῖ ἐπάνω, εἰσβάλλει διὰ τῶν κανονιοθυρίδων· τὰ πυροβολεῖα πρέπει νὰ κλείσουν, τὰ πυροβόλα νὰ προσδεθοῦν στερεῶς, ἡ μάχη ν' ἀναβληθῇ μέχρι νεωτέρας διαταγῆς τοῦ... Ποσειδῶνος.

Τὴν μεθεπομένην, δευτέρα συνάντησις· ὁ πυρπολητὴς Πολίτης ἀνατινάζει εἰς τὸν ἀέρα τὴν κορβέταν τοῦ Μουσταφᾶ - Τζεσμελῆ. Τὸ θέαμα εἶναι φοβερόν. Πελώριον νέφος καπνοῦ ἄνω λευκόν, μαῦρον καὶ πύρινον κατὰ τὴν βάσιν, ὑψοῦται βραδέως πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ὅταν μετ' ὀλίγον ὁ ἄνεμος τὸ σκορπίζει τίποτε δὲν ὑπάρχει πλέον ἐκεῖ ὅπου πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἐμάχετο ἡρωϊκῶς ἡ ὑπερήφανος κορβέτα τοῦ καπτὰν - Μουσταφᾶ. Τὸ ἄλλο πρωῒ ἡ μάχη μετατίθεται πρὸς τὴν ἄκραν τοῦ Ἀράξου, στὸν κάβο - Πάπα. Οἱ Τοῦρκοι κλίνουν πρὸς τὰς Πάτρας καὶ οἱ Ἕλληνες διώκουν μὲ ὅλα τὰ πανιά. Ὁ ἄνεμος ὅμως μεταβάλλεται καὶ τότε διώκουν οἱ Τοῦρκοι «μὲ ὅλα τους τὰ πανιὰ καὶ κουρτελάτσαις». Ἔξαφνα ὅλα ὁμοῦ τὰ ἑλληνικὰ ἀνακωχεύουν καὶ ἀναμένουν τὸν ἐχθρόν. Εἶναι ἡ πέμπτη καὶ ἡμίσεια τῆς ἑσπέρας, ἡ πάλη ἀρχίζει πεισματώδης. Τὸ ἑλληνικὸν πυροβολικὸν ὅταν ἔρχεται «μέσα εἰς τὴν τίραν του» ἔχει τὴν ὑπεροχήν. Ἡ τουρκικὴ ἐν τούτοις ναυαρχὶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀγῶνος σημαίνει παραγγέλματα ὄντως ἀπροσδόκητα καὶ ἐκ τοῦ κόλπου τῶν Πατρῶν προστρέχουν τέσσαρα τουρκικὰ πυρπολικά. Οἱ Τοῦρκοι φαίνονται μελετῶντες νὰ ποδίσουν ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτῶν. Τοῦτο φέρει εἰς τὸν ἀγῶνα τοὺς Ἕλληνας πυρπολητάς· διώκουν ὁρμητικῶς, δύο δὲ ἐφόλκια αὐτῶν μετὰ πυροβολικοῦ καὶ τουφεκιστῶν ἐπιπίπτουν ἐναντίον ἑνὸς τῶν τουρκικῶν πυρπολικῶν καὶ τὸ καταλαμβάνουν. Τὰ πληρώματα τοῦ στόλου ἀφίνουν πρὸς στιγμὴν τὰς ἄπτρας καὶ τὰ μάκτρα τῶν πυροβόλων καὶ ἀναβαίνουν εἰς τοὺς ἐπιτόνους διὰ νὰ ἐπευφημήσουν τοὺς ἡρωϊκοὺς «συντρόφους».

* * *

Ἡ μοιραρχὶς «Ἀθηνᾶ» μάχεται εἰς τὸ πυκνότατον τῆς παρατάξεως. «Τοὺς ἐδαιμονίσαμε μὲ τὰ κανόνια μας» λέγει τὸ ἡμερολόγιον. Ὁ ἀντιναύαρχος, μὲ τὸ κανοκυάλι στὸ μάτι παρακολουθεῖ τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τοῦ ἐπιστέγου μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν του, ἀνακοινῶν εἰς αὐτοὺς μετὰ τῆς συνήθους του ζωηρότητος τὰς παρατηρήσεις του, δίδων τὰς διαταγάς του: «Ὁ ἀρχηγὸς πολεμᾷ σκληρὰ καὶ κάνει σενιάλον νὰ βαστάξωμεν τὸν πόλεμον καὶ ἡ νίκη εἶναι ἰδική μας.— Καπτὰν Μανωλάκη, κάνε καὶ σὺ τὸ ἴδιο σενιάλο στὰ δικά μας τὰ καράβια.— Καπτὰν Νικολῆ ὁ Πονέντε - Μαΐστρος δυνάμωσε πολύ: μαζέψτε τὰ πανιὰ κι' ἀφῆστε μονάχα τὴν γάμπια καὶ παροκέτο καὶ αὐτὰ δεμένα μὲ μούδαις, ἄιντε γειά σου!— Καπτὰν Μανωλάκη κάνε σενιάλο στὴ λίνεα νὰ ἔλθουν σοβράνω τοῦ ἐχθροῦ ὅλοι μαζὶ διὰ νὰ διαφεντέψουν τοὺς μπουρλοτιέρηδες ποὺ πᾶνε μπροστά.— Ὁ λοστρόμος νὰ στείλῃ ἀνθρώπους μὲ



Ὁ μικρὸς εἶναι ἐκεῖ κινῶν τὸν σκοῦφον του εἰς τὸν ἀέρα...

ψιλὰ ἅρματα στὶς κόφες». Καὶ τὸ πῦρ ἀπαύστως σφοδρύνεται. Σφαῖρα τηλεβόλου ἀποκόπτει μετ' ἀπαισίου κριγμοῦ τὸ τσιμποῦκι τοῦ κούντρου τοῦ τουρκέτου. Ἡ πρῷρα τῆς μοιραρχίδος κρύπτεται ὑπὸ νέφη καπνοῦ. Ὁσάκις ὁ ἄνεμος τὰ παρασύρει εἰς στροβίλους καὶ ἀναφαίνεται πρὸς στιγμὴν τὸ πρόστεγον, οἱ ἐπὶ τοῦ πρυμναίου ἐπιστέγου διακρίνουν ὄρθιον ἐκεῖ ἐμπρὸς ναυτόπαιδα, παραβόλως ἐκτιθέμενον εἰς τὴν χάλαζαν τοῦ ἐχθρικοῦ πυρός. Ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν μικρὸν ψαριανὸν Βάσον Σπαῆν; Μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, μὲ τὰ χέρια στὴ μέση, μὲ ἦθος ἀρχηγοῦ διοικήσαντος εἰς δέκα μάχας, παρακολουθεῖ καὶ αὐτὸς τὰς περιπετείας τοῦ ἀγῶνος. Κατέρχεται τοῦ προστέγου μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ φέρῃ νερὸν καὶ γομώσεις εἰς τοὺς πυροβολητάς, πυριτιδοβολὰς διὰ τοὺς ἐκ τῶν θωρακίων βάλλοντας. Εἰς τὴν θέαν τῆς εἰσπηδήσεως τῶν «συντρόφων» εἰς τὸ τουρκικὸν πυρπολικὸν διακρίνεται τρέχων πρὸς τὸν πρόβολον ἔκφρων ἐκ χαρᾶς ὁ μικρὸς μοῦτσος, κραυγάζων «ἀπάνω τους μπουρλοτιέρηδες». Ἐν τούτοις ἡ «Ἀθηνᾶ», φοβηθεῖσα διὰ τὴν τύχην τῶν παρατόλμων πυρπολητῶν, προβαίνει τῆς γραμμῆς καὶ ἐντείνει τὸ πῦρ· καρονάδες, κατσαβοῦροι, ὅλον τὸ πυροβολικόν της, ἐξερεύγονται χαλαζηδὸν τὰ σμιδράλια. Τὰ ἴδια ἀνταποδίδει ἡ πλησιεστέρα τουρκικὴ κορβέτα. Ὁ μικρὸς εὑρίσκεται πάντοτε ἐπὶ τοῦ προστέγου· ναῦται τινὲς μάτην νεύουν εἰς τὸν μοῦτσον νὰ κατέλθῃ. Ὁ μικρὸς εἶναι ἐκεῖ ἐπευφημῶν πάντοτε, κινῶν τὸν σκοῦφον του εἰς τὸν ἀέρα, ξεσχίζων τοὺς πνευμονάς του ἀπὸ τὰς φωνάς «ράϊ, ράϊ, πέστε ράϊ ἀγάδες, παραδοθῆτε! ράϊ καπετάνιο μ'». Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν φοβερὰ ἐκπυρσοκρότησις συγκλονίζει τὴν «Ἀθηνᾶν». Δέσμη βλημάτων ἐνσκήπτει ἐπὶ τῆς πρῴρας της καὶ ἐνσπείρει τὸν θάνατον. Τὸ καμποῦνι θρυμματίζεται, ἐξάπτονται τὰ πυρομαχικὰ τῶν πρωραίων πυροβόλων· ἓν ἐξ αὐτῶν διαρραγὲν ἀνατρέπει καὶ πλήττει σωρείαν ναυτῶν. Θραύσματα ὀβίδος συντρίβουν τὰς κνήμας καὶ ὀργώνουν τὸ στῆθος τοῦ μικροῦ μούτσου. Τὸ δυστυχισμένο παιδὶ πίπτει ἀνάσκελα πρὸς τὰ ἔσω καὶ εὑρίσκεται κάτω μετὰ τέταρτον ὥρας παρὰ τὴν βάσιν τοῦ ἐργάτου αἱμορραγοῦν, ἐνῷ ἡ «Ἀθηνᾶ» ἀδυνατοῦσα νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν μάχην ἐξέρχεται κατὰ μικρὸν ἀπὸ τὴν λίνεαν καὶ ὁ ἀγὼν τείνει

(Συνέχεια στὴ σελίδα 1632)



27. (Συνέχεια)

Τέτοιο λοιπὸν ἦταν τὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου, ξακουστό, ὄχι μόνο στὴ βασιλεύουσα καὶ στὰ περίχωρα, μὰ καὶ πολὺ πιὸ πέρα γι' αὐτὸ κι' ὅσοι ἐρχόντανε ἐπαρχιῶτες κι' ἔμεναν μερικὲς μέρες, ἀνάμεσα στ' ἄλλα ἀξιοθέατα ποὺ πήγαιναν νὰ θαυμάσουν ἢ νὰ ἐπισκεφθοῦν ἀπὸ χριστιανικὸ καθῆκον, δὲν παράλειπαν ποτὲ νἄρθουν κι' ἐδῶ.

Μπρὸς στὴ θολωτὴ χαλκοντυμένη πόρτα του, ἀπὸ τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ ἔφθαναν κάθε λογῆς γυναῖκες Παλατιανὲς καὶ ἀρχόντισσες καὶ προσχεράρισσες. Λίγο πιὸ πέρα ἦσαν δυὸ γέρικα πλατάνια καὶ στὸν πρόσχαρο ξεκουραστικὸ ἴσκιο τους ἔβλεπες χρυσωμένα λεκτίκια καὶ φοράδες μὲ ἀκριβὰ χάμουρα, καὶ δούλους καὶ μαγκλαβῖτες ἀνάμεσα, ποὺ κάθονταν στὰ πέτρινα πεζούλια καὶ ξεκουράζονταν, περιμένοντας τὶς κυράδες νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ προσκύνημα, γιὰ νὰ τὶς ξαναπᾶνε πίσω στ' ἀρχοντικά τους.

Καὶ καθὼς εἶναι φυσικό, ἐπειδὴ πηγαίνοντας κανεὶς σὲ ἅγιους τόπους ἔχει τὸ νοῦ του στὸ Θεὸ καὶ τὶς ἐντολές του, καὶ θέλει νἄχη τὴν καρδιά του ἀλαφρωμένη, ὅλες τοῦτες οἱ κυράδες ἦσαν πιὸ ἀνοιχτοχέρες ἐδῶ πέρα καὶ μοίραζαν πιὸ πρόθυμα τὰ ἐλέη τους τοὺς πάσχοντας καὶ τοὺς φτωχούς. Ὁλόκληρος στρατὸς λοιπὸν ἀπὸ χωλούς, τυφλοὺς καὶ ζητιάνους ἦταν παραταγμένος ἀπὸ τὴν μιὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ στὸ ἔμπα τοῦ μοναστηριοῦ καὶ ὑποδεχόταν κάθε ἀρχόντισσα μὲ εὐκὲς καὶ συχωρετὰ ἀνάλογα μὲ τὸ φιλοδώρημα ποὺ περίμεναν.

Ἀξημέρωτα ἀκόμα πήγαιναν νὰ πάρουν θέση, ὅσο μποροῦσαν κοντύτερα στὴν πόρτα, καὶ καμμιὰ φορά, ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀφορμή, γινόταν τέτοιος σκοτωμὸς καὶ μαλλιοτράβηγμα ποὺ ἔπρεπε νὰ μποῦν στὴ μέση οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἐπάρχου γιὰ νὰ φέρουνε κάποια ἡσυχία.

* * *

— Ποιὸς εἶναι πάλι τοῦτος; Ποῦθε ἔφτασες πατριώτη;

— Κύριε ἐλέησον! Δὲν πᾶς νὰ ξεφορτώνης πραμάτειες στὶς σκάλες... Κοίταξε μπράτσα, κοίταξε μεριά...

— Εἶναι ἁμαρτία, μὰ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, νὰ ἁρπάζουν ἔτσι τὸ ψωμὶ μέσα ἀπὸ τὰ χέρια μας... Δὲ μ' ἀκοῦτε συντρόφοι;

Μὲ τέτοιες διαμαρτυρίες καὶ ξεφωνητὰ ὑποδέχτηκαν τὸν Μιχαὴλ Χρυσοβέργη οἱ ζητιᾶνοι, σὰν ἔφτασε στὸ μοναστήρι πρωῒ πρωΐ, πρὶν ἀκόμα βγῆ ὁ ἥλιος, τοῦ Πετρίου. Μ' ὅλο ποὺ κρατοῦσε καμπουριασμένο τ' ἀψηλό του κορμί, μ' ὅλο ποὺ ἔσερνε τὸ ἕνα πόδι σὰν νἄταν παράλυτο κι' εἶχε παρουσιαστικὸ καμπουριασμένο, σὰν τὸ σκυλὶ ποῦχασε τὸν ἀφέντη του, δὲν ἤθελαν νὰ τοῦ ἀναγνωρίσουν τὸ δικαίωμα νὰ καθίση ἀνάμεσά τους. Κι' ἂν δὲν τύχαινε νὰ ξεχαστῆ καὶ νὰ θυμώση μιὰ στιγμή, γιατὶ κάποιος πιὸ ζόρικος ἀπὸ τοὺς ἄλλους σήκωσε τὴν πατερίτσα του νὰ τὸν χτυπήση, κι' ἂν δὲν ἄστραφταν τὰ μάτια του σὲ τρόπο ποὺ νὰ φοβηθοῦνε καὶ νὰ λουφάξουν ὅλοι, μπορεῖ καὶ νὰ μὴν τὸν κατάφερνε.

Κάθισε λοιπὸν σ' ἕνα πεζούλι ἀνάμεσα σ' ἕνα τυφλὸ κι' ἕνα ποὺ ἔτρεμε τὸ χέρι του... μὰ μοναχὰ ποὺ τὸ ἅπλωνε μπροστὰ νὰ ζητήση ἐλεημοσύνη, καὶ περίμενε... Δίχως ἄλλο μὲ μεγαλείτερη εὐχαρίστηση θὰ ριχνόταν σὲ δέκα Σαρακηνοὺς ἢ θὰ σκαρφάλωνε μὲ ὅλη τὴν ἁρματωσιά του σ' ἕνα πολεμικὸ πύργο, κι' ἂς πέφτανε βροχὴ ἀπὸ πάνω οἱ σαΐτες, κι' ἂς κινδύνευε νὰ τὸν τσουρουφλίσουν μὲ ζεστὸ λάδι... παρὰ νὰ βρίσκεται ἐδῶ, ἀνάμεσα σὲ τόση κακομοιριὰ καὶ βρῶμα. Γιατὶ πολλοὶ λίγοι ἀπ' ὅλους αὐτοὺς ἦσαν ἄξιοι πραγματικὰ νὰ τοὺς λυπηθῆ κανεὶς καὶ νὰ τοὺς ἐλεήση. Οἱ περισσότεροι εἶχαν γιὰ ἐπάγγελμα τοῦτο τὸν ἐξευτελισμό, κι' ἴσα ἴσα μὲ τὸ νὰ εἶναι γεροὶ καὶ σβέλτοι καὶ νἄχουνε σπουδάσει ὅλα τὰ μυστικὰ τῆς δουλειᾶς παραμερίζανε ὅσους ζητιάνευαν ἀπὸ ἀνάγκη.


— Πολλὲς γυναῖκες ἐρχόντανε νὰ προσκυνήσουν...

«Πῶς μπορεῖ νὰ ξεπέφτη ἔτσι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου!» σκέφτηκε ὁ Μιχαήλ.

«Ζωὲς ποὺ δὲν ἔχουν κανένα σκοπὸ παρὰ μονάχα τὸ κέρδος... κι' αὐτὸ μὲ μέσα ποὺ προσβάλλουν τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια!»

Ὅταν κανεὶς πιά, βλέπετε, ἔχη σχηματίσει χαρακτῆρα καὶ ἰδέες, ὄχι μονάχα τὸ καλὸ παράδειγμα μὰ καὶ τὸ κακό, καὶ κάποτε μάλιστα περισσότερο τοῦτο, τὸν δυναμώνει στὴν ἀρετή.

Μὰ καὶ γιὰ μιὰ ἄλλη ἀφορμὴ ἀκόμα ἡ μέρα ποὺ ἐκάθισε ἀνάμεσα στοὺς ζητιάνους ὁ Μιχαήλ, τοῦ στάθηκε χρήσιμη... Ἀκούοντας τὶς κουβέντες τους κατάλαβε πὼς δὲν εἶναι ὁλότελα ὑπεύθυνοι αὐτοὶ γιὰ τὴν κατάστασί τους, γιατὶ τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ἅμα δὲ δῆ κανεὶς τὸ φῶς, δὲν τοῦ κάνει ἐντύπωσι τὸ σκοτάδι καὶ ζῆ βολεμένος μιὰ χαρὰ μέσα σ' αὐτό... Μὰ νὰ τὴν ἀντικρύσης μιὰ φορὰ τὴ μέρα τοῦ Θεοῦ κι' ὕστερα νὰ προτιμᾶς ἀνήλιαγα κατώγια μὲ τὴν ὑγρασία καὶ μούχλα τους, ἔ, εἶναι πιὰ κάτι ἀσυχώρετο.

Τί εἶναι τοῦτοι ὅλοι; Κακοτυχημένοι ἄνθρωποι. Ἡ ζωὴ στάθηκε γι' αὐτοὺς σκληρή... Μικροὶ ἀκόμα, σὰν ἦσαν, δὲν γνώρισαν ἴσως μητρικὴ ἀγάπη καὶ φροντίδα, δὲν εἶδαν γύρω τους τὸ καλὸ παράδειγμα ποὺ ἀνοίγει τὸ δρόμο στὴν ἀρετή.

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κι' αὐτὴ σὰν τὸ δέντρο. Ἅμα δὲν τὸ περιποιηθῆς, τότες ποὺ εἶναι ἀκόμα τρυφερὸ καὶ λυγίζει εὔκολα ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς ἀνέμους, στραβώνει, σπάζουν τὰ κλαδιά του, μαραζώνει καί, σὰν ἔρθη ἡ ὥρα του, δὲν δίνει τὸν καρπὸ ποὺ περιμένεις.

Τὸ βλέπεις καὶ τὸ λυπᾶσαι. Κι' ἂν θὲς νὰ κατηγορήσης κάποιον γιὰ τὴν κατάντια του, τὸ δίχως ἄλλο τοῦτος πρέπει νὰ εἶναι ὁ γεωργὸς ποὺ δὲν ἔκανε τὸ χρέος του σ' αὐτὴ τὴ περίσταση.

Μὰ νὰ κοπιάσης, νὰ σκύψης μὲ προσοχὴ καὶ λαχτάρα ἀπὸ πάνω του κι' ὕστερα νὰ βγῆ ἕνα πρᾶμα ἄχρηστο ποὺ δὲν δίνει καθόλου καρποὺς ἢ δίνει σάπιους γεμάτους ἀπὸ σκουλήκια... ἅ, τότες μὲ τὸ δίκιο σου ἀλήθεια θ' ἀγανακτήσης καὶ σοὔρχεται ἔτσι νὰ τὸ ξερριζώσης καὶ νὰ τὸ πετάξης στὴ φωτιά.

Μὰ ὑπάρχουνε λοιπὸν καὶ τέτοιοι ἄνθρωποι;

Αὐτὸ τοὐλάχιστο ἔβγαινε ἀπὸ κεῖνα ποὺ ἄκουγε γύρω του.

Ὁ ἥλιος εἶχε ἀνεβῆ ψηλά. Μαγιάτικη μέρα ζεστή... Οὔτε πνοούλα δὲ φυσοῦσε... Στὸ Βόσπορο μερικὰ καράβια προσπαθοῦσαν ν' ἀρμενίσουν μὲ



ΣΤ'.
Η ΣΕΜΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Ὁ ξένος ποὺ θὰ ἐπισκεπτόταν τὴν Σπάρτη τὴν παληὰ ἐκείνη ἐποχή, θὰ ἔμενε κατάπληκτος ἀπὸ τὸ θέαμα ποὺ παρουσίαζαν στοὺς δρόμους τὰ παιδιὰ καὶ οἱ ἔφηβοι. Τὰ Σπαρτιατόπουλα ντροπαλὰ καὶ σεμνά, περπατοῦσαν στὸ δρόμο πηγαίνοντας στὸ σπίτι τους, στὰ συσσίτια ἢ στὸ γυμναστήριο, ὅμοια μὲ σεμνές, ντροπαλὲς κοπέλλες, ποὺ μόλις βγαίναν ἀπὸ τὸν γυναικωνίτη. Γιατὶ ἡ ντροπὴ καὶ ἡ σεμνότητα ἐθεωροῦντο σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα προσόντα τοῦ νέου καὶ μιὰ ἀπὸ τὶς βασικὲς ἐπιδιώξεις τῆς Σπαρτιατικῆς ἀγωγῆς.

Αὐτὸ ποὺ καὶ σήμερα ἀκόμα θεωρεῖται σὰν σημεῖο ἐξυπνάδας τοῦ παιδιοῦ, νὰ παρεμβαίνῃ δηλαδὴ στὶς συζητήσεις τῶν μεγάλων, ἡ παρεξηγημένη σημερινὴ εὐφυΐα ποὺ κάνει τὶς μητέρες περήφανες καὶ τοὺς νέους πολλὲς φορὲς θρασεῖς, ἐθεωρεῖτο ἀπρέπεια στὴν παληὰ τὴν Σπάρτη. Τὸ παιδὶ κι' ὁ νέος εἶχε διδαχθῆ κι' εἶχε μάθει νὰ μὴν μιλῇ παρὰ μόνον ὅταν τὸ ρωτοῦσαν κι' ἡ ἀπάντησί του, ἦταν πάντα σύντομη. Στὸ δρόμο, δὲν σταματοῦσαν νὰ χαζέψουν καὶ νὰ ρωτήσουν γιὰ κάθε τι ποὺ ἔβλεπαν. Ἡ ἐπίδειξι ἐπίσης ἦταν ἄγνωστη στὰ Σπαρτιατόπουλα. Ἔτσι ἀπὸ νωρὶς οἱ Σπαρτιᾶτες συνήθιζαν νἆναι λιγόλογοι. Στὸν Ξενοφῶντα τὸ θέαμα τῶν παιδιῶν αὐτῶν ἔκαμε τόσο βαθειὰ ἐντύπωσι, ὥστε στὸ βιβλίο του «Λακεδαιμονίων Πολιτεία» λέγει πὼς «ἦταν εὐκολώτερο ν' ἀκούσῃ κανεὶς τὴν φωνὴν τῶν λιθίνων ἀνδριάντων παρὰ τῶν παιδιῶν τῆς Σπάρτης καὶ θὰ χρειαζόταν λιγώτερη προσπάθεια νὰ μετακινήσῃ κανεὶς τὰ βλέμματα τῶν χαλκῶν ἀνδριάντων, παρὰ τὰ χαμηλωμένα βλέμματα τῶν παιδιῶν».

Μὰ κι' ὁ Πλούταρχος ποὺ δὲν ἦταν Σπαρτιατόφιλος σὰν τὸν Ξενοφῶντα, μιλεῖ μ' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴν σεμνότητα τῶν παιδιῶν καὶ τῶν νέων τῆς Σπάρτης.

Ὡστόσο τὰ παιδιὰ δὲν μάθαιναν μόνο νὰ μιλοῦν λίγο. Μάθαιναν συγχρόνως νὰ μιλοῦν ὅταν ἔπρεπε καὶ τὰ λίγα λόγια ποὺ θὰ ἔλεγαν νὰ εἶναι γεμάτα νόημα. Αἱ λέξεις ποὺ χρησιμοποιοῦσαν δὲν ἦταν πομπώδεις, ἀλλὰ διαλεγμένες κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ ἔχουν πολὺ καὶ μεγάλο νόημα. Ὁ Σπαρτιάτης νομοθέτης, ποὺ ἔθεσε τὰ θεμέλια τῆς ἀγωγῆς, πίστευε στὸ σημεῖο τοῦτο πὼς τὰ πολλὰ λόγια στὸ τέλος καταντοῦν νὰ μὴν ἔχουν κανένα νόημα.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶναι χαρακτηριστικὸ ἐκεῖνο ποὺ ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος:

Κάποτε κάποιος κάτοικος τῆς Ἀττικῆς ἐκορόϊδευε τὸ βασιληᾶ τῆς Σπάρτης Ἆγι, ἐπειδὴ οἱ Σπαρτιᾶτες μετεχειρίζοντο μικρὰ μαχαίρια.

— Εἶναι τόσο μικρά, ἔλεγε, ὥστε οἱ θαυματοποιοί μας τὰ καταπίνουν μ' εὐκολία στὰ θέατρα.

— Ναί! ἀπάντησε ὁ βασιληᾶς. Μ' αὐτὰ ὡστόσο ἐμεῖς κατωρθώνομε νὰ φθάσωμε πολὺ καλὰ τοὺς ἐχθρούς μας.

«Ἔτσι, προσθέτει ὁ Πλούταρχος, νομίζω κι' ἐγὼ πὼς ἡ λακωνικὴ ὁμιλία ὅσο κι' ἂν φαίνεται σύντομη, πετυχαίνει πολὺ καλὰ ἐκεῖνο ποὺ ζητᾷ καὶ συναρπάζει τοὺς ἀκροατές».

Τὸ ἀποφθεγματικὸ τῆς ὁμιλίας τῶν Σπαρτιατῶν ἦταν πραγματικὰ ἄξιο θαυμασμοῦ, ἀπεικονίζεται δὲ στ' ἄφθονα ἀποφθέγματά τους ποὺ σώζονται ἀκόμα καὶ σήμερα. Χαρακτηριστικὸ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ λέγεται πὼς εἶπε ὁ Ἀρχίδαμος, ἕνας ἀπὸ τοὺς βασιληάδες τῆς Σπάρτης, ὅταν ἄκουσε νὰ κατηγοροῦν τὸν σοφιστὴν Ἑκαταῖον ἐπειδὴ δὲν μιλοῦσε σ' ἕνα συσσίτιο ποὺ τὸν εἶχαν καλέσει:

«Ὅποιος, εἶπε, ξέρει νὰ μιλῇ, ξέρει καὶ πότε πρέπει νὰ μιλήσῃ».

* * *

Τὰ παιδιὰ στὶς «ἀγέλες» δὲν ἔμεναν ποτὲ χωρὶς ἐπίβλεψι. Ἂν τυχὸν συνέβαινε νὰ λείψῃ ὁ παιδονόμος κι' ὁ ἀρχηγός τους κάθε πολίτης τῆς Σπάρτης εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὰ διατάσσῃ κι' ἀκόμα νὰ τὰ τιμωρῇ. Γιατὶ κάθε πολίτης ἔπρεπε νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ ὅλα τὰ παιδιά, ὡσὰν νὰ ἦσαν παιδιὰ δικά του. Στὸ σημεῖο τοῦτο ἡ ἀντίληψις τῆς Σπαρτιατικῆς πολιτείας ἦταν πρωτότυπη μπορεῖ νὰ πῇ κανείς, ἀλλὰ καὶ σύμφωνη πάντα μὲ τὴν βασικὴ ἀρχὴ τῆς νομοθεσίας τους. Τὰ παιδιὰ ἀνῆκαν στὴν πόλι. Ἑπομένως ὁ κάθε πολίτης ἔπρεπε νὰ τὰ θεωρῇ σὰν δικά του παιδιὰ κι' αὐτὰ πάλι ἔπρεπε νὰ θεωροῦν κάθε πολίτη σὰν πατέρα τους. Μὲ λίγα λόγια ἡ Σπαρτιατικὴ πολιτεία ἔμοιαζε σὰν μιὰ μεγάλη οἰκογένεια, ὅπου ὅλα τὰ μέλη της εἶχαν βαθὺ τὸ συναίσθημα τῆς ἀλληλοεξαρτήσεως, συναίσθημα ποὺ ἐδημιουργεῖτο ἀπὸ πολὺ νωρὶς κατὰ τὸν πρακτικώτερο τρόπο. Τὸ ὁλωσδιόλου ὅμως αὐτὸ πρωτότυπο στοιχεῖο τῆς Σπαρτιατικῆς ἀγωγῆς εἶχε καὶ ἄλλο ἀμεσώτερο πρακτικὸ ἀποτέλεσμα. Εἶναι γνωστὸν πὼς τόσο τὸ παιδὶ ὅσο καὶ ὁ ἄνδρας μπροστὰ στὴν ἀρχὴ καὶ τὴν ἐξουσία αἰσθάνεται κάποια συστολή, ἕνα εἶδος ντροπῆς γιὰ τὶς πράξεις του, κάποιο φόβο καὶ κάποιο σεβασμό. Τὸ παιδὶ λοιπὸν ἀντίκρυζε τὸν κάθε πολίτην σὰν ἄτομο ποὺ εἶχε ἐξουσία καὶ δικαιώματα πάνω του, ἀφοῦ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὸ ἐπιβλέπῃ, νὰ τὸ τιμωρῇ καὶ νὰ τὸ διατάσσῃ. Ἔτσι τὸν κάθε πολίτην τὸν ἐσέβετο τὸ παιδὶ καὶ γιὰ τὸν ἰδιαίτερο αὐτὸ λόγο καὶ ὁ σεβασμὸς αὐτὸς ἐξακολουθοῦσε ὅταν τὸ παιδὶ ἐγίνετο ἔφηβος κι' ἀργότερα ἄνδρας. Στὸν γηραιότερό του ὁ Σπαρτιάτης ἔβλεπε πάντα τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἦταν περιβεβλημένος μὲ κάποιαν ἐξουσία ἀπέναντί του.

Ἀλλὰ κι' ἂν τύχαινε τὰ Σπαρτιατόπουλα στὴν «ἀγέλη» νὰ εἶναι χωρὶς παιδονόμο καὶ νὰ μὴν παρευρίσκεται πολίτης γιὰ νὰ τὰ ἐπιβλέπῃ, πάλι τὰ παιδιὰ δὲν ἔμεναν χωρὶς ἀρχηγό. Τὸ φρονιμώτερο ἀπὸ τὰ παιδιὰ ἔπαιρνε ἀμέσως τὴν θέσι τοῦ ἀρχηγοῦ. Ἔτσι ποτὲ στὴν «ἀγέλη» τὰ παιδιὰ δὲν ἔμεναν χωρὶς ἐπίβλεψι καὶ καθοδήγησι. Ἡ μέριμνα αὐτὴ δὲν ἦταν ἀδικαιολόγητη. Γιατὶ ὑπῆρχε ὁ κίνδυνος, ἂν τὰ παιδιὰ ἔμεναν χωρὶς ἐπίβλεψι νὰ παραβοῦν τὴν αὐστηρὴ πειθαρχία καὶ νὰ ἐπιδοθοῦν σὲ πράξεις ἄκοσμες καὶ ἀπρεπεῖς παρασυρόμενα ἀπὸ τὶς ἔμφυτες παρορμήσεις τους.

Ἰδιαίτερη πραγματικὰ φροντίδα εἶχε πάρει ὁ νομοθέτης γιὰ νὰ καταπολεμήσῃ κάθε ἔμφυτη κλίσι, ποὺ μποροῦσε νὰ παρασύρῃ τὰ παιδιὰ σὲ πράξεις ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Σπαρτιατικὴ ἀγωγή.

Ὁ νομοθέτης τῆς Σπάρτης εἶχε παρατηρήσει πολὺ σωστά, ὅτι ὅταν τὸ παιδὶ γινόταν «μειράκιο» εἰσήρχετο στὴν πιὸ ἐπικίνδυνη σφαῖρα τῆς ἀναπτύξεώς του. Τὴν ἡλικία αὐτὴ τὴν θεωροῦσε σὰν τὴν ἡλικία ποὺ ἐκδηλώνονται ἔντονα σφοδρὲς ἐπιθυμίες οἱ ὁποῖες ἂν ἐγκαίρως δὲν συγκρατηθοῦν μποροῦν νὰ ρίξουν τὸ παιδὶ σὲ πολλὰ λάθη. Ἐνῶ λοιπὸν στὴν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα τὸ παιδὶ ἀκριβῶς σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία ἐγκατελείπετο ἀπὸ τὸν παιδαγωγό του, στὴν Σπάρτη ἡ ἀγωγή του ἐγίνετο αὐστηρότερη. Ἡ ἐργασία τοῦ «μειρακίου» ἐγίνετο μεγαλύτερη καὶ ἡ σωματική του καταπόνησι αὔξαινε. Ἔτσι κουράζονταν τὸ σῶμα, καὶ δὲν ὑπῆρχε φόβος νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἡδονῶν.

Θὰ σκεφθῇ ἴσως κανείς: Καλὰ ὅλα αὐτά, μὰ δὲν ὑπῆρχαν λοιπὸν παιδιὰ ἀτίθασσα στὴν πόλι αὐτὴ ποὺ νὰ ἐπιδιώξουν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ μιὰ τέτοια αὐστηρότητα; Καὶ βέβαια θὰ ὑπῆρχαν. Θὰ ὑπῆρχαν καὶ νέοι ποὺ θὰ αἰσθανόνταν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπαναστατήσουν γιὰ τὴν αὐστηρὴ αὐτὴ πειθαρχία. Ὡστόσο ὁ νομοθέτης εἶχε προβλέψει καὶ γι' αὐτό. Ἡ ἐπιθυμία ἐπνίγετο μπροστὰ στὴν αὐστηρότητα τοῦ νόμου, Γιατὶ ὥριζε πὼς ὅποιο παιδὶ προσπαθοῦσε ν' ἀποφύγῃ ὅλους αὐτοὺς τοὺς κανόνας τῆς ἀγωγῆς ἢ μέρος ἀπ' αὐτοὺς ἔχανε τὸ δικαίωμα ν' ἀποκτήσῃ τὰ καλὰ καὶ τ' ἀγαθὰ τῆς πολιτείας. Ἔτσι οἱ γονεῖς ἐπέβλεπαν τὰ παιδιὰ καὶ ἐφρόντιζαν μὲ κάθε τρόπο νὰ συμμορφώνωνται πρὸς ὅσα ἤθελε ὁ νομοθέτης. Οἱ δὲ δημόσιες ἀρχὲς ἐφρόντιζαν γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ γιατὶ ἐπίστευαν ὅτι τὰ παιδιὰ ποὺ θὰ προσεπάθουν ν' ἀποφύγουν τοὺς πόνους καὶ τὶς στερήσεις τῆς ἀγωγῆς θὰ ἀποτύχαιναν ἀργότερα σὰν πολῖτες. Κοινὸν λοιπὸν συμφέρον ὑποχρέωνε ἀρχὲς καὶ πολῖτες νὰ ἐπιβλέπουν τῶν παιδιῶν τὴν ἀγωγὴν καὶ νὰ τὰ ὑποχρεώνουν νὰ ὑποβάλλωνται σὲ κάθε κόπο καὶ στέρησι ἀπὸ ὅσας ὁ νομοθέτης προέβλεπε σὰν ἐπιβεβλημένες γιὰ τὴν σωστὴ ἀνατροφὴ τῶν τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ νέου.

κουπιὰ μιὰ καὶ τὰ πανιὰ δὲ φελοῦσαν σὲ τίποτα.

Οἱ προσκυνητὲς ἄρχισαν νὰ κατα- φτάνουν.

— Δὲς τὴν συμβία τοῦ Πρωτοσπαθάρη Γαληνοῦ. Προχτὲς πάλι ξανἦρθε.

— Τὄχει τάμα φαίνεται.

— Γιὰ νὰ συχωρέσῃ ὁ Θεὸς τὶς ἁμαρτίες τοῦ ἀντρός της. Κλέβει ἐκατὸ καὶ δίνει ἕνα γιὰ κεριὰ καὶ λιβάνι. Συφερτικὴ δουλειά.

— Πάλι καλά· ἄλλοι δὲ δίνουν τίποτα.

Τέτοια ὑποδοχὴ περίμενε τὴν κάθε ἀρχόντισσα. Καὶ καθὼς μουρμουρίζαν ὅλα τοῦτα μὲ μισόκλειστο στόμα, οἱ φωνὲς ἔβγαιναν σὰ σφύριγμα καὶ τὰ ἀρρωστημένα ὠχρὰ μοῦτρα ἔδειχναν τόση κακία ποὺ ἦταν νὰ φοβηθῇς. Ὡς τόσο μόλις πλησίαζαν τὰ πρόσωπα ἄλλαζαν ἔκφραση μὲ μιᾶς, καὶ μὲ παρακαλεστικὸ τόνο τὶς προσφωνοῦσαν, «ἐνδοξότατες», «εὐγενέστατες», «καὶ εἰς χρόνους πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἡ προστασία καὶ τὸ καύχημα τῶν φτωχῶν» κλπ.

Ὁ Μιχαὴλ σκέφτηκε πὼς ἂν ἔπρεπε νὰ δώσῃ βάση στὰ λεγόμενά τους, ὅλοι οἱ ἄρχοντες τῆς αὐτοκρατορίας ἦσαν ἕνα εἶδος ἀγυοῦπες ποὺ ξέσκιζαν καὶ τρώγανε μὲ λαιμαργία τὰ σπλάχνα της καὶ μάλωναν γύρω ἀπὸ τὴν ἐξουσία, ὅπως τὰ ἁρπαχτικὰ τοῦτα ὄρνια γύρω ἀπὸ τὸ ψοφίμι· τὴ δύναμη καὶ τὴν ἐξυπνάδα τους μόνο γιὰ τοῦτο τὸ σκοπὸ τὴ λογάριαζαν χρήσιμη.

Ὁ ἕνας δὲν πλήρωνε στὸ δημόσιο ταμεῖο τοὺς φόρους του. Ὁ ἄλλος ἔπαιρνε μὲ τὸ ἔτσι θέλω τὰ κτήματα ἀπὸ τοὺς μικροϊδιοχτῆτες... Ἄδικοι, λαθρέμποροι, καταχραστές... Ἡ ὠργανωμένη κοινωνία ὅπου φαινότανε νὰ βασιλεύῃ ἡ τάξη καὶ ὁ νόμος ποὺ ἰσιώνει τὸ μικρὸ καὶ τὸ μεγάλο καὶ κανονίζει τοῦ καθενὸς τὶς πράξεις σύμφωνα μὲ τὸ δίκιο καὶ τὸ γενικὸ συμφέρο, ἔπαιρνε ἔτσι τὴ μορφὴ ἑνὸς ἄγριου λόγγου· ἕνα μονάχα πρᾶμα λογαριαζόταν κι' εἶχε πέρας: ἡ δύναμη καὶ ἡ ὑποκρισία...

«Ἂν εἶναι ἀλήθεια ὅλα τοῦτα», «ἂν εἶναι ἀλήθεια ὅλα τοῦτα» ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ἀπὸ μέσα του ὁ Μιχαήλ... Καὶ θυμήθηκε τὸ μῦθο τοῦ Ἡρακλῆ ποὺ τοὺς διηγήθηκε μιὰ φορὰ ὁ δάσκαλός τους. Ἀνάλαβε, λέει, νὰ καθαρίσῃ τὸ σταῦλο τοῦ Αὐγείου ὅπου ἡ κόπρος εἶχε σωρευτῆ ἀπὸ χρόνια κι' εἶχε πετρώσει σὲ σημεῖο ποὺ φαινόταν ἀκατόρθωτο τὸ ἔργο γιὰ ἕναν ἄνθρωπο:

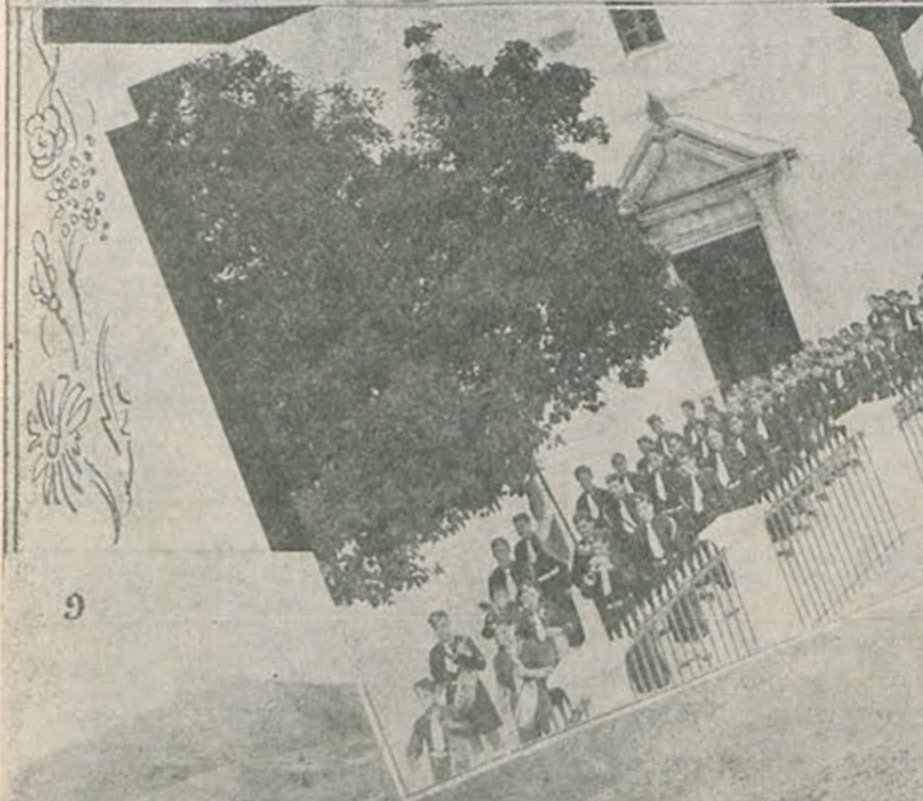
Μ' αὐτὸς πέρασε ἀπὸ ἐκεῖ μέσα τὸ ρέμα τοῦ ποταμοῦ καὶ τὰ κατάφερε μιὰ χαρά.

«Μᾶς χρειάζεται λοιπὸν ἕνας ἄνθρωπος τόσο ἔξυπνος καὶ δυνατὸς σὰν τὸν ἀρχαῖο Ἡρακλῆ; Βλέπεις ὅλα τοῦτα ἔχουν κρυμμένο μέσα τους ἕνα βαθὺ νόημα κι' ὅ,τι τότε μᾶς φαινόταν παραμυθένιο καὶ γελούσαμε, τώρα βρίσκομε πὼς εἶναι μιὰ παραβολικὴ εἰκόνα ἀπὸ τὴ ζωή».

(Ἀκολουθεῖ)













1) Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι Ρεθύμνης χορεύοντες μὲ τοπικὲς ἐνδυμασίες εἰς τὴν Πλατεῖαν Γεωργίου Β΄. 2) Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι Παροικίας Πάρου ἔμπροσθεν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς. 3) Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπανεῖς Ρεθύμνης που ἔλαβον μέρος εἰς το δράμα «Να ζῇ το Μεσολογγι». 4) Ἐπίδειξις μαγειρικῆς ὑπο Φαλαγγιτισσῶν Π. Δ. Ἀργολιδοκορινθίας. 5) Ἀπο μίαν θεατρικὴν παράστασιν τῶν Σκαπανισσῶν Κιατου. 6) Φαλαγγίτισσαι Ρεθύμνης ἀπο τας λαβούσας μέρος εἰς τοὺς ποδηλατικους ἀγῶνας. 7) Καταθεσις στεφάνου εἰς το Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιωτου ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτισσῶν Ὕδρας. 8) Παρέλασις Φαλαγγιτῶν τῆς Ὑποδιοικησεως Σερρῶν. 9) Ἀπὸ μίαν ἐκδρομὴν Φαλαγγιτῶν Ἡρακλείου εἰς την Ἱεραν Μονὴν Ἐπανωσηφη.



4



5

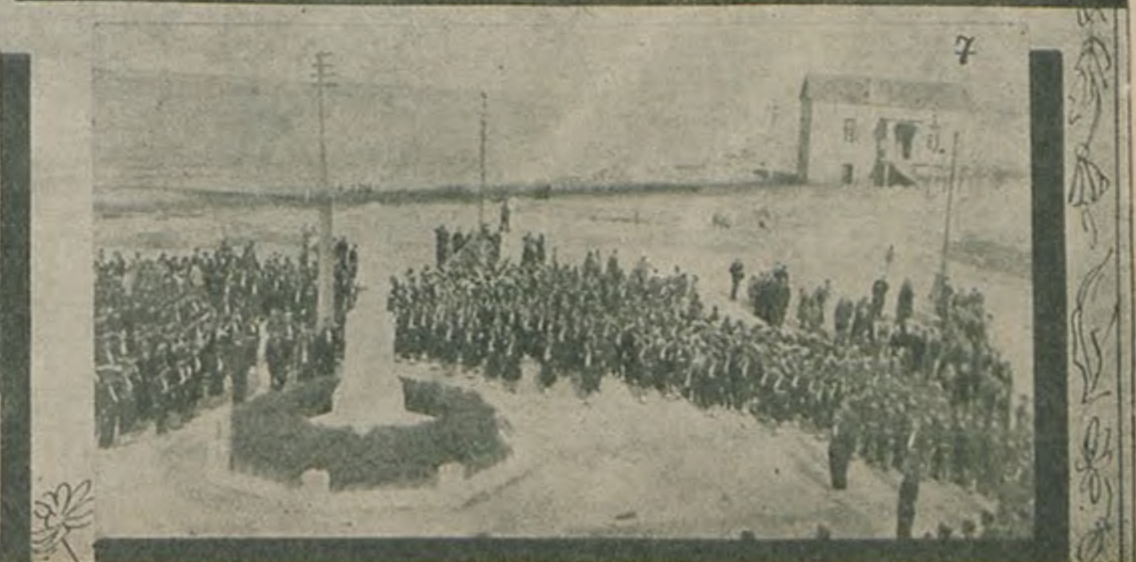


6





7



ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρίς οικογένεια



(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἦταν ἡ δεύτερη φορὰ ποὺ μὲ φιλοῦσε. Μοῦ φάνηκε ὅμως πὼς τὴν πρώτη δὲν μὲ εἶχε σφίξει τόσο δυνατὰ στὴν ἀγκαλιά της..

— Ἀγαπημένο μου παιδί!... εἶπε. Καὶ μὲ τἄσπρα της ἁβρὰ δάκτυλα παραμέρισε τὰ μαλλιά μου καὶ μὲ κοίταξε καλὰ - καλά...

— Ναί... ναί... ψιθύρισε.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἀποκρινόνταν βέβαια σὲ κάποια της σκέψι. Ἀλλ' ἀπὸ τὴ συγκίνησί μου ἤμουν ἀνίκανος νὰ μαντεύσω τὴ σκέψι αὐτή. Αἰσθανόμουν τὴν ἀγάπη, τὴν τρυφερότητα τῆς κυρίας Μίλλιγκαν, κι' αὐτό, γιὰ τὴν ὥρα, μοῦ ἔφθανε. Δὲν ζητοῦσα τίποτα περισσότερο.

— Παιδί μου, μοῦ εἶπε χωρὶς νὰ πάψῃ νὰ μὲ κοιτάζῃ· ὁ σύντροφός σου μοῦ ἀνεκοίνωσε πολὺ σοβαρὰ πράγματα. Μοῦ κάνεις τὴ χάρι νὰ μοῦ πῇς καὶ σὺ ὅσα ξέρεις γιὰ τὴν οἰκογένεια Δρίσκολλ καὶ τὴν ἐπίσκεψι τοῦ κυρίου Τζέϊμς Μίλλιγκαν;

Τῆς ἔκαμα τὴ διήγησι ποὺ μοῦ ζήτησε καὶ δὲν μὲ διέκοψε, παρὰ γιὰ νὰ μὲ ρωτήσῃ μερικὲς λεπτομέρειες, ποὺ πρέπει νὰ ἦταν σπουδαῖες. Ποτὲ δὲν μἄκουσε ἄνθρωπος μὲ μεγαλύτερη προσοχή. Τὰ μάτια της δὲν ἄφηναν στιγμὴ τὰ δικά μου.

Ἅμα τελείωσα, ἡ κ. Μίλλιγκαν ἔμεινε σιωπηλή, κοιτάζοντάς με ὁλοένα, κάμποση ὥρα. Ἔπειτα μοῦ εἶπε:

— Ὅλα αὐτὰ εἶναι πολὺ σοβαρὰ γιὰ σένα καὶ γιὰ μᾶς ὅλους. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐνεργήσουμε μὲ μεγάλη φρόνησι καὶ ἀφοῦ συμβουλευθοῦμε ἀνθρώπους ἱκανοὺς νὰ μᾶς ὁδηγήσουν. Ὡς τότε ὅμως πρέπει νὰ θεωρῆσαι σὰ σύντροφος, σὰ φίλος, (ἐδῶ ἐδίστασε λίγο), σὰν ἀδελφὸς τοῦ Ἀρθούρου, κι' ἀπὸ σήμερα ἐσὺ κι' ὁ μικρός σου σύντροφος, ν' ἀφήσετε τὴν ἄθλια αὐτὴ ζωή. Σὲ δυὸ ὧρες πρέπει νὰ εἶσθε στὸ Τερριτέ, στὸ Ξενοδοχεῖο τῶν Ἄλπεων. Ἐκεῖ θὰ στείλω ἕνα πρόσωπο τῆς ἐμπιστοσύνης μου νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν ἐγκατάστασί σας. Κι' ἐκεῖ θὰ ξαναϊδωθοῦμε, γιατὶ τώρα εἶμαι ὑποχρεωμένη νὰ σᾶς ἀφήσω.

Μὲ φίλησε πάλι καί, ἀφοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι στὸ Ματτία, ἔφυγε γρήγορα.

— Τί εἶπες λοιπὸν στὴν κυρία Μίλλιγκαν; ρώτησα τὸν σύντροφό μου.

— Αὐτὰ ποὺ τῆς εἶπες καὶ σὺ καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμα. Ἄ, τί καλὴ κυρία!

— Τὸν Ἀρθοῦρο... τὸν εἶδες;

— Ἀπὸ μακριὰ μόνο... Μοῦ φάνηκε ὅμως πολὺ καλὸ παιδί.

Ἐξακολούθησα νὰ ρωτῶ τὸν Ματτία· ἀλλ' ἀπέφευγε νὰ μοῦ ἀπαντᾷ ἢ τὰ μασσοῦσε. Τότε μιλήσαμε γιὰ πράγματα ἀδιάφορα ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ, κατὰ τὴν ὁδηγία τῆς κυρίας Μίλλιγκαν, παρουσιαστήκαμε στὸ ξενοδοχεῖο τῶν Ἄλπεων. Ἂν καὶ φορούσαμε ἀκόμα τὰ φτωχικά μας ροῦχα, μᾶς ὑποδέχτηκε ἕνας ὑπηρέτης μὲ μαῦρο φράκο κι' ἄσπρο λαιμοδέτη καὶ μᾶς ὡδήγησε στὸ ἀπαρτεμάν μας. Τί ὥμορφο ποὺ μᾶς φάνηκε τὸ δωμάτιό μας! Εἶχε δυὸ κάτασπρα κρεββάτια· τὰ παράθυρα ἔβλεπαν σὲ μιὰ βεράντα, κρεμαστὴ ἀπάνω ἀπὸ τὴ λίμνη, κι' ἡ θέα ἀπὸ κεῖ ἦταν κάτι θαυμάσιο. Ὅταν ἀποφασίσαμε νὰ γυρίσουμε στὸ δωμάτιό μας βρήκαμε πάλι τὸν ὑπηρέτη ποὺ στεκόταν ἀκίνητος, περιμένοντας τὶς διαταγές μας. Μᾶς ρώτησε τί θέλαμε νὰ γευματίσουμε, γιὰ νὰ μᾶς τὸ φέρῃ στὴ βεράντα μας.

— Ἔχετε ταρτῖνες; ρώτησε ὁ Ματτίας.

— Ταρτῖνες μὲ φράουλα, ταρτῖνες μὲ φραγκοστάφυλο καὶ ταρτῖνες μὲ βερύκοκκο.

— Καλά, φέρε μας!

— Κι' ἀπὸ τὶς τρεῖς;

— Μάλιστα.

— Καὶ τί ἐντράδα θέλετε; τί ψητό; τί χόρτο;

Σὲ κάθε πρότασι ὁ Ματτίας γούρλωνε τὰ μάτια, μὰ δὲν τὰ ἔχανε καθόλου.

— Ὅ,τι θέλετε, εἶπε.

Ὁ ὑπηρέτης βγῆκε μὲ σοβαρότητα.

— Μοῦ φαίνεται πὼς ἐδῶ θὰ τρῶμε καλύτερα παρὰ στὸ Δρίσκολλ, εἶπε ὁ Ματτίας.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ κυρία Μίλλιγκαν ἦλθε νὰ μᾶς ἰδῇ. Τὴ συνώδευαν ἕνας ράφτης καὶ μιὰ ράφτρα, ποὺ μᾶς πῆραν μέτρα γιὰ φορέματα καὶ γιὰ ἀσπρόρρουχα.

Μᾶς εἶπε πὼς ἡ Λίζα ἐξακολουθοῦσε νὰ μιλᾷ καὶ πὼς ὁ γιατρὸς ἐβεβαίωνε ὅτι γιατρεύτηκε. Κι' ἀφοῦ κάθησε μιὰ ὥρα μαζί μας, μὲ φίλησε τρυφερά, ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ Ματτία κι' ἔφυγε.

Ἔτσι ἐρχόταν τέσσερες μέρες καὶ κάθε φορὰ δειχνόταν σὲ μένα πιὸ τρυφερὴ ἀλλὰ καὶ μὲ κάποια συγκράτησι, σὰ νὰ μὴν ἤθελε ν' ἀφίνεται σ' αὐτὴ τὴν τρυφερότητα ἢ νὰ τὴν ἀφήνῃ νὰ παραφαίνεται.

Τὴν πέμπτη μέρα, ἀντὶ τῆς κυρίας Μίλλιγκαν, ἦλθε ἐκείνη ἡ καμαριέρα, ποὺ τὴν εἶχα ἰδῆ ἄλλοτε στὸν Κύκνο. Μᾶς εἶπε πὼς ἡ κυρία Μίλλιγκαν μᾶς περίμενε στὸ σπίτι της καὶ πὼς ἕνα ἀμάξι ἦταν στὴν πόρτα τοῦ ξενοδοχείου, γιὰ νὰ μᾶς πάῃ ἐκεῖ.

Ἦταν ἕνα κομψό, ἀνοιχτὸ ἀμαξάκι μὲ δυὸ ἄλογα, ὅπου ὁ Ματτίας θρονιάστηκε χωρὶς νὰ σαστίσῃ καθόλου καὶ μὲ μεγάλη ἀξιοπρέπεια, σὰ νὰ μὴν ἔκανε ἄλλο ἀπὸ μικρὸς παρὰ νὰ πηγαίνῃ ὅλο καρροτσάδα! Κι' ὁ Κάπης ἐπίσης πήδησε χωρὶς στενοχώρια σ' ἕνα μαξιλάρι.

Ἡ ἀπόστασι δὲν ἦταν μεγάλη, ἢ τοὐλάχιστο μοῦ φάνηκε πολὺ μικρή, γιατὶ πήγαινα σὰ σὲ ὄνειρο, μὲ τὸ κεφάλι γεμᾶτο ἀπὸ ἰδέες τρελλὲς ἢ ποὺ μοῦ φαινόνταν τρελλές... Μᾶς ἔμπασαν σ' ἕνα σαλόνι, ὅπου βρήκαμε τὴν κυρία Μίλλιγκαν, τὸν Ἀρθοῦρο, ξαπλωμένο σ' ἕνα ντιβάνι καὶ τὴ Λίζα.

Ὁ Ἀρθοῦρος ἅπλωσε σὲ μένα καὶ τὰ δυό του χέρια. Ἔτρεξα κοντά του καὶ τὸν φίλησα. Φίλησα καὶ τὴ Λίζα. Κι' ἡ κυρία Μίλλιγκαν φίλησε μένα.

— Τέλος πάντων, μοῦ εἶπε, ἦλθε ἡ ὥρα νὰ λάβῃς τὴ θέσι ποὺ σοῦ ἀνήκει.

Καὶ καθὼς τὴν κοίταζα, γιὰ νὰ τὴν ρωτήσω τί ἐσήμαιναν αὐτὰ τὰ λόγια, ἄνοιξε μιὰ πόρτα... καὶ παρουσιάσθηκε ἡ μάνα-Μπαρμπερίνα, κρατῶντας κάτι μωρουδίστικα ροῦχα: ἕνα ἐπανωφοράκι ἀπὸ ἄσπρο κασμίρι, μιὰ δαντελλένια σκουφίτσα κι' ἕνα ζευγάρι παπουτσάκια πλεκτά.

Μόλις πρόφτασε ν' ἀφήσῃ αὐτὰ τὰ πράγματα σ' ἕνα τραπέζι, ἐγὼ τὴν ἅρπαξα στὴν ἀγκαλιά μου. Κι' ἐνῷ τὴν καταφιλοῦσα, ἄκουσα τὴν κυρία Μίλλιγκαν νὰ δίνῃ κάποια διαταγὴ σ' ἕναν ὑπηρέτη καὶ νὰ προφέρῃ τὄνομα τοῦ κυρίου Τζέϊμς Μίλλιγκαν, πρᾶγμα ποὺ μ' ἔκανε νὰ χλωμιάσω.



Μᾶς ὑποδέχτηκε ἕνας ὑπηρέτης μὲ μαῦρο φράκο κι' ἄσπρο λαιμοδέτη.

— Μὴ φοβᾶσαι, μοῦ εἶπε σιγά· δὲν ὑπάρχει πιὰ λόγος. Ἀπεναντίας... Ἔλα δῶ κοντά μου καὶ δός μου τὸ χέρι σου.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε ὁ κ. Τζέϊμς Μίλλιγκαν, γελῶντας καὶ δείχνοντας τὰ μυτερά του δόντια. Μὲ εἶδε κι' ἀμέσως τὸ γέλιο του ἄλλαξε σ' ἕνα μορφασμὸ φοβερό.

Ἡ κυρία Μίλλιγκαν δὲν τοῦ ἄφησε καιρὸ νὰ μιλήσῃ.

— Σᾶς φώναξα, τοῦ εἶπε μὲ ἤρεμη φωνή, ποὺ ἔτρεμε ἐλαφρά, γιὰ νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸν πρωτότοκό μου γιό, ποὺ εὐτύχησα τέλος νὰ τὸν ξανάβρω, — μοὖσφιξε τὸ χέρι, — αὐτὸς εἶναι. Ὑποθέτω ὅμως πὼς τὸν γνωρίζετε, ἀφοῦ πήγατε νὰ τὸν ἰδῆτε στὸ σπίτι τοῦ ἀνθρώπου ποὺ τὸν ἔκλεψε, καὶ νὰ ἐξετάσετε γιὰ τὴν ὑγεία του.

— Τί σημαίνει αὐτό; ψιθύρισε ὁ κ. Τζέϊμς Μίλλιγκαν μὲ ταραγμένο πρόσωπο.

—... Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ποὺ βρίσκεται τώρα στὴ φυλακὴ γιὰ κάποια κλοπὴ ποὺ ἔγινε σὲ μιὰ ἐκκλησιά, τὰ ὡμολόγησε ὅλα. Ἰδοὺ ἕνα γράμμα ποὺ τὰ βεβαιώνει ὅλα. Λέει πὼς ἔκλεψε αὐτὸ τὸ παιδί, πὼς τὸ παράτησε στὸ Παρίσι, στὴ Λεωφόρο Μπρετέϊγ, καὶ πὼς ἔκοψε τὶς μάρκες ἀπὸ τὰ φορέματά του, γιὰ νὰ μὴ ἀναγνωρισθῇ. Ἰδοὺ ἐπίσης καὶ τὰ φορέματα αὐτά, ποὺ φυλάχθηκαν ἀπὸ τὴ λαμπρὴ γυναῖκα ποὺ μεγάλωσε τὸ γιό μου. Θέλετε νὰ ἰδῆτε τὸ γράμμα; Θέλετε νὰ ἰδῆτε τὰ σπάργανα;

Ὁ κ. Τζέϊμς Μίλλιγκαν ἔμεινε μιὰ στιγμὴ ἀκίνητος. Βέβαια θὰ τοῦ ἐρχόταν νὰ μᾶς πνίξῃ καὶ τοὺς τρεῖς... Ἐπροτίμησε ὅμως νὰ φύγῃ καί, βγαίνοντας ἀπὸ τὴν πόρτα, γύρισε κι' εἶπε:

— Νὰ ἰδοῦμε ὅμως τί θὰ ποῦν καὶ τὰ δικαστήρια γι' αὐτὸ τὸ παιδί!

Χωρὶς νὰ ταραχθῇ ἡ κυρία Μίλλιγκαν, — καὶ τώρα μπορῶ νὰ λέω ἡ μητέρα μου, — ἀποκρίθηκε:

— Σεῖς μπορεῖτε νὰ μᾶς πᾶτε στὰ δικαστήρια· ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ τὸ κάμω γιὰ τὸν ἀδελφὸ τοῦ ἀντρός μου.

Ὁ θεῖος μου βγῆκε, ἡ πόρτα ἔκλεισε κι' ἐγὼ τότε μπόρεσα νὰ πέσω στὴν ὁλάνοικτη ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας μου καὶ νὰ τὴ φιλήσω γιὰ πρώτη φορά, ἐνῷ μὲ φιλοῦσε κι' ἐκείνη.

Ὅταν πέρασε λίγο ἡ συγκίνησί μας, ὁ Ματτίας ἐπλησίασε καὶ μοῦ εἶπε:

— Μοῦ κάνεις τὴ χάρι νὰ πῇς τῆς μητέρας σου πὼς ἐκράτησα καλὰ τὸ μυστικό της;

— Τὰ ἤξερες λοιπὸν ὅλ' αὐτὰ ἐσύ; ρώτησα.

Ἀποκρίθηκε ἡ μητέρα μου:

— Ὅταν ὁ Ματτίας μοῦ ἔκαμε τὴ διήγησί του, τοῦ ἐσύστησα σιωπή, γιατί, ὅση πεποίθησι κι' ἂν εἶχα πὼς ὁ καϋμένος ὁ Ρεμῆς ἦταν γιός μου, ἔπρεπε ὅμως νὰ ἔχω βέβαιες ἀποδείξεις γιὰ νὰ τοῦ τὸ πῶ. Τί λύπη θἆταν γι' αὐτὸν νὰ τὸν φιλήσω πρῶτα σὰν παιδί μου κι' ἔπειτα νὰ τοῦ πῶ πὼς γελάσθηκα!... Τὶς ἀποδείξεῖς αὐτὲς τώρα τὶς ἔχω κι' ἔτσι θὰ μείνουμε ἑνωμένοι γιὰ πάντα. Ἀγαπητέ μου Ρεμῆ, στὸ ἑξῆς θὰ ζῇς μὲ τὴ μητέρα σου, μὲ τὸν ἀδελφό σου καὶ — ἐδῶ ἔδειξε τὴ Λίζα καὶ τὸ Ματτία, — μ' ἐκείνους ποὺ σ' ἀγάπησαν ὅταν ἦσουν δυστυχισμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ'

Μὲ οἰκογένεια.

Πέρασαν χρόνια, — χρόνια πολλὰ μὰ καὶ σύντομα, γιατ' ἦταν γεμᾶτα ὡραῖες καὶ γλυκειὲς ἡμέρες...

Τώρα κατοικῶ στὴν Ἀγγλία, στὸ Μίλλιγκαν-Μάρκ, τὸν πύργο τῶν προγόνων μου.

Τὸ παιδὶ τὸ ἔρημο, τὸ ἀπαρατημένο, ποὺ δὲν εἶχε οὔτε οἰκογένεια, οὔτε στήριγμα, ποὺ ἡ τύχη τὄρριχνε 'δῶ κι' ἐκεῖ, χωρὶς φάρο γιὰ νὰ τὸ ὁδηγῇ στὴν ἀπέραντη θάλασσα τῆς ζωῆς, χωρὶς λιμένα γιὰ νὰ καταφεύγῃ στὶς τρικυμίες της, — τώρα ἔχει ὄχι μόνο μητέρα κι' ἀδελφό, ποὺ τὸ ἀγαποῦν καὶ τοὺς ἀγαπᾷ, ἀλλὰ καὶ προγόνους ποὺ τοῦ ἄφησαν ὄνομα ἔντιμο καὶ μεγάλη περιουσία.

(Ἀκολουθεῖ)

5ον



Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΗΡΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ

Ὁ Αἰγέας, ὕστερα ἀπὸ πολλὰ παρακάλια, ἄπρακτος, ἐτράβηξε τοὺς κλήρους τῶν ἄλλων νέων ποὺ θὰ πήγαιναν μαζὶ μὲ τὸ παιδί του. Στὸ σημεῖο αὐτό, ἂν πιστέψουμε τὸν ἱστορικὸ Ἑλλάνικο, οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἔστελναν οἱ ἴδιοι νέους κληρωτούς, ἀλλὰ ἐρχότανε ὁ ἴδιος ὁ Μίνωας ἀπὸ τὴν Κρήτη καὶ τοὺς ἐδιάλεγε. Ἀπὸ τὸν Ἑλλάνικο μαθαίνουμε ἀκόμη ὅτι ὁ Μίνωας ἐδιάλεξε πρῶτο τὸν Θησέα, ὅτι τὸ καράβι τὄδιναν οἱ Ἀθηναῖοι, ὅτι οἱ νέοι ἔπρεπε νὰ μπαίνουν μέσα στὸ καράβι ἐντελῶς ἄοπλοι καὶ ὅτι ὅλη ἡ βαρειὰ αὐτὴ ὑποχρέωσι τῶν Ἀθηναίων θἄπαιρνε τέλος μονάχα ὅταν ἕνας ἀπὸ τοὺς προσφερομένους θὰ κατάφερνε νὰ ξεκάνῃ τὸν Μινώταυρο. Αὐτὸ ὅμως τὸ τελευταῖο φαινότανε τόσο ἀκατόρθωτο, τόσο ἀδύνατο, ποὺ οἱ Ἀθηναῖοι ἔστελναν τὸ καράβι τους ἁρματωμένο μὲ μαῦρα πανιά. Τόσο ἤτανε σίγουροι γιὰ τὴ συμφορὰ ποὺ ἐπερίμενε τοὺς νεαροὺς ἐπιβάτες του, κάτω ἐκεῖ στὴν Κρήτη.

Νὰ ὅμως ποὺ, ἐπειδὴ ὁ Θησέας ἔδινε πολὺ κουράγιο στὸν πατέρα του, λέγοντάς του πὼς αὐτὸς θὰ ξεκάνῃ τὸ θεριό, ὁ Αἰγέας ἔδωσε στὸν κυβερνήτη τοῦ καραβιοῦ, κοντὰ στὸ μαῦρο, νὰ κρατάῃ μαζί του κι' ἕνα ἄσπρο πανί, μὲ τὴν διαταγὴ ἂν τυχὸν καὶ βγοῦν πραγματικὰ τὰ λόγια τοῦ παιδιοῦ του, νὰ σηκώσῃ ἄσπρο πανὶ κατὰ τὸ γυρισμό, εἰδεμὴ ν' ἀφήσῃ τὸ μαῦρο γιὰ σημάδι τῆς μεγάλης του συμφορᾶς. Ἄλλος ἱστορικός, ὁ Σιμωνίδης, λέει πὼς τὸ πανὶ ποὺ ἔδωσε ὁ Αἰγέας στὸν καπετάνιο τοῦ καραβιοῦ δὲν ἤτανε ἄσπρο, ἀλλὰ κόκκινο, βαμμένο ἀπὸ χλωρὸ πριναρόκαρπο. Κατὰ τὸν ἴδιο Σιμωνίδη, καπετάνιος τοῦ καραβιοῦ ἤτανε ὁ Ἀμαρσυάδης Φέρεκλος. Ὁ Φιλόχορος, πάλι, λέει πὼς ὁ Θησέας ἐπῆρε ναυτικοὺς ἀπὸ τὴ Σαλαμίνα: καπετάνιο τὸ Ναυσίθοο καὶ πλωρίτη τὸν Φαίακα, γιατὶ οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἤτανε τότες ἀκόμα δυνατοὶ στὴ θάλασσα.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐκληρώθηκαν οἱ νέοι, ὁ Θησέας τοὺς παράλαβε ἀπὸ τὸ Πρυτανεῖο (ἀναχρονισμὸς τοῦ Πλούταρχου, γιατὶ τὸ Πρυτανεῖο ἔγινε ἀργότερα), καὶ πῆγε μαζί τους στὸ Δελφίνιο ἱερὸ γιὰ νὰ καταθέσῃ παρακλητήρια προσφορὰ στὸ θεὸ Ἀπόλλωνα. Ἡ προσφορὰ αὐτὴ ἤτανε ἕνα κλαδὶ ἀπὸ τὴν ἱερὴ ἐλιὰ (ποὺ εἶχε φυτέψει ἡ Ἀθηνᾶ), στολισμένο μὲ ἄσπρα μαλλιά. Ὕστερα προσευχήθηκε καί, κατὰ τὶς ἕξη τοῦ Μουνιχιῶνα (τέλη τοῦ Μάρτη καὶ ἀρχὲς τοῦ Ἀπρίλη), κατηφόρισε πρὸς τὴ θάλασσα, τὴν ἴδια μέρα, δηλαδή, ποὺ, καὶ τώρ' ἀκόμη, στέλνουν τὰ κορίτσια στὸ Δελφίνιο γιὰ νὰ προσευχηθοῦν στὸ Θεό. Λένε μάλιστα πὼς ὁ θεὸς τῶν Δελφῶν ἔβγαλε χρησμὸ καὶ τοῦ εἶπε νἄχῃ γιὰ ὁδηγὸ καὶ συνοδοιπόρο του σ' αὐτὴ τὴν περιπέτεια τὴν Ἀφροδίτη, ζητῶντας τὴν προστασία της. Λένε ἀκόμα ὅτι τὴν ὥρα ποὺ θυσίαζε κάτω στὸ παραθαλάσσιο μιὰν αἶγα, ἡ αἶγα μεταμορφώθηκε ξαφνικὰ σὲ τράγο καὶ πὼς γι' αὐτό, ἀπὸ τότε, ἡ θεὰ Ἀφροδίτη ὠνομάστηκε Ἐπιτραγία.

Ὅταν ὁ Θησέας κ' ἡ συνοδεία του ἔφτασαν μὲ τὸ μαυροφτέρουγο καράβι τους στὴν Κρήτη, ἡ Ἀριάδνη, κόρη τοῦ Μίνωα καὶ τῆς Πασιφάης, εἶδε τὸ νεαρὸ ἥρωα καὶ τὸν ἐσυμπάθησε. Τόση στάθηκε ἡ συμπάθεια τῆς Ἀριάδνης πρὸς τὸν Θησέα, ποὺ δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ριψοκινδυνέψῃ μέσα στὸ Λαβύρινθο, χωρὶς νὰ τὸν βοηθήσῃ. Καθὼς λοιπὸν ἤξερε αὐτὴ τὰ μυστικὰ τῆς φοβερῆς φυλακῆς μὲ τοὺς ἀδιέξοδους διαδρόμους, τὸν ἐσυμβούλεψε τί πρέπει νὰ κάμῃ, καὶ τοῦ παράδωσε ἕνα μακρὺ κορδόνι (τὸν περίφημο μίτο τῆς Ἀριάδνης), ποὺ ξετυλίγοντάς το ἐκεῖνος μόλις ἔμπαινε στὸ Λαβύρινθο, θὰ μποροῦσε, στὸ γυρισμό, νὰ ξαναβρῇ εὔκολα τὴν ἔξοδο. Μὲ τέτοιες γνώσεις λοιπὸν ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀντρειωμένη του καρδιά, ὁ Θησέας μπῆκε μαζὶ μὲ τὴ συνοδεία του στὸν τρομερὸ Λαβύρινθο, ποὺ εἶχε θάψει γιὰ πάντα τόσα νεαρὰ καὶ διαλεχτὰ βλαστάρια τῆς Ἀθήνας πρὶν ἀπ' αὐτόν. Κάποτε, στὸ βάθος αὐτῆς τῆς σκοτεινῆς φυλακῆς, ὁ Θησέας ἀντάμωσε τὸ φοβερὸ θεριό, τὸ Μινώταυρο. Ὕστερα ἀπὸ ἕναν ἀγῶνα ἄγριο καὶ φοβερό, ποὺ ὅλα τ' ἄλλα παιδιὰ τῶν Ἀθηναίων τὸν παρακολουθοῦσαν μαζεμένα σὲ μιὰν ἄκρη μὲ κομμένη τὴν ἀνάσα ἀπὸ τὸν τρόμο, ὁ Θησέας βγῆκε νικητής, σκοτώνοντας τὸν Μινώταυρο καὶ λευτερώνοντας ἔτσι τὴν πατρίδα του ἀπὸ τὴν ντροπὴ τοῦ βαρβάρου αὐτοῦ φόρου. Καθένας, βέβαια, φαντάζεται τὴ μεγάλη χαρὰ ποὺ θὰ δοκίμασαν ὅλοι οἱ νεαροὶ σύντροφοι τοῦ Θησέα ποὺ, ἐνῶ περίμεναν τὸ χαμό, βρῆκαν τὴ ζωή, τὴ χαρὰ καὶ τὴ δόξα μέσα στὸ Λαβύρινθο. Ἀτρόμητοι ἀπὸ δῶ κι' ὀμπρός, πλάϊ στὸν τρανὸ ἥρωά τους, τὸν ἀκολούθησαν πρὸς τὴν ἔξοδο, ποὺ εὔκολα πάλι τὴν ξαναβρῆκε ἐκεῖνος, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ μίτου τῆς Ἀριάδνης.

ΤΟ ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΟΝ ΤΟΥ ΠΑΛΟΜΑΡ

Σὲ λίγους μῆνας θὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν τὸ μεγαλύτερον τηλεσκόπιον τοῦ κόσμου ποὺ ἐτοποθετήθη εἰς ἕνα βουνὸ ὕψους 2.500 μέτρων καὶ τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς μίαν ἀπόστασιν 80 χιλιομέτρων ἔξω ἀπὸ τὴν Πασαντίναν τῆς Καλιφορνίας τῆς Ἀμερικῆς.

Δὲν ὑπελογίσθη ἀκόμη τὸ ποσὸν ποὺ ἐδαπανήθη διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ κατόπτρου τοῦ νέου τηλεσκοπίου, ἀλλὰ εἶναι βέβαιον ὅτι πολλαὶ δεκάδες ἑκατομμυρίων δραχμῶν διετέθησαν ἀπὸ τοῦ 1931, ὁπότε ἤρχισεν ἡ κατασκευὴ τοῦ κατόπτρου. Διότι πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι διὰ νὰ γίνῃ τὸ νέον αὐτὸ ἀστρονομικὸν ὄργανον συνεστήθη ἀπὸ πολλὰ χρόνια πρὶν μιὰ ἐπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους ἀστρονόμους καὶ φυσικοὺς τῆς Ἀμερικῆς ποὺ ἠσχολοῦντο μὲ τὴν προκαταρκτικὴν ἐργασίαν διὰ νὰ φθάσουν μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ κολοσσοῦ τούτου ποὺ θὰ ἀποκαλύψῃ πλεῖστα μυστικὰ τοῦ Ἀπείρου.

Αἱ τεχνικαὶ δυσκολίαι ποὺ εἶχαν νὰ παραμερίσουν οἱ ἀστρονόμοι ἦσαν καὶ πολλαὶ καὶ μεγάλαι. Ἀρκεῖ νὰ σημειώσωμεν μερικὰς ἀπὸ αὐτὰς διὰ νὰ φανῇ τὸ πρᾶγμα σαφέστερον.

Τὸ κατασκευασθὲν κάτοπτρον ἔχει διάμετρον 5 μέτρων, δηλαδὴ ἡ περιφέρειά του εἶναι μεγαλυτέρα τῶν 15 μέτρων. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ κατασκευασθῇ πυρίμαχος ὕαλος ἐκ τῆς ὁποίας κατασκευάζονται σήμερον τὰ διάφορα πυρίμαχα ὑάλινα σκεύη. Τὰ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ μεγάλα Ὑελουργεῖα Κόρνιγκ εἰς τὰ ὁποῖα ἐδόθη ἡ παραγγελία τῆς κατασκευῆς τοῦ κατόπτρου ἔκαμαν εἰδικοὺς θαλάμους εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἐγίνοντο αἱ σχετικαὶ δοκιμαί.

Ὑπελογίσθη κατ' ἀρχὰς ὅτι τὸ βάρος τοῦ κατόπτρου θὰ ἦτο μεγαλύτερον ἀπὸ 40 τόννους καὶ εὑρέθη τρόπος νὰ ἐλαττωθῇ ἀρκετά. Ὁ κλίβανος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐτάκη ἡ ὕαλος εἶχε θερμοκρασίαν 1575 βαθμῶν Κελσίου. Ἐντὸς τοῦ κλιβάνου ἔμεινε τὸ μῖγμα 31 ἡμέρας διὰ νὰ φύγουν ὅλαι αἱ φυσαλλίδες τοῦ ἐγκεκλεισμένου ἀέρος. Κατόπιν ἐχύθη τὸ μῖγμα εἰς τὸ εἰδικὸν καλοῦπι διὰ τριῶν κοχλιαρίων τῶν ὁποίων αἱ λαβαὶ εἶχαν μῆκος 7 μέτρων. Μέσα εἰς τὸ καλοῦπι κατῆλθεν ἡ θερμοκρασία εἰς 1350 βαθμοὺς καὶ μετὰ εἰς 800. Ἀπὸ τὴν θερμοκρασίαν αὐτὴν ἐτέθη εἰς λειτουργίαν ὁ ψυκτικὸς θάλαμος. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἤρχισεν ἡ βαθμιαία κάθοδος τῆς θερμοκρασίας τοῦ μίγματος κατὰ 1ο ἡμερησίως.

Ἡ μετάγγισις τῆς τελευταίας ὑάλου ἀπὸ τὸ χωνευτήριον εἰς τὸ καλοῦπι ἔγινε τὴν 2αν Δεκεμβρίου 1934. Τὸ μῖγμα τοῦτο ἔμεινε ψυχόμενον μέχρι τῆς 8ης Δεκεμβρίου τοῦ 1935 ὁπότε ἠνοίχθη ὁ ψυκτικὸς θάλαμος.

Κατόπιν ἤρχισεν συμπληρωματικὴ ἐργασία καὶ ἀφοῦ διεπιστώθη ὅτι τὸ κάτοπτρον δὲν εἶχε καμμιὰν βλάβην ἤρχισεν ἡ κατασκευὴ εἰδικοῦ βαγονίου διὰ τὴν μεταφοράν του ἀπὸ Νέας Ὑόρκης εἰς τὰ ἐν Καλιφορνίᾳ ὀπτικὰ ἐργαστήρια τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Ὄρους Οὐΐλσων. Διὰ μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν ὁ κυκλικὸς ὑάλινος δίσκος ἐτοποθετήθη ἐντὸς μεγάλων σιδηρῶν κιβωτίων. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ τεράστιος αὐτὸς ὄγκος ἐτοποθετήθη κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐντὸς τοῦ βαγονίου ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ φόβος ὅτι δὲν θὰ ἠμπορῇ νὰ διέλθῃ τὰς διαφόρους γεφύρας καὶ σήραγγας. Εἰς τὸ βαγόνιον ἐτοποθετήθη ὄρθιον τὸ τεράστιον αὐτὸ κυκλικὸν κιβώτιον καὶ πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι τοῦτο εὑρίσκετο εἰς ἀπόστασιν μόνον 0,14 μ. ἀπὸ τῆς σιδηροδρομικῆς τροχιᾶς, ἐνῷ ἐξ ἄλλου τὸ ἀνώτατον ἄκρον του ἀπεῖχε μόνον 0,75 μ. ἀπὸ τὴν χαμηλοτέραν γέφυραν. Ἡ ἀπόστασις τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ διατρέξῃ ἦτο 4.800 χιλιόμετρα.

Ἀφοῦ ἔκαμε τὴν διαδρομὴν αὐτήν, ἔφθασεν εἰς τὴν Πασαντίναν καὶ ἐκεῖ ἤρχισεν ἡ λεπτουργικὴ ἐργασία διὰ τὴν λείανσιν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ. Ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ ὄρος Παλομὰρ κατεσκευάσθη τὸ μηχανικὸν μέρος τοῦ τηλεσκοπίου καὶ ὁ γιγαντιαῖος θόλος, ὑπὸ τὸν ὁποῖον θὰ στεγασθῇ ὁ νέος Κυκλώπειος ὀφθαλμὸς τῆς Ἀστρονομικῆς Ἐπιστήμης.

Αἱ σχετικαὶ ἐργασίαι ἔχουν προχωρήσει ἀρκετὰ καὶ ἐντὸς ὀλίγου θὰ τεθῇ εἰς δρᾶσιν ὁ νέος οὗτος κολοσσὸς εἰς τὸν ὁποῖον οἱ ἀστρονόμοι στηρίζουν πολλὰς ἐλπίδας.

Ἡ μεγέθυνσις τὴν ὁποίαν ἐπιτυγχάνομεν μὲ τὸ μεγαλύτερον ἐν χρήσει τηλεσκόπιον τοῦ Ὄρους Οὐΐλσων, εἶναι 10.000 φοράς. Μὲ τὸ νέον τηλεσκόπιον τοῦ ὄρους Παλομὰρ θὰ ἐπιτύχωμεν νὰ φέρωμεν τὰ ἄστρα εἰς πολὺ μικροτέραν ἀπόστασιν. Μὲ ἄλλους λόγους, θὰ ἐπιτύχωμεν μεγέθυνσιν 40.000 φοράς, ἀπ' ὅτι φαίνονται τὰ οὐράνια σώματα διὰ τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ!

Τί ἀποκαλύψεις θὰ ἴδωμεν, μὲ τὸν Κυκλώπειον αὐτὸν ὀφθαλμὸν δὲν ἠμποροῦμεν καλὰ-καλὰ νὰ φαντασθῶμεν. Πολλαὶ ἐκπλήξεις μᾶς περιμένουν.

Εἰς τὸ προσεχὲς σημείωμά μας θὰ δώσωμεν εἰς τοὺς φίλους ἀναγνώστας καὶ ἀναγνωστρίας τῆς «Νεολαίας» μίαν σύντομον περίληψιν τῶν ὅσων θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδωμεν μὲ τὸ νέον τηλεσκόπιον.

ΣΕΙΡΙΟΣ

«Εἶναι ὁ ἔρως μας καὶ ὁ σταυρός μας ἡ γῆ αὐτὴ ἡ ἑλληνικὴ δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας... Πρέπει νὰ τὴν κατακτήσωμεν ἕως εἰς τὰ ἔγκατά της».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ



✻ ΤΟ ΧΡΥΣΑΦΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΗΣ ✻

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Δὲν θὰ φαντασθῆ βέβαια καμμιὰ ἀπὸ σᾶς πὼς ἡ Ἑλλάδα μας εἶναι κατὰ λέξι γῆ χρυσοφόρος σὰν τὴν Ἀλάσκα, ποὺ σὲ περασμένα χρόνια μάζευε ὅλους ἐκείνους, ποὺ διψοῦσαν γιὰ πλοῦτο, τοὺς χρυσοθήρας καὶ τοὺς τυχοδιῶκτας. Πολλὰ ἀναγνώσματα καὶ μυθιστορήματα, πολλὰ κινηματογραφικὰ ἔργα γράφτηκαν πάνω στὸ θέμα αὐτό. Γιατὶ βέβαια τὸ χρυσάφι ἔπαιξε καὶ παίζει μεγάλο ρόλο στὸν κόσμο.

Ἐμεῖς ὅμως σήμερα μὲ τὴν ὅλο πρὸς τὸν ἐξαγνισμὸ βαίνουσα ἠθικὴ ἀντίληψι δὲν θέτουμε τὸν χρυσὸν ἢ τὸ χρῆμα ὡς σκοπὸν τῆς ζωῆς μας, ἀλλὰ ὡς μέσον πρὸς τὴν ζωήν μας. Σήμερα πρὸ πάντων ἡ νέα γενεὰ ξέρει ὅτι δὲν εἶναι τὸ μόνο, τὸ ἀπόλυτο ἀγαθό, ὁ πλοῦτος. Ξέρει ὅτι ὑπάρχουν ἀρετὲς ποὺ ζυγίζουν βαρύτερα ἀπὸ ὅλο τὸ χρυσάφι τοῦ κόσμου. Ἡ φιλοπατρία, ἡ αὐτοθυσία, ἡ ἀλληλεγγύη μέσα σ' ἕνα λαὸ ἀξίζει κάτι περισσότερο ἀπὸ μερικὰ δισεκατομμύρια. Σήμερα ποὺ ὁ κόσμος τρέμει σύσσωμος στὸν ἀγῶνα τῆς ἐπικρατήσεως γίνεται ἀντιληπτὸ πόσο ἀναγκαῖες εἶναι οἱ ἀρετὲς αὐτὲς σ' ἕνα λαὸ γιὰ τὴν ὕπαρξί του. Αὔριο, ὅταν πάνω στὰ ἐρείπια θὰ ἀναδημιουργήσουν οἱ λαοὶ τὰ πολιτιστικά τους οἰκοδομήματα, θὰ διαλέξουν καὶ θὰ μεταχειρισθοῦν χωρὶς ἄλλο, σὰν ἀκρογωνιαίους λίθους, τὶς ἀρετὲς αὐτές, μεταχειριζόμενοι μόνο ὡς μέσον τὸν τυχὸν πλοῦτο τους.

Θὰ προτιμήσουν σὲ πολλὰ σημεῖα τὸ χρυσάφι τῆς λαϊκῆς ψυχῆς παρὰ τὸ χρυσάφι, ποὺ βρίσκεται σὲ ὑπόγεια τραπεζῶν κρυμμένο καὶ φυλαγμένο. Ποιὸς ξέρει ἂν αὔριο δὲν τεθῆ ὡς ἀντιστάθμισμα νομισματικῆς ἀξίας ἡ ἐργασία π. χ. ἢ ἡ παραγωγὴ σὲ ἀγροτικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἀγαθὰ ἑνὸς λαοῦ; Ποιὸς ξέρει ἂν δὲν ἀχρηστευθῆ ἡ μεγάλη τοῦ χρυσοῦ ἀξία καὶ βγοῦνε τὰ χρυσὰ μπλὸκ τῶν ἐθνικῶν τραπεζῶν γιὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐπὶ τέλους γιὰ κάτι ἄλλο;

Ἐμεῖς ὅμως, ὅπως εἴπαμε, δὲν θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ χρυσάφι τῆς Ἀλάσκας καὶ τοῦ κόσμου ὅλου. Θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ χρυσάφι τῆς ἑλληνικῆς γῆς, ποὺ χωρὶς νὰ εἶναι χρυσὸς ἀποτελεῖ σήμερα γιὰ τὸ λαό μας ἀληθινὸ πλοῦτο. Γιατὶ τί νὰ κάνω τὰ χρήματα ὅταν δὲν βρίσκω ν' ἀγοράσω τὸ ψωμί μου; Σκεφθήκατε ποτέ σας, ἀγαπητές μου φίλες, πόσο τραγικὸ θὰ ἦταν γιὰ ἕνα ἄνθρωπο νὰ εἶχε τὰ πλούτη τοῦ κόσμου καὶ νὰ μὴν εὕρισκε ν' ἀγοράση κάτι νὰ ἡσυχάση τὴν πεῖνα καὶ τὴ δίψα του; Πόσο παραστατικὰ τὸ δηλώνει ἕνας μῦθος! Κάποια φτωχοῦλα κόρη λαχταροῦσε πολλά, ποὺ δὲν γίνονταν παρὰ μονάχα μὲ πλοῦτο. Κάποτε ἀπ' τὸ Θεὸ ποὺ παρουσιάστηκε μπροστά της ζήτησε χρυσό, πλούτη! Κι' ὁ καλὸς Θεὸς τῆς ἔκανε τὴ χάρι. «Ὅ,τι πιάνεις, τῆς εἶπε, νὰ γίνεται χρυσάφι». Κι' ἔτσι ἔγινε. Μὰ σὲ μιὰ βδομάδα τὸ κορίτσι κοίτονταν στὸ στρῶμα ἕτοιμο νὰ πεθάνῃ. Τὸ ψωμί, τὸ νερό, τὸ φαγητὸ ποὺ ἔπιανε μεταβάλλονταν σὲ χρυσάφι. Μὲ τὸ χρυσάφι ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ ζήση! Παρακαλοῦσε λοιπὸν νὰ τῆς χαρίση πάλι ὁ Θεὸς τὴν προτερινή της φτώχια!

Πόσα δὲν δηλοῖ ὁ μῦθος αὐτός!

Τὸ χρυσάφι λοιπὸν τὸ δικό μας σήμερα εἶναι τὸ χρυσάφι τῆς γῆς μας, τῆς ἑλληνικῆς γῆς, τὸ ξανθὸ καὶ χρυσὸ σιτάρι!

Βγαλμένο μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα της, ζωντανεμένο καὶ θρασεμένο μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ Ἕλληνος. Εἶναι τὸ χρυσάφι ποὺ θὰ μᾶς δώση βραχιόλια καὶ πλούτη καὶ παλάτια, τὸ χρυσάφι ποὺ θὰ σώση τοῦ λαοῦ μας τὴ ζωὴ καὶ τῆς φυλῆς μας τὴν ὀντότητα. Γιὰ μᾶς τοὺς λιτοὺς καὶ τοὺς πέριττους Ἕλληνας αὐτὸ εἶναι σήμερα ἀρκετό.

Τὶς προάλλες βρέθηκα στὸν Ἅγιο Γιάννη τὸν Ρέντη ποὺ καταφθάνουν τὰ βαγόνια ἀπὸ τὴ βόρειο Ἑλλάδα φορτωμένα μὲ τὸ χρυσάφι αὐτὸ τῆς ἑλληνικῆς μας γῆς. Παρακολουθοῦσα τοὺς ἐργάτες μὲ τί σεβασμὸ ἔπαιρναν στὰ χέρια τους τὰ σακκιά, μὲ τί ἀγάπη φτυάριζαν τὸν ξανθὸ καρπό, μὲ τί πραγματικὴ στοργὴ χούφτιαζαν τὰ σπειριὰ ποὺ κυλοῦσαν πέρα ἀπ' τοὺς σωρούς. Οὔτε ἕνα σπειρί, οὔτε ἕνα δράμι δὲν ἔπρεπε νὰ πάῃ χαμένο. Καὶ σκέφτηκα: Πῶς ἔγιναν ὅλοι οἱ Ἕληνες τώρα! Πῶς νοικοκυρεύτηκαν! Δὲν χρειάστηκαν πολλά. Λίγη φροντίδα καὶ λίγη καλωσύνη. Λίγη προσοχὴ καὶ λίγη κατανόησι! Αὐτὸ ἤτανε ὅλο! Εἶχαν μέσα τους ὅλες τὶς ἀρετές, ποὺ ξεδιπλώθηκαν κι' ἄρχισαν ν' ἀνθίζουν κάτω ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ φῶς.

Ἐσεῖς, ἀγαπημένα μου κορίτσια, μικρὲς νοικοκυροῦλες, μανοῦλες κι' ἀδελφές, θὰ καταλαβαίνετε πιὸ πολὺ ἴσως ἀπὸ τοὺς ἄνδρες πόσο εἶναι ὡραῖο καὶ πόσο καθησυχαστικὸ νὰ πιάνετε σεῖς τὸ μεσημέρι τὸ καρβέλι τὸ ψωμὶ καὶ νὰ τὸ μοιράζετε στὰ παιδιά, στὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τόσο, ὅσο νὰ χορτάσουν.

«Δὲν μὲ νοιάζει πὼς δὲν ἔχω ζάχαρι, μοῦ ἔλεγε μιὰ γρηοῦλα, ἔχω τὸ ψωμάκι μου. Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ σπουδαῖο!».

Μέσα στὰ λόγια αὐτὰ τὰ ἁπλᾶ τῆς λαϊκῆς μας συντρόφισσας καὶ ἀδελφῆς κρύβεται ὁλόκληρη ἡ ἀλήθεια τῆς σήμερον. «Τὸ ψωμάκι».

Καὶ τὸ ψωμάκι αὐτὸ φρόντισε μὲ κάθε θυσία, μὲ κάθε μόχθο, μὲ κάθε ἔξοδο νὰ μᾶς τὸ ἐξασφαλίση σ' αὐτὰ τὰ φοβερὰ δίσεχτα χρόνια ὁ Πατέρας μας καὶ Ἀρχηγός μας. 85 τοῖς ἑκατὸν τῆς χρήσεώς μας στάρι μᾶς ἔχει δώσει ἐφέτος ἡ ἑλληνικὴ γῆ. Γιατὶ φρόντισε Αὐτὸς νὰ δώση στὴν ἀγροτιὰ 276.009 νέα στρέμματα γιὰ καλλιέργεια κι' ἔδωσε ἄρδευσι γιὰ 470.000 στρέμματα ἀκόμα. Ἄνοιξαν οἱ γλυκειὲς της φλέβες καὶ μᾶς ἔδωσαν τὸ χρυσάφι τῆς ζωῆς μας. Γι' αὐτὸ ἀλήθεια μᾶς εἶπε κάποτε Ἐκεῖνος: «εἶναι ὁ ἔρως μας καὶ ὁ σταυρός μας!».

Πίνει τὸν ἱδρῶτα μας καὶ μᾶς χαρίζει τὴ ζωή μας!

Ποιὸς ἄλλος λαὸς ἔχει τέτοια γῆ καὶ τέτοιον πατέρα;...

Σ. Καρ.



Τῶν νοικοκυρῶν

 Ε΄. ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ 

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Α΄. Πρακτικὰ παραδείγματα ἐπιδράσεως τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μαύρου περιβάλλοντος στὰ χρώματα.

Γιὰ νὰ ἐξοικειωθῆ κανεὶς μὲ τὶς χρωματικὲς ἐντυπώσεις σὲ λευκὸ καὶ σὲ μαῦρο περιβάλλον τὸ καλλίτερο εἶναι τὸ ἑξῆς γύμνασμα.

Παίρνει ἕνα φύλλο, ὅσο μπορεῖ λευκό, χαρτιοῦ 25×25 ὑφεκατομ. π. χ., τὸ διπλώνει σὲ δυὸ καί, ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀπέναντι μεριά, ζωγραφίζει 8 - 10 μικρὰ σχήματα σὲ ἀραιὲς ἀποστάσεις. Τὰ σχήματα αὐτὰ θὰ πρέπη νὰ εἶναι ὅλα τὰ ἴδια καὶ στὶς ἴδιες ἀποστάσεις μεταξὺ των καὶ στὶς δυὸ μεριές. Μπορεῖ π. χ. νὰ εἶναι ὅλα στὸ σχῆμα ἑνὸς τριγώνου ἢ τῆς κούπας τοῦ χαρτοπαιγνίου ἢ τοῦ σπαθιοῦ ἢ τοῦ φύλλου ἑνὸς δένδρου. Τὰ 8 - 10 αὐτὰ σχήματα θὰ εἶναι σὲ ὀκτὼ ἕως δέκα διάφορα χρώματα. Στὴ μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρὲς ὅλο τὸν ἄδειο χῶρο μεταξὺ τῶν σχημάτων θὰ τὸν ἀφήσουμε λευκὸ ἐνῷ στὴν ἄλλη θὰ τὸν βάψουμε μαῦρο.

Τὰ χρώματα τὰ ζωγραφισμένα σὲ μαῦρο φόντο θὰ φαίνωνται πολὺ ζωηρότερα ἀπὸ τὰ ἴδια χρώματα ποὺ εἶναι στὴν ἄλλη μεριὰ πάνω στὸ λευκὸ φόντο.

Τὸ γύμνασμα αὐτὸ πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνεται πολλὲς φορὲς καὶ μὲ διάφορα χρώματα - σχήματα. Καλλίτερα κάθε φορὰ ν' ἀλλάζουμε τὶς ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν σχημάτων. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο συνηθίζει κανεὶς ὄχι μόνο στὴν ἐντύπωσι ποὺ κάνουν τὰ διάφορα χρώματα ὅταν τοποθετοῦνται σὲ λευκὸ καὶ σὲ μαῦρο φόντο, ἀλλὰ καὶ στὸ βαθμὸ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ φόντου στὰ διάφορα μεγέθη καὶ στὶς διάφορες ἀποστάσεις. Πρᾶγμα πολὺ σημαντικό.

Τὰ πολὺ βαθιὰ χρώματα καὶ τὰ καστανὰ πλησιάζουν περισσότερο στὴν ἔλλειψι φωτεινότητος στὸ μαῦρο. Τὰ ἀνοιχτὰ πλησιάζουν περισσότερο στὴ φωτεινότητα στὸ λευκό. Πάνω σὲ μαῦρο φόντο ἢ σὲ φόντο μὲ βαθὺ χρωματισμὸ κάθε γαρνιτοῦρα ἢ μοτίβο χρωματισμένο σὲ βαθὺ σκοτεινὸ χρῶμα δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη δυνατὴ καὶ καθαρὴ χρωματικὴ ἐντύπωσι.

Τὰ τζάμια τῶν παραθύρων σας



Πολλὲς φορὲς θὰ ἀγανακτήσατε καὶ θὰ κουραστήκατε στὸ καθάρισμα τῶν τζαμιῶν σας. Εἶναι πάντοτε ἕνα κεφάλαιο πολὺ κουραστικὸ γιὰ τὴ νοικοκυρά, ἔστω κι' ἂν ἡ ἴδια δὲν καταπιάνεται μ' αὐτό, παρὰ τὸ ἀναθέτει σὲ ὑπηρέτρια ἢ σὲ μιὰ γυναῖκα ποὺ τῆς κάνει τὶς δουλειές.

Καὶ τότε ὅμως συμβαίνει νὰ μὴν μείνη εὐχαριστημένη γιατὶ παρουσιάζονται οἱ ἀπαραίτητες σειρὲς καὶ γραμμές, μὴ ἀφίνοντας τὸ τζάμι νὰ γυαλίση ἐλεύθερο ἀπὸ τὰ παράσιτα αὐτὰ νὰ ποῦμε ἔτσι.

Τὰ τζάμια χρειάζονται ἰδιαίτερη φροντίδα.

Πρῶτα πρέπει νὰ πλυθοῦν μὲ ζεστὴ σαπουνάδα τὰ περβάζια καὶ κατόπιν τὰ τζάμια. Τὸ πιὸ καλὸ εἶναι ὅταν στεγνώσουν νὰ τὰ περάσουμε μὲ μιὰ ἐπάλειψι σιντόλ, (εἶναι ἕνα ρευστὸ μέσα σὲ τενεκεδένια μπουκαλάκια ποὺ ἀγοράζετε ἀπὸ καταστήματα οἰκοκυρικῆς) κι' ἔπειτα νὰ τὰ τρίψουμε μὲ ξηρὸ καθαρὸ πανὶ καὶ τελευταῖα μὲ μαλακὸ χαρτὶ ἢ σιγαρόχαρτο. Ἀντὶ σιντὸλ μποροῦμε νὰ μεταχειρισθοῦμε καὶ σπίρτο.

Ἡ καθαριότητα τοῦ παρκέ σας

Ἕνα παρκέ, ὅσο γυαλιστερὸ κι' ἂν εἶναι, ὅταν ἔχη κηλῖδες κάνει ἄσχημη ἐντύπωσι. Μὰ εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ τὸ διατηρήση κανεὶς ἀκηλίδωτο ἢ νὰ ἐξαλείψη τυχὸν ὑπάρχουσες κηλῖδες.

Κι' ἐπειδὴ οἱ πιὸ συνηθισμένες κηλῖδες εἶναι τοῦ λαδιοῦ καὶ τῆς μελάνης, ἂς ποῦμε σήμερα μερικὰ λόγια γι' αὐτές. Τὸ κάθε τι στὸν κόσμο βρίσκει τὴ θεραπεία του φτάνει νὰ ξέρουμε τὸ ἀντίστοιχο γιατρικό. Καμμιὰ φορὰ εἶναι καὶ πολὺ ἁπλό.

1. Κηλῖδες μελάνης. Πλένομε τὴν κηλῖδα μὲ πολὺ ζεστὸ νερό, χύνουμε κατόπιν πάνω μερικὲς σταγόνες νιτρικοῦ ὀξέος. Εὐθὺς ὅμως ὡς ἐξαφανισθοῦν αἱ κηλῖδες, πρέπει νὰ σπεύσωμε νὰ τὶς πλύνωμε μὲ καθαρὸ κρύο νερό, ἄλλως θὰ μείνη ἕνα ἄσπρο σημεῖο ποὺ δύσκολα ἀφαιρεῖται.

Ὅταν εἶναι ἐντελῶς νωπὴ ἡ κηλίς, μπορεῖ νὰ ἀπορροφηθῆ ἀπὸ πριονίδια ξύλου βρεγμένα, προτοῦ διεισδύση στὸ ξύλο. Τρίβομε ἀκολούθως μὲ γυαλόχαρτο, μέχρις ὅτου καταστραφῆ τὸ ἴχνος ποὺ ἔμεινε καὶ θέτομε λίγο ἀνκοστὶκ ἢ παρκετίνη ὅπως λέμε συνήθως. Ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες δὲν βλέπομε πλέον τίποτε. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἀρκετὰ βραδέως γίνεται ἡ μηχανικὴ καταστροφὴ τῶν κηλίδων. Δὲν μᾶς ἐκθέτει ὅμως στοὺς κινδύνους ποὺ παρουσιάζει στὰ χέρια ἀδεξίων καὶ ἀπείρων ἡ χρῆσις ἐνεργητικῶν ὀξέων.

2. Κηλῖδες λαδιοῦ. Θέτομε ἀμέσως σκόνη ἀργίλλου βρεγμένη μὲ ξύδι. Ἀφήνομε μερικὲς ὧρες, κατόπιν πλένομε.

Φθινοπωρινό!

Τὰ βράδια ἀρχίζουν νὰ μὴν εἶναι πιὰ τόσο χλιαρά. Ὁ περίπατός μας δὲν μπορεῖ πιὰ τὴ νύχτα νὰ γίνη μὲ κοντὰ μανίκια. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο κάτι ποὺ νὰ μᾶς προφυλάσση στὴ μεταβατικὴ αὐτὴ περίοδο τῆς ἀλλαγῆς τῆς θερμοκρασίας. Ἕνα φορεματάκι ὅπως τῆς εἰκόνος μὲ κοντὰ μανίκια καὶ μὲ συμπλήρωμα τὴν ζακέττα ἀπὸ μεταξωτὸ μονόχρωμο ἢ ἀπὸ λεπτὸ μάλλινο θὰ μᾶς προσφέρη πολλὲς ὑπηρεσίες. Ἁπλὸ καὶ ὡραῖο! Παρουσιάζει τὴ γυναῖκα πάντα καλοντυμένη καὶ ἀποδεικνύει γοῦστο καλλιτεχνικό.



Η ΕΛΛΑΔΑ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς χῶρες ποὺ ἔχουν τὰ καλλίτερα καὶ περισσότερα ἐπιτραπέζια σταφύλια.... Καὶ ὅταν λέμε ἐπιτραπέζια ἐννοοῦμε τὰ σταφύλια ποὺ εἶναι γιὰ φάγωμα καὶ ὄχι τὰ σταφύλια ποὺ προορίζονται γιὰ οἰνοπαραγωγή. Καίτοι λοιπὸν ἡ Ἑλλάδα ἔχει τόσο πλούσια παραγωγὴ καὶ ἐκλεκτὰς ποιότητας, ἐν τούτοις ὡς σήμερα δὲν ἔγινε συστηματικὴ ἐκμετάλλευσι τῶν σταφυλιῶν γιὰ θεραπευτικοὺς λόγους.

Ἡ σταφυλοθεραπεία ποὺ εἶναι γνωστὴ καὶ πολὺ διαδεδομένη σ' ὅλα σχεδὸν τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἄγνωστη.

Οἱ θεραπευτικὲς ἰδιότητες τῶν σταφυλιῶν ὀφείλονται στὰ συστατικὰ ποὺ περιέχουν.

Ἕνας γιατρός, ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ ἠρεύνησαν τὴν ἐπίδρασι τοῦ σταφυλιοῦ στὸν ἄνθρωπο, ἀπέδειξε ὅτι ὁ χυμὸς τῶν σταφυλιῶν ἔχει μεγάλη ὁμοιότητα μὲ τὸ γάλα τῆς γυναικός. Εἶναι δὲ γνωστὸ ὅτι τὸ γάλα ποὺ θυλάζουμε μωρὰ ἔχει ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα στὸν ὀργανισμό.

Ἔχει δηλαδὴ ἀζωτοῦχες οὐσίες, ἀνόργανες οὐσίες καὶ ζάχαρι. Τὰ σταφύλια ἐπιπλέον — καὶ μάλιστα τὰ μαῦρα — ἔχουν καὶ μιὰ ἄλλη οὐσία, τὴν οἰνοκυανίνη, ποὺ ἔχει τονωτικὰς ἰδιότητας καὶ μιὰ ἄλλη οὐσία ποὺ μεταβάλλει τὸ λεύκωμα σὲ πεπτόνη.

Τὰ σταφύλια χωνεύουνται πολὺ εὔκολα γιατὶ τὸ σταφυλοσάκχαρο ποὺ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ συστατικὰ τοῦ αἵματος ἀφομοιώνεται ἀμέσως. Παράλληλα ἡ ξυνάδα ποὺ ἔχουνε βοηθεῖ τὴν χώνευσι στὸ στομάχι.

Μιὰ καλὴ σταφυλοθεραπεία πρέπει νὰ διαρκέσῃ περίπου ἕνα μῆνα.

Μὰ γιὰ νὰ εἶναι ἐπιτυχὴς πρέπει νὰ εἶναι συστηματική. Ἀρχίζουμε ἀπὸ 100 - 150 δράμια σταφύλια ποὺ τρῶμε τρεῖς φορὲς τὴ μέρα μισὴ ὥρα πρὶν τὸ φαγητό. Ἡ ποσότης σιγὰ σιγὰ αὐξάνει γιὰ νὰ φθάσουμε τὶς 3 - 4 ὀκάδες ἡμερησίως.

Στὴ σταφυλοθεραπεία πρέπει νὰ προσέχουμε νὰ μὴ καταπίνουμε ὅλα τὰ φλούδια τῶν σταφυλιῶν ἀλλὰ μόνον λίγα.

Κατάλληλα σταφύλια εἶναι κυρίως οἱ ροδῖτες καὶ τὰ φιλέρια καὶ κατὰ δεύτερο λόγο τὰ μοσχᾶτα, ἡ σουλτανίνα,, τὰ αὐγουλᾶτα καὶ τὰ ροζακιά.

Ἡ θεραπεία αὐτὴ ἐνδείκνυται κυρίως γιὰ τὴ δυσπεψία, τὴν δυσκοιλιότητα, τὶς αἱμορροΐδες, τὴν πέτρα τῶν νεφρῶν, τὸν ἀρθριτισμὸν καὶ γιὰ μερικὰς μορφὰς φυματιάσεως.

Γενικὰ ὅμως εἶναι καὶ μιὰ τονωτικὴ θεραπεία.

Σήμερα ποὺ λόγῳ τῆς γενικῆς καταστάσεως ὀφείλουμε ὅλοι νὰ προστρέξουμε στὰ ἐγχώρια προϊόντα γιὰ νὰ τὰ καταναλώσουμε μέσα στὴ χώρα μας, μιὰ καὶ ἡ ἐξαγωγή τους εἶναι δύσκολη, ἂς δοκιμάσουμε αὐτὴ τὴ θεραπεία καὶ γιὰ τοὺς δυὸ μαζὶ αὐτοὺς λόγους καὶ νάμαστε βέβαιοι ὅτι καὶ τὴν ὑγεία μας προστατεύουμε καὶ τὴν ἐθνική μας οἰκονομία ὑποστηρίζουμε.

Η ΣΤΗΛΗ τοῦ Ἰατροῦ

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΗΒΗΝ

Η΄.

Θὰ ἦτο μεγάλη παράλειψις ἐὰν εἰς τὸ τέλος τῆς μελέτης μας περὶ τῆς διατροφῆς τοῦ παιδιοῦ, δὲν ἀφιερώναμεν ὀλίγες λέξεις γιὰ τὰς ἀνάγκας τῆς προεφηβικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τὸ παιδὶ λόγῳ τῆς ἐντόνου ἀναπτύξεως ἔχει ἀνάγκην πολλῶν καὶ πλουσίων θρεπτικῶν οὐσιῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τροφικῆς ἰσορροπίας του. Τόσο μεγάλη εἶναι ἡ ταχύτης τῆς ἀναπτύξεως κατὰ τὴν ἥβην, ὥστε εἰς διάστημα δύο ἐτῶν αὐξάνουν εἰς βάρος 15 - 20 κοιλά, εἰς ὕψος δὲ 30 ἑκ. περίπου, ἐξ αὐτοῦ δὲ πάντες οἱ γονεῖς ὀνομάζουν τὴν φυσιολογικὴν αὐτὴν ἀνάπτυξιν ἀνώμαλον καὶ πρόωρο, ἐνῷ πραγματικὰ σπανιώτατα παρατηροῦμεν παθολογικὴν ἀνάπτυξιν. Ὁπωσδήποτε τὸ παιδίον ἐὰν κατὰ τὴν ἡλικίαν αὐτὴν δὲν τραφῇ ἐπαρκῶς, ὑφίσταται σοβαρὸν κλονισμὸν τῆς ὑγείας του μὲ ἐπακόλουθα δυσάρεστα, ὅπως ἀναιμία, καχεξία, ραχιτισμὸς καὶ τέλος ἡ φυματίωσις γιὰ τὴν ὁποία ἀρκετὰ εἴπαμε ἄλλοτε. Σήμερα θὰ μιλήσωμε γιὰ τὴ σπουδαιότητα τῆς τροφῆς ὡς παράγοντος ἀναπτύξεως καὶ περὶ τοῦ διαιτολογίου τῶν ἐφήβων.

Ὁ Καλμὲτ εἰς τὸν μεγάλον πόλεμον παρετήρησεν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Λίλης ὅτι τὰ ἀγόρια καὶ κορίτσια ἀπὸ ἔλλειψι τροφῶν δὲν ἐνεφάνιζον τοὺς χαρακτῆρας τῆς ἥβης παρὰ τὸ ὥριμον τῆς ἡλικίας των καὶ γενικῶς ἡ ἀνάπτυξίς των ἦτο καθυστερημένη. Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ αἱ καθημεριναὶ παρατηρήσεις καὶ ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκουν τὴν σπουδαίαν ἐπίδρασιν τῆς τροφῆς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ζώων καὶ ἀνθρώπων. Τὰ παιδιὰ τῶν πτωχῶν τάξεων εἶναι μικροτέρου ἀναστήματος καὶ βάρους ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῶν εὐπόρων, ἡ ἔμμηνος περίοδος ἔρχεται ἐνωρίτερα εἰς τὰς κορασίδας τῶν εὐπόρων, ἐνῷ εἰς τὰς κορασίδας τῶν ἀπόρων ἐπιβραδύνεται πολὺ καὶ πολλὲς φορὲς μέχρι 18 - 20 ἐτῶν. Ἐπίσης ὅσοι ζοῦν στὴν ἐπαρχία θὰ παρατηρήσουν ὅτι χωρικοὶ ἀγόνων περιοχῶν εἶναι μικροὶ τὸ δέμας καὶ ἀδύνατοι, ἐνῷ ἀντιθέτως οἱ χωρικοὶ εὐπόρων περιοχῶν καὶ οἱ κτηνοτρόφοι ἔχουν ἀνάστημα ὑψηλὸν καὶ θρέψιν ἀρίστην. Τέλος ἐὰν στρέψωμεν ἕνα βλέμμα στὴν ἱστορία ζώων καὶ ἀνθρώπων βλέπομεν ὅτι φυλαὶ ὁλόκληροι ζώων καὶ ἀνθρώπων ἐξηφανίσθησαν μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἀπὸ μέρη ὅπου, λόγῳ τῶν καιρικῶν ἐπιδράσεων καὶ τοῦ ἀγόνου τοῦ ἐδάφους, ἡ διατροφὴ ἦτο ἀνεπαρκής.

Ἐὰν κατὰ τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν παιδικὴν ἡλικίαν μποροῦμε νὰ ἐφαρμόσουμε νόμους τροφικοὺς κατὰ τὴν τρίτην καὶ ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἥβης οἱ νόμοι καὶ αἱ καταμετρήσεις ὑποχωροῦν πρὸ τοῦ ὑπερσιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλεται ἐκ τῶν μεγάλων κινδύνων τῆς εὐθραύστου αὐτῆς ἡλικίας. Θὰ ἀφήσωμεν τὸν νέον ἐλεύθερον νὰ φάγῃ ὅσον θέλει καὶ διαφόρους τροφάς, ἐὰν δὲ ἔχῃ ἀνορεξίαν θὰ καταπολεμηθῇ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ του ἀναλόγως τῆς αἰτίας. Ὁ φόβος τῶν δυσπεψιῶν ἂς λείψῃ, ἐὰν δὲ παρουσιάσῃ κάποτε πυρετὸν ἐφήμερον ἢ 2 - 5 ἡμερῶν ἂς μὴ ἀρχίσωμε τὰ καθάρσια καὶ τὴν παρατεταμένην δίαιταν διότι θὰ τὸ πληρώσωμεν ἀκριβά. Ἐπ' αὐτοῦ ἀρκετὰ ἠσχολήθημεν εἰς τὴν «Νεολαίαν» ἄλλοτε. Τὸ διαιτολόγιον τοῦ ἐφήβου θὰ εἶναι ποικίλον, ἄφθονον καὶ πλούσιον εἰς θρεπτικὰ συστατικά. Τὸ κρέας πρέπει νὰ εἶναι, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν, ἡ βάσις τῆς διατροφῆς, τὰ αὐγὰ 2 - 3 ἡμερησίως θὰ τρώγωνται ὅπως τὰ θέλουν καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι φυτικαὶ καὶ ζωϊκαὶ τροφαὶ θὰ χορηγηθοῦν ἐλευθέρως, ἄνευ ρυθμοῦ καὶ φόβου πολυφαγίας. Ἡ ἐφηβικὴ ἡλικία θὰ ἀφεθῇ ἐλευθέρα εἰς ἐκλογὴν καὶ ποσότητα τροφῶν, ἡ ἐπίβλεψις θὰ περιορίζεται μόνον ἐὰν τὸ παιδὶ τρώγῃ ὀλίγον ἢ ἐὰν εἶναι ἀνόρεκτον, ὁπότε πάραυτα θὰ καλῆται ὁ ἰατρός του πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ θεραπείαν τῆς αἰτίας.

Ὁ μέγας Γάλλος φιλόσοφος J. J. Rousseau συνεβούλευε τοὺς γονεῖς νὰ ἀφήνουν τὰ παιδιά των νὰ τρώγουν κατὰ βούλησιν καὶ νὰ μὴ φοβοῦνται τὴν πολυφαγίαν, ἔλεγε δὲ τὰ ἑξῆς: «Νὰ εἶσθε ἥσυχοι ὅτι δὲν θὰ φάγουν κατὰ κόρον καὶ ὅτι δὲν θὰ παρουσιάσουν ποτὲ δυσπεψίας, ἀλλὰ ἐὰν ἡ αὐστηρὰ ἐπίβλεψις σας τοὺς ἀπαγορεύσῃ νὰ τρώγουν κατὰ βούλησιν, τότε θὰ εὕρουν τὸν τρόπον νὰ διαφύγουν τὴν ἐπιτήρησιν σας καὶ θὰ ἀποζημιωθοῦν μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις, τρώγοντες κατὰ κόρον...».

Εἰς τὸ ἑπόμενον συμπεράσματα καὶ συμβουλαὶ ἐπὶ ὅλης τῆς μελέτης μας διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ παιδιοῦ.

Γ. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ
Παιδίατρος

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ



Ο ΑΝΤΡΕΙΩΜΕΝΟΣ



Ἦταν μιὰ φορὰ ἕνας παπᾶς καὶ μιὰ παπαδιὰ καὶ δὲν εἴχανε παιδιά. Μιὰ μέρα βρῆκε ὁ παπᾶς στὸ δρόμο ἕνα παιδί, τὸ λυπήθηκε ποὺ ἦταν ὀρφανὸ καὶ τὸ πῆρε ψυχοπαίδι του. Καὶ πηγαίνοντας στὸ σπίτι λέει τῆς παπαδιᾶς:

— Νά, ἔφερα ἄνθρωπο νὰ σοῦ δουλεύῃ.

— Καλὰ ἔκανες, νὰ ζήσῃς! τοῦ εἶπε ἡ παπαδιά· καὶ βάστηξε τὸ παιδὶ στὸ σπίτι.

Τὴν πρώτη μέρα τὸ παιδὶ τρώει ἕνα καρβέλι ψωμί. Τὴ δεύτερη μέρα τρώει ὅσα θἄτρωγε κι' ὁ παπᾶς σ' ἕνα μῆνα μέσα.

—Ἄ, δὲν μᾶς κάνει, λέει ὁ παπᾶς, καὶ τὄβαλαν τὸ παιδὶ σ' ἕνα ψωμᾶ, κι' ἐκεῖ ἔτρωγε μονάχο του ὅσο ψωμὶ ζύμωνε.

Μιὰ μέρα τὸ εἶδε ὁ μάγερας τοῦ τοῦ βασιλιᾶ καὶ πάει καὶ τοῦ λέει πὼς εἶναι ἕνας τέτοιος καὶ τέτοιος ἄθρωπος. Ἐθαύμασε ὁ βασιλιᾶς, καὶ διατάζει νὰ φωνάξουν τὸ παιδί· καὶ τοῦ λέει:

— Εἶσαι ἄξιο νὰ φορτώνῃς ἑξῆντα μουλάρια ξύλα;

— Εἶμαι ἄξιο ἑκατό, τοῦ εἶπε τὸ παιδί, μόν' φτιάξε μου ἕνα τσεκούρι!

Καὶ τοῦ ἔφτιαξε ἕνα τσεκούρι ἑκατὸ ὀκάδες. Τὸ παίρνει στὰ χέρια του τὸ παιδὶ καὶ τὸ τσακίζει.

— Θέλω μεγάλο! τοῦ λέει.

Τοῦ φτιάχνει λοιπὸν ἕνα πεντακόσιες ὀκάδες. Τὸ πιάνει στὰ χέρια του.



Τὸν πιάνει μὲ τὰ χέρια του καὶ τὸν ξερριζώνει.

— Τοῦτο εἶναι γιὰ μένα εἶπε.

Καὶ ἔτσι παίρνει τὰ μουλάρια καὶ πηγαίνει σ' ἕνα λόγγο, κι' ἐκεῖ ρίχνει μιὰ μὲ τὸ τσεκούρι του κι' εὐθὺς φορτώθηκαν τὰ μουλάρια.

Στὸ δρόμο, καθὼς ἐρχότανε, ἦταν ἕνας πλάτανος· τὸν πιάνει μὲ τὰ χέρια του, τὸν ξερριζώνει, κι' ἀκόμη, καθὼς πήγαινε στὸ δρόμο, γκρέμιζε καὶ τὶς σκεπὲς ἀπὸ τὰ σπίτια. Τότες τὸν εἶδε ὁ βασιλιᾶς καὶ τὸν θαύμασε καὶ λέει τοῦ ψωμᾶ:

— Τρώει πολύ, ἀλήθεια, μὰ δουλεύει καὶ πολύ!

Κι' ἐπειδὴ φοβήθηκε ὁ βασιλιᾶς, μὴν καμμιὰ φορὰ τὸν σκοτώσῃ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, τὸν ἔστειλε νὰ εἰσπράξῃ τοὺς φόρους ἀπ' τοὺς Σκυλοκεφάλους κι' ἴσως ἐκεῖνοι τὸν φᾶνε. Κι' ἔκανε συμφωνία μὲ τὸ βασιλιᾶ ὅτι σὰν πάρῃ τὰ χρήματα ἀπ' τοὺς Σκυλοκεφάλους θὰ τοῦ δώσῃ τὸ μισό του βασίλειο.

Πῆγε, τοὺς νίκησε, κι' ἔτσι πῆρε τὸ μισὸ βασίλειο, καὶ πέρασε αὐτὸς καλὰ κι' ἐμεῖς καλλίτερα.

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΟΝΟΣ

ΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Ἡ ἐπιστήμη ἀπὸ πολλὰ χρόνια προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ ἕνα τρόπο γιὰ νὰ καταπολεμήσῃ γενικῶς τὸ αἴσθημα τοῦ πόνου εἰς τὸ ἀνθρώπινο σῶμα εἴτε αὐτὸς δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια εἴτε ἀπὸ χειρουργικὴ ἐπέμβασι.

Ἡ προσπάθεια αὐτὴ τῆς ἐπιστήμης ποὺ ἀπέβλεπε στὴν «ἀναισθητοποίησι» τοῦ ἀνθρώπου-τοὐλάχιστον γιὰ ὡρισμένο χρονικὸ διάστημα, συγκεντρώθηκε στὸ νευρικὸ σύστημα αὐτοῦ, γιατὶ καθὼς εἶναι γνωστὸ ὁ πόνος ἀπὸ τὰ νεῦρα προέρχεται.

Πρῶτες προσπάθειες γίνονται στὰς ἀρχὰς τοῦ 13ου αἰῶνος καὶ ὅταν ἀνακαλύπτεται ὁ «αἰθὴρ» ὁ ἰατρικὸς κόσμος ἐφησυχάζει. Βέβαια τὸ φάρμακο αὐτὸ παρουσιάζει ὡρισμένα μειονεκτήματα μὰ ὡστόσο ὁ τεχνητὸς ὕπνος ποὺ φέρει ἀνακουφίζει τὸν πόνο καὶ ὁ ἰατρὸς ἔχει τὴν εὐχέρεια, ὅσο κρατᾷ ὁ ὕπνος, νὰ χειρουργήσῃ τὸν ἄρρωστο.

Μὰ εἴπαμε καὶ παραπάνω πὼς ὁ αἰθέρας εἶναι μὲν καλὸ ὑπνωτικὸ μὰ παρουσιάζει σοβαρὰ μειονεκτήματα. Αὐτὰ εἶναι πρῶτ' ἀπὸ ὅλα ἡ ναυτία ποὺ φέρνει. Δηλαδὴ μιὰ διαρκὴ τάσιν πρὸς ἔμετον, ἡ ὁποία εἶναι πολὺ ἐνοχλητικὴ καὶ μάλιστα μετεγχειρητικῶς, ὅταν δηλαδὴ ὁ ἄρρωστος ἔχῃ ἀπόλυτον ἀνάγκην ἡσυχίας. Ἀκόμη παρουσιάζει καὶ κίνδυνον πνευμονίας, γιατὶ εἰσπνεόμενος προσβάλλει τοὺς πνεύμονας.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἔβλεπε ὁ ἰατρικὸς κόσμος γιὰ σοβαρὸ μειονέκτημα τοῦ αἰθέρος ὡς ἀναισθητικοῦ ἦταν τὸ ὅτι ἡ ἀναισθητοποίησις τοῦ ἐγχειρουμένου ἔπρεπε νὰ γίνεται ὀλίγα λεπτὰ πρὶν τὴν ἐγχείρησι, σὲ τρόπο ὥστε ὁ ἄρρωστος νὰ ζῇ ὅλας τὰς ἀγωνίας τῆς προπαρασκευῆς τῆς ἐπεμβάσεως, νὰ εἶναι ξαπλωμένος πάνω στὴ χειρουργικὴ τράπεζα καὶ νὰ βλέπῃ τὰ νυστέρια ποὺ σὲ λίγα λεπτὰ θὰ κατεσπάραζαν τὶς σάρκες του.

Γι' αὐτὸ τὰ πειράματα ἐξακολούθησαν καὶ ἐξακολουθοῦν ἀκόμη εὐτυχῶς μὲ σοβαρὲς ἐπιτυχίες.

Σήμερα μιὰ κοινὴ ἔνεσις, ὅπως τὴ νομίζει ὁ ἄρρωστος ποὺ τοῦ γίνεται νωρίτερα καὶ ποὺ περιέχει ἀβερτίνη τοῦ φέρει ἕνα γλυκὺ καὶ βαρὺν ὕπνο, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὅταν συνέρχεται εἶναι ἤδη ἐγχειρημένος. Γιατὶ ἐν τῷ μεταξὺ μετακομίζεται στὸ χειρουργεῖο, ὑφίσταται τὴν ἐγχείρησι καὶ μετακομίζεται καὶ πάλιν στὸ κρεββάτι του χωρὶς οὔτε γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀγωνία καὶ τὸν πόνο. Ἀκόμη λείπει ἡ ναυτία, ὁ κίνδυνος τῆς πνευμονίας καὶ ἀκόμη λείπουν οἱ δυσάρεστες ἀναμνήσεις τῆς προπαρασκευῆς τῆς ἐγχειρήσεως.

Ἐφευρέται τῆς ἀβερτίνης εἶναι δύο Γερμανοὶ φαρμακοποιοὶ ποὺ τὴν ἀνακάλυψαν κατὰ τὸ 1923, ἔκτοτε δὲ χρησιμοποιεῖται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

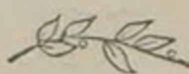
Μὰ ὁ ἀγὼν γιὰ τὴν καταπολέμησι τοῦ πόνου δὲν ἐσταμάτησε ἐδῶ.

Οἱ χημικοὶ καὶ οἱ ἰατροὶ προχώρησαν στὶς ἔρευνες γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τελικῶς τὰ ἀποτελέσματα τῆς προκαΐνης. Μιὰ διάλυσις προκαΐνης ποὺ ἐγχύνεται διὰ τῆς σπονδυλικῆς στήλης εἰς τὸν ἐγκεφαλονωτιαῖον μυελὸν ἀποκοιμίζει τὸν ἄρρωστο ἀπὸ τὰς πλευρὰς καὶ κάτω καὶ ἀφίνει ξύπνιο τὸν νοῦν. Ἔτσι ὁ ἐγχειρούμενος χωρὶς νὰ αἰσθάνεται κανένα πόνον μπορεῖ νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐγχείρησιν, σὲ ὅλες της τὶς λεπτομέρειες.

Ἀκόμη τὸν τελευταῖο καιρὸ ἀνεκαλύφθησαν καὶ πολλὰ ἄλλα ἀναισθητικὰ ὅπως εἶναι τὸ «ἐβιπάλ» καὶ τὸ «πεντοθάλ» ποὺ βυθίζουν τὸν ἄρρωστο σ' ἕνα βαθὺ καὶ εὐχάριστο ὕπνο, ποὺ δὲν διαρκεῖ ὅμως περισσότερο ἀπὸ μισὴ ὥρα καὶ γι' αὐτὸ χρησιμοποιοῦνται μόνον γιὰ ἐγχειρήσεις μικρᾶς διαρκείας.

Ἡ ἐπιστήμη ὅμως ἐξακολουθεῖ τὰς ἀναζητήσεις της. Οὔτε ἡ κυκλοπροπάνη , ποὺ ἀνεκαλύφθη εἰς τὸ Τορόντο ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονας Χέντερσον καὶ Λούκας, δὲν ἱκανοποίησε τὸν κόσμον τῶν χειρούργων οὔτε καὶ τὸ ἥλιον, γιατὶ εἶναι πολὺ δαπανηρὸ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ εὐρύτερα πρὶν φθηνήνῃ. Ἡ ἐπιστήμη λοιπὸν ἐξακολουθεῖ νὰ ἀναζητῇ αὐτὸ ποὺ θὰ καταπολεμήσῃ ἀποτελεσματικὰ τὸν πόνο. Μὰ ὡς τόσο πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ προώδευσε τόσο, ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ ὁ γιατρὸς νὰ μπορῇ νὰ λέγῃ εἰς τὸν ἄρρωστό του ὅτι «δὲν θὰ πονέσῃ καθόλου», χωρὶς νὰ πρόκειται ἁπλῶς γιὰ λόγια παρηγοριᾶς.

Α - ς.







ὁ κῆπος

ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ ΣΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ

Μέσα στὸ λεωφορεῖο κάθε λογῆς ἐπιβάτες στριμωγμένοι ἐγύριζαν στὰ σπίτια τους. Ἄντρες, γυναῖκες, παιδιὰ μωρά, γέροι, γρηοῦλες, ἄλλοι φορτωμένοι μὲ τρόφιμα, ἄλλοι μὲ διάφορα ψώνια καὶ σὲ κάθε στάσι ἔμπαιναν κι' ἄλλοι καὶ τὸ στρίμωγμα γινότανε μεγαλύτερο. Σ' ἕνα κάθισμα φαρδὺς πλατὺς κάθεται ἕνας μικρὸς ὡς 10 χρονῶν καὶ σιγοτραγουδᾶ καὶ μαζὶ πετάει ἔξω ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο στραγάλια ποὺ ἔβγαζε ἀπὸ τὴν τσέπη του καὶ πετροβολοῦσε τοὺς διαβάτες. Δίπλα του στέκει ἕνας πολὺ γέρος κύριος ποὺ φαινότανε πὼς ὑπέφερε καὶ προσπαθοῦσε νὰ κρατηθῆ μὲ δυσκολία στὰ πόδια του κρατώντας ὅπως μποροῦσε τὰ διπλανὰ καθίσματα. Σὲ ἕνα ἀπότομο τράνταγμα τοῦ αὐτοκινήτου, ὁ ἡλικιωμένος κύριος ποὺ κρατοῦσε καὶ διάφορα ψώνια στὰ χέρια του, ἐπετάχτηκε πρὸς τὸ διπλανὸ κάθισμα καὶ τὰ ψώνια του ἔπεσαν ἐπάνω στὸν μικρὸ ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ πετροβολᾶ μὲ τὰ στραγάλια του τοὺς διαβάτες. Τί ἔγινε τότε νομίζετε; Ἐσηκώθηκε ἀγριεμένος καὶ κοιτάζοντας τὸν ἡλικιωμένο κύριο τοῦ λέει: «Εἶστε πολὺ ἀπρόσεκτος κύριε! Δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος ὁ ἄλλος νὰ τοῦ κουβαλᾶτε πάνω του τὰ ψώνια σας!» Ὅλοι οἱ ἐπιβάτες τότε τοῦ λεωφορείου διεμαρτυρήθησαν καὶ μιὰ κυρία ἀπὸ τὸ πισινὸ κάθισμα τοῦ εἶπε: «Εἶσαι ἕνα κακοαναθρεμμένο παιδί. Φαίνεται πὼς δὲν ἀνήκεις στὴν Ὀργάνωσι τῆς Νεολαίας, γιατὶ ἂν ἤσουν μέλος της θὰ ἤξερες ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ παραχωρήσης τὴ θέσι σου στὸν κύριο, ποὺ καὶ ἡλικιωμένος εἶναι καὶ ὑποφέρει καὶ ὄχι νὰ κάθεσαι, παιδὶ ἐσύ, γεμᾶτο ἀπὸ ὑγεία καὶ νειᾶτα καὶ νὰ ἀφήνης τοὺς γέρους καὶ τοὺς ἀσθενεῖς νὰ στέκουν ὀρθιοι!».

Ἔπρεπε νὰ τὸν δῆτε λοιπὸν ὕστερα. Ἐσηκώθηκε καταντροπιασμένος καὶ κατακόκκινος καὶ σκυφτὰ πέρασε στὴν ἔξοδο καὶ κατέβηκε στὴν πρώτη στάσι.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Ἡ ἱστορία τριῶν ἐληῶν

Πάνω σ' ἕνα βουνὸ εἶχαν φυτρώσει μιὰ φορὰ τρεῖς μικρὲς κι' ἀδύνατες ἐλίτσες ποὺ τὶς βολόδερνε κάθε τόσο ὁ ἄνεμος καὶ τὶς κουνοῦσε σύρριζα μὲ κίνδυνο νὰ τὶς ξερριζώση.

Τὰ καϋμένα τὰ δενδράκια κινδύνευαν ἀπὸ μέρα σὲ μέρα νὰ σπάσουν καὶ νὰ καταστραφοῦν, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ δώσουν τὸ ἕνα στὸ ἄλλο καμμιὰ βοήθεια.

Κάποια μέρα ποὺ ὁ βορηᾶς φυσομανοῦσε ἄγρια, οἱ τρεῖς μικρὲς ἐλίτσες περίμεναν ἀπελπισμένες τὸ τέλος τους.

«Πάει, λέγανε. Σήμερα πιὰ δὲν γλυτώνουμε!».

Μὰ ξάφνου ἡ μιά, ἡ πιὸ μεγάλη, ξεφώνησε μὲ χαρά. Συντρόφισσες σωθήκαμε! Ὁ βορηᾶς ὅσο σκληρὸς καὶ δυνατὸς κι' ἂν εἶναι δὲν θὰ μπορέση νὰ μᾶς κάνη κακὸ πιά, ἀρκεῖ νὰ ἑνωθοῦμε κι' οἱ τρεῖς μαζί. Ἁπλῶστε καὶ σεῖς τὰ κλαδιά σας νὰ ἀγκαλιασθοῦμε σὰν ἀγαπημένα ἀδελφάκια, κι' ἔτσι μ' ἕνα σῶμα καὶ μιὰ ψυχὴ καὶ οἱ τρεῖς, θὰ πάρουμε μιὰ τέτοια δύναμι ποὺ δὲν θὰ μπορῆ κι' ὁ πιὸ δυνατὸς ἀέρας νὰ μᾶς κουνήση.

— Καλὰ τὸ σκέφτηκες εἶπαν κι' οἱ ἄλλες. Ἡ δύναμι εἶναι στὴν ἕνωσι καὶ στὴν ὁμόνοια. Ἑνωμένες καὶ μονοιασμένες δὲν ἔχουμε νὰ φοβηθοῦμε κανένα πιὰ ἐχθρό.

Κι' ἀμέσως ἁπλώσανε τὰ κλαδιά τους, ἀγκαλιαστήκανε, καὶ ἔτσι μονοιασμένες κι' ἀγκαλιασμένες, μεγάλωσαν καὶ θέριεψαν τόσο, ποὺ ὁ τρελλο-βορηᾶς κτύπαγε ἐπάνω τους χωρὶς πιὰ νὰ τὸν φοβοῦνται...



Ὁ Σκαπανεὺς Ἐμμανουὴλ Στ. Τζαρδῆς



Διασκευὴ ἀπὸ τ' ἀγγλικὰ

5. (Συνέχεια)

III.

Ὅπου ἡ Χιονάτη κι' ὁ Γουρουνάκης βγαίνουν κυνήγι καὶ παρὰ τρίχα νὰ πιάσουν ἕνα σκαντζόχοιρο.

Ὁ Γουρουνάκης ζοῦσε σ' ἕνα πολὺ πλούσιο σπίτι, στὴν κουφάλα μιᾶς ὀξυᾶς, κι' ἡ ὀξυὰ αὐτὴ βρίσκουνταν στὴν καρδιὰ τοῦ δάσους.

Μιὰν ὡραία χειμωνιάτικη ἡμέρα, τὴν ὥρα ποὺ ὁ Γουρουνάκης σκούπιζε τὰ χιόνια ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του, σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τί νὰ δῆ; Τὴ Χιονάτη!

Ἡ Χιονάτη, ἤτανε τώρα κάμποση ὥρα, στριφογύριζε ὅλο στὴν ἴδια θέσι, κι' ἤθελε κάτι νὰ συλλογισθῆ, μὰ δὲν τὰ κατάφερνε. Κι' ὁ Γουρουνάκης τὴ φώναξε, τίναξε τὸ κεφάλι κι' ἄρχισε πάλι ἀμέσως τὸν περίπατο.

— Ἔ, φώναξε ὁ Γουρουνάκης τί κάνεις;

— Κυνήγι! εἶπε ἡ Χιονάτη.

— Κυνήγι; Τί κυνήγι;

— Κάτι, εἶπε ἡ Χιονάτη μὲ ὕφος πολὺ μυστηριῶδες.

Ἔδειξε τὸ χῶμα μπροστά της.

— Τί βλέπεις;

— Χνάρια! Χνάρια ἀπὸ πόδια! εἶπε ὁ Γουρουνάκης. Ὤ, Πούφ, εἶπε καὶ μετὰ βίας συγκρατοῦσε τὴ χαρά του, λὲς νἆναι... κανένας.... σκαντζόχοιρος;

— Ἴσως... Κάποτε εἶναι καὶ κάποτε δὲν εἶναι. Κανεὶς ποτὲ δὲν ξέρει μὲ τὰ χνάρια...

Ἡ Χιονάτη δὲ μίλησε ἄλλο κι' ἐξακολούθησε νὰ προχωρῆ. Κι' ὁ Γουρουνάκης, ἀφοῦ τὴν παρακολούθησε λίγην ὥρα, μὲ τὴν ἄκρα τοῦ ματιοῦ του, ἔτρεξε κι' αὐτὸς ἀπὸ πίσω της.



— Χνάρια! χνάρια ἀπὸ πόδια, εἶπε ὁ Γουρουνάκης.

Ξάφνου ἡ Χιονάτη σταμάτησε κι' ἔσκυψε πάνω στὰ χνάρια μὲ πολὺ περίεργον τρόπο.

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ Γουρουνάκης.

— Παράξενο... Πολὺ παράξενο.



τῶν σκαπανέων μας



Τὸ ποιηματάκι μας.

Τὰ Γατάκια

Ρόδινη γλῶσσα, μύτη, αὐτάκια,
ρόδινα νύχια κοφτερά,
ξυπνὰ τὰ μάτια, λαμπερά,
στὸ στρῶμα παίζουν τὰ γατάκια.

★

Ὡραῖα, λουσμένα, παστρικά,
πηδοῦν, κυλιοῦνται, γρατσουνίζουν,
καὶ πότε πότε ρουθουνίζουν
μέσ᾽ στ᾽ ἄσπρα τους γουναρικά.

★

Κι᾽ ἡ μάνα τους ἐκεῖ μπροστὰ
γυρτή, τὰ μάτια σφαλιστά,
σὰν ἥμερο, ἀγαθὸ λιοντάρι,

★

σὰν τίγρι ποὺ δὲν ἔχει ὀργή,
ὅλη καμάρι καὶ στοργή,
τανέμορφο ὕπνο ἔχει πάρει.

Ζ. Π.

ἔξυπνα κουτά

— Ξέρεις, Τοτό, πῶς ἡ λακέρδα γίνεται ἁλμυρή;

— Πῶς;

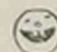
— Ἐγὼ ξέρω. Πίνει θάλασσα καὶ ἁλμυρίζει.



Τὸ τραῖνο βγαίνει ἀπὸ τὸν ὑπόγειο σιδηρόδρομο καὶ ὁ Νῖκος λέει στὴ μαμά του ὅταν εἶδε πάλι τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

— Μαμὰ γίνηκε αὔριο.

(Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Σκαπανίσσης Μαρ. Γκιώνη)



Γρηγόρης: Γιατὶ μαμὰ δὲν ζητοῦμε ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸ ψωμί, μιὰ καὶ καλὴ γιὰ ὅλη τὴν ἑβδομάδα, παρὰ ζητοῦμε μόνον «τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον»;

Κική: (ἐπεμβαίνουσα). Γιατὶ δὲν μᾶς ἀρέσει τὸ μπαγιάτικο ψωμί.

(Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Σκαπανίσσης Μαρ. Γκιώνη)

Ποιός γέλασε τελευταῖος;



Προσεχτικα, μελετηρὰ
καὶ μ᾽ ὄρεξι μεγάλη
διαβάζει τὸ βιβλίο του
ὁ Μπίμπος ὁ σοφός.
Τὸν βλέπουν ἀπὸ μακριὰ
δυὸ φίλοι του μεγάλοι,
ὁ Πίπης ὁ μονάκριβος
κι᾽ ὁ Γούλας ὁ χοντρός.



Να τοῦ σκαρώσουν μια δουλεια,
μιὰ φάρσα ἑτοιμάζουν.
Τὰ λένε ψιθυρίζοντας
ἐκεῖ κάπου κοντά.
Μάχει κι᾽ ὁ Μπίμπος πονηριὰ
ποὺ δὲν τὴ λογαριάζουν
κι᾽ ὅλα τὰ λόγια τ᾽ ἅρπαξε
τ᾽ αὐτί του στὰ κλεφτά.



Και πλησιαζει μια [illegible]
ὁ Γούλας μὲ τὶς μύτες
Μὲ κόπο ὁ Πίπης βάσταξε
τὰ γέλια τὰ πολλα.
Κι᾽ ὁ Μπίμπος σὰν παιδὶ ξυπνό,
μὲ μάτια σὰν ἀστρίτες,
δὲν τὸ κουνᾷ διαβάζοντας
κι᾽ ὅλο κουφονελᾷ.



[illegible] δεστε! Λοῦτσα [illegible]...
Μὰ τί κακὸ τοὺς βρῆκε!
Ὁ Πίπης ὁ μονάκριβος
πίσω μὲ μιᾶς πηδᾷ.
Μπήγει κι᾽ ὁ Γούλας μιὰ φωνὴ
ποὺ ὁ λαιμὸς τοῦ βγῆκε...
Κι᾽ ὁ Μπίμπος τότε φώναξε:
«Βραχήκατε παιδιά;».

Γ. Δ.

Ἐκεῖνο τὸ κάτι τι συναντήθηκε τώρα μ᾽ ἕνα ἄλλο κάτι τι καὶ τὰ δυό τους τώρα προχωροῦν ἀντάμα. Θὰ



Ἡ Χιονάτη καὶ ὁ Γουρουνάκης ἔφυγαν μαζί.

σ᾽ ἔνοιαζε νάρθῃς μαζί μου, Γουρουνάκη, μὴν τύχει κι᾽ εἶναι τίποτα ἐχθρικὰ ζῶα;

Ὁ Γουρουνάκης ἔξησε τὸ αὐτί του μὲ πολὺ εὐγενικὸ τρόπο κι᾽ εἶπε πὼς δὲν εἶχε τίποτα νὰ κάνῃ ὡς τὴν ἐρχομένη Παρασκευή. Καὶ θἆταν πολὺ εὐτυχὴς νὰ πάῃ μαζὶ μὲ τὴ Χιονάτη. Ποιὸς ξέρει, μπορεῖ καὶ νὰ εἶναι κανένας σκαντζόχοιρος.

— Θέλεις νὰ πῇς μπορεῖ καὶ νᾆναι δυὸ σκαντζόχοιροι, εἶπε ἡ Χιονάτη.

Κι᾽ ἔτσι ἔφυγαν μαζί.

Μπροστά τους ὑψώνουνταν κάμποσα πεῦκα καὶ θἄλεγε κανεὶς πὼς οἱ δυὸ σκαντζόχοιροι ἢ ὅ,τι ἄλλο ἦταν, εἶχαν κάνει τὸ γῦρο τους.

Ἔτσι λοιπὸν κι᾽ ἡ Χιονάτη ἄρχισε νὰ κάνῃ ἕνα κύκλο γύρω ἀπὸ τὰ πεῦκα κι᾽ ὁ Γουρουνάκης ἐρχόνταν ἀπὸ πίσω της.

Καὶ τὰ χνάρια ἐξακολούθησαν μπροστά τους.

Ξάφνου ἡ Ποὺφ σταμάτησε κι᾽ ἔδειξε τὸ χῶμα.

— Κοίτα! εἶπε.

— Τί; ρώτησε ὁ Γουρουνάκης κι᾽ ἔδωσε ἕνα πῆδο ἀπὸ τὴν τρομάρα του. Κι᾽ ἔπειτα, γιὰ νὰ δείξῃ πὼς δὲν τρόμαξε, ἄρχισε νὰ πηδάῃ χόπ! χόπ! χόπ! σὰ νἄκανε γυμναστική.

— Κοίταξε τὰ χνάρια! εἶπε ἡ Χιονάτη. Ἕνα τρίτο ζῶο ἔσμιξε τώρα στ᾽ ἄλλα δυό.

— Χιονάτη, φώναξε ὁ Γουρουνάκης, λὲς νᾆναι ἕνας τρίτος σκαντζόχοιρος;

(Ἀκολουθεῖ)



Γιὰ νὰ μαθαίνετε

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Πληρώσου!

Ἕνας φτωχός, ποὺ εἶχε νὰ φάη μέρες, περνώντας ἀπὸ κάποιο ἑστιατόριο, συλλογίστηκε: «Ἂν δὲν φάω καὶ σήμερα θὰ πεθάνω. Θὰ μπῶ μέσα, θὰ χορτάσω καὶ ὕστερα... ἂς γίνη ὅ,τι θέλει! Δὲν πιστεύω νὰ μὲ κρεμάσουν!».

Καὶ μπῆκε, κάθησε, ἔφαγε, χόρτασε.

Ἀλλὰ τὴν ὥρα ποὺ ἔπρεπε νὰ πληρώση, σηκώθηκε καὶ πῆγε ἴσια στὸν διευθυντή.

— Κύριε, τοῦ εἶπε μὲ μεγάλη εὐγένεια. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ λύσετε μιὰ ἀπορία.

Ἂν ἔρθη ἕνας ἄνθρωπος στὸ ἑστιατόριό σας καὶ φάη καὶ πιῆ καὶ δὲν ἔχη ὕστερα νὰ σᾶς πληρώση... τί θὰ τοῦ κάνετε;

Ὁ ξενοδόχος σήκωσε τοὺς ὤμους.

— Ξέρω καὶ γὼ τί θὰ τοῦ κάνω; Νά, θὰ τοῦ δώσω μιὰ κλωτσιὰ στὴν πλάτη καὶ θὰ τὸν πετάξω ἔξω. Τί ἄλλο;

— Ὡραῖα, φώναξε ὁ πτωχός.

Καὶ γυρίζοντας τὴν πλάτη του στὸν ξενοδόχο.

— Ἔφαγα, τοῦ εἶπε, μὰ δὲν ἔχω στὴν τσέπη μου πεντάρα. Πληρώσου!

Κόρη καὶ υἱός...

Μιλοῦν μπροστὰ στὸ μικρὸ Νίκο γιὰ μιὰ κυρία, ποὺ ἔχει μονάκριβη κόρη. Κάποιος λέει:

— Τὴ φυλάει ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

Κι' ὁ Νίκος:

— Τότε καὶ μένα ποὺ εἶμαι μονάκριβος πρέπει νὰ μὲ φυλᾶτε ὡς υἱὸν ὀφθαλμοῦ!

Ἦταν ἀληθινό;

— Τοτό, ἔσπασε τὸ μάτι τῆς κούκλας μου, τί νὰ κάνω;

— Καὶ γι' αὐτὸ σκοτίζεσαι; Βάλ' της ἕνα ψεύτικο!

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς:

1) Μικρὸν ἄγριον ζῶον (ἀρχ.) — Νότα Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς. 2) Εἶναι κάτοχος πολλῶν γνώσεων. 3) Καὶ (ἀρχ.) — Σημεῖον ἀριθμητικῆς πράξεως — Σύνδεσμος ἀντιθετικός. 4) Πρόθεσις — Βλέπει (ἀρχ.) 5) Ἀπέναντι. 6) Πρόθεσις — Θρεπτικὴ τροφή, προϊὸν ὀρνιθοτροφίας. 7) Ἄρθρον (δοτική) — Τρέξιμο (ἐπὶ ὑγρῶν) — Προσωπικὴ ἀντωνυμία. 8) Ἀφωσιωμένα, πλήρη ἐμπιστοσύνης (καὶ ειδικὸν μέρος ὅπου χορεύουν) μὲ τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν. 9) Κάποιος — Μεγάλος ὀργανισμὸς ποὺ φροντίζει γιὰ ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς Ἑλλάδος.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	■	Θ	Ω	Σ	■	Σ	Ο	Λ	■
2	Κ	■	Σ	Ο	Φ	Ο	Σ	■	Ρ
3	Τ	Ε	■	Σ	Υ	Ν	■	Δ	Ε
4	Ε	Π	Ι	■	Σ	■	Ο	Ρ	Α
5	■	Α	Ν	Τ	Ι	Κ	Ρ	Υ	■
6	Α	Ν	Α	■	Κ	■	Ω	Ο	Ν
7	Τ	Ω	■	Ρ	Ο	Η	■	Σ	Υ
8	Ι	■	Π	Ι	Σ	Τ	Α	■	Ν
9	■	Τ	Ι	Σ	■	Α	Σ	Ο	■

Κ α θ έ τ ω ς:

1) Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν — Εὐγενὲς ζῶον, χρησιμώτατον εἰς τὸν ἄνθρωπον.
2) Τοπικὸν ἐπίρρημα (δημοτική).
3) Σάν, ὅπως, καθὼς — Τελικὸς σύνδεσμος — Σύμφωνον ὅπως προφέρεται.
4) Διεθνὲς σῆμα κινδύνου — Ὄργανον αἰσθήσεως.
5) Ὁ κατὰ φύσιν, ὁ ἐκ τῆς φύσεως.
6) Τὸ ἰδικόν σου — Φωνῆεν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου.
7) Ὁ ὁποῖος (ἀρχ.) — Βλέπω (ἀρχ.) — Προτρεπτικόν.
8) Δένδρον (γεν.).
9) Ἀρχαία Θεά, μήτηρ Θεῶν — Τώρα.

Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Κρυπτογραφικὸν

123456789 = Ρωμ. Αὐτοκράτωρ.
45256789 = Ἀντίθετος.
21232 = Μεταφορικὸν μέσον.
34589 = Δὲν εἶναι Ἕλλην.
52389 = Ἑλλ. νῆσος
2523 = Βασιλεύς.
1267 = Ὄργανον αἰσθήσεως.
4689 = Χρονικὴ περίοδος.
92189 = Ἑλλ. νῆσος.
273 = Ἡμερ. ζῷον.
29 = Προτρεπτικόν.

Ι. Ν. ΓΥΠΑΡΑΚΗΣ — Ν. Π. ΧΑΤΖΑΚΗΣ

Μαγικὴ εἰκὼν χωρὶς εἰκόνα

— Καλὰ θεία, θὰ πάω νὰ ψωνίσω, ἀλλὰ θὰ μοῦ τὸ δώσετε;

— Τί πρᾶγμα;

— Σᾶς τὸ εἶπα.

ΕΛΕΝΗ ΓΚΟΥΒΑ

Φωνηεντόλιπον

γλ — γλ — γντ — ἠ — γρδ — μλ.

Μεταξὺ τῶν συμφώνων νὰ τοποθετηθοῦν τὰ κατάλληλα φωνήεντα ὥστε νὰ σχηματισθῆ μία λαϊκὴ παροιμία.

Π. Α. ΚΑΡΑΤΖΙΔΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 50οῦ ΦΥΛΛΟΥ

Τὸ σταυρόλεξόν μας: Ὁριζοντίως. 1 Αἴολος—τίς, 2 Ἰὸς—Ρίγα, 3 ὢν—Τάνα—ἕν, 4 Νικηταρᾶς, 5 οἶνος—ἦτα, 6 ἄνθος—ἔρις, 7 ἂς—κὰ—αἱ, 8 Ἀαρ—Σινᾶ, 9 νερὸν—ρεῖ, 10 αἱ—Ἀλαμάνα. Καθέτως. 1 Αἰὼν—Ἀθάνα, 2 Ἰόνιον—ἀεὶ, 3 ὃς—κιθάρα, 4 Τῆνος—Ρᾶ, 5 ὁρατὸς—σόλ, 6 Σίνας—Κίνα, 7 γὰρ—ἐάν, 8 τὸ—ἀὴρ—ἄρα, 9 ἑστία—ἕν, 10 σὺν—ἀσιτία. Δ ι κ τ υ ω τ ό ν: Ὁριζοντίως. 1 Ἰκόνιον, 2 Ἴσαυρος, 3 Ἰαπωνία, 4 Οὐρανία, 5 Ἕλληνες, 6 Σικελία, 7 μυρωδιά. Λ ε ξ ί γ ρ ι φ ο ς: Ὅμηρος (ὁ, μηρός). Λ ο γ ο π α ι κ τ ι κ ὸ ς Σ τ ο ι χ ε ι ό γ ρ ι φ ο ς: Ὀβίδιος—ὁ ἴδιος. Σ τ ο ι χ ε ι ο τ ο ν ό γ ρ ι φ ο ς: Πίνδος—Ἰνδός. Μ ε τ α γ ρ α μ μ α τ ι σ μ ό ς: Πάρος—Πόρος. Α ἴ ν ι γ μ α: Βόλος.

Λαβύρινθος



Ἀπὸ τὸ πρῶτο ἄνω ἀριστερὰ τετραγωνίδιο ἕως τὸ τελευταῖο κάτω δεξιά, νὰ περάσετε μιὰ γραμμή, παρακάμπτοντας τὰ μαῦρα τετραγωνίδια. Ἡ γραμμὴ δὲν πρέπει νὰ περάση δύο φορὲς ἀπὸ τὸ ἴδιο τετραγωνίδιο.

Ἡ παροιμία

Τὰ πρῶτα καὶ τὰ τρίτα γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων, διαβαζόμενα καθέτως (στὴν ἀρχὴ τὰ πρῶτα καὶ ἔπειτα τὰ τρίτα), ἀποτελοῦν μίαν λαϊκὴν παροιμίαν:

1) Ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα φροῦτα, 2) Ἐπίζηλος σχολικὸς βαθμός, 3) Κράτος τῆς Ἀμερικῆς, 4) Γυμναστικὸν π α ρ ά γ γ ε λ μ α (..... τῶν χειρῶν), 5) Ἀπαραίτητος διὰ τὸν ἄνθρωπον, 6) Ὄργανον αἰσθήσεως, 7) Εἶναι ἡ φάλαινα, 8) Γεωργικὸν ἐργαλεῖον, 9) Δειλὸν ζῷον, 10) Ἑρπετόν, 11) Προφυλάσσει τὴν κεφαλὴν τοῦ πολεμιστοῦ, 12) Κ α τ ό ρ θ ω μ α (ἀρχ.), 13) Δ ε ι κ τ ι κ ὸ ν (ἀρχ.).

Ε. Α. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Παιγνίδια

Λέτε σὲ κάποιον ἀπὸ τὴν συντροφιὰ ὅτι θὰ τοῦ βάλετε στὸ χέρι κάτι τί. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα θὰ μπορῆ νὰ τὸ κρατῆ, νὰ τὸ κουνᾶ, νὰ τὸ τραβᾶ. Ἀλλὰ ἐνῶ ὅλος ὁ κόσμος θὰ τὸ βλέπη, μόνο ἐκεῖνος δὲν θὰ μπορῆ.

Ὅλοι ἀρχίζουν νὰ λένε μὲ βεβαιότητα ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνη αὐτό. Τότε σεῖς βάζετε ἐκεῖνον, μὲ τὸν ὁποῖον στοιχηματίσατε, νὰ κρατήση τ' αὐτί του μὲ τὸ χέρι του, κι' ἡ φάρσα ἔγινε.

Μπορεῖ νὰ κρατᾶ, νὰ κουνᾶ, νὰ τραβᾶ τ' αὐτί του, ὄχι ὅμως καὶ νὰ τὸ βλέπη.

Διασκεδάζοντας



Αἰνίγματα

1

Εἶμαι παντοῦ καὶ βρίσκομαι
στὴ γῆ καὶ τοὺς αἰθέρας
στὴ θάλασσα εἶμαι κίνδυνος
καὶ στὰ βουνὰ εἶμαι βράχος
ἰσιώνω ὅλους τοὺς λαγκοὺς
σὲ πλεῖστα μέτρα βάθος.

2

Ὅπου νὰ πᾶς σ' ἀκολουθῶ,
πότε πίσω, πότε μπρός·
καὶ νὰ θέλης νὰ μὲ πιάσης
ἄδικα θὰ κοπιάσης.

3

Εἶμαι δύναμις μεγάλη
καὶ σ' ἀνθρώπους καὶ σὲ ζῶα
καὶ συγχρόνως πόλις πρώτη
σ' ἕνα κράτος στὴν Εὐρώπη

4

Μὲ τόνον εἰς τὴν λήγουσα
εἶμαι πουλὶ μεγάλο
κι' εἰς τὴν προπαραλήγουσα
σηκώνω τ' ἕνα τ' ἄλλο.

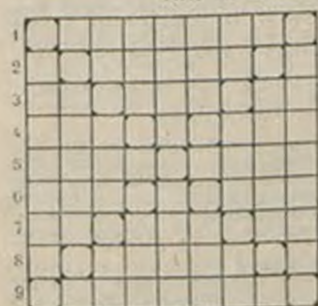
ΕΥΤΕΡΠΗ Ι. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΙ

Δικτυωτὸν

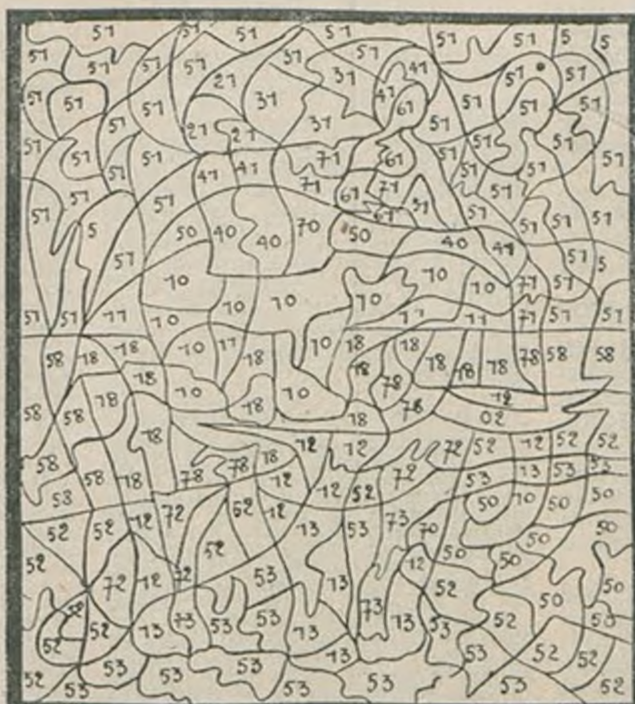
Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς:
1) Νῆσος τοῦ Β. Αἰγαίου.
2) Ζαλάδα (ὅταν σκοτεινιάζουν τὰ μάτια).
3) Μεγάλο φείδι, μὲ χαρακτηριστικὴ οὐρά.
4) Εἶδος μεγάλου σφυριοῦ ποὺ καρφώνει ἀλλὰ καὶ βγάζει καρφιὰ (πληθ.).
5) Ἑνώνει τὸ Αἰγαῖον καὶ τὸν Εὔξεινον.
6) Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ζῆ τὴν νύκτα.
7) Μέρος τῆς ἀνδρικῆς ἐνδυμασίας.
8) Ὁ ἑορτασμὸς τῆς ἀποκρηᾶς.
9) Πρωτεύουσα κράτους τῆς βορείου Εὐρώπης.

Δ ι α γ ω ν ί ω ς:
Ἐκ τῶν ἄνω ἀριστερὰ πρὸς τὰ κάτω δεξιά: Ἀγώνισμα. Ἐκ τῶν κάτω ἀριστερὰ πρὸς τὰ ἄνω δεξιά: Ἕνα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα νησιὰ τοῦ Αἰγαίου, ὅπως λέγεται κοινῶς.

ΑΝ. Α. ΧΑΛΑΣ



ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



Στερεώσατε ἕνα διαφανὲς χαρτὶ ἐπάνω στὸ σχέδιο καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν σας τὸν πρῶτο ἀριθμὸ κάθε καμματιοῦ, χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει:

1 μὲ γκρίζο, 2 μὲ πράσινο ἀνοικτό, 3 μὲ πράσινο σκοῦρο, 4 μὲ κόκκινο, 5 μὲ κίτρινο, 6 μὲ καφέ, 7 μὲ μαῦρο, 8 μὲ μπλὲ ἀνοικτό. Ὅπου ὑπάρχει 0 θὰ μείνη λευκό.

Ἔπειτα στερεώσατε ἄλλο διαφανὲς χαρτί, χρωματίσατε, ὁδηγούμενοι αὐτὴ τὴ φορὰ ἀπὸ τὸν δεύτερο ἀριθμὸ κάθε κομματιοῦ.

Τρίγωνον

* * * * * *
* * * * *
* * * *
* * *
* *
*

1η σειρά: Νῆσος τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, 2α σειρά: Αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης, 3η σειρά: Δένδρον, 4η σειρά: Ἔτσι ὠνομάζοντο οἱ Ρῶσοι ἀπὸ τοὺς Βυζαντινούς, 5η σειρά: Τὸ ὑπάρχον, 6η σειρά: Σύμφωνον.

Τὰ αὐτὰ καὶ καθέτως.

Σ. Α. ΣΗΦΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 50οῦ ΦΥΛΛΟΥ

Σ τ ο ι χ ε ι ό γ ρ ι φ ο ς: Πάρος—σπάρος. Α ἴ ν ι γ μ α: Βόλος—βόλος. Τ ρ ί γ ω ν ο ν: Ἄρωμα, Ρώμη, ὠμή, μή, Α. Μ α γ. ε ἰ κ ὼ ν χωρὶς εἰκόνα: Μέλι (πᾶΜΕ Λἰλή). Π ο ι κ ί λ η Ἀ κ ρ ο σ τ ι χ ί ς: Ροδανὸς (Ρώμη, ΡΟδος, λάΔι, μαχΑἶρι, ΚολωΝία, ἸαπετΟς, στρατΟς). Σ υ λ λ α β ό γ ρ ι φ ο ς: Σύλλας(Σὶ—λά—ς). Κ ρ υ π τ ο γ ρ α φ ι κ ό ν: Ἀμερική, ἡμέρα, Μαρία, κερί, ἠρεμία, Κριμαία, μάρμαρα, κρέμα.

Ἀκροστιχίς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου.

1) Πόλις τῆς Κρήτης, 2) Ἀρχαία Θεά, 3) Γυναικεῖον ὄνομα, 4) Δὲν εἶναι καλός, 6) Ἀριθμητικόν, 7) Κλωστές, 8) Ὑπομονητικὸν ζῶον, 9) Κράτος τῆς Β. Εὐρώπης.

Π. Κ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Πυραμίς

\+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

1η σειρά: Σύμφωνον, 2α σειρά: Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 3η σειρά: Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ, 4η σειρά: Ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου, 5η σειρά: Κράτος τῆς Εὐρώπης.

Οἱ Σταυροὶ καθέτως: Χερσόνησος τῆς Ἀσίας.

Σ. Α. ΣΗΦΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Νηκτικὰ

Στὸ μάθημα τῶν φυσικῶν:

Ὁ δ ά σ κ α λ ο ς: Πῶς ὀνομάζονται τὰ πτηνὰ ποὺ κολυμβοῦν;

Ὁ μ α θ η τ ή ς: Νυκτικά.

Ὁ δ ά σ κ α λ ο ς: Καὶ πῶς ἀλλοιῶς;

Ὁ μ α θ η τ ὴ ς ὕστερα ἀπὸ σκέψη.
— Καὶ μπιτζάμες!

Πλησίασε...

Ἡ κ ό ρ η.— Μαμά, βγῆκα πρώτη στὴ ζωολογία.

Ἡ μ α μ ά.— Καὶ τί σ' ἐρώτησαν;

Ἡ κ ό ρ η.— Πόσα ποδάρια ἔχει ἕνα σκυλὶ καὶ εἶπα τρία!

Ἡ μ α μ ά.— Καὶ βγῆκες πρώτη μ' αὐτὴν τὴν ἀπάντησι;

Ἡ κ ό ρ η.— Ναὶ γιατὶ οἱ ἄλλες ἀπήντησαν μόνο δύο.

Νὰ τὸν ξυπνᾶ!

Ὁ Τοτὸς στὴ νέα ὑπηρέτρια:

—Ἄκου δῶ Μαρία, ἅμα σοῦ χτυπῶ τὸ κουδοῦνι, νὰ ἔρχεσαι ἀμέσως νὰ μὲ ξυπνᾶς!

Ὅλα τ' ἄλλα...

Μ π α μ π ᾶ ς.— Ἔμαθες τὸ ἀλφάβητο παιδί μου;

Μ π έ μ π η ς: Ναί, μπαμπᾶ.

Μ π α μ π ᾶ ς: Καλά, πές μου: Ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄλφα, ποιὸ γράμμα ἔρχεται;

Μ π έ μ π η ς: Ὅλα τ' ἄλλα μπαμπᾶ.

Ὁ παρᾶς...

Ὁ κ α θ η γ η τ ή ς: «Κάλλιον ὀψιμαθὴ ἢ ἀμαθὴ εἶναι...» Τί σημαίνει ἐδῶ τὸ «ἢ», Τόλη;

Ὁ Τόλης δὲν ξέρει. Ὁ Νῖκος τοῦ ψυθυρίζει ἀπὸ πίσω του:

— «Παρά», «παρά»!...

Κι' ὁ Τόλης ποὺ θέλει πάντα νὰ ἑλληνίζη.

— «Χρῆμα» κύριε καθηγητά.



ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΠΡΙΓΚΗΠΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

Είς τὴν ἑορτάσασαν τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην μικρὰν πριγκήπισσαν Σοφίαν, προσφιλῆ θυγατέρα τῶν Α. Β. Υ. Διαδόχου Παύλου καὶ Φρειδερίκης, Γενικῶν Ἀρχηγῶν τῆς Ε.Ο.Ν. τὰ μέλη της ὑποβάλλουν τὰς πλέον θερμὰς καὶ εἰλικρινεῖς εὐχάς των πρὸς τὸν πρῶτον βλαστὸν τοῦ Διαδοχικοῦ ζεύγους τῆς Ἑλλάδος καὶ εὔχονται πᾶσαν εὐημερίαν εἰς Αὐτὴν καὶ τοὺς Ὑψηλοὺς γονεῖς της.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Πρὸς τοὺς κ.κ. Γ. καὶ Θ. Ἀφεντάκη τῆς «Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας Χάλυβος» εἰς τὴν Χαλκίδα ἀπεστάλη ἡ κάτωθι ἐπιστολὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου κ. Ι. Μεταξᾶ:

«Ἔλαβον γνῶσιν ὅτι ἡ ὑμετέρα Βιομηχανία προσέφερεν, ἐντελῶς δωρεάν, εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας 175 ἐμβολιαστήρια καὶ 15 ἐργαλεῖα κεντρισμοῦ.

Πιστεύσατέ με, ὅτι ἡ προσφορά σας αὐτὴ μὲ συνεκίνησεν ἰδιαιτέρως καὶ ἔδωσεν ἀφορμὴν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν νὰ διαπιστωθῇ ὅτι εἰς τὰ παιδιὰ τῆς πατρίδας μας πρέπει νὰ παρέχωμεν ὅλα μας τὰ μέσα καὶ ὅλην τὴν δύναμίν μας, διότι αὐτὰ εἶναι οἱ αὐριανοὶ γεωργοί, οἱ γεωπόνοι καὶ οἱ ἐπιστήμονες τῆς αὔριον, τὰ ἀγαπητὰ τέλος παιδιὰ τῆς πατρίδος μας.

Εἶμαι βαθύτατα συγκεκινημένος διὰ τοῦτο καὶ σᾶς διαβιβάζω μαζὶ μὲ τὰς θερμάς μου εὐχαριστίας καὶ τὰ συγχαρητήριά μου».

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως
καὶ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν.
Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ ΠΟΡΤΟ-ΡΑΦΤΗ

Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ἡ Α.Ε. ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἰ. Μεταξᾶς, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Γενικὸν Ἐπόπτην τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀττικοβοιωτίας καὶ τὴν Περιφερειακὴν Διοικήτριαν Θηλέων Ἀττικοβοιωτίας, ἐπεσκέφθη τὸ στρατόπεδον Βαθμοφόρων Φαλαγγιτισσῶν εἰς Πόρτο-Ράφτη.

Αἱ ἐστρατοπεδευμέναι Φαλαγγίτισσαι ὑπεδέχθησαν ἐνθουσιωδῶς τὸν Ἀρχηγόν, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἐπεθεώρησε τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Στρατοπέδου, ἐζήτησε μὲ πατρικὸν ἐνδιαφέρον πληροφορίας διὰ τὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν εἰς αὐτό. Ὅπως δὲ αἱ Φαλαγγίτισσαι μ' ἕνα στόμα ἐξέφρασαν τὸν ἐνθουσιασμό τους διὰ τὴν ὑπέροχη στὸ Στρατόπεδο ζωή τους καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη τους πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ δι' αὐτήν, καὶ ὁ Ἀρχηγὸς ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὴν διοργάνωσιν τοῦ Στρατοπέδου.

Ο Κ.Ε.Ν. ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ ΤΟΥ

Ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλέξανδρος Ν. Κανελόπουλος συνεχίζων τὴν περιοδείαν του εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα καὶ τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν Σχηματισμῶν, τῶν στρατοπέδων καὶ τῶν κατασκηνώσεων τῆς Ε.Ο.Ν., ἐπεσκέφθη τὴν Κοζάνην. Κατὰ τὴν μετάβασίν του ἐπεθεώρησε τὰ τμήματα Τορνάσου, Ἐλασσῶνος καὶ Σερβίων. Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην ἀνεχώρησε εἰς Καστοριὰν πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Τὰ τμήματα τῶν παρ' ὁδὸν κωμοπόλεων καὶ χωρίων εἶχον παραταχθῇ διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν καὶ νὰ τὰ ἐπιθεωρήσῃ.

Ο Β΄ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἔγιναν οἱ μεγάλοι ἀθλητικοὶ ἀγῶνες τῶν Β' Ἀθλητικῶν Διαγωνισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν., μετὰ τοὺς Πανελληνίους ἀγῶνας τῆς Ὀργανώσεως τοὺς τελεσθέντας τὴν ἄνοιξιν εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον τῶν Ἀθηνῶν. Δύο περίπου χιλιάδες νέων καὶ νεανίδων ἀθλητῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ἠγωνίσθησαν εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς ὡς ἐκπρόσωποι τῶν μυριάδων ἀθλουμένων μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα.

Καμμία Περιφερειακὴ Διοίκησις τῆς Ὀργανώσεως δὲν ἔμεινεν ἐκτὸς τοῦ ὡραίου αὐτοῦ ἀθλητικοῦ διαγωνισμοῦ. Ὅλαι ἔστειλαν εἰς τὰς πόλεις ὅπου ἔγιναν ἀγῶνες τοὺς Φαλαγγίτας ἀθλητάς των καὶ τὰς Φαλαγγιτίσσας ἀθλητρίας των, ποὺ ἠγωνίσθησαν — κατὰ τὰς ληφθείσας εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν ἀναφοράς — ὅπως θέλει νὰ ἀγωνίζωνται εἰς τοὺς στίβους τοῦ ἀθλητισμοῦ τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ὁ Ἀρχηγός. Μὲ πνεῦμα ἀθλητικό, μὲ ὁρμὴν καὶ ἐπιμονὴν φαλαγγιτικήν, μὲ σκοπόν, ὄχι τὴν μεγάλην ἐπίδοσιν, ἀλλὰ τὴν ὡραίαν ἀθλητικὴν νίκην.

Ἀθλητικοὶ διαγωνισμοὶ ἔγιναν τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς εἰς τὰ Χανιὰ τῆς Κρήτης, τὴν Ἐλευσῖνα, τὴν Τρίπολιν, τὴν Πρέβεζαν, τὴν Θεσσαλονίκην, τὴν Φλώριναν καὶ εἰς τὴν Ἀλεξανδρούπολιν. Τοὺς ἀγῶνας τῆς Θεσσαλονίκης παρηκολούθησε καὶ ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλ. Κανελλόπουλος, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκήρυξε τὴν ἔναρξίν των καὶ ἀπένειμε τὰ ἔπαθλα εἰς τοὺς νικητὰς καὶ τὰς νικητρίας ἐκ μέρους τῆς Α.Ε. τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. Ι. Μεταξᾶ.

Πρὸ τῆς τελέσεως τῶν ἀγώνων ἀνεγνώσθη παντοῦ χαιρετιστήριον τηλεγράφημα τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς ἀγωνιστὰς καὶ τὰς ἀγωνιστρίας ὑπὸ τὰς θερμὰς ἐπευφημίας τῶν παρισταμένων θεατῶν, τῶν ἀθλητῶν καὶ τῶν ἀθλητριῶν. Τὸ τηλεγράφημα τοῦ Ἀρχηγοῦ ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Χαιρετίζω μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ σημερινὴν δευτέραν ἐντὸς τοῦ ἔτους συγκέντρωσίν σας εἰς στίβους ἀθλητισμοῦ Ε.Ο.Ν. Εἶμαι βέβαιος, ἀθληταὶ καὶ ἀθλήτριαι τῆς Ε.Ο.Ν., ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν θὰ ἐπιδείξετε πνεῦμα ἁγνῶν φιλάθλων καὶ μαχητικότητα φαλαγγιτικὴν διὰ νὰ κατακτήσετε τὴν ὡραιοτέραν τῶν νικῶν ποὺ ἀναμένω ἀπὸ σᾶς εἰς ἀθλητικοὺς ἀγῶνας τῆς Ὀργανώσεώς μας καὶ ἡ ὁποία δὲν ἔγκειται εἰς τὴν ἐπιτυχίαν μεγάλων ἐπιδόσεων. Μετὰ τοὺς ἀγῶνας νικηταὶ καὶ ἡττημένοι ἐξ ἴσου ὅμως τιμημένοι ἀγωνισταὶ τῆς Ε.Ο.Ν. ἐπιστρέψετε εἰς τὶς ἰδιαίτερες πατρίδες σας καὶ συνεχίσετε μὲ τὸν ὑπέροχο ἐνθουσιασμὸ ποὺ σᾶς διακρίνει τὸν ὡραῖον ἀγῶνα τῆς ζωῆς μας διὰ τὴν δόξαν, τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν τιμὴν τῆς Πατρίδος μας.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ»

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

Παρ' ὀργάνων τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ἐνηργήθη οἰκονομικὴ ἐπιθεώρησις τῶν Διαχειρίσεων τῶν Νομαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν Ἕβρου, Κερκύρας, Θεσπρωτίας.

Αἱ σχετικαὶ ἐκθέσεις ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Γ. Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. ἐνεκρίθη ὁ προσωρινὸς Κανονισμὸς τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν Ε.Ο.Ν. Αὐτή, συμφώνως μὲ τὸν Κανονισμὸν τοῦτον, ἀποτελεῖται ἐξ 6 Διευθύνσεων, 2 Γενικῶν Διαχειρίσεων Κεντρικῶν Πρατηρίων καὶ Γραφείου ἐκμεταλλεύσεως κινηματογραφικῶν ταινιῶν.

Διὰ τοῦ Κανονισμοῦ τούτου συνεκροτήθη ἰδία Διεύθυνσις, ἐντεταγμένη εἰς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν Περισυλλογῆς πρώτων ὑλῶν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ 4 τμήματα.

1) Τμῆμα περισυλλογῆς καὶ ἐμπορίας χάρτου.

2) Τμῆμα μετάλλων.

3) Τμῆμα ἀρωματικῶν εἰδῶν διὰ τὴν ἐμπορίαν τῶν παραγομένων ἐν Ἑλλάδι τοιούτων εἰδῶν, π. χ. χαμομῆλι, θρούμπι, τίλλιο, φλαμοῦρι κλπ., τὰ ὁποῖα συλλέγονται ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως κατὰ τὰς ἐκδρομάς των.

4) Τμῆμα φιλοτελισμοῦ. Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἔχει τὴν ἁρμοδιότητα ἐπὶ τῆς ἐμπορίας τῶν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν δωρουμένων γραμματοσήμων καὶ γενικῶς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν φιλοτελιστικοῦ πνεύματος μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ε.Ο.Ν. καὶ κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας συνεκροτήθη Ἐπιτροπὴ ἐξ ἑνὸς συντ)ρχου Ἐπιμελητείας, δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Γενικῆς Δ)σεως Δημοσίου Λογιστικοῦ καὶ ἑνὸς ἀνωτέρου τοιούτου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, μὲ τὴν ἐντολὴν ὅπως προβῇ εἰς ἐπιθεώρησιν τοῦ ὀργανωθέντος οἰκονομικοῦ συστήματος τῆς Ὀργανώσεως πρὸς διαπίστωσιν ἐὰν μὲ τὸ καθιερωθὲν σύστημα διασφαλίζωνται τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντά της καὶ γίνεται κανονικῶς ἡ διαχείρισις τῶν πόρων της.

ΘΑ ΣΥΝΕΧΙΣΘΗ Η ΠΕΡΙΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ

Πολλοὶ τῶν Ἀθηναίων καταστηματαρχῶν καὶ πολλαὶ Ἀθηναῖαι οἰκοκυραὶ ἐρωτοῦν τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας ἐὰν θὰ συνεχίσῃ τὴν περισυλλογὴν τῶν ἀχρήστων. Ἀνακοινοῦται ἁρμοδίως ὅτι ἡ περισυλλογὴ τὴν ὁποίαν ἤρχισεν ἡ Ε.Ο.Ν. θὰ συνεχισθῇ ὁπωσδήποτε, ἐντὸς τῶν ἡμερῶν δὲ θὰ ἀνακοινωθῇ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ διεξάγεται πλέον αὐτή, βάσει τῶν διδαγμάτων τῆς πρώτης ἐξορμήσεως.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἐπειδὴ πολλοὶ ἔχουν διάφορα ἄχρηστα εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ε.Ο.Ν., ἰδίᾳ δὲ ἄχρηστον χάρτην, δύνανται νὰ εἰδοποιοῦν σχετικῶς τὴν Ὀργάνωσιν (Γενικὴν Διεύθυνσιν Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν), ἡ ὁποία διὰ τῶν συνεργείων τῆς περισυλλογῆς ἀχρήστων θὰ φροντίζῃ διὰ τὴν παραλαβήν των.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἀνακοινοῦται ἁρμοδίως ὅτι ἀπὸ τῆς 12ης τρέχοντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἡμέρας Πέμπτης ἐ. ἔ. ἤρχισεν ἡ λειτουργία τῶν Κεντρικῶν Πρατηρίων τῆς Ε.Ο.Ν., ὅπου γίνεται πώλησις τοῖς μετρητοῖς: στολῶν, διαφόρων εἰδῶν καὶ ὑφασμάτων Ε.Ο.Ν. εἰς τιμὰς ἀσυναγωνίστους.

Τὰ Πρατήρια αὐτὰ κεῖνται εἰς τὴν πλατεῖαν Ἁγίου Γεωργίου (Καρύτση) ἀριθ. 6, ὄπισθεν τοῦ ὁμωνύμου Ναοῦ. Πώλησις τῶν εἰδῶν θὰ γίνεται εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ



Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

Ἀθηνῶν

ΕΚΔΡΟΜΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ — ΦΑΛΑΓΓΙΤΩΝ

Ἀφίχθησαν εἰς τὴν πόλιν μας ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, ὅπου εἶχον μεταβῆ διὰ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰς ἀρχαιότητας, 100 Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Κατὰ τὴν ἐδῶ ἄφιξίν των ἔτυχον ἐνθουσιωδεστάτης ὑποδοχῆς ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτισσῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πρωτευούσης. Τὸ ἑσπέρας παρετέθη ὑπὸ τῆς Ὑποδιοικήσεως Παν)μίου Ἀθηνῶν πρὸς τιμὴν τῶν ἐκδρομέων γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρέστησαν οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. κ. Παπασταύρου καὶ Κυριακόπουλος, οἵτινες καὶ συνώδευσαν αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἐκδρομήν των, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γαλανός, ἐπίτιμος Διοικητὴς Δ.Α.Σ.Α., καὶ ὁ Ἐπίσης παἀκαδημαϊκὸς κ. Σπῦρος Μελᾶς. ρέστησαν ὁ Διοικητὴς Δ.Α.Σ.Α. καὶ οἱ Διοικηταὶ τῶν Ὑποδιοικήσεων Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος, ὑπὸ τὰς θερμοτάτας ἐκδηλώσεις τῶν Φαλαγγιτῶν, ὡμίλησαν ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδ. Ἀθηνῶν, ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Σπῦρος Μελᾶς καὶ ὁ Διοικητὴς Δ.Α.Σ.Α., τονίσαντες τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν ἀγάπην μὲ τὴν ὁποίαν περιβάλλει ἡ παλαιὰ Ἑλλὰς τοὺς ἡρωϊκοὺς Μακεδόνας.

Ἐκ μέρους τῶν Μακεδόνων φοιτητῶν ὡμίλησεν ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδ. Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης, ἐκφράσας τὴν συγκίνησίν του διὰ τὰς ἐκδηλώσεις τῶν Ἀθηναίων φοιτητῶν. Τὰς προσφωνήσεις ἐκάλυπτον ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Οἱ ἐκδρομεῖς ἀνεχώρησαν διὰ Θεσσαλονίκην τὴν 13ην τρ. μὲ τὰς καλλιτέρας ἐντυπώσεις.

Τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως τῆς Δ.Α.Σ.Α. συνεχίσθησαν καθ' ὅλον τὸ θέρος κανονικῶς.

— Αἱ προπονήσεις τῶν σκοπευτῶν εἰς τὸ Σκοπευτήριον Ὑμηττοῦ καὶ τῆς κολυμβητικῆς ὁμάδος εἰς τὸ Ὀλυμπιακὸν Κολυμβητήριον ἐξακολουθοῦν μὲ τὸν αὐτὸν πάντοτε ρυθμόν.

Θεσσαλονίκης

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ ΤΗΣ Δ.Α.Σ.Θ.

Μεταξὺ τῶν 84 στρατοπέδων καὶ κατασκηνώσεων τῆς Ε.Ο.Ν., ποὺ ἐλειτούργησαν κατὰ τὸ ἐφετεινὸν θέρος δι' ἑκατὸν περίπου χιλιάδας μελῶν τῆς Ὀργανώσεως, συγκαταλέγεται καὶ τὸ στρατόπεδον τῆς Δ.Α.Σ.Θ. εἰς μίαν ἀπὸ τὶς πιὸ ὡραῖες γραφικὲς τοποθεσίες τῆς Λούτσας. Στὸ στρατόπεδο αὐτὸ πέρασαν ἡμέρες χαρᾶς καὶ εὐτυχίας, συνάμα δὲ καὶ συνεπλήρωσαν τὴν ἐκπαίδευσίν των 412 Ταλαγγίτισσες, δόκιμοι βαθμοφόροι. Τέσσαρες ἀποστολαὶ διενηργήθησαν εἰς τὸ Στρατόπεδον τῆς Δ.Α.Σ.Θ. ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου, ὅτε ἤρχισεν ἡ λειτουργία του μέχρι τῆς 11ης Σεπτεμβρίου. Αἱ τρεῖς πρῶται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου μέχρι τῆς 15ης Αὐγούστου διὰ 324 Φαλαγγιτίσσας τῆς Δ.Α.Σ.Θ. καὶ ἡ τετάρτη διὰ 80 βαθμοφόρους τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Θηλέων, αἱ ὁποῖαι ἐξεπαιδεύθησαν ὡς διοργανωταὶ στρατοπέδων.

Ἡ Α. Ε. ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης ἐπεθεώρησε τὸ Στρατόπεδον ἐπανειλημμένως, πάντοτε δὲ ἐξεφράσθη μὲ ἱκανοποίησιν διὰ τὴν διοργάνωσιν καὶ τὴν λειτουργίαν του.

ΕΠΑΙΝΟΣ

Διὰ διαταγῆς τῆς Κ. Δ. καὶ κατόπιν ἀναφορᾶς τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης, ἐξ ἧς ἐμφαίνεται ὅτι Φαλαγγῖται τοῦ Στρατοπέδου Μονῆς Φανερωμένης τὰ μέγιστα συνετέλεσαν εἰς τὴν κατάσβεσιν πυρκαϊᾶς τοῦ ὁμωνύμου δάσους,

Ἐπηνέθησαν

ὁ Στρατοπεδάρχης καὶ οἱ Φαλαγγῖται τοῦ ἄνω Στρατοπέδου, διότι διὰ τῆς πράξεώς των ταύτης ἀπέδειξαν πλήρη καὶ βαθυτάτην κατανόησιν τῶν ἀρχῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ

Ζούγκλα καὶ Τὰμ-Τὰμ στὴν καρδιὰ τῆς Ἀττικῆς, φαντασθήκατε ποτέ; Καὶ ὅμως ὑπάρχει, ἕνα χιλιόμετρο μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἐκάλη, σὲ μιὰ πευκόφυτη ἔκτασι, μὲ πυκνή, πυκνότατη βλάστησι καὶ ἄφθονα νερά. Μόνον ὅτι δὲν ἔχει ἄγρια θηρία καὶ ὅτι στὴ θέσι τους ὑπάρχουν θηρία... ὑγείας, ζωῆς, χαρᾶς καὶ εὐτυχίας. Ἑκατὸν πενήντα Φαλαγγίτισσες τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης, ποὺ ἐκπαιδεύονται ὡς μουσικοί. Καὶ Τὰμ-Τάμ; Ἁπλούστατα τὰ τύμπανα τῶν Φαλαγγιτισσῶν ποὺ γίνονται τυμπανίστριες.

Πρόκειται μὲ ἄλλα λόγια περὶ ἑνὸς ἀκόμη ἀπὸ τὰ πολλὰ Στρατόπεδα τῆς Ε.Ο.Ν. γιὰ τὰ παιδιά της, ποὺ εἶναι ὅμως πολὺ διαφορετικὸ ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα, ἀφοῦ σ' αὐτὸ ἀφ' ἑνὸς μὲν παραθερίζουν καὶ ἐκπαιδεύονται ὀλίγα παιδιά, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐκπαίδευσις τῶν παιδιῶν αὐτῶν ποὺ παραθερίζουν εἶναι εἰδικὴ καὶ γίνεται μόνον στὴ μουσική. Ἡ ζωὴ πάντως καὶ στὸ Στρατόπεδο αὐτὸ εἶναι ἴδια μὲ τὴ ζωὴ στὰ ἄλλα Στρατόπεδα. Ζωὴ φαλαγγίτικη, τροφὴ πλουσιωτάτη, παιγνίδια ἄφθονα, χαρὰ ἀστείρευτη, ὕπνος κανονικός. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἀγάπη ἀδελφικὴ μεταξὺ ὅλων τῶν Φαλαγγιτισσῶν, ποὺ ἀποτελοῦν τὴ μικρὴ κοινωνία τοῦ Στρατοπέδου καὶ ἀληθινὰ μητρικὴ μέριμνα τῆς Διοικητρίας τοῦ Στρατοπέδου καὶ τῶν βοηθῶν βαθμοφόρων.

Οἱ 150 Φαλαγγίτισσες τοῦ Στρατοπέδου τῆς Ε.Ο.Ν. στὴν Ἐκάλη θὰ ἀποτελέσουν τὴν πρώτη μεγάλη μουσικὴ μπάντα Φαλαγγιτισσῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης. Τί θὰ κατορθώσουν μὲ τὴν ἐκπαίδευσι στὸ Στρατόπεδό τους θὰ τὸ δοῦμε ὅταν μετὰ τὴν συμπλήρωσί της θὰ κατέβουν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ θὰ παρελάσουν ἀπὸ τὰς κεντρικὰς ὁδούς. Πάντως ἀπὸ τὰς ἕως σήμερα προόδους των φαίνεται ὅτι ἡ μπάντα των θὰ μᾶς καταπλήξῃ.

ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΜΕΝΑΙ ΤΗΣ Π. Δ. ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Ἡ Περιφ. Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἐφιλοξένησεν εἰς Ἀθήνας κατὰ τὴν ἐπάνοδόν των ἐκ τοῦ Στρατοπέδου «Ἰωάννης Μεταξᾶς» τὰς 30 Φαλαγγιτίσσας Φλωρίνης καὶ Ἐδέσσης. Κατήρτισε δὲ πλῆρες πρόγραμμα τῆς φιλοξενίας.

Οὕτω αἱ φιλοξενούμεναι τῶν Φαλαγγιτισσῶν Πρωτευούσης ἐξῆλθον εἰς περίπατον ἀνὰ τὰ ἀξιοθέατα τῆς πόλεως καὶ ἐξέδραμον εἰς τὸν Μαραθῶνα, ὅπου ὡμίλησε πρὸς αὐτὰς Ἐπιτελὴς τῆς Π.Δ.Θ.Π. Ἐπίσης ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὸ Μουσεῖον της, διάφορα ἀξιοθέατα τῆς πόλεως καὶ τὸ Στρατόπεδον τῶν μουσικῶν Φαλαγγιτισσῶν εἰς τὴν Ἐκάλην.

— Ἐπίσης ἡ Π.Δ.Θ.Π. ἐφιλοξένησε καὶ τὰς Φαλαγγιτίσσας δοκίμους βαθμοφόρους, αἱ ὁποῖαι ἐξεπαιδεύθησαν ὡς διοργανωταὶ Στρατοπέδων εἰς τὴν Κατασκήνωσιν τῆς Δ.Α.Σ.Θ. εἰς Λούτσαν.

Αἱ ὡς ἄνω Φαλαγγίτισσαι ἐπεσκέφθησαν τὰ Μουσεῖα, τὴν Λίμνην Μαραθῶνος, τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὰς παιδικὰς ἐξοχὰς τῆς Βούλας. Αἱ ἐν λόγῳ Φαλαγγίτισσαι προήρχοντο ἐξ ὅλων τῶν Περιφ. Διοικήσεων Ε.Ο.Ν. Θηλέων, παρέμειναν δὲ εἰς τὸ Στρατόπεδον ἐκπαιδεύσεώς των ἐπὶ 20ήμερον. Ἡ Α. Ε. ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης ἐπεθεώρησε τὸ Στρατόπεδόν των τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακήν.

Η Β' ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΒΑΘΜΟΦΟΡΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἡ κίνησις τῆς προπαρελθούσης Τετάρτης ἦτο ζωηροτάτη. Ἐπέστρεψαν αἱ δόκιμοι βαθμοφόροι ἀπὸ τὸ Στρατόπεδόν των καὶ διηγοῦνται τὶς χαρὲς τῆς ζωῆς των εἰς αὐτό. Ἐξ ἄλλου εἶχον ἀρχίσει αἱ ἑτοιμασίαι τῆς ἀναχωρήσεως τῶν 600 δοκίμων Φαλαγγιτισσῶν βαθμοφόρων τῆς δευτέρας εἰς τὸ ἴδιον Στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξᾶς» ἀποστολῆς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευοήσης.

Καὶ αἱ 600 Φαλαγγίτισσαι τῆς δευτέρας ἀποστολῆς θὰ παραμείνουν εἰς τὸ Στρατόπεδον ἐπὶ 20 ἡμέρες, συμπληροῦσαι τὴν ἐκπαίδευσίν των, ὡς βαθμοφόρων. Καὶ τῆς νέας αὐτῆς ἀποστολῆς μετέχουν μαθήτριαι καὶ ἐργαζόμεναι Φαλαγγίτισσαι, διὰ τὰς ὁποίας ἡ Ε.Ο.Ν. ἐφρόντισε νὰ ἐξασφαλίσῃ ἀδείας ἀπὸ τὰς ἐργασίας των.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΝ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Αἱ συγκεντρώσεις τῶν Φαλαγγιτισσῶν τῆς Υ. Θ. Π. συνεχίζονται καθ' ἑκάστην Τετάρτην. Αἱ συγκεντρώσεις αὐταὶ εἶναι πάντοτε εὐχάριστοι καὶ τελειώνουν ὅλαι μὲ τὸν ὕμνον τῆς Νεολαίας καὶ ἄλλα ἐθνικὰ τραγούδια.

— Εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς ἤρχισεν ἡ ἐκμάθησις τῆς ποδηλασίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιδίδονται μὲ μεγάλην θέλησιν καὶ χαρὰν αἱ Φαλαγγίτισσαι.

— Τὴν Κυριακὴν αἱ Σκαπάνισσαι συνεκεντρώθησαν εἰς τοὺς Ὑποτομεῖς των, ὅπου καὶ ἐψυχαγωγήθησαν.

Ἄλλοι Ὑποτομεῖς, ὅπως οἱ 1ος, 2ος, 5ος, 9ος καὶ 20ός, ἐπροτίμησαν νὰ κάμουν μικρὰς πορείας εἰς τὸ θέατρον Διονύσου, εἰς τὸν Λόφον τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, εἰς τὸν Βοτανικὸν Κῆπον, τὸ Πάρκο καὶ ἄλλα μέρη, ὅπου ἐχόρευσαν ἑλληνικοὺς χοροὺς καὶ ἐτραγούδησαν ἐθνικὰ τραγούδια καὶ τῆς Νεολαίας.

ΠΕΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ Ε.Κ.Α.Π.

Τριανταπέντε δόκιμοι βαθμοφόροι τοῦ 8ου Ὑποτομέως Νότου τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης ἐπεσκέφθησαν τὰ ἐργοστάσια τῆς Ἑταιρίας Κατασκευῆς Ἀντιασφυξιογόνων Προσωπίδων ἐν Καλλιθέᾳ. Ἡ Διεύθυνσις τῶν Ἐργοστασίων διέθεσε πεπειραμένους ὑπαλλήλους της, οἱ ὁποῖοι εἰς δύο ὁμάδας ἐξήγησαν εἰς τοὺς βαθμοφόρους τῆς Ε.Ο.Ν. τὰς λεπτομερείας τῆς κατασκευῆς τῶν προσωπίδων καὶ τὸν τρόπον χρήσεως αὐτῶν. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῆς ἡ Διεύθυνσις προσέφερε δωρεὰν εἰς τὴν Π.Δ.Θ.Π. μίαν πλήρη σειρὰν προσωπίδων (προσωπίδα ἀμάχου πληθυσμοῦ, προσωπίδα πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας, στρατιωτικὴν προσωπίδα κλπ.) διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων της.

ΟΙ ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΙ ΔΙΑ ΤΑ ΔΑΣΗ ΜΑΣ

Ἐπειδὴ παρατηρεῖται ζωηρὰ ἐκδρομικὴ κίνησις εἰς τὸ δάσος τῆς Καισαριανῆς, ἡ 11 Φάλαγξ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης ἔσχε τὴν ὡραίαν πρωτοβουλίαν νὰ καθοδηγῇ διὰ τμημάτων της τοὺς ἐκδρομεῖς πρὸς πρόληψιν πυρκαϊῶν καὶ ἀποφυγὴν παντὸς εἴδους ζημιῶν, τὰς ὁποίας οὐχὶ σπανίως ἐπιφέρουν εἰς τὸ πράσινον τῆς Ἀττικῆς οἱ ἐκδρομεῖς.

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΠΥΡΚΑΪΑΣ ΥΠΟ ΦΑΛΑΓΓΙΤΩΝ

Τὴν Κυριακὴν εἰς τὸ δάσος τῆς ἄνω Βούλας καὶ καθ' ἣν ὥραν ἐγίνοντο αἱ ἀσκήσεις τοῦ 7ου Τάγματος τῆς Ὑποδιοικήσεως Νότου Π.Δ.Α.Π. ἐσημειώθη ἔναρξις πυρκαϊᾶς. Πρώτη κατέφθασε μία ὁμὰς Φαλαγγιτῶν τοῦ ἐν λόγῳ Ὑποτομέως, ἡ ὁποία μὲ αὐταπάρνησιν καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ στρατιωτικῆς δυνάμεως καὶ τῶν δασικῶν τοπικῶν ἀρχῶν ἐνετόπισαν καὶ κατέσβεσαν τὸ πῦρ. Ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς ἐζήτησε τὰ ὀνόματα τῶν Φαλαγγιτῶν, τοὺς συνεχάρη καὶ ὑπέβαλε τὴν εὐχὴν νὰ τύχωσιν εὐφήμου μνείας ἐκ μέρους τῆς Κ.Δ. Ε.Ο.Ν. Ἑλλάδος.

ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΚΑΤΑΣΒΕΣΙΣ

Πρὸ ἡμερῶν ἐξερράγη πυρκαϊὰ εἰς ἕνα ἐν τῇ ὁδῷ Ἀχαρνῶν Σιδηρωτήριον. Τὸ πῦρ ἠπείλησε πρὸς στιγμὴν νὰ μεταδοθῇ εἰς τὴν ἄνω πολυκατοικίαν, ἐνετοπίσθη ὅμως ὑπὸ τῶν προσδραμόντων Φαλαγγιτῶν τοῦ 4ου Τάγματος.

Οἱ περίοικοι συνεχάρησαν τοὺς Φαλαγγίτας καὶ τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς βαθμοφόρους αὐτῶν διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν αὐτοθυσίαν.



ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων



ΚΑΒΑΛΛΑ. — Τμήματα τής δυνάμεως τής έδρας τής Υποδιοικήσεως Παγγαίου (Έλευθερουπόλεως) έξέδραμον είς Νέαν Πέραμον.

Ή δύναμις, άποτελουμένη έκ 15 βαθμοφόρων, 62 Φαλαγγιτών καί 16 Σκαπανέων, έξετέλεσε τήν κάτωθι άσκησιν:

Χρησιμοποίησις έδάφους, άπόκρυψις τμημάτων άπό έχθρικής άεροπορίας, προχώρησις διά ζώνης βαλλομένης ύπό πυροβολικού καί ύπό πολεμικών άερίων, χρήσις ύποδειγματικής προσωπίδος διατεθείσης ύπό τού 25ου Συντάγματος Πεζικού, έκτίμησις άποστάσεων καί κατάδειξις άντικειμένου.

Τήν άσκησιν διηύθυνεν ό Ύποφαλαγγάρχης Λαμπίρης Τιμολέων' έκτελεστής ό Λοχίτης Βενετικίδης Ιωάννης.

Ή άσκησις έπέτυχε πλήρως.

Τήν έκδρομήν παρηκολούθησεν ό Διευθυντής Υγειονομικής Υπηρεσίας τής Υποδιοικήσεως Ιατρός Παπαδημητρίου, όστις καί άνέπτυξε τό θέμα «Θαλάσσια λουτρά».

Διά τήν ψυχαγωγίαν τών έκδρομέων είχε διατεθή ή Μουσική τής Υποδιοικήσεως.

ΞΑΝΘΗ. — Τά Τμήματα τής Ε.Ο.Ν. τής ύπαίθρου, μέ άκράτητον ένθουσιασμόν καί εύγενικήν άμιλλαν, έξήλθον σύσσωμα είς τούς άγρούς καί προέβησαν είς τήν συγκομιδήν τών σιτηρών καί λοιπών καρπών, έκ τών παραχωρηθέντων είς τήν Ε.Ο.Ν. κλήρων.

Τά άποτελέσματα τής συγκομιδής ύπήρξαν λίαν ικανοποιητικά.

Αί Φαλαγγίτισσαι τής Υποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ξάνθης, αίσθανόμεναι άμέριστον άγάπην καί έκτίμησιν πρός τάς έθνικάς μας ένόπλους δυνάμεις καί ίδιαιτέρως πρός τούς άκοιμήτους φρουρούς τών συνόρων μας, κατεσκεύασαν ώραίαν καί καλλιτεχνικήν σημαίαν, τήν όποίαν άντιπροσωπεία τής Υποδιοικήσεως, μεταβάσα είς τά φυλάκια, παρέδωσεν είς τούς Άκρίτας μας έν μέσω έκδηλώσεων ένθουσιασμού καί εύχαριστιών τών φρουρών.

Τήν 24ην παρελθόντος μηνός άφίχθη έκ τού Στρατοπέδου Ε.Ο.Ν. Θάσου ή δευτέρα άποστολή τών βαθμοφόρων. Είς τά πρόσωπα όλων έλαμπεν ή χαρά, ή ύγεία καί ή πίστις πρός τά πεπρωμένα τής φυλής μας, τά όποία έκλήθησαν νά πραγματοποιήσουν ούτοι ώς πρωτοπόροι καί φορείς τών έθνικών ίδεωδών.

Τήν αύτήν ήμέραν άνεχώρησε διά Θάσον πρός έκπαίδευσιν ή άποστολή τών βαθμοφόρων τών Τμημάτων Θηλέων τής Περιφερειακής Διοικήσεως μέ πολλάς έλπίδας έπιτυχίας τού σκοπού των.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ. — Περί τό τέλος τού παρελθόντος μηνός άνεχώρησαν διά τό Στρατόπεδον Καλλιρράχης τής Θάσου τριάντα έπτά Φαλαγγίτισσαι καί βαθμοφόροι, συνοδευόμεναι ύπό τής Περιφ. Διοικητρίας, καθώς καί τρείς βαθμοφόροι διά τό Στρατόπεδον Ζούμπερι Άθηνών ίνα έκπαιδευθώσι.



ΙΩΑΝΝΙΝΑ.— Τό φτάσιμο τής Περιφερ. Διοικητρίας στό Στρατόπεδο Ε.Ο.Ν. Θηλέων έδωσε μεγάλη χαρά στίς Φαλαγγίτισσες πού άπό μέρες τήν περίμεναν καί εύκαιρία νά έκδηλώσουν όλον τόν ένθουσιασμό τους γιά τήν εύχάριστη διαμονή τους στή Δουρούτη, τήν πίστι πρός τόν Άρχηγό καί τήν ύπακοή τους στόν Κ.Ε.Ν. Ή Περιφερειακή Διοικήτρια ήλθε στό Στρατόπεδο γιά νά παρακολουθήση τήν έργασία άλλά καί νά παρευρεθή στήν σεμνή γιορτή πού τό Στρατόπεδο διωργάνωσε τιμώντας τούς νεκρούς τού 13, πού είναι θαμμένοι λίγο παραπάνω άπ' τή Δουρούτη. Στή γιορτή προσεκλήθη καί τό προσωπικό τής Σχολής Δουρούτης κι' όλοι μαζί κατά τίς 5 τό άπόγευμα ξεκίνησαν γιά τόν λοφίσκο όπου είναι ή άναθηματική στήλη.

Τό Τμήμα τής Ε.Ο.Ν. έν στολή άπέδωσε τιμάς καί μετά τήν δέησιν έπηκολούθησε κατάλληλη άπαγγελία φτιαγμένη έπί τούτω άπό τήν Στρατοπεδάρχη.

Έπίσης άλλη μιά Φαλαγγίτισσα άπήγγειλε τόν ύμνον τών προγόνων καί μιά Σκαπάνισσα κατέθεσε στεφάνι δάφνινο έκ μέρους όλων τών συναγωνιστών καί συναγωνιστριών τής Ελλάδος, ένώ όλο τό Τμήμα γονάτισε καί κράτησε ένός λεπτού σιγή. Μετά τό «Αίωνία ή μνήμη» οί προσκεκλημένοι καί ή Ε.Ο.Ν. έκάθησαν σέ έναν ίσκιο καί έκεί έτονίσθη ύπό τής Περιφ. Διοικητρίας ή βαθύτερη σημασία τής γιορτής αύτής καί άκολούθησε τό πρόγραμμα. Άσματα γιά τό Μπιζάνι κλπ. Προσεφέρθη σ' όλους κέϊκ κατασκευασμένο άπό τήν ένωμοτία τής κουζίνας έκείνης τής ήμέρας καί άργά τό βράδυ κατέβηκαν πάλι στό στρατόπεδο. Έπηκολούθησε ή ύποστολή τής σημαίας, τό παιγνίδι, φαγητό καί μετά ή ψυχαγωγία, έξαιρετική καί μέ καινούργια τραγούδια χαρισμένα στήν Περιφερειακή μας Διοικήτρια, ή όποία πραγματικά σάν μιά στοργική καί καλή μητέρα παρηκολούθησε νουθετούσα τά κορίτσια. Ή κυρία Περ. Διοικήτρια έμεινε στό στρατόπεδο καί τήν άλλη μέρα, παρηκολούθησε δέ τό πρόγραμμα άπ' τήν άρχή καί είδε τήν τάξι, τήν προθυμία καί τήν νοικοκυροσύνη τών κοριτσιών. Κατενθουσιασθείσα άπό τήν προπαίδευσι καί τήν διαφώτισι, ώμίλησε σχετικά μέ τό θέμα στίς Φαλαγγίτισσες, οί όποίες τήν κατεχειροκρότησαν.

Τήν παραμονή τής γιορτής τού Κ.Ε.Ν. τά κορίτσια έψαλαν τόν ύμνο του μέ έξαιρετική εύχαρίστησι κι' έζητωκραύγασαν μέ ένθουσιασμό ύπέρ τού Άρχηγού καί τού Κυβερνητικού Έπιτρόπου.



ΛΑΡΙΣΑ. — Άπό παντού, άπό τά μεγαλύτερα καί μικρότερα τμήματά μας, καταφθάνουν άναφοραί περιγράφουσαι τόν ένθουσιασμόν έπί τώ έορτασμώ τής έπετείου τής 4ης Αύγούστου. Είς είδικάς συγκεντρώσεις έγένοντο όμιλίαι έθνικού περιεχομένου, ώς καί σχετικαί μέ τόν έορτασμόν. Έδημιουργήθη ούτω ψυχολογία ένθουσιασμού, χαράς, καί όλοι είχον στρέψει τόν νούν καί τήν ψυχήν πρός τήν έπικειμένην 4ην Αύγούστου. Είς τάς μεγάλας πόλεις τής Περιφερειακής Διοικήσεως (π. χ. έν Λαρίση, Βόλω) μεγάλως ύπεβοήθησε τό έργον τού έορτασμού ό τύπος. Έδημοσιεύθησαν άρθρα συνεργατών (σχετικά μέ τόν έορτασμόν) καί περικοπαί τών ίστορικών λόγων τού Άρχηγού. Τή έμπνεύσει τού ΙΙΙ Γραφείου τής Περιφερειακής Διοικήσεως, έδημοσιεύθησαν άξιοπρόσεκτα καί ψυχολογημένα άρθρα είς έπίκαιρον θέσιν τών έφημερίδων. Άνευ προσπαθείας, αύτοβούλως καί κινούμενοι ύπό τής πίστεώς των Φαλαγγίται καί Σκαπανείς έπλημμύρουν τά Γραφεία τής Όργανώσεως. Όταν τέλος άνέτειλεν ή χαραυγή τής 4ης Αύγούστου τά πάντα ήσαν έτοιμα. Σαλπιγκταί έσάλπιζαν έμβατήρια, φιλαρμονικαί έπαιάνιζαν τό έωθινόν. Κίνησις, ένθουσιασμός, ζητωκραυγαί άκούονται παντού. Ό κόσμος, παρά τήν ζέστην καί παρ' όλον ότι οί πλείστοι τών κατοίκων τών πόλεων λείπουν είς τάς έξοχάς έσπευσε είς τάς πλατείας καί τά πεζοδρόμια, ίνα είλικρινώς μετάσχη είς τόν έορτασμόν καί καμαρώση τήν Νεολαίαν, ή όποία άρτία, άρτίως διαπαιδαγωγημένη, μέ σώμα γερόν, μέ νούν καί φρόνησιν, μέ χαρακτήρα, μέ πίστιν είς τάς άκαταλύτους άξίας, παρήλασε μέ σταθερόν βηματισμόν, ύπερήφανος καί άνδρεία. Είς τα πρόσωπα όλων ήτο ζωγραφισμένη ή πεποίθησις ότι βαδίζομεν μέ βεβαιότητα πρός μίαν καλλιτέραν αύριον, πρός ένα μέλλον πιό φωτεινό. Έγένοντο δεξιώσεις είς τά Γραφεία πολλών Υποδιοικήσεων, μετά τάς τελεσθείσας δοξολογίας. Τό άπόγευμα τής 4ης Αύγούστου είς πολλάς τών Υποδιοικήσεων έκτός τών χορών καί τών έθνικών άσμάτων, έγένοντο ποδηλατικοί καί άθλητικοί άγώνες (π. χ. έν Άλμυρώ). Είδικώς έν τή Υποδιοικήσει Άλμυρού έξερράγη πυρκαϊά, καθ' ήν ώραν έτελούντο οί χοροί. Άμέσως έντολή τού Υποδιοικητού έσπευσεν ένας Λόχος, όστις μέ συνεργεία μεταφοράς δοχείων ύδατος καί μέ άλλα μέσα κατώρθωσε νά έντοπίση τό πύρ είς έν μόνον διαμέρισμα, ένώ έτερον συνεργείον περιέσωσε πάν ό,τι πολύτιμον ύπήρχεν έν τή οίκία. Οί Φαλαγγίται άπαντες έπέδειξαν αύτοθυσίαν καί πρωτοβουλίαν καί άληθώς τούς άπεθαύμασε τό πλήθος. Τό γενικόν συμπέρασμα έκ τού έορτασμού είναι ότι μετέσχον αύθορμήτως Σκαπανείς καί Φαλαγγίται καί ότι τό πλήθος, ό λαός, έζητωκραύγασε τήν νέαν γενεάν, ήτις άνδρούται ίνα άναλάβη ύπευθύνως τήν «διαχείρισιν τών κοινών». Εύχάς καί εύγνωμοσύνην έξέφρασε τό πλήθος τού κόσμου πρός τόν δημιουργόν τού έθνικού μεγαλείου καί τόν συντελεστήν τής κοινωνικής άναμορφώσεώς μας.

Ή έκπαίδευσις Σκαπανέων καί Φαλαγγιτών συνεχίζεται, άν καί ή προσέλευσις έχει περιορισθή άρκετά λόγω τού ότι έχουν πολλά μέλη μας άναχωρήσει είς τάς έξοχάς.

Ή έκπαίδευσίς των γίνεται έκεί όπου παραμένουν καί ένθα ύπάρχουν τμήματά μας.

— Άπό μηνός καί πλέον λειτουργεί είς τήν ύπέροχον καί θαυμασίαν έξοχικήν τοποθεσίαν τού Άγίου Ιωάννου Τσαγγαράδας τό στρατόπεδον «Ιωάννης Μεταξάς» είς τό όποίον φοιτούν συναγωνισταί Φαλαγγίται καί Σκαπανείς τής περιφερειακής Διοικήσεως Λαρίσης. Είς τό στρατόπεδον τούτο συντελείται έργον έξόχως ύψηλόν άποβλέπον είς τήν άρμονικήν σωματικήν καί πνευματικήν άνάπτυξιν τών συναγωνιστών, άλλά πρό παντός είς τήν δημιουργίαν βαθμοφόρων άληθών, μέ πίστιν είς τόν άγώνα, μέ σφρίγος καί ζωήν, έτοίμων νά καταναλώσουν άπάσας τάς δυνάμεις των διά τό καλόν τής Όργανώσεως καί τής χώρας.

Ή έργασία τού στρατοπέδου, καθ' όλα σύμφωνος μέ τάς διαταγάς τής Κεντρικής Διοικήσεως καί τής Περιφερειακής τοιαύτης διεξάγεται άπολύτως έντός τών προκαθωρισμένων χρονικών πλαισίων.

Πάσα έργασία καί άσκησις έν τώ στρατοπέδω γίνεται πάντοτε προθυμότατα, μέ ζήλον καί ένθουσιωδώς μέ τήν συναίσθησιν ότι καί ή παραμικρά έργασία των είναι ένα λιθάρι, τό όποίον έναποτίθεται έπί τού όγκώδους οίκοδομήματος τού Γ' Νεοελληνικού Πολιτισμού. Περί ώραν 7.30 γίνεται ή έπαρσις τής σημαίας καί ψάλλεται ό Έθνικός ύμνος καί έν συνεχεία γίνεται ή σωματική άγωγή καί αί άθλοπαιδιαί.

Άργότερα γίνονται αί στρατιωτικαί άσκήσεις, διά νά έτοιμάσουν τούς μέλλοντας βαθμοφόρους καί νά τούς καταστήσουν ίκανούς νά έκπαιδεύσουν τάς μονάδας τάς όποίας θά τούς άναθέσουν.

Μετά τήν άναφοράν τού Λόχου γίνεται ή κολύμβησις, ή όποία άναμένεται έναγωνίως άπό τούς συναγωνιστάς. Ή έξις τής Ελληνικής φυλής πρός τό ύγρόν στοιχείον άφυπνίζει ολόκληρον τό σφρίγος καί τήν όρμήν τών συναγωνιστών, οί όποίοι ξεσπούν σ' ένα παραλήρημα άδολης χαράς. Πανδαιμόνιο φωνών. Πανζουρλισμός. Τά πάντα πειθαρχημένα όμως. Τό φαγητό περιμένει τούς συναγωνιστάς μόλις έπιστρέψουν έκ τής κολυμβήσεως καί άμέσως άναπαύονται διά νά άποκτήσουν νέας δυνάμεις καί νά παρακολουθήσουν τάς θεωρίας τής ήθικής διαπαιδαγωγήσεως καί τής πολιτικής διαφωτίσεως, άτινα γίνονται καθ' έκάστην περί ώραν 16.15 - 18.30.

Μετά τήν δύσιν τού ήλίου διανέμεται τό συσσίτιον πάντοτε μέ τάξιν καί πειθαρχίαν καί έν συνεχεία γίνεται ή ψυχαγωγική συγκέντρωσις. Περί ώραν 21.30 σημαίνει τό σιωπητήριον μεθ' ό έπακολουθούν αί έφοδοι ύπαξιωματικών καί άξιωματικών ένώ άπόλυτος σιγή διαδέχεται τήν θορυβώδη καί ένθουσιαστικήν ήμερησίαν άτμόσφαιραν τού στρατοπέδου.

— Κατά τόν παρελθόντα μήνα έξηκολούθησε ζωηρά ή κίνησις τής Περιφερειακής Διοικήσεως Θηλέων Λαρίσης.

Είς όλας τάς Υποδιοικήσεις γίνονται τακτικαί συγκεντρώσεις έκπαιδευτικαί καί ψυχαγωγικαί. Φαλαγγίτισσες τής Υποδιοικήσεως Βόλου ένήργησαν έρανον μεταξύ των καί έβοήθησαν μίαν συναγωνίστριαν πάσχουσαν έκ φυματιώσεως.

Τήν 18ην Αύγούστου μετέβησαν είς τόν τόπον τού άτυχήματος τής συναγωνιστρίας Νίκης Περακάκη ή Υποδιοικήτρια Βελεστίνου μέ τάς Φαλαγγιτίσσας καί τινας Σκαπανίσσας τού Βελεστίνου καί τού Τμήματος Άγ. Γεωργίου. Μετά τήν ύπό τού ίερέως γενομένην έπιμνημόσυνον δέησιν ή Υποδιοικήτρια

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

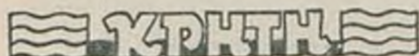


Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ἐξῆρε δι' ὀλίγων τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ αὐτοθυσίαν τῆς τετιμημένης νεκρᾶς τονίσασα πῶς αἱ Φαλαγγίτισσαι εἶναι ὑπερήφανοι διὰ τοῦτο καὶ ἕτοιμοι νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμά της ὅταν ἡ πατρὶς τὸ ζητήσῃ, ὅταν τὸ διατάξῃ ὁ Ἀρχηγός. Κατόπιν ἡ συναγωνίστρια Πάντου κατέθεσε στέφανον εἰς τὴν πρωτοπόρον ἀνεμοπόρον Νίκην Περακάκη.

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια ἐνήργησεν ἐπιθεωρήσεις εἰς τὰς ἑέδρας τῶν Ὑποδιοικήσεων Τυρνάβου, Ἐλασσῶνος, Ἀγυιᾶς καὶ Φαρσάλων καὶ τὰ ἑξῆς Τμήματα τῆς ὑπαίθρου:

Ἀμπελών, Βρυότοπος, Ἀργυροπούλι, Ροδιά, Δένδρα, Γιάννουλη, Μυλόγουστα, Γαλανόβρυση, Τσαριτσάνη, Καλιθέα, Ὀλυμπιάς, Πύθιον, Κοκκινοπλό, Ἅη-Δημήτρης, Λιβάδι, Δολίχι, Βουβάλα, Κονιατσί, Ρέτσανη καὶ Βαμβακοῦ.



ΧΑΝΙΑ. — Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια ἀσχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς μὲ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ἐργαζομένων Φαλαγγιτισσῶν. Αἱ ἐργαζόμεναι τὴν αἰσθάνονται θερμὴ μητέρα καὶ τρέχουν μὲ χαρὰ ν' ἀκούσουν τὰ φιλόστοργα καὶ διδακτικὰ λόγια ποὺ τοὺς ἀπευθύνει καὶ ν' ἀπολαύσουν τὴ χαρὰ ποὺ ὁλοένα τοὺς χαρίζει.

Μὲ ἀφάνταστη χαρὰ ἄκουσαν πῶς γιὰ χατῆρι τους ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις ἀπεφάσισε τὴν ἵδρυσι καὶ λειτουργία σχολείου ἀναλφαβήτων γυναικῶν, διὰ τὰς ἀγραμμάτους Φαλαγγιτίσσας.

Εἰς τοῦτο θὰ γίνωνται δεκταὶ πρὸς ἐγγραφὴν ἀπὸ 1—20 Σεπτεμβρίου καὶ τὰ μαθήματα θ' ἀρχίσωσι τὴν 21ην ἰδίου μηνός.

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν αἱ ἐργαζόμεναι Φαλαγγίτισσαι ἐξέδραμον ἀπὸ πρωΐας ἐπ' αὐτοκινήτων εἰς Σούδαν.

Ἡ μικρὰ κωμόπολις πῆρε ζωὴ ἀπὸ τὰ τραγούδια, τοὺς χορούς καὶ τὶς διασκεδάσεις τῆς Ε.Ο.Ν. Εἰς τὸ κοινὸν συσσίτιον τὸ ὁποῖον παρεσκευάσθη ἐν ὑπαίθρῳ, ἔλαβε μέρος καὶ ἡ Νεολαία Θηλέων τοῦ χωριοῦ καὶ πολλαὶ γυναῖκες. Ὅλα γελοῦσαν στὶς κουρασμένες ἀπὸ τὴ δουλειὰ τῆς ἑβδομάδος κοπέλλες, τὴν ὥρα ποὺ ἔπαιρναν ξένοιαστες τὸ μπάνιο τους, στὰ κατακάθαρα καὶ ἥσυχα νερὰ τοῦ λιμένος. Γεμάτες ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ γύρισαν τὸ βράδυ στὴ πόλι τραγουδῶντας καὶ ζητωκραυγάζοντας ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ, ποὺ θέλει τὸν ἐργάτη μὲ τὸ μέτωπο ψηλὰ σὰν ὅλους.

Δὲν εἶναι μόνον αἱ ἐργαζόμεναι ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν Περιφερειακὴν Διοικήτριαν Χανίων. Εἶναι καὶ τὰ ἄρρωστα καὶ ἀδύνατα παιδιὰ τῆς πόλεώς μας. Τῇ πρωτοβουλίᾳ της, λειτουργεῖ εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Τμῆμα Προστασίας ἀσθενικῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς γονεῖς τελείως ἀπόρους. Ἐν συνεννοήσει μετὰ εἰδικῶν ἰατρῶν καὶ τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου Χανίων παρέχεται εἰς αὐτὰ ἰατρικὴ περίθαλψις καὶ φάρμακα δωρεάν. Τῇ μερίμνῃ δὲ φιλανθρώπων κυριῶν τῆς Ὀργανώσεως, θὰ τοὺς προσφέρεται μουρουνέλαιον κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τροφὴ κατάλληλος διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐξησθενημένων ὀργανισμῶν των.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ. — Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὁ Διευθυντὴς τῆς Α' 255 Φάλαγγος ἀνέπτυξε πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας περικοπὰς ἐκ τῆς ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς 4-8-40)Ε'. Ἐπίσης ὡμίλησε πρὸς τὸ 111 Τάγμα ὁ Διοικητὴς αὐτοῦ «περὶ τοῦ τρόπου συμπεριφέρεσθαι ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ὀργανώσεως».

Τὴν Κυριακὴν ἐγένετο συγκέντρωσις τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως τῆς Α' 255 Φάλαγγος καθ' ἣν ἐγένοντο στρατιωτικαὶ ἀσκήσεις. Οἱ ναυτοφαλαγγῖται ἠσχολήθησαν μὲ τὸ κολύμβημα καὶ τὴν κωπηλασίαν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν Λοχίτου.

Εἰς τοὺς διαφόρους Σχηματισμοὺς τῆς Α' 255 Φάλαγγος (Ἀμαρίου) ἐγένετο ἀνάπτυξις τῆς ἐκθέσεως ὑπ' ἀριθ. 2 τῆς Κ.Δ. τοῦ διαγγέλματος τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῆς ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς 4-8-40)Ε'. Ἐπίσης οἱ Φαλαγγῖται ἠσχολήθησαν μὲ τὸν ἐμβολιασμὸν ἀγρίων δένδρων, ἀχλαδεῶν, συκῶν, ἀμυγδαλεῶν κ.λ.π.

Εἰς τὸ στρατόπεδον Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων συνεχίζεται ἡ ἐκπαίδευσις τῆς Βας σειρᾶς Φαλαγγιτῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προγράμματος. Ἐπίσης γίνεται καὶ προβολὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἀποσταλεισῶν μορφωτικῶν ταινιῶν.

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ἐπεσκέφθησαν τὸ στρατόπεδον ὁ 1ος Ἐπιτελὴς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων μετὰ τῶν βαθμοφόρων τοῦ Ἐπιτελείου.

Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. μετὰ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης μετέβησαν εἰς τὰ χωρία Ἀποστόλους, Ἀσωμάτους καὶ Νεὺς Ἀμάρι πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ στρατοπέδου Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων «Ἰωάννης Μεταξᾶς» πρὸς διευθέτησιν διαφόρων ζητημάτων σχετικῶν μὲ τὴν Ε.Ο.Ν. Ἀμαρίου.

Εἰς Ἀσωμάτους ἐπεσκέφθησαν τὸ στρατόπεδον καθ' ἣν ὥραν ἐδιδάσκετο ὑπό τινος συναγωνιστοῦ τὸ μάθημα τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Ἔμειναν ἀπολύτως ἱκανοποιημένοι τόσον ἀπὸ τὴν τελείαν τάξιν καὶ πειθαρχίαν ὅλων, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον μετὰ τοῦ ὁποίου πάντες παρηκολούθουν.

Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ μαθήματος ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης ἀφοῦ ἀνέπτυξε τὴν σημασίαν τῆς πειθαρχίας καὶ αὐτοπειθαρχίας τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ὡμίλησε διὰ τὸν τορπιλλισμὸν τῆς «Ἕλλης» μας, πρᾶξιν ἄνανδρον καὶ δειλήν, ἥτις, ὡς εἶπε, βαθειὰ μᾶς ἐπλήγωσε, ἀλλὰ καὶ μᾶς ἐτόνωσε τὴν ψυχὴν ἀναπτερώσασα τὸ ἠθικόν μας καὶ ἐνισχύσασα τὴν ἀπόφασίν μας νὰ συνεχίσωμε τὰς παραδόσεις μας καὶ νὰ βαδίσωμεν τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἐχάραξεν ὁ Μεγάλος μας Ἀρχηγὸς καὶ ὁ Βασιλεύς μας μὲ μιὰ ἰδέα «ἡ Πατρίς μας» νὰ διατηρῆται πάντα ἀκεραία καὶ δοξασμένη, διαρκῶς ἀναβαπτιζομένη εἰς τὰ Ἐθνικά μας ἰδεώδη.

Ἐν συνεχείᾳ ἀφοῦ ἐπεθεώρησαν τὰ μαγειρεῖα καὶ τὴν παρασκευὴν τοῦ συσσιτίου μετέβησαν εἰς Νεὺς Ἀμάρι μετὰ τῶν διοικητῶν τῶν ἐκεῖ μονάδων Ε.Ο.Ν. εἰς τοὺς ὁποίους καὶ ἔδωσαν πλείστας ὁδηγίας καὶ κατευθύνσεις.

Ἡ Ε.Ο.Ν. Σπηλίου ἀπέστειλεν εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν τὸ ποσὸν τῶν 780 δραχμῶν τὸ ὁποῖον εἰσέπραξαν ἀπὸ τὴν πώλησιν τοῦ πρωϊνοῦ αὐγοῦ των διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολεσθέντος πολεμικοῦ μας.

Ὡσαύτως ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια καὶ αἱ κάτωθι βαθμοφόροι ἀπέστειλαν εἰς τὸν Ἀρχηγὸν διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν, τὰ κάτωθι ποσά:

Πολυξένη Παπαθανασίου δρχ. 900, Πηνελόπη Μιχελακάκι δρχ. 700, Ἐλπινίκη Σταματάκι δρχ. 150, Τσικαλάκι Εὐαγγελία δρχ. 100, Παπαδάκι Εὐαγγελία δρχ. 100, καὶ Παυλάκι Θεανὼ δρχ. 100.

Τὴν 1ην παρελθόντος ἐπανῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης κ. Πολυξένη Παπαθανασίου.

Ἐπισκεφθεῖσα κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονήν της τὸν Πρωθυπουργόν μας μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἤκουσε ἀπὸ τὸ ἴδιο του τὸ στόμα, τὴν ἀπέραντη ἱκανοποίησι καὶ τὴ συγκίνησί του διὰ τὰς προόδους τὰς ὁποίας παρουσιάζει ἡ Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης ὡς καὶ τὴν ἀγάπην του δι' ὅλους τοὺς Ρεθυμνίους διὰ τοὺς ὁποίους ἔχει σχηματίσει τὰς ἀρίστας τῶν ἐντυπώσεων.

Ἡ ἐπίσκεψίς του εἰς τὸ Ρέθυμνον, καθὼς εἶπε εἰς τὴν Περιφερειακήν μας Διοικήτριαν, τοῦ ἀφῆκε τόσον ζωηρὰς ἐντυπώσεις ὥστε αἰσθάνεται τὸν πόθο ἀμέσως μετὰ τὴν κατάπαυσι τῆς σημερινῆς ἀνωμάλου καταστάσεως νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ πάλιν τὴν πόλιν μας καὶ νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς Ρεθυμνίους διὰ τοὺς ὁποίους μετὰ τόσης συγκινήσεως ὁμιλεῖ.

Ὡσαύτως ἔγραψεν ἰδιόχειρον ἐπιστολὴν ἰδιαιτέρως πρὸς τὰ παιδιά του, τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας τῆς Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης τὴν ὁποίαν δημοσιεύομεν κατωτέρω.

Πρὸς τὶς Φαλαγγίτισσες καὶ Σκαπάνισσες Νομοῦ Ρεθύμνης.

Σᾶς στέλλω μὲ τὴν Περιφερειακήν Διοικήτριάν σας τοὺς χαιρετισμούς μου διὰ τὴν καλήν σας ἐνθύμησιν.

Ἰ. Μεταξᾶς

28-8-40

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο τεῦχος)

ΛΑΜΙΑ.— Τὰ ἀποτελέσματα τῶν κολυμβητικῶν ἀγώνων τῆς Π. Δ. Φθιωτιδοφωκίδος ἔχουν ὡς κάτωθι:

Κολύμβησις 50 μ.: 1ος Καραπατάλας, 2ος Γεωργουλᾶς, 3ος Καρβουνιάρης.

Ἐλευθέρα κολύμβησις 200 μ. Β' Κατηγορίας: 1ος Παργιανός, 2ος Βασιλείου, 3ος Πετώνης.

Ἐλευθέρα κολύμβησις 400 μ. Α' Κατηγορίας: 1ος Μπαρδάκας, 2ος Κοτσιαύτης, 3ος Μπαρούδας.

Ὑπτία κολύμβησις 100 μ. Α' Κατηγορίας: 1ος Ψύλλος, 2ος Στεφάνου, 3ος Δάϊσκας.

Ἐλευθέρα κολύμβησις 100 μ. Β' Κατηγορίας: 1ος Χασάπης, 2ος Μπίλλιος, 3ος Τσέλλιος.

Ἐλευθέρα κολύμβησις 50 μ. Β' Κατηγορίας: 1ος Κακαντές, 2ος Καραπατάλας, 3ος Γεωργίου.

Ἐλευθέρα κολύμβησις 800 μ. Α' Κατηγορίας: 1ος Παπαγεωργίου, 2ος Ἀναγνωστάκος, 3ος Σταματόπουλος.

Προσθία κολύμβησις 50 μ. Β' Κατηγορίας: 1ος Καραμπίνης, 1ος Μέγκος, 2ος Σκαρίμπας, 3ος Μωράτης.

Σκυταλοδρομία 4×50 μ.: 1η Ὁμὰς Παρνασσίδος, 2α Ὁμὰς Φθιώτιδος.

Σκυταλοδρομία 4×100 μ.: 1η Ὁμὰς Παρνασσίδος καὶ Ὁμὰς Φθιώτιδος, 2α Ὁμὰς Λοκρίδος.

Π. Δ. ΣΑΜΟΥ. — Μὲ ἐξαιρετικὴν κοσμοσυρροὴν ἐτελέσθησαν ἐν Τηγανίῳ τὴν 6ην Αὐγούστου οἱ Α' Περιφερειακοὶ Κολυμβητκοὶ Ἀγῶνες. Ἡ ἐπιτυχία τῶν ἀγώνων, εἰς τοὺς ὁποίους μετέσχον ἄνω τῶν 100 κολυμβητῶν ἀθλητῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων, ὑπῆρξε πρωτοφανής, μὲ ἀδιάπτωτον δὲ ἐνδιαφέρον οἱ φίλαθλοι παρηκολούθησαν τὴν τέλεσιν διαφόρων ἀγωνισμάτων.

Τὸ ὡραιότερον ὅμως μέρος τῶν ἀγώνων ὑπῆρξεν ἡ ταυτόχρονος κολύμβησις 50 Σκαπανέων ἐντὸς τοῦ στίβου, ποὺ προεκάλεσεν ἀκράτητα χειροκροτήματα καὶ ἐνεφάνισε πλήρως τὸν τρόπον ἐργασίας τῆς Ε.Ο.Ν., ἡ ὁποία ἐπιδιώκει τὴν εἰς μεγάλας ὁμάδας καλλιέργειαν τοῦ ἀθλητισμοῦ.

Τὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: Ἐλευθέρα 100 μέτρων 1ος Ἐλευθεριάδης. Ἐλευθέρα 300 μ. 1ος Καραγεωργίου. Προσθία 100 μ. 1ος Ρωμιός. Ὑπτία 50 μ. 1ος Σολούνιας.

Φαλαγγιτῶν Β' Κατηγορίας: Ἐλευθέρα 100 μ. 1ος Ἐλευθεριάδης. Προσθία 50 μ. 1ος Ρωμιός. Ὑπτία 50 μ. 1ος Σολούνιας.

Σκαπανέων: Ἐλευθέρα 50 μ. 1ος Σπαχῆς. Προσθία 50 μ. 1ος Κυριαζῆς. Ὑπτία 50 μ. 1ος Κυριαζῆς.

Σκυταλοδρομία 4×5 Α' Κατηγορίας: 1η Ὁμὰς Καραγεωργίου — Στυλιανίδη — Παπασταθοπούλου — Γαλανοῦ. 2α Ὁμὰς Χριστοφῆ — Μπακουλέτου — Σολούνια — Ἐλευθεριάδου.

Ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς Φιλαρμονικῆς τῆς Ε.Ο.Ν. ἔγινεν ἡ ἀπονομὴ τῶν ἐπάθλων, μεταλλίων καὶ διπλωμάτων ὑπὸ τοῦ κ. Γεν. Ἐπόπτου ἐν μέσῳ ἐνθουσιωδῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Κοινοῦ.

Ο ΜΟΥΤΣΟΣ ΤΗΣ ΝΑΥΑΡΧΙΔΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 1613)

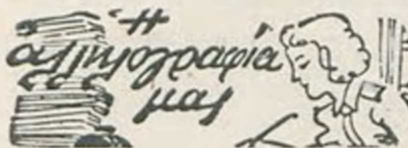
εἰς τὸ τέρμα του. Τότε μόνον καθίσταται δυνατὸν νὰ προσέξουν εἰς τοὺς τραυματίας.

Ὁ ἀντιναύαρχος προσελθὼν πρὸς τοὺς κατακειμένους πρὸς πρῶραν νεκροὺς καὶ πληγωμένους, βλέπει τὴν κατάστασιν τοῦ δυστυχοῦς παιδίου. Τὸ λαμβάνει ἀναίσθητον εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ καλεῖ τὸν χειρουργόν. Διατάττει νὰ τὸ ἀποθέσουν μετὰ προσοχῆς ἐπὶ τῆς ἰδίας του κλίνης. Τοῦ παρέχουν μυρίας περιποιήσεις, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σωθῇ, τὰ τραύματά του εἶναι θανατηφόρα.

Ἐπανακτᾷ ἐν τούτοις τὰς αἰσθήσεις του διὰ μίαν τελευταίαν φορὰν ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς καὶ στρέφον τὰ μεγάλα του μάτια πρὸς τὸν ναύαρχον, ἐνῷ ζητεῖ νὰ ψαύσῃ μὲ τὰς χεῖρας του ἕν κομμένο κορδόνι τὸ ὁποῖον κρέμεται ἀκόμη εἰς τὸν λαιμόν του, λέγει περιλύπως πρὸς αὐτὸν «πᾶνε καὶ τὰ λεπτὰ τοῦ μπουρλότου!» Πράγματι, ἡ σφαῖρα ἡ ὁποία τοῦ εἶχε ξεσχίσει τὸ στῆθος καὶ τοῦ ἔπαιρνε τὴν ζωὴν τοῦ εἶχε πάρει καὶ τὸ κόκκινο δερμάτινο σακουλάκι εἰς τὸ ὁποῖον ὁ μικρὸς ἀποταμίευε τὰς οἰκονομίας του διὰ ν' ἀγοράσῃ, ὅταν θὰ ἐμεγάλωνε, τὸ πυρπολικόν του.

«Ναυτικὰ Διηγήματα»

Κωνστ. Ν. Ράδος



Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΙΚΟΝ ΜΑΝΤΖΑΡΗΝ. Περάσετε ἀπὸ τὰ Γραφεῖα καὶ ζητήσατε τὸν κ. Ἐπόπτην ἐπὶ τῆς ὕλης. — Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΝ. Ἀπὸ τὸ γράμμα σου ἀντιγράφομε τ' ἀκόλουθα: «Πᾶνε λίγες μέρες ποὺ γιορτάστηκε ἀπ' ὅλους τοὺς Ἕλληνας μιὰ ὁλόκληρη τετραετία ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας, τὴν ὁποίαν ἐγκαινίασε ἡ ἱστορικὴ ἡμέρα τῆς 4ης Αὐγούστου 1936. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες μαζὶ καὶ κάθε Ἕλλην χωριστὰ γιόρτασαν μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμὸ τὴν συμπλήρωσι τῆς ἱστορικῆς γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας τετραετίας ἐκδηλώνοντας τὴν χαρὰν ποὺ τοὺς ἐπλημμύρισε καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸ ποὺ τοὺς κατεῖχε μ' ἕνα ὁποιονδήποτε τρόπο». Τὸ ποίημα πολὺ μακρύ. Ἰδοὺ τὸ ἐπίγραμμα:

4η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἀπλώθηκε ἡ σημαία μας
τὴ μέρα τὴ μεγάλη,
στὸ χῶμα τῆς Ἑλλάδας μας
περήφανα καὶ πάλι.

ΛΥΣΑΝΔΡΟΝ Ε. ΚΟΛΥΒΑΝ, δημοδιδάσκαλον, Σέρβια. Δημοσιεύομεν ἐδῶ τὸ ποίημά σας:

ΣΤΟΝ ΕΠΙΔΟΞΟ ΔΙΑΔΟΧΟ

Κ οντά Σου στέκουν χαρωπά, κι' ἀγνάντια [Σὲ φυλᾶνε
Ὡ σὰν ἀετοὶ φωτόβολοι, μὲ γίγαντος φτερά,
Ν ἀ δώσουν μιὰ πνοὴ γλυκειά, ποὺ πάντοτε [θὲ νἆναι
Σ ὲ πλάτια ἡ ἀστραπόμορφη, κι' ἀγγελικὴ [χαρά·
Τ ὸ λίκνο Σου τὸ βρεφικό, π' ὅλο ἐλπίδες [γέμει
Ἀ νάσταση τοῦ Ἔθνους μας δημιουργεῖ Αὐτό,
Ν ἀ ζωντανέψῃ τὸ ἁγνό, τῆς μοίρας Σου [τὸ χέρι
Τ ὸ ὄνειρο τοῦ Ἔθνους μας, ποὺ εἶναι [ποθητό·
Ἴ διος εἶσαι τοῦ Παπποῦ, τοῦ θρυλικοῦ μας [Κώστα
Ν εόβλαστε Ἐπίδοξε, Διάδοχε τοῦ Θρόνου
Ὅ πως Ἐκείνου ἡ μορφή, κι' οἱ δάφνες καὶ ἡ [δόξα
Σ' αἰθέρια πλάσι χαρωπή, ἀρχίζουν νὰ φουν- [τώνουν
τὰ παρακλάδια τῆς Γενιᾶς, μὲ Σὲ τὸ νιὸ [βλαστάρι
π' ὡς Σύμβολο στὰ στήθη μας, θἆσαι [κρυφὸ καμάρι.

ΝΙΚ. ΠΑΡΧΑΝ, ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΝ ΛΙΒΙΖΟΝ, ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΝ, ΔΗΜ. ΚΑΡΑΜΟΥΖΑΚΗΝ. Πνευματικὲς ἀσκήσεις σας ἐλάβαμε. Θὰ σᾶς ἀπαντήσῃ ἐν καιρῷ ὁ ἁρμόδιος συντάκτης στὴν οἰκείαν στήλην. — ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΡΕΒΑΝΟΓΛΟΥ. Ἔχεις γράψει τὸ παραμυθάκι καὶ τὶς πνευματικὲς ἀσκήσεις ὄχι μόνο στὸ ἴδιο χαρτί, ἀλλὰ καὶ στὶς δύο ὄψεις. Γράψε τα πάλι ἀπ' ἀρχῆς τακτικὰ καὶ στεῖλέ μας τα. — ΑΙΚ. Χ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ. Προσέξατε τὴν τρίτη στροφὴ τοῦ ποιήματός σας «Στὴν 4ην Αὐγούστου»:

Μὲ μιᾶς ἔσβησες τὰ πάθη
ποὺ εἶχαν χύσει στὴν ψυχή μας
καὶ ἐζέστανες τὸ αἷμα
ποὺ 'χε παγώσει στὸ κορμί μας.

στὸν τρίτο στίχο σημειώνομε τὴ χασμωδία: «καὶ ἐ-ζέστανες» καὶ στὸν τέταρτο μιὰ πλεονάζουσα συλλαβή: «ποὺ 'χε παγώσει». Ἡ χασμωδία εἶναι σοβαρὸ λάθος στὴν ποίησι — ἀκόμη καὶ στὴν πιὸ πρόχειρη κατασκευὴ στίχων καὶ πρέπει ν' ἀποφεύγεται. Μπορεῖ νὰ συγχωρεθῇ μόνον ὅταν γίνεται στὴν τομὴ τοῦ στίχου. Τί εἶναι τομή; Τομὴ (τέμνω=κόπτω) εἶναι τὸ χώρισμα ἑνὸς μεγάλου στίχου, ἀπὸ 11 συλλαβὲς καὶ πάνω, σὲ δύο ἡμιστίχια. Π. χ.:

Νὰ ζωντανέψῃ τὸ ἁγνὸ τῆς μοίρας σου τὸ χέρι

Νὰ ζωντανέψῃ τὸ ἁγνὸ
τῆς μοίρας σου τὸ χέρι.

ΤΑΚΗΝ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΝ. Γιὰ τὸ ζήτημα τῆς πωλήσεως τῶν γραμματοσήμων τῆς Ε.Ο.Ν. δὲν εἴμεθα οἱ ἁρμόδιοι. Μεταφέρομεν ἐδῶ τὴν σχετικὴν περικοπὴν τῆς ἐπιστολῆς σου «Γιὰ τὴν ἔκδοσι τῶν Γραμματοσήμων τῆς Ε.Ο.Ν. νομίζω ὅτι θὰ ἦταν καλὸ νὰ πωλοῦνται εἰς τεμάχια ὅλα, ὄχι μόνον τῶν 3 καὶ τῶν 2 δραχμ., διότι ἐμεῖς οἱ μικροὶ σκαπανεῖς καὶ φαλαγγῖται θὰ δυσκολευθοῦμε νὰ δώσωμε τόσο μεγάλο ποσὸν γιὰ ν' ἀγοράσωμε ὅλη τὴ σειρά. Δὲν εἶναι κρίμα τὰ μέλη τῆς Νεολαίας νὰ μὴ ἔχουν τὰ γραμματόσημά των;» — ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ ΖΗΝΟΒΗΝ. Ἐλάβομεν τὸν «Δεκάλογον» ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμε νὰ καταλάβωμε γιὰ ποιὸ λόγο τὸν ἔστειλες. — ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΝ ΛΙΒΙΖΟΝ. Τὸ «Θάνατος ναύτη» ἔχει μετρικὰ λάθη, ἀλλὰ καὶ ἀκυριολεξίες: «Στὸ πλοῖό του τὸ ἐρημικό — εἶναι ὁ λείψανός του(;) — σ' αὐτὸ ποὺ ἄλλοτε ἤτανε — ὁλόκληρος ὁ βιός του». — ΕΥΤΕΡΠΗΝ ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ. Δημοσιεύομε στὴ στήλη αὐτὴ τὸ δεύτερο:

ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ

Στὴ Νεολαία θὰ γραφτῶ
νὰ γίνω Φαλαγγίτης
καὶ στρατιώτης θὰ γενῶ,
στὰ σύνορα ἀκρίτης.

Στὰ χέρια τὴ σημαία μου
καὶ τόπλο θὰ κρατῶ,
γιὰ τὴν τιμὴ τοῦ Ἔθνους μου
θέλω νὰ σκοτωθῶ.

ΗΛΙΑΝ ΤΣΟΡΒΑΝ. Πολὺ βιάζεσαι νὰ δημοσιεύσῃς. Ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Ἡ Νέα Ἑλλάς»:

Ἑλλάδα δοξασμένη
πατρίδα μας γλυκεία
ἀνέπνευσες μυριόλουστη(;)
πιὰ τὴν ἐλευθερία.

Ἀπηλπισμένη διχασμῶν
μὲ κυβερνήτην μέγαν
εἶσαι ἡνωμένη, ἰσχυρὰ
βαδίζουσα ἐμπρός.

Τὸ ἴδιο θέμα γράψε το στὸν πεζὸ λόγο — ὄχι στίχους, ἀλλὰ σὰν ἔκθεσι — καὶ στεῖλέ μας το. Ἀπόφευγε τύπους σὰν τούς: γλυκεία, ἀπηλπισμένη, ἡνωμένη, βαδίζουσα. Ἐκτὸς ἂν σοῦ ἀρέσῃ νὰ γράφῃς στὴν ὑπερκαθαρεύουσα, ἐπειδὴ καὶ οἱ «στὴν ἁπλῆν καθαρεύουσαν γράφοντες» ἀποφεύγουν τὶς ἀκρότητες σὰν τὸ γλυκεῖα (μὲ περισπωμένη· ὄχι μὲ ὀξεῖα ὅπως τὴν ἔχεις γράψει). Τὸ α εἶναι βραχὺ στὸ θηλυκὸ τῶν ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως. Π. χ. ταχὺς - ταχεῖα, εὐθὺς - εὐθεῖα κλπ. Ἂν τὄγραφες ὅμως γλυκειὰ δὲν θὰ ἔκανες τὸ λάθος αὐτό. — ΛΑΜΠΡΟΝ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΝ. Μά, Λάμπρο, πῶς ἔστειλες στὴ «Νεολαία» τέτοιους στίχους; Δὲν μᾶς ἄρεσαν καθόλου. Μάλιστα ἐκεῖνο τὸ Ἠλιᾶς! — Π. ΚΑΝΑΤΑΚΗΝ. Τὸ «Λαβυρινθογραμματικὸ» ἐδόθη στὸν ἁρμόδιον συντάκτην. Τὸ αἴνιγμα ὁμοίως. Δημοσιεύομε στὴν στήλη αὐτὴν τὸ πεζὸ «Παναιώνιες ἀλήθειες»:

«Ἡ ζωὴ εἶναι πάντα συνυφασμένη μὲ ἀγῶνες, μὲ θυσίες, μὲ τὴν προσπάθεια καὶ μὲ τὸ ἔργον. Ἀκόμη παραπάνω. Ζωὴ ποὺ δὲν προϋποθέτει ἀγῶνες καὶ προσπάθειες καὶ θυσίες δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν ἀφοῦ ἡ χαρὰ καὶ ἡ ὀμορφιὰ καὶ τὸ νόημα τὸ βαθύτερο καὶ ἡ οὐσία τῆς ζωῆς δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἱκανοποίησι ποὺ μᾶς δίδει ἡ ἐπιτυχία τῆς προσπαθείας, ὁ θρίαμβος τῶν ἀγώνων, ἡ καρποφορία τῶν θυσιῶν. Ἄνεργη, ἄμαχη, ἀθυσίαστη ζωὴ δὲν ἔχει οὔτε χάρι, οὔτε χαρά. Καὶ δίχως χαρὰ εἶναι ἴδιος θάνατος. Ἡ αἰσιοδοξία καὶ ἡ δύναμις τῆς θελήσεώς μας θὰ μᾶς φέρῃ πάντοτε μεγαλυτέραν χαράν. Ὅπλον μας μοναδικόν: Τὸ συμπάσχειν μεταξὺ τῶν συνανθρώπων μας, ἡ ἀμοιβαία βοήθεια κι' ἀλληλοεξυπηρέτησι, τὸ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἡ ἀξία τοῦ ὅπλου αὐτοῦ δείχνεται καὶ σ' αὐτὸ ποὺ εἶπε κάποιος σοφός: «Ἡ γῆ δὲν ἐγκλείει εἰς τοὺς κόλπους της ἀδάμαντα πολυτιμότερον, οὔτε ἡ θάλασσα μαργαρίτην, ἀπὸ τὸ δάκρυ, τὸ κυλιόμενον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν εὐτυχοῦς ἀνθρώπου διὰ τὴν δυστυχίαν τοῦ ἄλλου».

Θ. Α. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. Τὸ πεζὸν «Τ' ὄνειρο τοῦ Φαλαγγίτου» σχοινοτενές. Θέμα καὶ νοήματα ἄριστα. Διάβασέ το σὲ κύκλο συναγωνιστῶν. Ἀξίζει. Ἀπὸ τὸ ποίημα «Ἐμπρὸς γιὰ τὴν πατρίδα» δημοσιεύομε ἐδῶ τὶς δύο πρῶτες στροφές:

Ἐμπρὸς παιδιὰ ἂς βαδίσουμε
μὲ θάρρος καὶ μ' ἐλπίδα
κι' ὅλοι ἂς πολεμήσουμε
γιὰ τὴ γλυκειὰ πατρίδα.

Βαδίζει πρῶτα ὁ Ἀρχηγός,
πρῶτος μέσ' στὴ φωτιά,
στὴ δόξα πάντα ὁδηγός
μ' ἀτσάλινη καρδιά.

ΛΑΚΗΝ ΘΕΟΔΩΡΟΥ. Συγκινητικὸ τὸ γράμμα σου γιὰ τὸν ἄνανδρον τορπιλλισμὸ τῆς «Ἕλλης». Οὔτε λόγος νὰ γίνεται! Κι' ὁ «Ἀβέρωφ» ἂν ἦταν θὰ τὸν τορπίλλιζαν! Τόσο τὸ καλύτερο, μάλιστα, γιὰ τοὺς δολοφόνους ποὺ τὸ θῦμά τους θὰ ἦταν μεγαλύτερο. Ναί. Ὅλα φανερώνουν πὼς οἱ ἄλλες δύο τορπίλλες ρίχθηκαν γιὰ νὰ κτυπήσουν τὰ ἐπιβατικὰ ποὺ ἦσαν ἀραγμένα στὸ λιμανάκι τῆς Τήνου. Βλέπεις οἱ μικρόψυχοι κι' οἱ ἄνανδροι δὲν κάνουν διάκρισι μεταξὺ μεγάλων καὶ παιδιῶν. — ΒΑΣ. ΚΑΡΑΛΕΚΑΝ. Κι' ἐσὺ μᾶς γράφεις πὼς λυπήθηκες, ἀλλὰ καὶ πὼς θύμωσες ὅσο ποτὲ στὴ λιγόχρονη ὡς τώρα ζωή σου γιὰ τὸν τορπιλλισμὸ τῆς «Ἕλλης» μας. Ρωτᾶς νὰ σοῦ ἀπαντήσουμε γιατὶ ἡ Μεγαλόχαρη δὲ βούλιαξε ἀμέσως τὸ δολοφονικὸ ὑποβρύχιο. Μὴ βιάζεσαι! Οἱ κακοὶ ἄνθρωποι τιμωροῦνται. Κι' οἱ ὑπαίτιοι γιὰ τὸν δολοφονικὸν τορπιλλισμὸν τοῦ ἀγαπητοῦ μας πολεμικοῦ θὰ τιμωρηθοῦν. Ἀργὰ ἢ γρήγορα, ἀδιάφορο. — ΣΤΕΛΛΑΝ ΑΘ. ΙΩΑΝΝΟΥ. Ἐνθουσιῶδες τὸ ἄρθρο σου «4η Αὐγούστου». Δέξου τὰ θερμὰ συγχαρητήριά μας. — ΕΥΑΓΓ. ΙΩΑΝΝΟΠΟΥΛΟΝ. Ναί, θὰ δημοσιευθῇ ἐν καιρῷ. — ΑΝΩΝΥΜΟΝ. Τὸ παραμύθι δὲν ἔχει ἐνδιαφέρον καὶ τὸ χειρότερο οὔτ' ἀρχή, οὔτε μέση, οὔτε τέλος! Οἱ πνευματικὲς ἀσκήσεις ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτην. Ἀλλὰ γιὰ ποιὸ λόγο ἄφησες ἀνυπόγραφη τὴ συνεργασία σου καὶ ἰδίως τὸ γράμμα σου; Ἂν ἀπὸ ἀφηρημάδα, εἶσαι ἀσυγχώρητη. Ἂν τὸ ἔκαμες σκοπίμως — ποὺ δὲν τὸ πιστεύομε — σὲ παρακαλοῦμε «νὰ μὴ μᾶς ξαναγράψῃς», ἐκτὸς πιὰ ἂν ἀποφασίσῃς νὰ ὑπογράφῃς. Σύμφωνοι; — ΗΛΙΑΝ ΑΓΓΕΛΙΔΑΚΗΝ. Τὰ ἔξυπνα καὶ κουτά, ποὺ μᾶς ἔστειλες δὲν εἶναι κατάλληλα γιὰ τὴ «Νεολαία». Δὲν ἔχουν παιδικὸ πνεῦμα. — ΦΡΙΞΟΝ ΗΛΙΑΔΗΝ. Ἔξοχο! Θὰ τὸ δημοσιεύσωμε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ προσεχῆ τεύχη. Στείλετε καὶ ἄλλο. Ἔχετε πλούσια ποιητικὴ φλέβα, ἀλλὰ ξέρετε καὶ πῶς γράφονται τὰ ποιήματα. Μ' εὐχαρίστησι θὰ παίρναμε περισσότερα στοιχεῖα σας: ἂν εἶσθε μαθητής, σπουδαστής, ἐργαζόμενος κι' ἂν ἔχετε γράψει ἄλλα — ΕΛΕΝΗΝ ΣΠΥΡ. ΒΕΡΓΟΥ, ἐνωμ. σκαπάνισσα, Βασ. Οἰκονομίδου 17, Τρίπολιν. Εἰλικρινής, ὡραία, βγαλμένη ἀπὸ τὰ βάθη τῆς παι-

Ἡ προστασία τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἀπὸ τὰς ἀεροπορικὰς ἐπιδρομάς.

VII

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣ ΕΛΑΤΤΩΣΙΝ ΤΗΣ ΤΡΩΤΟΤΗΤΟΣ

I ΔΙΑΣΠΟΡΑ

Διὰ νὰ περιορισθοῦν αἱ ἀπώλειαι τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἀπὸ τοὺς ἐναερίους βομβαρδισμοὺς λαμβάνονται μέτρα ἀραιώσεως καὶ ἀπομακρύνσεως, ἰδίως κατὰ τὴν νύκτα, τῶν γυναικοπαίδων καὶ ἐκ τῶν ἀνδρῶν ὅσοι δὲν εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν διεξαγωγὴν ὡρισμένων ὑπηρεσιῶν κοινῆς ὠφελείας. Ἡ μετατόπισις αὐτὴ γίνεται πρὸ παντὸς ἀπὸ πόλεις καὶ βιομηχανικὰ κέντρα, τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται εἰς βομβαρδισμούς.

Διὰ τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν γεννῶνται δύσκολα προβλήματα, διότι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων τῆς διασπορᾶς ὑπάρχουν πολλαὶ δυσκολίαι.

1) Πρέπει νὰ καταγραφῶσιν ὅλα τὰ πρὸς ἀπομάκρυνσιν ἄτομα.

2) Πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μεταφερθῶσιν, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ στέγασις καὶ ἡ διατροφή των.

3) Πρέπει ἡ μεταφορὰ νὰ γίνῃ ταχέως καὶ μὲ τάξιν ἀπόλυτον. Διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης καταγράφονται καὶ ταξινομοῦνται κατὰ ἀστυνομικὰ Τμήματα ὅλα τὰ τροχοφόρα μεταφορικὰ μέσα, ὁρίζεται δὲ δι' ἕκαστον ἐξ αὐτῶν σημεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ παραλάβῃ τὸν ὁριζόμενον ἀριθμὸν ἀτόμων πρὸς ἀπομάκρυνσιν.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐργασίαι ἔχουσιν ἤδη κανονισθῆ ὑπὸ τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Ἀεραμύνης καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν θὰ γίνῃ ταχύτατα ἐν περιπτώσει πολέμου.

II ΒΟΜΒΑΙ ΕΚΡΗΚΤΙΚΑΙ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΞ ΑΥΤΩΝ.

Αἱ ἐκρηκτικαὶ βόμβαι εἶναι τὸ ἐπικινδυνωδέστερον ὅπλον τῆς ἐναερίου ἐπιδρομῆς, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι τὰ καταστρεπτικὰ αὐτῶν ἀποτελέσματα εἶναι μεγάλης ἐκτάσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἡ προφύλαξις ἐκ τῶν βομβῶν τούτων δὲν εἶναι ποτὲ ἀπόλυτος, καὶ τοῦτο διότι ἀπαιτοῦνται μέγισται δαπάναι, δυσβάστακτοι διὰ τὴν πτωχὴν Πατρίδα μας, διὰ τὴν κατασκευὴν ἀπολύτως ἀσφαλῶν καταφυγίων.

Αἱ βόμβαι αὗται εἶναι διαφόρου μεγέθους, ἀπὸ 10 μέχρι 2.000 κιλῶν, ἀποτελοῦνται δὲ ἀπὸ τὸ σιδερένιο περίβλημα καὶ ἀπὸ τὴν ἐκρηκτικὴν ὕλην, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ ½ - ¼ περίπου τοῦ βάρους τῆς βόμβας. Ἡ μεγάλη αὐτὴ ἀναλογία τῆς ἐκρηκτικῆς ὕλης δίδει πενταπλασίαν καταστρεπτικὴν δύναμιν ἀπὸ μίαν ὀβίδα κανονιοῦ ἴσου βάρους.

Ὑπάρχουν δύο εἰδῶν ἐκρηκτικαὶ βόμβαι: α) Αἱ κρουσιφλεγεῖς λεγόμεναι, αἱ ὁποῖαι ἐκρήγνυνται μόλις κτυπήσουν στὸ ἔδαφος. Καὶ αὐταὶ κυρίως χρησιμοποιοῦνται κατὰ τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀμάχων πληθυσμῶν, δὲν εἶναι δὲ βάρους μεγαλυτέρου τῶν 300 κιλῶν, καὶ β) αἱ ἐγκαιροφλεγεῖς λεγόμεναι, αἱ ὁποῖαι ἐκρήγνυνται μὲ μηχανισμὸν ὡρολογίου ὀλίγα ἑκατοστὰ τοῦ δευτερολέπτου ἢ καὶ δευτερόλεπτα ἀκόμη μετὰ τὴν πτῶσίν των, ὥστε νὰ ἔχουν εἰσδύσει εἰς βάθος πρὸ τῆς ἐκρήξεώς των. Αἱ βόμβαι αὗται εἶναι 300—2.000 κιλῶν βάρους καὶ χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν καταστροφὴν φρουρίων καὶ πολεμικῶν πλοίων.

Ἡ καταστροφή, τὴν ὁποίαν κάμνει μία βόμβα, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μέγεθός της, ἀπὸ τὴν ποσότητα καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐκρηκτικῆς ὕλης μὲ τὴν ὁποίαν εἶναι γεμισμένη καὶ ἀπὸ τὸ ὕψος ἀπὸ τὸ ὁποῖον ρίπτεται.

Οἱ κίνδυνοι τῶν βομβῶν προέρχονται ἀπὸ τὰ κομμάτια της, τὰ ὁποῖα, μικρὰ ἢ μεγάλα, διασκορπίζονται μὲ ἰλιγγιώδη ταχύτητα σὲ μεγάλη ἀπόστασι καὶ μποροῦν νὰ πληγώσουν ἢ νὰ σκοτώσουν εὑρισκομένους ἑκατοντάδας μέτρα μακρυὰ ἀπὸ τὸ μέορς ποὺ ἔπεσαν. Ἐννοεῖται ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὰ σιδερένια κομμάτια τῆς βόμβας κινδυνεύει κανεὶς καὶ ἀπὸ τὰ τοῦβλα, τὶς πέτρες καὶ τὰ ξύλα τῶν γύρω σπιτιῶν, τὰ ὁποῖα ἐκσφενδονίζονται ἀπὸ τὴ δύναμι τῆς βόμβας.

Μερικὰ μεγάλα κομμάτια βόμβας εἶναι ἱκανὰ νὰ τρυπήσουν τοῖχον ἀπὸ τοῦβλα πάχους 15—30 πόντων.

Ἄλλο εἶδος καταστροφῆς, ποὺ προκαλοῦν οἱ βόμβες αὐτές, προέρχεται ἀπὸ τὰ ἀέρια τῆς ἐκρήξεως, τὰ ὁποῖα ἔχουν τόσον τεραστίαν δύναμιν, ὥστε μετατοπίζονται μὲ τὴν ἰλιγγιώδη ταχύτητα τῶν 7.000 χιλιομέτρων τὴν ὥραν, ὡς ὑπελόγισεν ὁ Ἄγγλος Χαλταίην ἐν Ἱσπανίᾳ. Ἡ δύναμις αὐτὴ τῆς μετατοπίσεως τῶν ἀερίων εἶναι φοβερά, ἀντιπροσωπεύει δὲ βάρος πολλῶν ἑκατοντάδων κιλῶν ἐπὶ ἐπιφανείας ἑνὸς τετραγωνικοῦ μέτρου καὶ ἑπομένως τὰ ἀέρια μόνον αὐτὰ μὲ τὴν πίεσίν τους μποροῦν νὰ γκρεμίσουν τοίχους ἀπὸ τοῦβλα, οἱ δὲ ἄνθρωποι ὅσοι βρίσκονται στοὺς δρόμους σωριάζονται νεκροὶ ἢ κουφαίνονται γιὰ ὅλη τους τὴν ζωήν, διότι σπάζουν τὰ τύμπανα τῶν αὐτιῶν τους. Ἡ πίεσις αὐτή, τὴν ὁποίαν προκαλοῦν τὰ κύματα τῶν ἀερίων τῆς βόμβας, διαρκεῖ ἓν χιλιοστὸν τοῦ δευτερολέπτου καὶ ἀμέσως ἔπειτα ἀπ' αὐτὴν ἀκολουθεῖ ἕνα εἶδος ἀρνητικῆς πιέσεως, κάτι σὰν ἀπορρόφησις, ὅπως συμβαίνει ὅπου σχηματίζεται πλῆρες κενὸν καὶ γι' αὐτὸ οἱ πόρτες τῶν σπιτιῶν ἀνοίγουν πρὸς τὰ ἔξω μὲ ὁρμὴ τέτοια, ὥστε σπάζουν τὰ κλεῖθρα τους, οἱ δὲ τοῖχοι γκρεμίζονται πρὸς τὰ ἔξω, λόγῳ τῆς ἀπορροφήσεως αὐτῆς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ δόνησις τοῦ ἐδάφους, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ ἡ ἔκρηξις τῆς βόμβας, δύναται νὰ γκρεμίσῃ σπίτια κατασκευασμένα μὲ τοῦβλα.

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΘΩΜΕΝ

Τὸ κυριώτερο ποὺ πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὁ πληθυσμός, μόλις δοθῇ τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ, εἶναι νὰ μὴν εὑρεθῇ στὸ ὕπαιθρο (στοὺς δρόμους καὶ στὶς πλατεῖες). Ὁ καθένας πρέπει ἀπαραιτήτως μὲ ἡσυχίαν νὰ εἰσέλθῃ ὑπὸ στέγην, εἰς καταφύγιον ἢ εἰς χαράκωμα, διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰ κομμάτια τῶν βομβῶν καὶ ἀπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἀερίων. Ὅταν βρίσκεται κανεὶς μέσα σὲ καλοκτισμένο κτίριο διώροφο ἢ πολυόροφο, ἔχει μεγάλας πιθανότητας νὰ γλυτώσῃ, διότι τὰ σπίτια αὐτὰ ἀντέχουν εἰς τὰ θραύσματα τῶν βομβῶν. Τὸ ἀσφαλέστερο μέρος σὲ κάθε σπίτι εἶναι τὸ ὑπόγειό του ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου τὸ ἰσόγειον, κατὰ προτίμησιν δὲ τὰ δωμάτια ποὺ βρίσκονται στὸ ἀντίθετο μέρος τοῦ δρόμου καὶ ἔχουν μικρὰ παράθυρα.

Τὰ παραθυρόφυλλα τοῦ σπιτιοῦ εἶναι προτιμότερο νὰ μένουν ἀνοικτά, διότι ἄλλως θὰ γίνουν συντρίμματα.

Τὸ καλλίτερον ὅμως μέρος γιὰ νὰ προστατευθῶμεν ἀποτελεσματικώτερον εἶναι τὰ οἰκογενειακὰ καταφύγια καὶ τὰ ὀρύγματα, διὰ τὰ ὁποῖα κάμνομεν λόγον εἰς τὸ ἑπόμενον ἄρθρον μας, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν μας τὰς ὁδηγίας τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Ἀντιαεροπορικῆς Ἀμύνης.

Γ. Κ. ΓΑΛΑΝΑΚΗΣ

(Συνέχεια ἀλληογραφίας)

δικῆς καρδιᾶς σου, ἡ προσευχὴ ποὺ μᾶς ἔστειλες. Τὴν δημοσιεύουμε ἀκριβῶς ὅπως εἶναι γραμμένη. Κι' εἴμαστε βέβαιοι πὼς θὰ τὴ μάθουν καὶ θὰ τὴ λένε κι' ἄλλα παιδάκια, πολλὰ παιδάκια, χιλιάδες παιδάκια — σκαπανεῖς καὶ σκαπάνισσες — ὅπως τὴ λὲς ἐσὺ κάθε βράδυ πρὶν κοιμηθῇς, ἔκτακτο κορίτσι Ἑλένη Βέργου. Ὢ! ἂν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μποροῦσαν νὰ μαντεύσουν τὴ δύναμι τῆς προσευχῆς, ὅταν γίνεται ἐκ βαθέων!

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Χριστέ μου!

Ἐσέ, μικρὸ παιδάκι, ποὺ σ' ἀντικρύζω κάθε πρωῒ καὶ κάθε βράδυ, ποὺ κάνω τὴν προσευχή μου, στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Μανούλας σου, Ἐσέ ποὺ ἀγαπᾶς τὰ παιδιά, ποὺ τὰ ἤθελες πάντα κοντά Σου νὰ τὰ εὐλογήσῃς, ὅταν ἐζοῦσες στὸν κόσμον αὐτό. Σὲ παρακαλῶ φύλαξε τὸν καλό μας Κυβερνήτη, τὸν προστάτη μας, καὶ πνευματικό μας πατέρα, ποὺ ἀγαπᾷ σὰν καὶ Σένα τὰ παιδιά. Δίνε του ὑγεία καὶ μεγάλωνέ του τὴ ζωή, ποὺ εἶναι τόσον πολύτιμη, γιὰ τὴν ἀγαπημένη μας Πατρίδα καὶ γιὰ μᾶς τὰ μικρὰ Ἑλληνόπουλα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Π. Ν. ΑΡΓΥΡΗΝ. Ἐγκρίνονται ἐκτὸς τῶν σταυρολέξων. — Η. ΛΑΝΑΡΑΝ καὶ Λ. ΚΑΡΑΜΠΟΥΛΑΝ. Ἐλήφθησαν ἀλλὰ εἶναι πολὺ γνωστά. — Ν. ΣΑΡΙΚΑΝ. Εὐχαρίστως θὰ δεχθοῦμε σταυρόλεξά σας. Νὰ προτιμᾶτε σχήματα 9×9, 10×10, 11×11. — Α. Α. ΦΑΛΑΓΓΑ. Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ, Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Θ. ΚΟΥΜΑΝΗΝ, Χ. Η. ΝΤΑΪΦΑ, Γ. Δ. ΝΤΑΝΟΝ, Χ. Ι. ΚΑΛΦΙΩΤΗΝ, Π. Ι. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΝ, ΒΕΔ. ΜΑΓΟΥΛΑΝ, Γ. ΡΑΛΛΗΝ, Ι. Δ. ΣΓΟΥΡΔΟΥ, Τ. Ν. ΧΛΩΡΟΝ, Β. Σ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΝ, Α. ΒΑΓΕΝΑΝ, Λ. Γ. ΔΑΒΑΡΗΝ, Γ. Π. ΣΚΡΟΠΟΛΙΘΑΝ, Κ. ΒΟΛΤΥΡΑΚΗΝ, Ε. ΜΠΙΤΣΑΞΑΚΗ, Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ, Κ. ΜΟΥΡΙΚΗΝ, Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΝ, Α. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, Δ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΝ, Ν. Α. ΖΑΝΝΟΥ, Π. Π. ΣΦΗΚΑΚΗΝ, Α. ΣΑΜΑΡΤΖΗΝ, Ε. Γ. ΤΣΑΓΑΚΗΝ, Γ. ΚΟΥΤΣΗΝ, Π. Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, Ι. Π. ΤΣΑΛΑΒΟΥΤΑΝ, Ε. ΦΑΜΠΡΗ, Μ. ΚΡΟΚΟΥ, Ν. Δ. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΝ, Ι. ΠΑΠΑΔΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ, Κ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΔΗΜΑ, Ε. ΧΑΤΖΗΓΟΥΛΑΝ, Ν. ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ, Γ. Δ. ΡΟΤΣΟΝ, Κ. Σ. ΠΟΛΛΑΤΟΝ, Θ. Α. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ. Ἀπορρίπτονται. — Γ. Α. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΝ, Γ.-Δ. ΚΑΡΡΟΤΣΙΕΡΗΝ, Μ. ΜΕΡΑΜΒΕΛΙΩΤΑΚΗΝ, Ε. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΝ, Κ. Δ. ΚΑΝΕΛΛΟΥ, Ι. Κ. ΣΠΕΝΤΖΟΝ, Ν. ΔΟΥΒΙΤΣΑΝ, Κ. Β. ΑΝΤΩΝΑΚΗΝ, Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ, Α. Γ. ΒΑΤΙΔΗΝ, Ν. ΡΟΥΣΟΝ, Χ.-Ε. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΝ, Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΝ, Α. Γ. ΣΑΝΝΑΝ, Τ. Ι. ΡΙΖΟΔΗΜΟΝ, Γ. ΜΕΓΚΛΗΝ, Γ. ΚΟΡΟΛΗΝ, Ἐγκρίνονται — Δ. Κ. ΚΟΣΚΑΡΙΑΝ. Ἐγκρίνονται. — Ε. Β. ΠΑΡΛΑΒΑΝΤΖΑ. Ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν. — Λ. ΑΓΑΘΑΡΧΟΝ. Δὲν παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον. — Π. Ι. ΣΤΡΑΤΙΚΗΝ. Ἔχουν ἐλαττώματα τὰ σταυρόλεξα. — Β. Ε. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΝ. Πολὺ καλά. Ἐγκρίνονται. — Σ. Δ. ΠΕΡΟΣΙΝΑΚΗΝ. Θὰ δημοσιευθοῦν μερικά. — Λ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΥ. Θὰ ἐξετασθοῦν τὰ παιγνίδια σας καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι κατάλληλα θὰ δημοσιευθοῦν. — Π. ΑΡΙΖΟΝ, Χ ΑΝΔΡΕΑΔΗΝ, Κ. ΠΟΤΑΝ. Δυστυχῶς ὅλα ὅσα ἐστείλατε δὲν παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον. — Ε. Α. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΝ. Ἀνεπιτυχεῖς οἱ σταυρωτοὶ ἀριθμοί. — Α. ΝΙΚΗΤΑΝ. Καλά. — Β. ΣΤΑΥΡΙΑΝΕΑΝ. Γιατὶ παρελείψατε τὴν λύσιν τοῦ κρυπτογραφικοῦ; — ΕΛ. ΛΑΔΑ. Ἀπορρίπτονται. — Θ. Ε. ΚΟΣΜΙΔΗΝ, Ε. Π. ΡΑΠΤΟΥ. Ἐγκρίνονται. — Σ. Ν. ΠΑΝΤΑΖΗΝ. Πιθανὸν νὰ δημοσιευθοῦν. — Γ. Κ. ΜΑΜΟΥΝΑΝ. Περιμένουμε κάτι καλύτερο. — ΧΡ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ. Καθυστερημένη βέβαια μᾶς ἦλθε ἡ ἐπιστολή σου, ἀλλὰ μᾶς συνεκίνησε βαθύτατα. — Τὰ ἀποσταλέντα ἔλαβον σειρὰν δημοσιεύσεως. — Μ. ΜΑΝΔΑΛΕΝΑΚΗΝ. Θὰ ἦταν καλὸ ἂν δὲν εἶχε τὴ λέξι Μπερνάρ. — Λ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΝ. Καθαρογραμμένα καὶ ἀπὸ τὴ μία ὄψι τοῦ χαρτιοῦ ἄλλη φορά. — Γ. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΝ. Πολὺ γνωστά. — Δ. ΚΑΡΑΜΟΥΖΑΚΗΝ. Ἐγκρίνονται ἐκτὸς τοῦ σταυρολέξου, τὸ ὁποῖον — κακῶς — ἐχωρίσατε σὲ δύο ἀνεξάρτητα. — Ν. ΔΟΥΒΙΤΣΑΝ. Καλά, ἀλλὰ ὄχι μόνο ἀκροστιχίδες. — Χ. Α. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΝ, Ι. ΜΑΚΡΥΓΙΩΡΓΟΝ. Ἀπορρίπτονται. — Η. Π. ΜΑΝΩΛΑΚΟΝ, Ν. Γ. ΠΑΡΧΑΝ. Ἐγκρίνονται. — Ι. ΚΛΕΩΠΑΝ. Δυστυχῶς τὸ Κ.Δ.Α.Σ. εἶναι γνωστὸ σὲ ὀλίγους καὶ δὲν μπορεῖ νὰ μπῇ σὲ σταυρόλεξο. — Ε. ΛΙΒΙΖΟΝ. Ἔχουν μικροατέλειες ποὺ δὲν ἐπιτρέπουν τὴν δημοσίευσί τους. — Π. ΚΟΥΒΑΡΙΔΗΝ. Θὰ ἐδημοσιεύετο ἐὰν δὲν εἶχε ἕνα σημαντικὸ ἐλάττωμα στὸ 7 καθέτως: 4 συνεχῆ μαῦρα τετραγωνίδια. — Ν. ΜΑΚΡΥΓΙΩΡΓΟΝ. Γνωστά, γνωστότατα. — Σ. ΤΑΣΣΟΠΟΥΛΟΝ. Θὰ δημοσιευθοῦν. — Π. Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. Ἐγκρίνονται. — Τ. ΤΟΜΠΟΠΟΥΛΟΝ. «Ἐν τοῖς σταυρολέξοις κεῖμαι»; Ἀπορρίπτεται. — Μ. Μ. ΚΟΥΒΑΝ. Ἐγκρίνονται. — Β. ΚΑΝΤΑΡΤΖΗ. Δυστυχῶς δὲν εἶναι δημοσιεύσιμα.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

